

PROGRAMACIÓN
6º
EDUCACIÓN
PRIMARIA

CEIP O COTO

2020-2021

ÍNDICE

ÍNDICE		
1. PROGRAMACIÓN CCNN, CCSS, E. PLÁSTICA, L. CASTELÁ, L. GALEGA, MATEMÁTICAS E E. VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		Páx
1.1	INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	4
1.2	APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES NON ACADADAS	5
1.3	PROCEDEMENTOS PARA INTEGRAR, ORGANIZAR E DESENVOLVER AS APRENDIZAXES NON ACADADAS.	8
1.4	OUTROS ASPECTOS DA MEMORIA DE FINAL DE CURSO ANTERIOR.	9
1.5	CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.	9
1.6	PESO DOS ESTÁNDARES NAS COMPETENCIAS CLAVE.	11
1.7	CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO.	12
1.8	CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE: TEMPORALIZACIÓN E DEFINICIÓN DE UNIDADES DIDÁCTICAS.	14
1.9	RELACIONAR UNIDADES DIDÁCTICAS CO CURRÍCULO.	67
1.10	CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DO GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN E DOS PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.	117
1.11	CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.	210
1.12	MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.	214
1.13	CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO. a. Ensino presencial b. Ensino non presencial c. Ensino semipresencial	215
1.14	INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.	218
1.15	ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, DE RECUPERACIÓN E DE AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.	220
1.16	DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL.	220
1.17	MEDIDAS INDIVIDUAIS E COLECTIVAS QUE SE POIDAS ADOPTAR COMO CONSECUENCIAS DOS RESULTADOS.	221
1.18	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.	222
1.19	CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.	223
1.20	ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.	224
1.21	MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.	226

2	PROGRAMACIÓN DE LINGUA ESTRANXEIRA INGLÉS	
3	PROGRAMACIÓN DE EDUCACIÓN MUSICAL	
4	PROGRAMACIÓN DE EDUCACIÓN FÍSICA	
5	PROGRAMACIÓN DE RELIXIÓN	

1.1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

CURRÍCULO DGE REFERENCIA: DECRETO 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia

A PD que nos ocupa será aplicada en 5º curso de EP no CEIP O Coto de Negreira a estudantes de entre nove e dez anos de idade e pretende ser unha guía de traballo, que recolla, entre moitos outros datos, o que os alumnos teñen que saber facer, as actividades que realizarán para chegar aos coñecementos que teñen que acadar, a metodoloxía a seguir polos docentes ou como van ser avaliados e valorados.

O equipo docente está formado por tres mestres titores e sete especialistas.

Dna. Teresa García Sainz-Aja, profesora titora de 6º A.

Dna. Pilar Quintáns Ríos, profesora titora de 6º B.

Dna. Maria Ana Muíño González, substituta de Dna. Pilar Quintáns

Dna. Mª Amparo Mera Fernández, profesora titora de 6º C.

Dna. Patricia Nieto Pazos, profesora especialista de Inglés.

D. Celestino Caramés Gorgal, profesor especialista de Educación Física.

D. Manuel Jorge Furelos, profesor especialista de Relixión Católica.

D. Manuel Sanmartín Malvárez, profesor especialista de Educación Musical, que imparte tamén unha sesión semanal de informática en cada grupo.

D. José Zas Maroño, sustituto de D. Manuel Sanmartín.

Dna. Ana Mayo Ardións, profesora especialista de Pedagogía Terapéutica.

Dna. Lucía Romero Lago, profesora especialista en Audición e Linguaxe.

A coordinación do nivel recae en Dna. Mª Amparo Mera Fernández, que representará, ademais, ao equipo docente de nivel nas xuntanzas da Comisión Pedagóxica.

As reunións do equipo docente de nivel terán lugar polo menos unha vez ao mes de xeito ordinario, (terceiros martes de cada mes de 17:00 a 18:00 h) como figura no plan xeral anual, e tantas outras veces como fosen necesarias.

O labor como titores e mestres deste nivel seguirá as liñas marcadas no PAT do centro, no referido tanto aos alumnos de xeito individual (coñecer antecedentes académicos, características persoais e sociais) e colectivo (formación de grupos, relacións dentro e fóra da aula, etc.), como as correspondentes en canto membros do claustro de profesores e, en especial, todas as relacionadas coas familias.

O número de alumnos matriculados neste nivel para os que vai dirixida son un total de 70 alumnos/as repartidos en tres grupos, de 24, 23 e 23 alumnos.

A lingua lixeiramente maioritaria é o galego con respecto ao castelán.

Ademais dun alumno que repite curso, hai varios con materias pendentes de cursos anteriores para os que se levarán a cabo as medidas de retroalimentación e reforzo pertinentes, que afonden naquelas competencias nas que presenten maiores carencias e dificultades. Dous destes alumnos reciben apoio por parte das especialistas de A.L e/ou PT.

A fenda dixital é constatable nalgúns alumnos que non teñen acceso á internet nos seus domicilios ou téñeno a través de datos móbiles limitados, feito que

repercutirá no nivel de desempeño da súa competencia dixital.

Este curso é preciso unha adaptación da programación para garantir as aprendizaxes non acadadas o último trimestre do curso pasado por mor da excepcional situación pandémica vivida durante o curso 19-20.

O labor como titores e mestres deste nivel seguirá as liñas marcadas no PAT do centro, no referido tanto aos alumnos de xeito individual (coñecer antecedentes académicos, características persoais e sociais) e colectivo (formación de grupos, relacións dentro e fóra da aula, etc.), como as correspondentes en canto membros do claustro de profesores e, en especial, todas as relacionadas coas familias.

1.2 APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES EN TERMOS DE RESULTADOS DE APRENDIZAXES NON ACADADOS.

CIENCIAS DA NATUREZA	
BLOQUE 4: A MATERIA E A ENERXÍA	<ul style="list-style-type: none"> • Non clasifica materiais segundo algunhas das súas propiedades. • Non cita as propiedades xerais e características da materia. • Non determina a medida da masa e do volume dun corpo. • Non describe a diferenza entre masa e volume. • Non calcula a densidade dun corpo. • Non recoñece as principais características da flotación nun medio líquido. • Non menciona as propiedades nis as formas de enerxía • Non explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables • Non identifica as consecuencias negativas do uso da enerxía. • Non identifica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe dalgúns produtos químicos.
BLOQUE 5: TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS	<ul style="list-style-type: none"> • Non cita os elementos dun circuíto eléctrico . • Non explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá. • Non expón exemplos de materiais condutores e illantes. • Non indica que tipo de efecto provoca a corrente eléctrica ao circular por determinados obxectos. • Non recoñece os tipos de centrais de onde procede a enerxía eléctrica que chega ás nosas casas. • Non identifica os tipos de xeradores de enerxía eléctrica. • Non representa graficamente un circuíto eléctrico. • Non relaciona os avances tecnolóxicos con determinadas máquinas.

CIENCIAS SOCIAIS	
BLOQUE 4: AS PEGADAS NO TEMPO	<ul style="list-style-type: none"> • Non coñece os feitos e as datas de inicio e final das Idades Media e Moderna. • Non ordena cronoloxicamente algúns feitos históricos máis relevantes. • Non sitúa nunha liña do tempo as Idades da historia. • Non identifica os feitos fundamentais da historia medieval e moderna de España. • Non explica a forma de vida dos estamentos sociais e a súa relevancia nas distintas épocas históricas. • Non sitúa cronoloxicamente os principais movementos artísticos e culturais da Idade Media e Moderna de España. • Non identifica algunhas características distintivas das diversas culturas peninsulares na Idade Media. • Non recoñece o patrimonio histórico, cultural e artístico como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.
LINGUA E LITERATURA CASTELÁ	
BLOQUE 4: COÑECEMENTO DA LINGUA	<ul style="list-style-type: none"> • Non recoñece as seguintes categorías gramaticais: verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección. • Non clasifica as categorías gramaticais pola súa función na lingua: complementar ou modificar ao verbo, ao adxectivo ou a outro adverbio, enlazar ou relacionar palabras ou ideas. • Non recoñece a oración simple en textos sinxelos. • Non distingue suxeito e predicado. • Non utiliza algúns signos de puntuación nas súas producións escritas: punto e coma, raia, comiñas.
BLOQUE 5: LITERATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Non distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.
LINGUA E LITERATURA GALEGA	
BLOQUE 4: COÑECEMENTO DA LINGUA	<ul style="list-style-type: none"> • Non recoñece as seguintes categorías gramaticais: verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección. • Non clasifica as categorías gramaticais pola súa función na lingua: complementar ou modificar ao verbo, ao adxectivo ou a outro adverbio, enlazar ou relacionar palabras ou ideas. • Non recoñece a oración simple en textos sinxelos e

	<p>distingue suxeito e predicado.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Non utiliza algúns signos de puntuación nas súas producións escritas: punto e coma, raia, comiñas.
BLOQUE 4: COÑECEMENTO DA LINGUA	<ul style="list-style-type: none"> • Non reconece as seguintes categorías gramaticais: verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección. • Non clasifica as categorías gramaticais pola súa función na lingua: complementar ou modificar ao verbo, ao adxectivo ou a outro adverbio, enlazar ou relacionar palabras ou ideas. • Non reconece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado. • Non utiliza algúns signos de puntuación nas súas producións escritas: punto e coma, raia, comiñas.
BLOQUE 5: LITERATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Non distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.
MATEMÁTICAS	
BLOQUE 4: XEOMETRÍA	<ul style="list-style-type: none"> • Non representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... • Non traza unha figura plana simétrica doutra respecto dun eixe, con figuras sinxelas. • Non identifica as partes da circunferencia • Non calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo. • Non resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados.
BLOQUE 5: ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE	<ul style="list-style-type: none"> • Non Identifica situacións de carácter aleatorio. • Non resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade.
EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)	
BLOQUE 3: DEBUXO XEOMÉTRICO	<ul style="list-style-type: none"> • Non usa as principais ferramentas básicas do debuxo xeométrico (regra, escuadra, cartabón, semicírculo etc.) • Non traza rectas paralelas. • Non traza ángulos rectos, de 30° e de 60° utilizando as ferramentas básicas. • Non debuxa triángulos, cuadriláteros e círculo. • Non representa o eixe de simetría. • Non representa formas xeométricas coa axuda da cuadrícula e as ferramentas básicas.

1.3. PROCEDIMENTOS PARA INTEGRAR, ORGANIZAR E DESENVOLVER AS APRENDIZAXES DO CURSO ANTERIOR NON ADQUIRIDAS.

Seguindo as instrucións do 30 de xullo 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021 e dando resposta ao punto 3 do apartado segundo, nesta programación teranse en conta as aprendizaxes imprescindibles adquiridas e non adquiridas durante o curso 2019/2020 en relación directa cos obxectivos, contidos e competencias establecidas para o nivel e etapa de dita programación e así garantir a adquisición dos mínimos esixibles no actual curso académico.

Tal e como se recollía nas Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, no capítulo I apartado 10 (Liñas xerais para a preparación do curso 2020/21) e no capítulo II apartado 2 (Directrices específicas para educación primaria); as anteditas aprendizaxes imprescindibles recóllense desglosadas nos informes individualizados de cada alumno e alumna, achegados ao remate do curso 2019/2020.

Dado que os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo de Educación Primaria vanse repetindo, na súa maior parte, ao longo dos distintos niveis da etapa, sendo a única diferenza o nivel de concreción dos mesmos, a incorporación das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas durante o curso pasado, levarase a cabo no momento en que ese mesmo bloque de aprendizaxe sexa traballado no presente curso en tódalas áreas agás CCSS.

Como as aprendizaxes non adquiridas en CCSS se corresponden ao bloque "Pegadas no tempo" e os seus contidos deben ser impartidos atendendo a orde cronolóxica, nesta área a incorporación das aprendizaxes non adquiridas terá lugar a principios de curso, no mes de setembro, antes de comezar os contidos de 6º curso.

De ser necesario un confinamento parcial ou total durante o período lectivo anual e para a adaptación á ensinanza semipresencial e non presencial, cumprindo co obxectivo de garantir a adquisición dos mínimos esixibles e imprescindibles, traballarase co alumnado e/ou familias o acceso aos materiais e seguimento das clases a través da aula virtual do centro e/ou outras plataformas educativas virtuais de manexo simple polo que, nesta programación, recolleranse criterios de cualificación específicos que garantan unha avaliación obxectiva e equitativa do alumnado segundo as circunstancias que se deriven dunha situación excepcional de atención educativa durante o curso académico 2020/2021.

Prestarase especial atención ao alumnado que teña dificultades derivadas da fenda dixital, para elo, durante as primeiras semanas do curso realizarase unha avaliación da situación persoal de cada un dos alumnos/as e as súas familias,

ademais de ofrecer formación específica de acceso aos recursos dixitais que se empregarán durante o presente curso.

1.4 OUTROS ASPECTOS DA MEMORIA DE FINAL DE CURSO A ANTERIOR.

No caso de que fose preciso un confinamento parcial ou total do alumnado dalgunha das aulas deste nivel, derivado doutra situación sanitaria de carácter excepcional semellante á que experimentamos no mes de marzo, e co fin de garantir a adquisición das aprendizaxes imprescindibles, continuarase a actividade docente de xeito non presencial ou semipresencial a través da aula virtual do centro.

Por tal razón, durante este curso ofrecerase aos alumnos formación específica durante unha sesión semanal no manexo da aula virtual e no acceso aos recursos dixitais que se empreguen chegado o caso.

1.5. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

Áreas de Ciencias.

- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia y tecnología:** Esta competencia achéganos ao método do coñecemento científico: saber definir problemas, estimar solucións posibles, elaborar estratexias, deseñar pequenas investigacións, analizar resultados e comunicalos. A área ofrece a posibilidade de utilizar ferramentas matemáticas como: lectura de mapas; comprensión e realización de escalas; representación interpretación e comunicación de gráficas; emprego de unidades de medida, etc.
- **Competencia en comunicación lingüística** A área contribúe de forma substancial a esta competencia porque a información aparece como elemento imprescindible dunha boa parte das súas aprendizaxes.
- **Aprender a aprender** Esta competencia, favorece o desenvolvemento de técnicas para aprender, para organizar, memorizar e recuperar la información, tales como resumos, esquemas ou mapas conceptuais.
- **Competencia dixital** A utilización básica do ordenador, o manexo dun procesador de textos e a busca guiada en Internet, contribúen de forma decisiva ao desenvolvemento desta competencia.
- **Sentido de iniciativa y espírito emprendedor** A área está directamente relacionada coa iniciativa persoal, a toma de decisións, a transformación de ideas en accións. A planificación e xestión de proxectos de traballo, asumindo riscos e aprendendo dos erros, contribúe ao desenvolvemento desta competencia que implica ser perseverante e responsable, ser creativo e emprendedor.
- **Conciencia e expresión cultural** Esta competencia require los coñecementos que permitan acceder a las distintas manifestacións da herdanza cultural e medioambiental.

Área de Linguas e Literatura.

- **Competencia en comunicación lingüística** A área de lingua contribúe de forma directa ao desenvolvemento desta competencia: á habilidade para

expresar e interpretar conceptos, pensamentos, sentimentos, feitos e opinións de forma oral e escrita.

- **Competencia de aprender a aprender** Esta área posibilita que os alumnos constrúan os seus coñecementos mediante a linguaxe, xestionando eficazmente a súa aprendizaxe. A lectoescritura, xunto ao cálculo e as TIC, son ferramentas básicas para a construción do coñecemento.
- **Competencia social y cívica** A linguaxe contribúe a construír unha imaxe do mundo, da personalidade, mediante o desenvolvemento da capacidade de expresar vivencias, opinións, emocións, sentimentos e ideas. A área de lingua contribúe, á súa vez, a comunicarse con outras persoas, a comprender o que estas transmiten e a tomar contacto con distintas realidades facilitando, así, a integración social e cultural.
- **Competencia do sentido de iniciativa e espírito emprendedor** Todas as linguas son instrumentos de comunicación e de creación de pensamento. De esta maneira, a lingua contribúe á adquisición do sentido da iniciativa e o espírito emprendedor, na toma de decisións, na comunicación de proxectos persoais e na base da autonomía persoal.
- **Competencia dixital** Esta área contribúe á competencia dixital proporcionando coñecementos e destrezas para buscar, obter e tratar información, presentándoa en soportes electrónicos na composición de textos. Ademais, os medios de comunicación dixitais que xorden continuamente implican un uso social da escritura. que permite concebir a aprendizaxe da lingua no marco dun verdadeiro intercambio comunicativo.
- **Competencia de conciencia e expresións culturais** A lectura, comprensión w valoración das obras literarias contribúen ao desenvolvemento desta competencia, desenvolvendo a capacidade de percibir os recursos lingüísticos e literarios e o gusto pola lectura.
- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía** A adecuada comprensión lectora e a fluidez verbal son elementos importantes na resolución de problemas matemáticos. A orde e a boa comunicación das hipóteses, xeran una mellor comunicación das experiencias.

Área Matemática.

- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía**
Esta competencia está presente na comprensión dos diferentes tipos de números e as súas operacións, na facultade de desenvolver razoamentos, na habilidade para identificar os distintos elementos matemáticos que se agachan tras un problema e cando empregamos os medios para comunicar os resultados da actividade matemática. O desenvolvemento do pensamento matemático contribúe ás competencias básicas en ciencia e tecnoloxía porque posibilita analizar mellor a realidade a través de representacións gráficas, a capacidade para facer construcións e manipular mentalmente figuras no plano e no espazo, o que lles será de gran utilidade no emprego de mapas, planificación de rutas, deseño de planos, elaboración de debuxos, etc.
- **Competencia dixital**
As Matemáticas contribúen á adquisición da competencia dixital en varios sentidos. Por unha parte porque proporcionan destrezas asociadas ao uso dos números, coma a comparación, a aproximación ou as relacións entre as diferentes formas de expresalos, facilitando así a comprensión de informacións que incorporan cantidades ou medidas. A iniciación ao uso de calculadoras e de

ferramentas tecnolóxicas para facilitar a comprensión de contidos matemáticos está tamén unida ao desenvolvemento da competencia dixital.

- **Sentido de iniciativa y espíritu emprendedor**

Hai tres aspectos nos que a resolución de problemas está asociada ao desenvolvemento desta competencia: a planificación, para trazar un plan, buscar estratexias e tomar decisións; xestión dos recursos, para optimizar os procesos de resolución; e a valoración dos resultados que permite facer fronte a outros problemas.

- **Aprender a aprender**

O carácter instrumental dunha parte importante dos contidos da área posibilita o desenvolvemento desta competencia. Para isto é preciso incidir nos contidos relacionados coa autonomía, a perseverancia e o esforzo ao abordar situacións de complexas, a sistematización, a mirada crítica e a habilidade para comunicar os resultados do propio traballo. Ao verbalizar o proceso axuda á reflexión sobre o aprendido e o que falta por aprender e potencia o desenvolvemento de estratexias que facilitan aprender a aprender.

- **Competencia en comunicación lingüística**

Para fomentar o desenvolvemento da competencia en comunicación lingüística desde a área de Matemáticas débese insistir en dous aspectos. Por una parte a incorporación da linguaxe matemática, e a utilización das linguaxes gráfico e estadística.. Por outra parte, é preciso incidir nos contidos asociados á descrición verbal dos razoamentos e dos procesos para a mellora das destrezas comunicativas.

1.6. PESO DOS ESTÁNDARES NAS COMPETENCIAS CLAVE

ÁREA	CSC	CAA	CCL	CD	CSIEE	CMCT	CCEC
CIENCIAS DA NATUREZA	27 %	48 %	50 %	20 %	27 %	95 %	0 %
CIENCIAS SOCIAIS	84 %	64 %	34 %	7 %	19 %	41 %	26 %
EDUCACIÓN PLÁSTICA	16 %	49 %	18 %	11 %	2 %	22 %	95 %
L. E LITERATURA CASTELÁ	16 %	58 %	100 %	11 %	17 %	2 %	14 %
L. E LITERATURA GALEGA	34 %	58 %	100 %	15 %	26 %	1 %	32 %
MATEMÁTICAS	4 %	51 %	26 %	7 %	15 %	93 %	1 %
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	86 %	18 %	39 %	5 %	64 %	1 %	6%

1.7. OBXECTIVOS DA ETAPA DE EP

No marco da LOMCE, a Educación Primaria contribuirá a que os alumnos desenvolvan ao final da etapa as capacidades que lles permitan:

- a. Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b. Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c. Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais con que se relacionan.
- d. Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non-discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e. Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas.
- f. Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- g. Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- h. Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i. Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.
- j. Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k. Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- l. Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

- m. Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
- n. Fomentar a educación viaria e as actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- o. Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

**1.8. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVAILABLE:
TEMPORALIZACIÓN E DEFINICIÓN DE UNIDADES DIDÁCTICAS.**

CIENCIAS DA NATUREZA

AREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
CCNN	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízaa, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCNN	CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCNN	CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc).	TODAS.	TODO O CURSO.
CCNN	CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCNN	CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCNN	CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCNN	CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCNN	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material	TODAS.	TODO O CURSO.

AREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.		
CCNN	CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCNN	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.	U.1. A NUTRICIÓN I U.2. A NUTRICIÓN II U.3. A REPRODUCCIÓN	1º T
CCNN	CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	U.1. A NUTRICIÓN I U.2. A NUTRICIÓN II	1º T
CCNN	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo.	U.1. A NUTRICIÓN I U.2. A NUTRICIÓN II U.3. A REPRODUCCIÓN	1º T
CCNN	CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.	U.1. A NUTRICIÓN I	1º T
CCNN	CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	U.1. A NUTRICIÓN I U.2. A NUTRICIÓN II U.3. A REPRODUCCIÓN	1º T
CCNN	CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.).	U.1. A NUTRICIÓN I U.2. A NUTRICIÓN II	1º T
CCNN	CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais.	U.1. A NUTRICIÓN I U.2. A NUTRICIÓN II	1º T

AREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
CCNN	A	U.4. A ORGANIZACIÓN DOS SERES VIVOS	2º T
CCNN	CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos. Outros reinos.	U.5. CLASIFICACIÓN DOS SERES VIVOS	2º T
CCNN	CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas.	U.5. CLASIFICACIÓN DOS SERES VIVOS	2º T
CCNN	CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.	U.5. CLASIFICACIÓN DOS SERES VIVOS	2º T
CCNN	CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.	U.5. CLASIFICACIÓN DOS SERES VIVOS	2º T
CCNN	CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan.	U.5. CLASIFICACIÓN DOS SERES VIVOS	2º T
CCNN	CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies.	U.5. CLASIFICACIÓN DOS SERES VIVOS	2º T
CCNN	CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	U.4. A ORGANIZACIÓN DOS SERES VIVOS U.6. OS FUNGOS E OUTROS REINOS	2º T
CCNN	CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados.	U.5. CLASIFICACIÓN DOS SERES VIVOS U.6. OS FUNGOS E OUTROS REINOS	2º T
CCNN	CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para	U.7. ENERXÍA E CAM-	3º T.

AREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.	BIOS DA MATERIA U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO	
CCNN	CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	U.7. A ENERXÍA E CAM- BIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química.	U.7. A ENERXÍA E CAM- BIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible.	U.7. A ENERXÍA E CAM- BIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido.	U.7. A ENERXÍA E CAM- BIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB4.3.2. Observa de xeito sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais.	U.7. A ENERXÍA E CAM- BIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB4 4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.	U.7. A ENERXÍA E CAM- BIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.	U.7. A ENERXÍA E CAM- BIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias	U.7. A ENERXÍA E CAM-	3º T.

AREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes.	BIOS DA MATERIA	
CCNN	CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	U.7. A ENERXÍA E CAMBIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo.	U.7. A ENERXÍA E CAMBIOS DA MATERIA U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO	3º T.
CCNN	CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan.	U.7. A ENERXÍA E CAMBIOS DA MATERIA U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO	3º T.
CCNN	CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas.	U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO	3º T.
CCNN	CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas.	U.7. A ENERXÍA E CAMBIOS DA MATERIA U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO	3º T.
CCNN	CNB5.2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.)	U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO	3º T.
CCNN	CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuíto eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade.	U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO	3º T.
CCNN	CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona	U.8. ELECTRICIDADE E	3º T.

AREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	electricidade e magnetismo.	MAGNETISMO	
CCNN	CNB5.4.1. Coñece e explica algúns grandes descubrimentos e inventos da humanidade.	U.7. A ENERXÍA E CAMBIOS DA MATERIA	3º T.
CCNN	CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	U.7. A ENERXÍA E CAMBIOS DA MATERIA U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO	3º T.

CIENCIAS SOCIAIS

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
CCSS	CSB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.2.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.2.2. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.3.1. Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CCB1.3.2. Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	TODAS.	TODO O CURSO.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
CCSS	CSB1.4.1.Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.5.1.Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.5.2.Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.6.1.Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.7.1.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.)	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.9.1.Amosa actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que lle rodean.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.9.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB1.10.1.Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora	TODAS.	TODO O

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas.		CURSO.
CCSS	CSB1.10.2.Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.	TODAS.	TODO O CURSO.
CCSS	CSB2.1.1. Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	U.1. RELEVO DE EUROPA E DE ESPAÑA U.2. AUGAS E CLIMAS DE EUROPA E ESPAÑA	1º T 2º T
CCSS	CSB2.2.1. Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan	U.2. AUGAS E CLIMAS DE EUROPA E ESPAÑA	1º T
CCSS	CSB2.3.1. Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.	U.5. IMPACTO HUMANO NO MEDIO AMBIENTE	2º T
CCSS	CSB2.4.1. Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima.	U.1. RELEVO DE EUROPA E DE ESPAÑA U.2. AUGAS E CLIMAS DE EUROPA E ESPAÑA	1º T
CCSS	CSB2.4.2. Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.	U.1. RELEVO DE EUROPA E DE ESPAÑA U.2. AUGAS E CLIMAS DE EUROPA E ESPAÑA	1º T
CCSS	CSB2.5.1. Explica o uso sostible dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.	U.5. IMPACTO HUMANO NO MEDIO AMBIENTE	2º T
CCSS	CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as	U.5. IMPACTO HUMANO	2º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	actuacións responsables para frealo.	NO MEDIO AMBIENTE	
CCSS	CSB3.1.1.Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais.	U.8. ESPAÑA E A UE	3º T
CCSS	CSB3.1.2.Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro.	U.8. U.8. ESPAÑA E A UE	3º T
CCSS	CSB3.2.1.Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente.	U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONOMICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	2º T
CCSS	CSB3.2.2 Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.	U.4. U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONOMICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	2º T
CCSS	CSB3.3.1.Describe as principais características da poboación española e europea.	U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONOMICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	2º T
CCSS	CSB3.3.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONOMICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	2º T
CCSS	CSB3.3.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.	U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONOMICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	2º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
		MICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	
CCSS	CSB3.3.4.Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.	U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONÓMICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	2º T
CCSS	CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país.	U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONÓMICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	2º T
CCSS	CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.	U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONÓMICAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	2º T
CCSS	CSB3.5.1.Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB3.5.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB3 6.1.Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos.	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB3 7.1.Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
CCSS	CSB3 7.2.Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno presuposto persoal.	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB3.7.3.Investiga sobre diferentes estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB3 8.1.Desenvolve a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade.	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB3.9.1.Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven.	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB3.9.2.Describe diversas formas de organización empresarial.	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB3.9.3.Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos.	U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	1º T
CCSS	CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
CCSS	CSB4.3.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.3.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.3.4. Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.3.5. Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.3.6. Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.	U.8. ESPAÑA E A UE	3º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
CCSS	CSB4.4.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.4.2. Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.5.1. Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.	U.6. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XIX U.7. IDADE CONTEMPORÁNEA, S. XX, XXI	3º T
CCSS	CSB4.5.2. Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	U.8. ESPAÑA E A UE	3º T

EDUCACIÓN PLÁSTICA

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	TEMP.
E.PLÁSTICA	EPB1.1.1. Observa e explica aspectos, calidades e características das obras artísticas seguindo un protocolo.	TODO O CURSO.
E.PLÁSTICA	EPB1.1.2. Utiliza a observación e a percepción visual para interpretar imaxes.	TODO O CURSO.
E.PLÁSTICA	EPB1.1.3. Reflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica.	TODO O

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	TEMP.
		CURSO.
E.PLÁSTICA	EPB1.1.4. Recoñece materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas.	TODO O CURSO
E.PLÁSTICA	EPB1.1.5. Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB1.1.6. Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e materiais aplicados sobre soportes distintos.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB1.2.1. Analiza de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz e función).	2º T
E.PLÁSTICA	EPB1.2.2 Coñece a evolución da fotografía desde o branco e negro á cor, do formato de papel ao dixital, e valora as posibilidades que trae consigo a fotografía.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB1.2.3. Recoñece os temas da fotografía.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB1.2.4. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando a posteriori a adecuación do encadramento ao propósito inicial.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB1.2.5. Recoñece o cine de animación como un xénero do cine e comenta o proceso empregado para a creación, a montaxe e a difusión dunha película de animación, realizado tanto coa técnica tradicional como coa técnica actual.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB1.2.6. Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB1.2.7. Realiza sinxelas obras de animación para familiarizarse cos conceptos elementais da creación audiovisual: guión, realización, montaxe, son.	

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	TEMP.
E.PLÁSTICA	EPB1.3.1. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar, modificar tamaño, cor, brillo, contraste, ...) que lle serven para a ilustración de textos.	
E.PLÁSTICA	EPB1.3.2. Coñece os protocolos de actuacións para a difusión de imaxes propias ou alleas, e respecta a propiedade intelectual de cada persoa..	TODO O CURSO
E.PLÁSTICA	EPB2.1.1. Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma adecuada, coidando o material e o espazo de uso.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB2.1.2. Fai composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos para cada caso (claroscuro, puntos, liñas, cores etc.).	2º T
E.PLÁSTICA	EPB2.1.3. Debuxa obxectos cotiáns, ideas, accións e situacións.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB2.1.4. Experimenta con materiais e texturas gráficas con creatividade e soltura.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB2.1.5. Valora os elementos e os recursos empregados para alcanzar o efecto que máis se axuste ás propias necesidades.	2º T
E.PLÁSTICA	EPB2.1.6. Distingue e explica as características da cor en canto a súa luminosidade, tono e saturación, aplicándoas cun propósito concreto nas súas producións.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.1.7. Obtén diversas texturas a partir da aplicación da cor.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.1.8. Executa composicións pareadas nas que aparecen as cores complementarias respectivas.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.1.9. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.).	3º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	TEMP.
E.PLÁSTICA	EPB2.1.10. Explica coa terminoloxía aprendida o propósito dos seus traballos e as características dos mesmos.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.2.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.2.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volumes.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.	2º T 3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.2.4. Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas, utilizando diversos tipos de materiais.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.3.1. Recoñece, respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural e artístico español, nomeadamente aquelas que foron declaradas Patrimonio da Humanidade.	TODO O CURSO
E.PLÁSTICA	EPB2.3.2. Aprecia as posibilidades que ofrecen os museos de coñecer obras de arte expostas neles e goza con elas.	TODO O CURSO
E.PLÁSTICA	EPB2.3.3. Coñece algunha profesión do ámbito artístico, interésase polas características do traballo de artistas e artesáns ou artesás, e goza como público coa observación das súas producións.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.4.2. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar; modificar tamaño, cor, brillo, contraste etc.) que serven para a ilustración de textos.	

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	TEMP.
E.PLÁSTICA	EPB2.4.3. Elabora e prepara documentos propios da comunicación artística (carteis, guías ou programas).	2º T 3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.5.1. Produce obras plásticas, logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir unha finalidade determinada.	3º T
E.PLÁSTICA	EPB2.5.2. Respecta os materiais, os utensilios e os espazos.	TODO O CURSO
E.PLÁSTICA	EPB2.5.3. Aмосa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo, respectando as iniciativas de cada compañeiro ou compañeira.	TODO O CURSO
E.PLÁSTICA	EPB 2.5.4. Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades.	TODO O CURSO
E.PLÁSTICA	EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás.	1º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	TEMP.
E.PLÁSTICA	EPB3.1.6. Traza círculos co compás coñecendo o raio.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.7. Divide a circunferencia en dúas, tres, catro e seis partes iguais, utilizando o material propio do debuxo técnico.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.8. Aplica a división da circunferencia á construción de estrelas e elementos florais aos que posteriormente lles dá cor.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.9. Continúa series con motivos xeométricos (rectas e curvas) utilizando unha cuadrícula propia facilitada cos instrumentos propios do debuxo técnico.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.11. Analiza a realidade descompóndoa en formas xeométricas básicas e trasladándoa a composicións bidimensionais.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.12. Identifica nunha obra bidimensional formas xeométricas simples.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplicalo cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso de cuadrícula.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes.	1º T
E.PLÁSTICA	EPB3.2.1. Coñece e aprecia o resultado da utilización correcta dos instrumentos de debuxo, e valora a precisión dos resultados.	1º T

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA CASTELÁ	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos segundo o grao de formalidade e a finalidadeb (académica, social e lúdica).	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.1.2. Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.1.3. escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.1.4. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quedas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.2.1. Emprega conscientemente recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.3.1. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.3.2. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.3.3. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: Debates e diálogos. Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.3.4. Participa activamente e de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.4.1. Aмосa unha actitude de escoita atenta.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA	LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e	TODAS	TODO O

CASTELÁ	social.		CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.4.3. Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico, locucións).	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.5.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.5.3. Diferenza polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas).	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.6.1. Identifica o tema do texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.6.3. Resume un texto distinguindo ideas principais e secundarias.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.8.1. Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.8.2. Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto, e infire o sentido de elementos non explícitos nos textos orais.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.8.3. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.9.1. Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e axustándose á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	TODAS	TODO O CURSO

LINGUA CASTELÁ	LCB1.9.2. Recorda algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésaa oralmente en resposta a preguntas directas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.9.3. Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación e aos diferentes modos discursivos (narrar, describir, informarse e dialogar) empregando os recursos lingüísticos pertinentes.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.10.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, participación en enquisas e entrevistas, emisión de xuízo persoal.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.11.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.11.2. Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade, axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.11.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB1.11.4. Prepara, seguindo modelos, reportaxes sobre temas de seu interese.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.1.2. Descodifica con precisión e rapidez todo tipo de palabras.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.2.1. Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	TODAS	TODO O CURSO

LINGUA CASTELÁ	LCB2.3.1. Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.3.2. Realiza lecturas en silencio resumindo con brevidade os textos lidos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.4.1. Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.4.3. Recoñece algúns mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.5.1. Interpreta o valor do título e as ilustracións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.5.2. Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.5.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.5.4. Realiza inferencias e formula hipóteses.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.5.5. Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.5.6. Interpreta esquemas de chave, números, mapas conceptuais sinxelos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.6.1. Ten programado un tempo semanal para ler diferentes textos.	TODAS	TODO O CURSO

LINGUA CASTELÁ	LCB2.6.2. Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.8.1. Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.8.2. Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.8.3. Infire, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.8.4. Establece relación entre as ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.8.5. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos publicitarios.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.10.1. Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento da mesma.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.10.2. Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou ilustracións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB2.10.3. Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos	TODAS	TODO O CURSO

	informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes, ...		
LINGUA CASTELÁ	LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.2.4. Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en papel e en liña, no proceso de escritura.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais e revistas).	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e informático, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA	LCB3.5.1. Pon interese e esfórzase por escribir correctamente de forma persoal.	TODAS	TODO O

CASTELÁ			CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións argumentadas e usa, de xeito habitual, unha linguaxe non sexista.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. - Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. - Presenta os escritos con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. - Reescribe o texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB3.8.1. Usa con eficacia Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.1.2. Conxuga e usa con corrección todos os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.2.1. Identifica e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	TODAS	TODO O CURSO

LINGUA CASTELÁ	LCB4.2.4. Recoñece e usa os conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade...	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.3.1. Recoñece a estrutura do dicionario e tipos de dicionario, en diferentes soportes e úsaos para buscar o significado de calquera palabra (derivadas e sinónimas).	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas ortográficas nas súas producións escritas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.4.3. Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	TODAS	TODO O CURSO

LINGUA CASTELÁ	LCB4.6.2. Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socioculturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, LITERATURA infantil, adaptacións de obras clásicas e LITERATURA actual.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.4.1. Crea textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos e rítmicos en ditas producións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade e de textos de produción propia.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións, refráns e adiviñas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA CASTELÁ	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	TODAS	TODO O CURSO

L. GALEGA E LITERATURA

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral, distinguindo a información da opinión.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.3.2. Recoñece a retranca como un trazo característico da lingua galega.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.4.5 Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.5.1. Escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.7.2. Elaborar un discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.7.4. Amona un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.8.1. Elaborar textos propios dos medios de comunicación.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para reforzar o sentido das súas producións orais.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.10.1. Amona respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.1.4. Interpreta metáforas, personificacións, hipérboles, ironías e dobres sentidos en textos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferencia información, opinión e publicidade.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e na súa mellora.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con autonomía.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.9.1. Aposa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.10.1. Aposa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.11.1. Aposa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB2.11.2. Éxpresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.12.1. Percibe as diferenzas lingüísticas presentes nas variedades da lingua galega.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación no texto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas...	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.2.2. Escribe, en diferentes soportes, textos propios dos medios de comunicación, imitando modelos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.3.1. Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información: cuestionarios, enquisas, resumos, informes...	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narra accións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.4.2. Escribe textos breves de carácter creativo con certa riqueza léxica.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.4.3. Aprecia os usos creativos da linguaxe.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.5.1. Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos de maneira autónoma.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.5.3. Utiliza correctores de textos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.5.4. Utiliza as TIC para realizar presentacións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.6.1. Utiliza recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.2.1. Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
LINGUA GALEGA	LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, deixes, elipse, sinónimos...	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.6.1. Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.8.1. Identifica as características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refrás, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	da LITERATURA galega en xeral.		
LINGUA GALEGA	LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA GALEGA	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.	TODAS	TODO O CURSO
LINGUA	LGB5.7.2. Aмосa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social,	TODAS	TODO O

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
GALEGA	respectando e valorando a diversidade cultural.		CURSO

MATEMÁTICAS

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
MATEMÁTICAS	MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación.	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
MATEMÁTICAS	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	U.1. NÚMEROS NATURAIS	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	U.1. NÚMEROS NATURAIS	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	U.1. NÚMEROS NATURAIS	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais.	U.7. NÚMEROS ENTEIROS	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.	U.4. FRACCIÓNS	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	U.5. NÚMEROS DECIMAIIS	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	U.4. FRACCIÓNS	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10.	U.2.	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	U.1. NÚMEROS NATURAIS	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	TODAS	TODO O CURSO

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
MATEMÁTICAS	MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10.	U.3. POTENCIAS E RAÍCES	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	U.4. FRACCIÓNS	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais.	U.5. NÚMEROS DECIMAI	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.	U.1. NÚMEROS NATURAI	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes.	U.6. PORCENTAXE E PROPORCIONALIDADE	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.	U.5. NÚMEROS DECIMAI	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais.	U.6. PORCENTAXE E PROPORCIONALIDADE	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.	U.6. PORCENTAXE E PROPORCIONALIDADE	2º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
MATEMÁTICAS	MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.	U.6. PORCENTAXE E PROPORCIONALIDADE	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións).	TODAS	TODO O CURSO
MATEMÁTICAS	MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivomultiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	U.1. NÚMEROS NATURAIS	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100.	U.2.	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd.	U.2.	1º T
MATEMÁTICAS	MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.	U.5. NÚMEROS DECIMAIS	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais.	U.6. PORCENTAXE E PROPORCIONALIDADE	2º T
MATEMÁTICAS	MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	TODAS	TODO O CURSO.
MATEMÁTICAS	MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a	TODAS	TODO O CURSO.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	conveniencia do seu uso.		
MATEMÁTICAS	MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	TODAS	TODO O CURSO.
MATEMÁTICAS	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	U.9. MEDIR LONXITUDES, MASAS E CAPACIDADES	3º T
MATEMÁTICAS	MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	U.9. MEDIR LONXITUDES, MASAS E CAPACIDADES	3º T
MATEMÁTICAS	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.	U.9. MEDIR LONXITUDES, MASAS E CAPACIDADES	3º T
MATEMÁTICAS	MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.	U.9. MEDIR LONXITUDES, MASAS E CAPACIDADES	3º T
MATEMÁTICAS	MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	U.9. MEDIR LONXITUDES, MASAS E CAPACIDADES	3º T
MATEMÁTICAS	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e	U.10. MEDIR SUPERFICIES E	3º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	volume.	VOLUMES	
MATEMÁTICAS	MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados.	TODAS	TODO O CURSO.
MATEMÁTICAS	MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido.	U.9. MEDIR LONXITUDES, MASAS E CAPACIDADES U.10. MEDIR SUPERFICIES E VOLUMES	3º T
MATEMÁTICAS	MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	TODAS	TODO O CURSO.
MATEMÁTICAS	MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros...	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
MATEMÁTICAS	MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas,...), utilizando as nocións xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie).	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS	3º T
MATEMÁTICAS	MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	U.11. FIGURAS PLANAS. ÁREAS U. 12. CORPOS XEOMÉTRICOS E VOLUMES	3º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
MATEMÁTICAS	MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, proponendo outras formas de resolvelo.	TODAS	TODO O CURSO.
MATEMÁTICAS	MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.	TODAS	TODO O CURSO.
MATEMÁTICAS	MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas.	U.8. ESTATÍSTICA E PROBABILIDAD	2º T
MATEMÁTICAS	MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	U.8. ESTATÍSTICA E PROBABILIDAD	2º T
MATEMÁTICAS	MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas. MTB5.2.4. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas	U.8. ESTATÍSTICA E PROBABILIDAD	2º T
MATEMÁTICAS	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio.	U.8. ESTATÍSTICA E PROBABILIDAD	2º T
MATEMÁTICAS	MTB5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...)	U.8. ESTATÍSTICA E PROBABILIDAD	2º T
MATEMÁTICAS	MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.	U.8. ESTATÍSTICA E PROBABILIDAD	2º T
MATEMÁTICAS	MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e proponendo outras formas de resolvelo.	TODAS	TODO O CURSO.

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
V. SOCIAIS	VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal.	U.1. SON ESTUPENDO	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna.	U.1. SON ESTUPENDO	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.1.3 Coñece e asume os rasgos característicos da súa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente.	U.1. SON ESTUPENDO	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva.	U.2. SEI CONTROLARME	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia.	U.2. SEI CONTROLARME	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.2.3 Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos.	U.2. SEI CONTROLARME	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	U.2. SEI CONTROLARME	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	U.6. COMPROMÉTOME	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración.	U.6. COMPROMÉTOME	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.	U.6. COMPROMÉTOME	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais.	U.3. SUPERO AS DIFICULTADES SUPERO AS DIFICULTADES	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	U.3. SUPERO AS DIFICULTADES	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións	U.7. TOMO DECISIÓNS	1º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	éticas.	MORAIS	
V. SOCIAIS	VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	U.7. TOMO DECISIONS MORAIS	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais	U.4. PROPÓÑOME RETOS	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas	U.4. PROPÓÑOME RETOS	1º T
V. SOCIAIS	VSCB1.6.3. Razona a importancia da iniciativa privada na vida económica e social.	U.5. UN MUNDO DE NEGOCIOS	1º T
V. SOCIAIS	VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	U.9. DIALOGAMOS APRENDEMOS	E 2º T
V. SOCIAIS	VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	U.9. DIALOGAMOS APRENDEMOS	E Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse.	U.9. DIALOGAMOS APRENDEMOS	E Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo.	U.9. DIALOGAMOS APRENDEMOS	E Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	U.9. DIALOGAMOS APRENDEMOS	E Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva.	U.9. DIALOGAMOS E APRENDEMOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.3.2. Autoafírmase con respecto.	U.9. DIALOGAMOS E	Todo o

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
		APRENDEMOS	curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.4.1 Infire e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais.	U.9. DIALOGAMOS E APRENDEMOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.4.2.utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos.	U.9. DIALOGAMOS E APRENDEMOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.5.1.Interacciona con empatía.	U.10. COMPRENDO E AXUDO AOS DEMAIS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	U.10. COMPRENDO E AXUDO AOS DEMAIS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB2.6.1.Analiza os problemas que orixinan os prexuizos sociais.	U.11.GÚSTAME A XENTE DIFERENTE.	2º T
V. SOCIAIS	VSCB2.6.2.Expón razoadamente as consecuencias dos prexuizos sociais para as persoas do contorno social próximo.	U.11.GÚSTAME A XENTE DIFERENTE.	2º T
V. SOCIAIS	VSCB2.6.3.Detecta e axuíza criticamente prexuizos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos.	U.11.GÚSTAME A XENTE DIFERENTE.	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	U.15. AXUDÁMONOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	U.15. AXUDÁMONOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	U.16. PODEMOS ENTENDERNOS	Todo o curso TODAS.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
V. SOCIAIS	VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.3.2. Infírmese a necesidade das normas da súa comunidade educativa	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	Todo o curso.
V. SOCIAIS	VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	
V. SOCIAIS	VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.	U.16. PODEMOS ENTENDER NOS	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	U.2. SEI CONTROLARME	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando	U.10. COMPRENDO E	2º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	AXUDO AOS DEMAIS.	
V. SOCIAIS	VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa.	U.10. COMPRENDO E AXUDO AOS DEMAIS.	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares.		
V. SOCIAIS	VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.	U.7. TOMO DECISIÓNS MORAIS	1º T
V. SOCIAIS	VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral.	U.7. TOMO DECISIÓNS MORAIS	1º T
V. SOCIAIS	VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais.		
V. SOCIAIS	VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas.	U.19. ÁS VECES NON SEI QUE FACER	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	U.7. TOMO DECISIÓNS MORAIS U.19 ÁS VECES NON SEI QUE FACER.	1º T 3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades...	U.13. REXEITO A DISCRIMINACIÓN.	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade.	U.13. REXEITO A DISCRIMINACIÓN.	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de	U.13. REXEITO A	2º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
	estereotipos no contexto escolar.	DISCRIMINACIÓN.	
V. SOCIAIS	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.	U.12 DEREITOS E DEBERES	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias.	U.12 DEREITOS E DEBERES	32º T
V. SOCIAIS	VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas.	U.12. DEREITOS E DEBERES	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.	U.12.DEREITOS E DEBERES	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.10.1. Axuiza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	U.12.DEREITOS E DEBERES	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.11.1. Axuiza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática.	U.17.A CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	U.12.DEREITOS E DEBERES	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española.	U.17.A CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.		
V. SOCIAIS	VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	U.12.DEREITOS E DEBERES	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.	U.18. UNHA SOCIEDADE POR E PARA TODOS.	2º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
V. SOCIAIS	VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás.	U.18. UNHA SOCIEDADE POR E PARA TODOS.	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos.	U.18. UNHA SOCIEDADE POR E PARA TODOS.	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.	U.20 RESPETAR A NATUREZA	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía.	U.20 RESPETAR A NATUREZA	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.	U.20 RESPETAR A NATUREZA	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes.	U.20 RESPETAR A NATUREZA	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.	U.20 RESPETAR A NATUREZA	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios.	U.14. PRIMEIROS AUXILIOS	2º T
V. SOCIAIS	VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.	U.21. ATRAPADOS NA REDE	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.16.2. Analiza e enxúza criticamente os contidos do contorno dixital.	U.21. ATRAPADOS NA REDE	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario.	U.21. ATRAPADOS NA REDE	3º T

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	U.D.	TEMP.
V. SOCIAIS	VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos.	U.21. ATRAPADOS NA REDE	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuizando criticamente hábitos de consumo innecesario.	U.21. ATRAPADOS NA REDE	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.	U.18. UNHA SOCIEDADE POR E PARA TODOS.	3º T
V. SOCIAIS	VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.	U.18. UNHA SOCIEDADE POR E PARA TODOS.	3º T
	VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	U.18. UNHA SOCIEDADE POR E PARA TODOS.	3º T

1.9. RELACIONAR UNIDADES DIDÁCTICAS CO CURRÍCULO.

CIENCIAS DA NATUREZA

CCNN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.1. A NUTRICIÓN I: APARELLOS DIXESTIVO E RESPIRATORIO.	<p>B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.</p> <p>B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.</p> <p>B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.</p> <p>B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc.</p> <p>B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar en imaxes os diferentes órganos e aparellos do corpo humano. • Describir os aparellos dixestivo e respiratorio, e explicar o seu funcionamento. • Buscar información .en pequenos grupos, sobre as consecuencias do consumo do alcohol e drogas no organismo humano. • Elaborar gráficos cos alimentos máis consumidos entre os alumnos • Realizar pequenos proxectos. <ul style="list-style-type: none"> - Elaborar una dieta semanal Equilibrada segundo a pirámide alimentaria. - Elaborar un cartel antitabaco 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audio-visual. Ver vídeos Gráficos descritivos. • TIC Buscas na Rede... • Emprendemento. Elaborar un menú. Cartel antitabaco. • Educación cívica e constitucional. Alimentación saudable. Interese por adquirir hábitos saudables.

CCNN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	coñecendo as repercusións para a saúde.		
U.2. A NUTRICIÓN II: APARELLOS CIRCULATORIO E EXCRETOR.	<p>B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.</p> <p>B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia.</p> <p>B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.</p> <p>B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc.</p> <p>B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar en imaxes os diferentes órganos e aparellos do corpo humano. • Describir, localizando órganos, os aparellos circulatorio e excretor, e explicar o seu funcionamento. • Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... • Elaborar mapas conceptuais. • Ver vídeos. • Buscar en Internet animacións relacionadas coa circulación do sangue, e información sobre o primeiro transplante de corazón; a mostra e exponas con precisión. • Informarse e escribe un traballo sobre a doazón de órganos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audio-visual. Imaxes descritivas. Vídeos. • TIC. Creación dun documento de texto. Buscas na Rede... • Emprendemento. Traballo: doazón de órganos Debuxar os órganos do corpo humano. • Educación cívica e constitucional. Solidariedade Interese por coidar a propia saúde.
	B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou	• Buscar información sobre os	• Comprensión lectora.

CCNN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.3. A REPRODUCCIÓN	<p>fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes</p> <p>B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.</p> <p>B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde.</p>	<p>cambios do embrión e do feto.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificar en imaxes os diferentes órganos dos aparellos reprodutores masculino e feminino. • Describir os aparellos reprodutores masculino e feminino, e explicar a función de cada órgano. • Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... • Elaborar mapas conceptuais. • Debate sobre igualdade e identificación de xénero. 	<p>Textos da unidade.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Debates. • Comunicación audio-visual. Láminas ilustrativas. • TIC <ul style="list-style-type: none"> Busca na Rede... • Emprendemento. Debuxar as fases do embrión e do feto. • Educación cívica e constitucional. Igualdade de xénero.
U.4. ORGANIZACIÓN DOS SERES VIVOS.	<p>B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes</p> <p>B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións.</p> <p>B3.3. Investigar as características de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asociar estruturas dos seres vivos coas súas características. • Elaborar un esquema dos niveis de organización dos seres vivos. • Buscar na Rede imaxes ilustrativas dos distintos tipos de células. • Expoñer oralmente a información obtida. • Debuxar unha célula vexetal e unha animal observando as 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audio-visual. Láminas ilustrativas. Imaxes descritivas. • TIC. <ul style="list-style-type: none"> Buscas na Rede... • Emprendemento.

CCNN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.	diferenzas e identificando os seus elementos. <ul style="list-style-type: none"> • Identificar os alimentos encargados da rexeneración celular e dos tecidos. 	Debuxar células <ul style="list-style-type: none"> • Educación cívica e constitucional. Valoración dos avances científicos.
U.5. CLASIFICACIÓN DOS SERES VIVOS.	B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes. B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia. B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos. <ul style="list-style-type: none"> • Reino animal. • Reino das plantas. • Reino dos fungos. • Outros reinos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar mapas conceptuais clasificando os animais en vertebrados e invertebrados e estes, á súa vez, nos seus tipos. • Observar imaxes e identificar a fisioloxía e a función das partes da planta e da flor. • Ver vídeos sobre as plantas carnívoras. • Clasificar animais segundo as súas características. • Elaborar unha ficha descritiva dunha planta coas súas características e que inclúa unha imaxe representativa. • Expoñer o traballo para o conxunto da clase. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audio-visual. Ver vídeo. • TIC Uso do procesador de texto. • Emprendemento. Elaboración dunha ficha sobre unha planta. • Educación cívica e constitucional. Respecto polos seres vivos e o medio.

CCNN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.6. OS FUNGOS E OUTROS REINOS	<p>B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.</p> <p>B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia.</p> <p>B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reino animal. • Reino das plantas. • Reino dos fungos. • Outros reinos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... • Elaborar mapas conceptuais. • Ver vídeos. • Busca información sobre a fabricación do iogur e como interveñen as bacterias no proceso. • Diferenciar entre bacterias beneficiosas e bacterias prexudiciais para o ser humano. • Elabora fichas coa descrición do champiñón. • Confeccionar un cartel ilustrativo coas medidas que debemos adoptar para previr enfermidades ocasionadas por bacterias ou virus respiratorios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audio-visual. Ver vídeo. Imaxes descritivas. • TIC Buscas na Rede... • Emprendemento. Confección dun cartel. • Educación cívica e constitucional. Respecto ao medio natural. Asunción de condutas de prevención de enfermidades.
U.7. A ENERXÍA E OS CAMBIOS DA MATERIA.	<p>B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... • Elaborar mapas conceptuais. • Clasificar as substancias en puras e mesturas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audio-visual.

CCNN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA	<p>B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.</p> <p>B4.2. Coñecer as características das fontes de enerxía e materias primas renovables e non renovables e relacionalas co desenvolvemento enerxético e sostible.</p> <p>B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentar un traballo en Power Point sobre as distintas consecuencias negativas relacionando o uso dos combustibles fósiles coa chuvia ácida. • Realizar os seguintes experimentos: <ul style="list-style-type: none"> - Separar unha mestura de area e limaduras de ferro. - Separar unha mestura de area e sal disolto en auga. - Separar a disolución de auga e sal. 	<p>Láminas ilustrativas. Imaxes descritivas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • TIC <ul style="list-style-type: none"> Busca na Rede... Presentación con <i>Power Point</i> • Emprendemento. <ul style="list-style-type: none"> Separar mesturas • Educación cívica e constitucional. <ul style="list-style-type: none"> Responsabilidade no cumprimento das medidas de seguridade.
U.8. ELECTRICIDADE E MAGNETISMO.	<p>B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.</p> <p>B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.</p> <p>B4.1. Coñecer leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... • Elaborar mapas conceptuais. • Definir concepto de electricidade, materiais condutores e illantes. • Clasificar obxectos en condutores e illantes segundo o material de que estea feito. • Describir o proceso da transmisión da electricidade. • Indicar que efecto provoca a 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. <ul style="list-style-type: none"> Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. <ul style="list-style-type: none"> Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audio-visual. <ul style="list-style-type: none"> Láminas ilustrativas. Imaxes descritivas. • TIC <ul style="list-style-type: none"> Busca na Rede... • Emprendemento. <ul style="list-style-type: none"> Construír compás

CCNN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>transmisión da corrente eléctrica, os cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.</p> <p>B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia.</p> <p>B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica.</p>	<p>corrente eléctrica en diferentes obxectos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construír un compás caseiro imantando unha agulla. • Construír un circuíto eléctrico. 	<p>caseiro.</p> <p>Construír un circuíto eléctrico.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Educación cívica e constitucional. <p>Consumo responsable</p> <p>Desenvolvemento sostible.</p>

CIENCIAS SOCIAIS

CCSS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.1. O RELEVO DE EUROPA E DE ESPAÑA.	<p>B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)</p> <p>B1.5.Valorar o traballo en grupo, amosando actitudes de cooperación e participación responsable, aceptando as diferenzas con respecto e tolerancia cara ás ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.</p> <p>B2.1.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar mapas e planisferios, e os seus elementos máis comúns • Calcular a distancia real entre dos puntos de un mapa a partir de su escala numérica e/ou gráfica. • Localizar nun mapa os territorios de España,os seus límites e océanos e mares que a bañan. • Localizar nun mapa as unidades 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audiovisual. Interpretación de mapas. Calcular distancia a partir dunha escala dos mapas • TIC. Mapas interactivos.

CCSS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA	<p>escala e signos convencionais.</p> <p>B2.3. Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.</p> <p>B2.4. Identificar as principais unidades de relevo de Europa, os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.</p>	<p>do relevo de España e Europa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formar equipos e localizar en mapas interactivos en liña unidades de relevo de España e Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprendemento. Traballo en equipo. • Educación cívica e constitucional. Promover o consenso na toma de decisións de grupo.
U.2. AUGAS E CLIMAS DE EUROPA E DE ESPAÑA	<p>B1.2. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.</p> <p>B2.4. Identificar as principais unidades de relevo de Europa, os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.</p> <p>B2.5. Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural, identificando o uso sostible dos recursos naturais propoñendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento sostible da humanidade, especificando os seus efectos positivos.</p> <p>B2.6. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Observar e situar en mapas as zonas climáticas. • Elaborar ou completar táboas coas súas características. • Rrelacionar cidades co clima que lles corresponde, • Clasificalas segundo a zona climática. • Describir unha estación meteorolóxica. • Interpretar climogramas. • Formar equipos e localizar en mapas interactivos os principais ríos de España e Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Buscar información sobre as ocupacións dun limnólogo. • Comunicación audiovisual. Interpretación de climogramas. • TIC. Mapas interactivos. • Emprendemento. Debuxar un mapa temático de climas. • Educación cívica. Reflexión sobre os verquidos nos ríos.

CCSS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.3. A ACTIVIDADE ECONÓMICA	<p>B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)</p> <p>B3.5. Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.</p> <p>B3.6. Describir o funcionamento da publicidade e as súas técnicas distinguindo publicidade educativa e publicidade consumista.</p> <p>B3.7. Tomar conciencia do valor do diñeiro e dos seus usos mediante un consumo responsable e o sentido do aforro.</p> <p>B3.8. Comprender os beneficios que ofrece o espírito emprendedor.</p> <p>B3.9. Explica as características esenciais dunha empresa, especificando as diferentes actividades e formas de organización que poden desenvolver distinguindo entre os diferentes tipos de empresas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... • Interpretar e representar gráficos, responder preguntas. • Definir, explicar e relacionar produtos elaborados con materias primas e sectores produtivos. • Interpretar mapas económicos. • Elaborar un anuncio publicitario. • Relacionar actividades económicas e sectores de produción. • Indagar sobre as principais actividades económicas en Galicia e en España. • Visitar unha industria. • Elaborar un presuposto persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais. • Comunicación audiovisual. Interpretación de mapas. Interpretación de gráficos. • TIC Busca na Rede. • Emprendemento. Anuncio publicitario. Elaboración dun presuposto persoal. • Educación cívica e constitucional. Desenvolvemento do sentido do aforro e do sentido crítico ante a publicidade.
U.4. A POBOACIÓN E AS ACTIVIDADES ECONÓMICAS DE	<p>B1.2. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.</p> <p>B3.2. Comprender e interpreta os principais</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definir, relacionar conceptos demográficos e definicións. • Identificar, de maneira xeral, os factores xeográficos, socio- 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Intervencións orais.

CCSS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
EUROPA E DE ESPAÑA.	<p>conceptos demográficos e calculalos a partir dos datos de poboación.</p> <p>B3.3.Distinguir as principais características española e europea, explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.</p> <p>B3.4.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación.</p> <p>B3.5.Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.</p>	<p>económicos e culturais que determinan a poboación.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretar, comparar, representar gráficos e responder preguntas. • Interpretar, comparar, representar pirámides de poboación e responder preguntas. • Calcular o crecemento natural, o saldo migratorio e o crecemento real dunha poboación cos datos dados. • Identificar os factores xeográficos, socio-económicos e culturais que, en Galicia e en España, determinan a poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación audiovisual. Mapas de poboación. Pirámides de poboación. Gráficos de barras, de liña e de sectores. • TIC Realizar cálculos sobre saldos. • Emprendemento. Elaboración de gráficos. • Educación cívica e constitucional. Desenvolver actitudes de empatía cara os emigrantes.
U.5. O IMPACTO HUMANO NO MEDIO AMBIENTE.	<p>B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).</p> <p>B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... • Buscar información sobre o efecto invernadoiro e chuvia ácida, e como inflúe no cambio climático. • Elaborar unha relación de 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Debates. • Comunicación audiovisual. Análise dos elementos dunha paisaxe transformada

CCSS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA	<p>B2.5. Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural, identificando o uso sostible dos recursos naturais propoñendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento sostible da humanidade, especificando os seus efectos positivos.</p> <p>B2.6. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático.</p>	<p>consecuencias do consumo de combustibles fósiles.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Achegar ideas para que o impacto sexa mínimo. • Organizar toda a información para elaborar un mural. 	<ul style="list-style-type: none"> • TIC Buscas de parques naturais. • Emprendemento. Elaboración dun mural. • Educación cívica e constitucional. Reflexión sobre a cultura do usar e tirar.
U.6. A IDADE CONTEMPORÁ- NEA: S. XIX	<p>B1.1. Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)</p> <p>B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.</p> <p>B4.4. Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.</p> <p>B4.5. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... • Estudar os feitos que determinaron os cambios dunhas idades a outras e as datas de inicio e finalización da Idade Contemporánea. • Elabora unha liña do tempo ordenando cronoloxicamente feitos históricos relevantes da Idade Contemporánea. • Comparar as características artísticas dos distintos movementos culturais. • Visitar un museo virtual. • Buscar información sobre os 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Textos da unidade. • Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Comentar textos. Debates. • Comunicación audiovisual. Interpretación de liñas do tempo. • TIC Visita a un museo virtual. • Emprendemento. Elaboración de liñas do tempo. • Educación cívica e constitucional. Análise do traballo infantil

CCSS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA	respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.	inventos e avances do século XIX.	na Revolución Industrial.
U.7. A IDADE CONTEMPORÁ-NEA: S. XX E XXI.	<p>B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.</p> <p>B4.3.Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.</p> <p>B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.</p> <p>B4.5.Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... Elabora unha liña do tempo ordenando cronoloxicamente feitos históricos relevantes dos séculos XX e XXI. Analizar o Guernica de Picasso. Buscar información sobre mulleres e homes relevantes na historia de España e Galicia. Debatir sobre o significado dunha dictadura e unha democracia. Entrevistar unha persoa que vivise o 23 F. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprensión lectora. Textos da unidade. Expresión oral e escrita. Exposicións escritas. Comentar textos. Debates. Comunicación audiovisual. Analizar un cadro TIC Busca na Rede Emprendemento. Elaboración dunha liña do tempo. Educación cívica e constitucional. Promover o diálogo como medio para resolver conflitos.
U.8. ESPAÑA E A UNIÓN EUROPEA.	<p>B1.1.Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)</p> <p>B3.1.Identificar a estrutura e os fins da Unión</p>	<ul style="list-style-type: none"> Definir conceptos, clasificar, completar información, relacionar datos... Dialogar sobre a Constitución, a súa importancia e as 	<ul style="list-style-type: none"> Comprensión lectora. Textos da unidade. Expresión oral e escrita. Exposicións orais e escritas. Debates.

CCSS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>Europea, explicando algunhas vantaxes derivadas do feito de formar parte da Unión Europea, cales son os seus obxectivos políticos e económicos, países membros e as súas capitais, principais institucións e órganos de goberno, símbolos ...</p> <p>B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución e valorar o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.</p>	<p>cuestións que nela se recollen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Definir, relacionar conceptos con definicións, crear, completar unha táboa cos dereitos, deberes e liberdades. Celebrar referendos. Completar oracións, relacionar, elaborar organigramas cos poderes políticos, as institucións políticas e as súas funcións. Clasificar os países da UE en repúblicas e monarquías. Elaborar unha presentación de <i>power point</i> sobre unha capital da Unión Europea. 	<p>Comentar textos.</p> <ul style="list-style-type: none"> Comunicación audiovisual. Identificar en mapas d UE e da zona euro. TIC Ver vídeo golpe de Estado do 23F Emprendemento. Presentación de <i>power point</i>. Educación cívica e constitucional. Valoración do traballo en equipo e da cooperación entre países.

EDUCACIÓN PLÁSTICA

E.PLÁSTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
BLOQUES			
BLOQUE 1:	B1.1. Formular opinións cun criterio estético, oralmente ou por escrito, que expresen o respecto e a riqueza das achegas que ofrecen as	<ul style="list-style-type: none"> Usar imaxes onde se vexan imaxes fixas e en movemento, realizar composicións por parellas ou grupos 	<p>Comprensión lectora. Lectura de pautas e procedementos de traballo</p>

E.PLÁSTICA			ELEMENTOS TRANSVERSAIS
BLOQUES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	
EDUCACIÓN AUDIOVISUAL	manifestacións artísticas (plásticas, visuais ou musicais), apreciando as texturas, as formas, as liñas, as medidas e as cores.	elaborando un deseño .	Observación e percepción visual das imaxes
	B1.2. Aproximarse á lectura, a análise e a interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo de maneira crítica o significado e a función social, con capacidade para elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar bosquexos ou representar traballos artísticos organizando o espazo e a proporción. • Analizar e explorar texturas, cores, formas, superposición de materiais para realizar traballos artísticos de creación de aplicando os coñecementos descubertos. • Representar graficamente aspectos da vida cotiá dando a sensación de movemento tendo en conta a proporción, tamaño e cores. • Modelar con plastilina construcións tridimensionais realizadas ou observadas. 	<p>Expresión oral e escrita.</p> <p>Comprender a proposta dada Usar o vocabulario axeitado Xustificación oral da intención comunicativa da obra propia</p> <p>Comunicación audio-visual.</p> <p>Visualización de vídeos-láminas ilustrativas</p> <p>TIC</p> <p>Buscar imaxes na rede que amplíen información acerca da técnica empregada na actividade plástica Buscar na rede obras de pintores Buscar imaxes na rede e clasificalas Visionar vídeos para reforzar e ampliar os</p>
	B1.3. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación de xeito responsable para a busca, creación e difusión de imaxes fixas e en movemento.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar percorridos para observar monumentos e esculturas do patrimonio cultural da nosa contorna e representalos graficamente. • Buscar información sobre os mesmos. 	

E.PLÁSTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
BLOQUES			
			coñecementos Realizar composición plásticas utilizando as tecnoloxías da información
BLOQUE 2: EXPRESIÓN ARTÍSTICA	B2.1. Realizar producións plásticas seguindo pautas elementais do proceso creativo, experimentando, recoñecendo e diferenciando a expresividade dos diversos materiais e técnicas pictóricas e elixindo as máis axeitadas para a realización da obra prevista.	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar materiais diversos empregando a creatividade para elaborar imaxes para carteis, programas, en parellas ou pequeno grupo. 	Emprendemento. Realización da tarefa proposta seguindo pautas dadas Planificación dunha tarefa plástica Incorporación á súa propia obra de ideas creativas Buscar imaxes en revistas e clasificalas Representar figuras Representar formas xeométricas Realizar composicións empregando compás, regra, cartabón, transportador Confección dun mural Modelar unha figura Realizar mosaicos Realizar figuras de
	B2.2. Representar volumes utilizando recursos como cores, claroscuros, corte, dobra e encartado.	<ul style="list-style-type: none"> • Observación de planos, mapas, guías, cadros observando o deseño, proporción, cores. • Elaboración de mapas, maquetas representando espazos tendo en conta a perspectiva. 	
	B2.3. Coñecer as manifestacións artísticas máis significativas que forman parte do patrimonio artístico e cultural, e adquirir unha actitude de respecto e valoración dese patrimonio.	<ul style="list-style-type: none"> • Representar graficamente figuras xeométricas tridimensionais, esbozos de construcións tridimensionais tendo en conta a perspectiva, proporción, cor. 	
	B2.4. Utilizar as TIC para a busca e tratamento de imaxes, como ferramentas para deseñar documentos.	<ul style="list-style-type: none"> • Representación de imaxes empregando a liña, imaxes, cor e materiais con distintas texturas. • Realizar bosqueños de construcións 	

E.PLÁSTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
BLOQUES			
		e formas artísticas observadas na realidade organizando no plano o espazo, a proporción, a cor.	papiroflexia Realizar obxectos tridimensionais baseándose no pregamento e recorte de papel Realizar composicións recortando figuras Realizar un collage
	B2.5. Realizar producións plásticas, participando con interese e aplicación no traballo individual ou de forma cooperativa, respectando os materiais, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, e apreciando a correcta e precisa realización dos exercicios e das actividades, a orde e a limpeza, o respecto polas normas, as regras e os/as compañeiros/as.	<ul style="list-style-type: none"> • Coidar e respectar o material, espazos, utensilios empregados. • Respectar as normas relacionadas coas actividades plásticas. • Aplicar estratexias de traballo en grupo e respectar as producións dos demais. • Asumir responsabilidades no traballo en grupo. 	Educación cívica e constitucional. Desenvolver o sentido crítico ante os textos dos compañeiros. Asumir actitudes de respecto ante producións compañeiros Asumir actitudes e condutas igualitarias entre nenos e nenas. Recoñecer que na diferenza está a riqueza. Incorporar hábitos de coidado do material Coidar e respectar os materiais propios e alleos
BLOQUE 3: DEBUXO XEOMÉTRICO	B3.1. Identificar conceptos xeométricos na realidade que rodea o alumnado, en relación cos conceptos xeométricos recollidos na área de matemáticas coa súa aplicación gráfica.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar esbozos para representar a creación final reflexionando e revisando o traballo. • Aplicar a planificación na realización do proceso creativo. 	
	B3.2. Iniciarse no coñecemento e no manexo dos instrumentos e dos materiais propios do debuxo técnico, e empregalo adecuadamente.	<ul style="list-style-type: none"> • Explorar as posibilidades das imaxes. • Realizar traballos xeométricos empregando as ferramentas de debuxo técnico. 	

E.PLÁSTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
BLOQUES			
			Compartir ideas co grupo Debatir e confrontar ideas

LINGUA E LITERATURA CASTELÁ

L. CASTELÁ	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.1. LA AMISTAD.	<p>B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, organizar o discurso, escoitar e incorporar as intervencións dos e daws demais.</p> <p>B1.2. Integrar e recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais.</p> <p>B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario preciso e estrutura coherente.</p> <p>B1.4. Analizar e valorar con sentido crítico as mensaxes orais.</p> <p>B1.5. Facer hipóteses sobre o significado de</p>	<p>BLOQUE 1. ESCOITAR E FALAR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participar nas actividades de comunicación oral de forma individual ou en grupo respectando á quenda de palabra e outras normas de escoita activa. • Contar historias, sucedidos na súa vida ou na súa contorna. • Comprender diversos textos orais atendendo á súa tipoloxía e intención comunicativa. • Reproducir textos orais que respondan aos seus intereses. • Organizar lecturas e recitais de poemas traballando antes o 	<p>• Comprensión lectora.</p> <p>Lectura de textos curriculares de distinta tipoloxía (narrativos, informativos, descritivos, expositivos, líricos argumentativos, xornalísticos...).</p> <p>Lecturas de contos e novelas axeitados aos seus gustos e intereses.</p> <p>Uso das bibliotecas de aula e de centro.</p>
U.2. LA INFANCIA.			
U.3. LAS LEYES.			
U.4. OTRAS CULTURAS.			

L. CASTELÁ U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U.5. LOS LIBROS.	palabras a partir do seu contexto de uso B1.6. Comprender o sentido global dos textos orais, recoñecendo as ideas principais e secundarias e identificar ideas ou valores non explícitos.	significado das palabras e a intención do autor.	• Expresión oral e escrita. Intervencións orais. Realizar debates. Representacións e dramatizacións. Realizar enquisas. Realizar entrevistas. Recitais de poemas. Descricións de imaxes. Dar instrucións. Expoñer oralmente o argumento dun libro. Convencer aos compañeiros sobre un tema concreto. Expoñer as propias opinións. Escritura de textos de diferente tipoloxía: narrativos, descritivos, expositivos, xornalísticos, argumentativos, publicitarios.
U.6. LAS MÁQUINAS.	B1.7. Memorizar e reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral. B1.8. Comprender textos orais segundo a súa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar e reproducir textos orais axeitados á súa idade imitando modelos. • Organizar debates, resolver actividades de comprensión de forma individual, parellas ou grupo. • Resumir noticias relevantes dos medios de comunicación seguindo modelos dados. • Recabar información seguindo modelos dados sobre feitos que estean na memoria das persoas da súa contorna recollendo datos e trasladándoos á aula. • Ler textos de distinta tipoloxía. • Anticipar o contido dun texto a partir do título e das ilustracións dun texto. • Resumir textos expresando a intención do autor e expresando a súa opinión sobre o mesmo. 	
U.7. EL ARTE.	B1.9. Producir textos orais breves e sinxelos dos xéneros máis habituais imitando modelos.		
U.8. LA CIENCIA.	B1.10. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar activamente, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo coa súa idade.		
U.9. LA ECOLOGÍA.	B1.11. Valorar os medios de comunicación social		
U.10. EL CLIMA.			

L. CASTELÁ	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.11. LA PUBLICIDAD.	<p>como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de doutras persoas.</p> <p>B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.</p>	<p>BLOQUE 2. LER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ler libros seleccionados no plan lector. • Acudir á biblioteca nas quendas organizadas polo equipo de biblioteca. • Crear a súa propia biblioteca persoal atendendo aos seus intereses. • Participar na creación da biblioteca de aula. • Interpretar de forma crítica mensaxes publicitarios diferenciando publicidade e textos informativos. • Facer lecturas en voz alta de textos elaborados polos alumnos aplicando valores, normas de convivencia e actitudes de respecto nas intervencións dos demais. • Facer lecturas silenciosas dun pequeno texto buscando no dicionario palabras descoñecidas. 	<p>Lectura do xornal <i>A Voz de Galicia</i>.</p> <p>Lectura do seu suplemento, <i>A Voz da Escola</i>.</p>
U.12. MITOS Y LEYENDAS.	<p>B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.</p> <p>B2.3. Ler en silencio diferentes textos valorando o progreso na velocidade e a comprensión.</p> <p>B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos.</p> <p>B2.5. Utilizar estratexias para a comprensión de textos de diversa índole.</p> <p>B2.6. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.</p> <p>B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicalos en traballos persoais.</p> <p>B2.8. Concentrarse en entender e interpretar o significado dos textos lidos.</p> <p>B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación audiovisual. <p>Escoitas produtivas extraídas dos medios de comunicación:</p> <p>Entrevistas a un escritor, a un director de cine, a un deportista...</p> <p>Interpretación das imaxes das unidades.</p> <p>Xogos de adivinación por mímica.</p> <p>Definir e adiviñar conceptos sin utilizar as palabras prohibidas.</p> <p>Deducir o contido dun texto a partir das imaxes.</p> <p>Elaborar carteis de publicidade.</p>

L. CASTELÁ	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e tratamento da información.</p> <p>B2.10. Desenvolver o Plan lector que dea resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia lectora e fomenta o gusto pola lectura.</p> <p>B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas coidando a caligrafía, orde e presentación.</p> <p>B3.2. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección, revisándoos para melloralos e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas.</p> <p>B3.3. Utilizar o dicionario como recurso para resolver dúbidas sobre a lingua, o uso ou a ortografía das palabras.</p> <p>B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas da área.</p>	<p>BLOQUE 3. ESCRIBIR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborar textos semellantes ao presentado como modelo, observando a coherencia, concordancia, puntuación, ortografía e presentación. • Redactar textos expresando impresións e experiencias observando a importancia da coherencia e estruturación do mesmo así como a concordancia, puntuación, acentuación, ortografía e presentación. • Redactar textos seguindo propostas dos equipos de centro. • Buscar no dicionario palabras dúbidas cando se está a facer lectura en voz alta ou en silencio. • Elaborar carteis publicitarios por parellas ou pequeno grupo. • Elaborar textos e eimaxes dun cómic en parellas ou pequeno grupo para despois expoñelos nun 	<p>Láminas descritivas. Analizar e opinar sobre anuncios publicitarios. Elaboración dunha banda deseñada.</p> <p>• TIC</p> <p>Envío de cartas e notas a través do correo electrónico. Búscas de informacións en Internet. Simulación dunha chamada telefónica. Uso do procesador de textos para elaborar un documento. Actividades interactivas en liña. Dicionarios en liña.</p> <p>• Emprendemento.</p> <p>Planificar proxectos. Escribir unha carta.</p>

L. CASTELÁ	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>B3.5. Buscar unha mellora progresiva no uso da lingua, explorando canles que desenvolvan a sensibilidade, a creatividade e a estética.</p> <p>B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuizos.</p> <p>B3.7. Levar a cabo o plan de escritura que de resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia escritora e fomente a creatividade.</p> <p>B3.8. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.</p> <p>B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.</p> <p>B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.</p> <p>B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.</p> <p>B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a</p>	<p>taboleiro na clase.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participar en debates sobre noticias, exposición de traballos, problemas de convivencia na aula onde se amose respecto ás ideas dos demais e sexan respectuosos coas diferenzas. <p>BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resolver actividades de forma escrita de clasificación, resposta breve, resposta alternativa, elección múltiple, enumeración, clasificación, ordenamento onde teñan que reflexionar máis detidamente sobre a información dada. • Facer análises morfolóxicas sobre listado de palabras ou palabras dunha oración. • Facer análises sintácticas das palabras dunha oración. • Realizar actividades multimedia 	<p>Descibir a aula.</p> <p>Redactar as bases dun concurso.</p> <p>Realizar esquemas.</p> <p>Presentar un traballo.</p> <p>Elaborar un dicionario.</p> <p>Redactar unha noticia.</p> <p>Facer unha reclamación</p> <p>Preparar unha entrevista.</p> <p>Realizar unha enquisa.</p> <p>Recitado de poemas.</p> <p>Creación de diálogos.</p> <p>Elaborar carteis publicitarios.</p> <p>Deseñar marcapáxinas.</p> <p>Elaborar un catálogo de refráns que relacione el clima con los meses.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Educación cívica e constitucional. <p>Desenvolvemento da</p>

L. CASTELÁ	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.</p> <p>B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.</p> <p>B4.6. Coñecer a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América.</p> <p>B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e considerala como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal de máxima importancia.</p> <p>B5.2. Integrar a lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria (metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras), e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.</p> <p>B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns ou adiviñas.</p> <p>B5.4. Producir a partir de modelos dados textos</p>	<p>relacionadas cos conceptos traballados na área.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificar e recoñecer similitudes e diferenzas entre as linguas. • Facer táboas comparativas. • Facer ditados. <p>BLOQUE 5. LITERATURA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificar textos literarios e as súas características. • Facer lecturas guiadas de textos de diferente tipo. • Dialogar sobre a lectura dos mesmos buscando termos dubidosos no dicionario, debater sobre a intención do autor, coñecer datos do escritor e o marco histórico. • Realizar búsquedas de información sobre os autores en diversos soportes. • Facer lecturas en voz alta de diferentes textos de forma expresiva coidando a 	<p>afectividade.</p> <p>A igualdade de xénero.</p> <p>Responsabilidade no cumprimento de normas de comportamento.</p> <p>Desenvolvemento de condutas solidarias.</p> <p>Asumir actitudes igualitarias entre nenos e nenas.</p> <p>Desenvolver condutas non discriminatorias ante as diferenzas.</p> <p>Responsabilizarse ante a discriminación e/ou acoso a terceiros.</p> <p>Evitar actitudes condutas violentas e intransixentes.</p> <p>Promover o diálogo como estratexia para a resolución de conflitos.</p> <p>Incorporar hábitos de coidado do material</p>

L. CASTELÁ	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais.</p> <p>B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias ou dos compañeiros, utilizando adecuadamente os recursos básicos dos intercambios orais e da técnica teatral.</p> <p>B5.6. Valorar a LITERATURA en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.</p>	<p>pronunciación, entoación e ritmo facendo comentarios sobre a lectura para recoñecer a intención, a ironía ou significado de frases feitas do texto.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as características dos diferentes textos literarios identificando as súas características. • Elaborar pequenos textos onde apliquen os recursos estilísticos estudados. • Resolver actividades de forma escrita de clasificación, resposta breve, resposta alternativa, elección múltiple, enumeración, clasificación, asociación onde teñan que reflexionar máis detidamente sobre a información dada. 	<p>tanto propio como alleo.</p> <p>Desenvolver actitudes de respecto cara as producións e intervencións dos compañeiros.</p> <p>Valorar as distintas linguas e a importancia do seu coidado.</p>

LINGUA E LITERATURA GALEGA

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.1. VISITAMOS O MÉDICO	B1.1. Comprender textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, identificando os aspectos xerais máis relevantes así como as intencións, valores e opinións explícitos.	<ul style="list-style-type: none"> •Escoitar fragmentos significativos de noticias, entrevistas e debates e buscar as diferenzas máis evidentes. •Distinguir as ideas expostas por distintos interlocutores. •Relacionar títulos dados con textos que escoitan. •Escoitar fragmentos procedentes de medios de comunicación, Identificar, seleccionar e clasificar informacións relevantes extraídas dos propios fragmentos de audio •Recoñecer expresións irónicas ou con dobre sentido. •Recopilar expresións irónicas entre os avós •Escoitar sketches humorísticos e recoñecer expresións irónicas ou con dobre sentido. •Escoitar textos orais tomando notas de datos concretos requiridos. •Obter datos para completar espazos. •Realización de debates sobre temas 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. Lectura de textos da unidade Lectura de libros biblioteca Plan Lector Lectura de pautas e procedementos de traballo Comprensión dos enunciados das tarefas. Lectura do xornal <i>A Voz de Galicia</i>. Lectura do seu suplemento, <i>A Voz da Escola</i>. • Expresión oral e escrita. Comprender as explicacións dadas Usar o vocabulario axeitado propio da unidade Aumentar o vocabulario activo do alumnado Exposición oral de traballos, poesías, pequenos textos literarios
U.2. COIDAMOS A ALIMENTACIÓN	B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.		
U.3. DESCUBRIMOS A ARTE.	B1.3. Interpretar correctamente a retranca, a ironía e os dobres sentidos, en situacións de comunicación nas que estes resulten bastante evidentes.		
U.4. MANTÉMONOS EN FORMA.	B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico. B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.		
U.5. A FAMILIA MEDRA.	B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.		
U.6. APRENDEMOS A RECICLAR.	B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos		

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.7. CANTOS INVENTOS!	adequados. B1.8. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación. B1.9. Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais, coa utilización de elementos propios da linguaxe non verbal.	de interese. • Sintetizar e expoñer brevemente as ideas máis relevantes dos textos escoitados . • Preguntas tras as explicacións do profesor. • Completar, rectificar ou corrixir achegas incompletas ou erróneas dos compañeiros. • Predicir o final dunha conversa interrompida.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación audio-visual. Interpretación de láminas e descrición das esceas Interpretación de esquemas Interpretación de imaxes publicitarias • TIC Buscar imaxes na rede para ilustrar textos. Buscar na rede textos literarios. Buscar na rede biografías de autores. Visionar vídeos para contextualizar autores no contexto histórico correspondente. Utilizar o procesador de textos para a creación literaria e para insertar imaxes que o ilustren. • Emprendemento. Realización da tarefa proposta seguindo pautas dadas.
U.8. TRABALLAMOS COS DEMAIS.	B1.10. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	• Debates. • Exposicións orais breves. • Resumos orais das lecturas realizadas.	
U.9. EXPLORAMOS O ESPAGO.	B1.11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas. B1.12. Usar, de maneira xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	• Invención de contos. • Charlas coloquios con profesionais que acoden ao centro para dar conferencias. • Entrevistas a persoas da localidade. • Simular un informativo con novas do colexio ou da localidade. • Transmitir mensaxes.	
U.10. UN MUNDO DE LENDAS.	B1.13. Recoñecer, de maneira global, e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega. B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.	• Dramatizacións, recitados • Charlas, debates	
U.11. VIAXAMOS AO CORAZÓN DA TERRA.	B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e iniciar a realización de inferencias para determinar intencións e dúbidas bastante evidentes.	• Dramatizacións, simulacións. • Charlas, debates	
U.12. UN MAR DE AVENTURAS.	B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos,	• Facer dramatizacións, recitados.	

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>esquemas sinxelos e ilustracións redundantes.</p> <p>B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo, e esquematizar e resumir o seu contido.</p> <p>B2.4. Utilizar certas estratexias para mellorar a lectura.</p> <p>B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto sinxelo.</p> <p>B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.</p> <p>B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.</p> <p>B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con certa autonomía, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora.</p> <p>B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.</p>	<p>Expoñer a propia opinión.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conversas entre pares. Xogos de rol. • Escoitar textos procedentes de falantes de distintas zonas lingüísticas de Galicia. • Tomar notas breves sobre as diferenzas percibidas. • Escoitar exposicións ou intervencións orais en lingua galega de diversas persoas de ámbitos variados. • Identificar a profesión das devanditas persoas. • Completar textos. • Distinguir as ideas relevantes das secundarias. • Escribir noticias sobre acontecementos de actualidade da localidade. • Preguntas abertas, de resposta de verdadeiro/falso, de elección múltiple. • Ordenar elementos. • Describir unha imaxe. 	<p>Participación en declamacións e pequenas dramatizacións</p> <p>Creación de esceas teatrais para ser representadas na aula</p> <p>Realizar pescudas entre os maiores para recompilar textos de tradición oral propios da contorna</p> <p>Redacción de textos dialogados para elaborar un banda deseñada.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Educación cívica e constitucional. <p>Desenvolver o sentido crítico ante as obras literarias.</p> <p>Asumir actitudes de respecto ante producións compañeiros.</p> <p>Asumir actitudes e condutas igualitarias entre nenos e nenas.</p> <p>Coidar e respectar o material impreso da biblioteca e material</p>

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.</p> <p>B2.11. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.</p> <p>B2.12. Analizar textos sinxelos escritos en diferentes variedades da lingua galega.</p> <p>B3.1. Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.</p> <p>B3.2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p> <p>B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.</p> <p>B3.4. Elaborar textos breves e sinxelos con creatividade.</p> <p>B3.5. Usar as TIC, con certa autonomía, para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións.</p> <p>B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Relacionar gráficos con informacións. •Ordenar imaxes ou debuxar a viñeta que falla. •Facer hipóteses sobre unha historia a partir do título e de elementos paratextuais. •Distinguir as ideas principais das secundarias. •Subliñar e sintetizar as ideas principais nun esquema. •Hipotizar e completar textos escritos nos que faltan algunhas palabras moi significativas. •Predicir o final dunha lectura interrompida. •Localizar información nun texto procedente dunha páxina web. •Sinalar en que parte do texto se atopa o dato requirido •Ler en silencio de forma individual. •Ler colectivamente en voz alta de forma sucesiva. •Ler de forma dramatizada. •Facer dramatizacións de textos 	<p>didáctico propio e alleo. Participar en debates confrontando ideas e respectando as aportacións e gustos dos compañeiros.</p>

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa.</p> <p>B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.</p> <p>B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua</p> <p>B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p> <p>B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.</p> <p>B4.4. Recoñecer e empregar os conectores básicos, así como outros elementos de cohesión.</p> <p>B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas sinxelas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.</p> <p>B4.6. Transformar un texto narrativo sinxelo de</p>	<p>teatrais breves.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Facer recitados de poemas. •Lecturas sucesivas en voz alta de textos narrativos. •Ler poemas breves nos que faltan as vogais nalgunhas palabras. •Ler poemas breves nos que falta a última palabra dalgúns versos. •Ordenar periodicamente a biblioteca de aula. •Rexistrar as novas adquisicións na biblioteca de aula. •Levar un rexistro dos libros que levan a casa. •Acudir periodicamente á biblioteca do centro para facer uso do servizo de préstamo ou búsqueda de información. •Reunir e valorar os libros de elección persoal. •Manexar con coidado os libros: pasar follas, forrar, manter en bo uso •Participar en propostas literarias do equipo de biblioteca. 	

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>estilo directo noutro de estilo indirecto.</p> <p>B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.</p> <p>B4.8. Coñecer, de xeito xeral, as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.</p> <p>B4.9. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado.</p> <p>B5.1 escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.</p> <p>B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.</p> <p>B5.3. Identificar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas recorrentes.</p> <p>B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos sinxelos a partir de modelos dados.</p> <p>B5.5. Participar activamente en dramatizacións</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Facer resumos orais, expoñer a propia opinión, aconsellar e argumentar sobre os libros lidos. •Buscar as diferenzas en textos sinxelos escritos en diferentes variedades lingüísticas galegas. •Elaborar un guión coas ideas que quere incluír no seu texto. •Escribir textos variados e revisalos. •Elaborar guións previos á produción escrita. •Compoñer textos escritos variados: cartas, postais notas, invitacións, normas, retratos, biografías, entrevistas, noticias, crónicas, críticas, solicitudes, reclamacións...), tendo en conta as características e estruturas de cada un. •Resumir, describir, definir, elaborar esquemas, explicar, responder preguntas, cuestionarios, desenvolver un tema, seguir instrucións escritas, transformar narracións ou diálogos. •Producir textos escritos creativos: 	

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	<p>de textos literarios.</p> <p>B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.</p> <p>B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante las diferenzas persoais, sociais e culturais.</p>	<p>poemas, cómics...</p> <ul style="list-style-type: none"> •Confección de carteis. •Buscar de forma autónoma ou dirixida informacións requiridas e presentalas para compartir os resultados. •Ilustrar as propias composicións escritas. •Presentar os propios traballos atendendo á caligrafía, marxes, estruturación dos textos en parágrafos •Definir, describir, poñer exemplos, •Dividir palabras en sílabas e identificar a sílaba tónica •Distinguir os distintos tipos de enunciados, •Converter frases en oracións. •Clasificar e transformar oracións •Facer análises morfolóxicas. •Facer análises sintácticas de oración simples. •Escribir ditados e corrixilos de forma recíproca. •Crear familias de palabras. 	

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
		<ul style="list-style-type: none"> •Realizar exercicios de ortografía. •Transcribir sms e whatsapp coa ortografía correcta •Puntuar textos dados, realizar exercicios de concordancia, localizar erros sintácticos, construír oracións ordenando palabras, completar, transformar, clasificar oracións. •Completar ou construír oracións compostas relacionando oracións simples mediante distintos conectores (copulativos, adversativos, causais, consecutivos, finais...) •Transformar oracións sustituíndo conectores. •Facer análises sintácticas de oracións simples. •Transformar oracións activas en pasivas e viceversa. •Reproducir ante os compañeiros, en estilo indirecto, diálogos non coñecidos por eles. •Buscar palabras en distintos tipos de dicionarios, 	

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
		<ul style="list-style-type: none"> •Inferir o significado a partir do contexto. •Crear listas de sinónimos e antónimos. •Adiviñar palabras a partir de definicións , descrições e categorizacións. •Encrucillados, o aforcado, palabras encadeadas, adiviñas. •Crear ou completar familias de palabras •Indagar sobre as linguas romances: número de linguas, características comúns, países e comunidades nas que se falan, número de falantes... •Establecer comparacións en canto ás semellanzas e diferenzas entre as distintas linguas obxecto de estudo •Escoitar e memorizar poemas e cantigas. •Facer unha escolma de refráns e ditos populares. •Clasificar adiviñas, refráns e ditos populares con diferentes criterios. 	

L. GALEGA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
		<ul style="list-style-type: none"> •Buscar lendas do entorno próximo. •Ler textos narrativos e cómics. •Ler textos líricos e teatrais. •Ler poemas nos que falta a última palabra dalgúns versos. •Achegar os autores clásicos a través de textos adaptados. •Identificar a trama, as partes e personaxes de textos narrativos. •Analizar a rima, métrica e recursos literarios •Ordenar estrofas dun poema. •Continuar un poema inventando estrofas que sigan o mesmo esquema e estrutura. •Facer lecturas dramatizadas de textos teatrais breves. •Ler textos doutras linguas respectando o seu vocabulario e súa forma de comunicar(español de América, portugués...) •Facer lecturas en grupo grande facendo comentarios sobre o texto 	

MATEMÁTICAS

MATEMÁTIC. U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
TODAS AS UNIDADES	B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar os números como medio para expresar con claridade e precisión datos e información. • Realizar operacións necesarias para resolver problemas. • Resolver problemas da vida diaria 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora. <ul style="list-style-type: none"> - Textos das unidades. - Enunciados de actividades e problemas. - Comprensión das expresións matemáticas. • Expresión oral e escrita. <ul style="list-style-type: none"> - Utilización das expresións propias da linguaxe matemática. - Argumentacións dos procesos seguidos para a resolución de actividades e problemas empregando o vocabulario axeitado. • Comunicación audiovisual. <ul style="list-style-type: none"> - Ver vídeos explicativos - Interpretación e
TODAS AS UNIDADES	B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais. • Facer traballos en equipo resolvendo problemas plantexados no entorno. • Xestionar unha tenda empregando moedas, lista de prezos elaborando un inventario e calculando os beneficios. 	
TODAS AS UNIDADES	B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver problemas do contexto próximo analizando os datos e seguindo un método establecido. • Inventar problemas da vida real analizando os datos e seguindo un método establecido. 	
TODAS AS UNIDADES	B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver estratexias que favorezcan a comprensión rigurosa dos contidos. • Empregar as TIC como soporte de aprendizaxe para as distintas actividades e autoavaliación. • Usar a calculadora para comprobar resultados. 	
TODAS AS UNIDADES	B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar as TIC na aprendizaxe das matemáticas • Manexar ferramentas dixitais para a construción ol 	

MATEMÁTIC. U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
UNIDADES	situacións descoñecidas.	coñecemento.	elaboración de gráficos e esquemas.
TODAS AS UNIDADES	B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Usar os recursos dixitais asociados a unidade para adquirir e reforzar los coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretación e elaboración de táboas. • TIC <ul style="list-style-type: none"> - Resolución de actividades interactivas na rede. - Uso da calculadora para a comprobación de resultados.
UNIDADE 1 NÚMEROS NATURALS	B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	<ul style="list-style-type: none"> • Descompoñer os números naturais na súa orde de unidades. • Descompoñer os números naturais según o lugar de posición • Redondear. • Ler e escribir como se len os números naturais e decimais • Establecer equivalencias entre as distintas ordes. • Practicar as equivalencias entre fraccións e decimais. • Representar os números na recta numérica e graficamente efectuando comparacións. • Valorar o sistema de numeración romano como un gran logro cultural da época. • Coñecer a relación entre os números romanos e números naturais. • Recoñecer os números romanos en inscricións de distintos monumentos do patrimonio nacional. • Utilizar as fracciones para representar as partes iguais en que se divide un obxeto ou cantidade. • Identificar cada un dos términos dunha fracción e 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprendemento. <ul style="list-style-type: none"> - Realización das tarefas diaria. - Aplicación dos procedementos e pautas de traballo. - Aplicación dos coñecementos previos. • Educación cívica e constitucional. <ul style="list-style-type: none"> - Autonomía na corrección das

MATEMÁTIC.	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
		coñecer o seu significado. • Representar gráficamente fraccións, mediante a utilización de figuras planas, pola división da unidade en partes iguais	actividades. - Valorar e respectar as intervencións dos compañeiros.
UNIDADE 1 NUMEROS NATURAIS UNIDADE 4 FRACCIÓNS UNIDADE 5 NUMEROS DECIMAIS	B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	• Utilizar os números ordinais. • Redondear decimais á unidade, décima e centésima que máis preto estea. • Indicar o valor da posición das cifras decimais establecendo equivalencias. • Escribir e ler fraccións. • Representar fraccións e comparalas coa unidade. • Resolver problemas con fraccións. • Calcular a fracción dunha cantidade. • Establecer relacións de orden utilizando los símbolos «>», «<» e «=». • Comparar e ordenar fraccións de igual denominador ou de igual numerador. • Interpretar as fracciones como divisións. • Descompoñer unha fracción impropia en unidades enteiras máis unha fracción propia e viceversa • Redondear números ás decenas, centenas e millares	- Valorar a importancia do pensamento científico.
UNIDADE 1 NUMEROS NATURAIS UNIDADE 5 NÚMEROS	B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de	• Realizar o redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima • Operar con fraccións equivalentes • Calcular fraccións irreducibles • Exercitar en contextos concretos as equivalencias decimal, fracción.	

MATEMÁTIC. U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
DECIMAIIS	problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Dividir o numerador entre o denomnador para a equivalencia cos números naturais. • Representar magnitudes por medio de números mixtos. 	
UNIDAD 2 MULTIPLOS E DIVISORES UNIDADE 4 FRACCIÓNIS	B2.4. Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se usan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación e calculadora).	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer e crear fraccións equivalentes. • Coñecer os criterios de divisibilidade e aplicarlos a m.c.m e m.c.d.. 	
TODAS AS UNIDADES	B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver problemas da vida real, interpretar situacións reais e estimando os resultados • Calcular porcentaxes e problemas aplicados á vida cotiá. • Realizar exercicios comparativos entre as igualdades entre a porcentaxe, números decimais e fraccións. • Aplicar os números enteiros e decimais na resolución de problemas da vida cotiá. 	
TODAS AS UNIDADES	B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os criterios de divisibilidade para localizar múltiplos e divisores • Realizar operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. • Realizar sumas , restas, multiilcacións e divisións de decimais de decimais • Operar con potencias : calcular o valor dunha 	

MATEMÁTIC.	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
	se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado	<p>potencia, cadrado e cubos e con representacións gráficas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizar potencias de base 10 para descomposicións aditivo-multiplicativas. • Aplicar as propiedades da multiplicación, e a fundamental da división. • Utilizar a proba da división e a calculadora como comprobación. 	
UNIDADE 6 PORCENTAXES E PROPORCIONALIDADE	B2.7. Iniciar o uso das porcentaxes e a proporcionalidade directa para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar sumas, restas, multiplicacións e divisións de decimais de decimais • Aplicar a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade en resolución de problemas da vida cotiá. 	
TODAS AS UNIDADES	B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras. • Realizar e automatizar os algoritmos básicos • Calcular as porcentaxes en situación da vida cotiá. • Aplicar o cálculo mental na realización de series ascendentes e descendentes intercalando os algoritmos • Realizar actividades de cálculo por parellas coa calculadora comprobando despois o resultado con lápis e papel • Utilizar a proba da división e a calculadora como comprobación. 	

MATEMÁTIC.	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
TODAS AS UNIDADES	B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver problemas da vida real • Inventar problemas sobre uns supostos dados 	
UNIDADE 9 MEDIR LONXITUDES, MASAS E CAPACIDADES	B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar medicións de obxectos e espazos reais facendo uso damedida axeitada. • Buscar a unidade máis axeitada para medir un obxecto dado • Expressar unha mesma medida en unidades distintas. • Utilizar instrumentos de medida. 	
UNIDADE 9 MEDIR LONXITUDES, MASAS E CAPACIDADES	B3.2. Operar con diferentes medidas	<ul style="list-style-type: none"> • Ordenar medidas expresadas en distinta unidades. • Sumar, restar, multiplica e dividir medidas de lonxitude, capacidade e masa e volume. • Recoñecer poliedros no entorno : prismas, pirámides, corpos redondos, elementos de cada corpo ,debuxa e constrúeos. 	
UNIDADE 9 MEDIR LONXITUDES, MASAS E	B3.4. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os	<ul style="list-style-type: none"> • Xustificar e ordenar medidas expresadas en distinta unidades. • Sumar, restar, multiplica e dividir medidas de lonxitude, capacidade e masa. 	

MATEMÁTIC. U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
CAPACIDADES UNIDADE 10 MEDIR SUPERFICIES E VOLÚMES	resultados en unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo á resolución de problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar experiencias de equivalencia entre as unidades de capacidade e volume 	
UNIDADE 11 FIGURAS PLANAS. ÁREAS	B3.5. Coñecer o sistema sexaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares.	<ul style="list-style-type: none"> • Estudio do ángulo :partes,clasificación por amplitude, posición. • Actividades co transportador. • Os ángulos na realidade. • Trazar a súa bisectriz. • Operacións de suma e restas, gráfica e aritmeticamente. • Realizar medición de ángulos utilizando transportador. 	
TODAS AS UNIDADES	B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver problemas de medidas. • Redactar enunciados de problemas de medida obtendo os datos do entorno. 	
UNIDADE 11 FIGURAS	B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e	<ul style="list-style-type: none"> • Estudio do círculo e circunferencia e os seus elementos, a través do debuxo . • Identificar a posición relativa dunha recta respecto 	

MATEMÁTIC. U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
PLANAS. ÁREAS	superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.	da circunferencia. • Practicar a escala , representación do espaciao, feita de gráficas sinxelas.	
UNIDADE 11 FIGURAS PLANAS. ÁREAS	B4.2 Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo.	• Achar o perímetro de polígonos • Recoñecer e identificar triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos	
UNIDADE 11 FIGURAS PLANAS. ÁREAS	B4.3. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas.	• Achar áreas de figuras planas • Clasificar triángulos atendendo a ángulos e lados	
UNIDADE 11 FIGURAS PLANAS. ÁREAS	B4.4. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	• Clasificar polígonos segundo o número de lados, regularidade e ángulos. • As unidades de superficie : relacións entre elas, operacións e medidas na realidade. • Calcular perímetros. • Utilizar debuxos para a construción de polígonos • Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas • Cálculo da medida da lonxitude da circunferencia. • Localizar os elementos da circunferencia e do círculo	
UNIDADE 11 FIGURAS PLANAS.	B4.5. Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de	• Interpretar representacións espaciais en obxectos da vida cotiá.	

MATEMÁTIC. U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
ÁREAS	obxectos ou situacións familiares.		
TODAS AS UNIDADES	B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar problemas plantexados con datos do entorno físico en torno ás circunferencias, círculos, polígonos. 	
UNIDADE 8 ESTATÍSTICA E PROBABILIDADE	B5.1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.	<ul style="list-style-type: none"> • Practicar no manexo de datos observados na vida diaria rexistrándoos en gráficas 	
UNIDADE 8 ESTATÍSTICA E PROBABILIDADE	B5.2. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	<ul style="list-style-type: none"> • Construír táboas a partir de datos proporcionados. • Análizar resultados de táboas de prensa, de estudos de diversas institucións... • Realizar e interpretar gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais 	
UNIDADE 8 ESTATÍSTICA E PROBABILIDADE	B5.3. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou		

MATEMÁTIC. U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
DADE	menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.		
UNIDADE 8 ESTADÍSTICA E PROBABILI- DADE	B5.4. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición.	<ul style="list-style-type: none"> • Plantexar situación lúdicas onde constaten o concepto de valorar nos sucesos a imposibilidade, probabilidade ou seguridade de que se produzan. • Realizar exercicios de razoamento 	
TODAS AS UNIDADES	B5.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Estudo de sucesos para considerar o rol do azar e a súa valoración , por exemplo nos descubrimentos científicos. 	

VALORES SOCIAIS

ED. VALORES U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U.1	B1.1. Construír o estilo persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendizaxe do vocabulario : definicións e 	<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión lectora.

ED. VALORES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
SON ESTUPENDO	baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	recoñecendo estas definicións a persoas e situacións reais.	Lectura de textos das unidades.
U.2 SEI CONTROLAR-ME	B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva.	<ul style="list-style-type: none"> Vocabulario. Uso da imaxen para asociar á expresión das emocións. Traballo en equipo Busca e estudio de casos para tratar a resiliencia e as distintas opcións que se poden tomar en casos difíciles. 	<p>Lectura de contos e fábulas.</p> <p>Lectura do xornal <i>A Voz de Galicia</i>.</p> <p>Lectura do seu suplemento, <i>A Voz da Escola</i>.</p>
U.6 COMPROMÉ-TOME	B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	<ul style="list-style-type: none"> Ensaio- error como método de aprendizaxe e a importancia da continua reflexión : relato de casos presentados por eles mesmos e debate en torno a eles. Realato e escritos onde contén experiencias diante dos compañeiros para comentar as distintas opcións que se poden tomar e a súa posterior valoración 	<ul style="list-style-type: none"> Expresión oral e escrita. <p>Expresión de opinións propias.</p> <p>Manifestación de sentimentos.</p> <p>Debates.</p> <p>Realización de entrevistas</p> <p>Realización de enquisas.</p> <p>Elaboración de informes.</p>
U.3 SUPERO AS DIFICULTADES	B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	<ul style="list-style-type: none"> Estudio das causas polas que se ten autonomía ou non, como se pode ter e de que depende e como se educa contra da frustración . 	<p>Realización de enquisas.</p> <p>Elaboración de informes.</p>
U.7 TOMO DECISIONS MORAIS	B1.5. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisións persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais.	<ul style="list-style-type: none"> Estudio de casos sobre as normas do centro escolar : se é que fallan, as razóns e solucións onde se asuma que o esforzo é colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> Comunicación

ED. VALORES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.4 PROPÓÑOME RETOS U.5 UN MUNDO DE NEGOCIOS	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	<ul style="list-style-type: none"> • Estudio de biografías varias : que factores inflúen no destino do individuo. 	audiovisual. Elaboración de gráficos Confección de murais. Realización de carteis publicitarios e solidarios. Exposición dos traballos no taboleiro de cortiza do centro.
U.8 COMUNICÁMO- NOS U.9 DIALOGAMOS	B2.1. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	<ul style="list-style-type: none"> • escoitar aos demais, practicar: técnicas de conversa.Casos simulados e situación reais. • Expresar os nosos sentimentos para que poidamos ser comprendidos 	<ul style="list-style-type: none"> • TIC Realización de presentacións en soportes dixitais como <i>Power Point</i>. Visionado de vídeos de temas relacionados. Visionado de películas de temática social.
U.8 COMUNICÁMO- NOS U.9 DIALOGAMOS	B2.2. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Adquirir técnicas de habilidades sociais que faciliten a integración no grupo • Practicar en situación ficticias exercicios de habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprego o ordenador para elaborar un documento de texto.
U.9 DIALOGAMOS E APRENDEMOS	B2.3.Empregar a aserción.	<ul style="list-style-type: none"> • Facer un traballo de exposición e presentalo en público respondendo ás preguntas, escoitando comentarios e a valoración dos compañeiros. 	
U.9 DIALOGAMOS	B2.4. Dialogar creando pensamentos compartidos con	<ul style="list-style-type: none"> • Dramatizar de forma espontánea situacións propostas por outros nas que debe solucionar un conflito da vida diaria 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprendemento. Realización de traballos

ED. VALORES U. DIDÁCTICA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
E APRENDEMOS	outras persoas para atopar o mellor argumento.	<ul style="list-style-type: none"> • Propoñer solucións para solucionar o conflito 	e proxectos:
U.10 COMPRENDO E AXUDO AOS DEMAIS	B2.5. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar tarefas de apoio a compañeiros que teñen menos habilidades sociais por parte doutros máis hábiles • Realizar labores de acompañamento de titores 	<p>Confección de murais. Elaboración e presentación de informes en soporte dixital de informes. Realización de carteis publicitarios e solidarios.</p>
U.11 GÚSTAME A XENTE DIFERENTE	B2.6. Analizar criticamente as consecuencias dos prexuízos sociais, reflexionando sobre os problemas que provocan e o seu efecto nas persoas que os sofren.	<ul style="list-style-type: none"> • Ler a prensa e debatir sobre a solidariedade e a xusticia; os prexuízos • Visionado de vídeos sobre nenos que viven noutros contextos 	<ul style="list-style-type: none"> • Educación cívica e constitucional.
U.15 AXUDÁMONOS U. 12 DEREITOS E DEBERES	B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer estruturas socio-políticas de atención social: ONGs, rede institucional, axuda libre (espontaneidade veciñal... • Debates de clase a partir da lectura de noticias na prensa.. • Ler biografías de persoas altruistas que cambiaron o mundo: teresa de Calcuta... • Buscar noticias na prensa de persoas anónimas que actúan xenerosamente • Debatir en grupo despois do visionado de películas, documentais sobre a situación plantexada, búsqueda de posibles solucións. 	<p>Desenvolvemento da afectividade. A igualdade de xénero. Responsabilidade no cumprimento de normas de comportamento. Desenvolvemento de condutas solidarias. Asumir actitudes igualitarias entre nenos e nenas. Desenvolvemento de condutas non discriminatorias ante as diferenzas.</p>
U.16 PODEMOS ENTENDER-	B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar de actividades de aula que aumenten a conexión grupal • Aprender técnicas de resolución de conflitos 	

ED. VALORES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
NOS	solidarias.		<p>Responsabilizarse ante a discriminación e/ou acoso a terceiros. Evitar actitudes e condutas violentas e intransixentes. Promoción do diálogo como estratexia para a resolución de conflitos. Incorporar hábitos de coidado do material tanto propio como alleo. Desenvolvemento de actitudes de respecto cara as producións e intervencións dos compañeiros. Valoración das distintas linguas e a importancia do seu coidado.</p>
U.8 COMUNICÁMONOS. U.16 PODEMOS ENTENDER-NOS	B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar ase normas de aula. • Observar os eu cumprimento como mostra de respecto 	
U.16 PODEMOS ENTENDER-NOS	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	<ul style="list-style-type: none"> • Participar en equipos de apoio para mellorar a resolución de conflitos • Acudir a charlas de persoas da comunidade con dificultades • Respetar as normas pactadas 	
U.10 COMPRENDO E AXUDO AOS DEMAIS.	B3.5. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor.	<ul style="list-style-type: none"> • Participar en campañas de recollida selectiva de materiais • Donar obxectos que non resulte útiles ou xa non sirvan 	
U.12 DEREITOS E DEBERES	B3.6. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais	<ul style="list-style-type: none"> • Ver películas, documentais que visibilicen situacións que viven nenos en diferentes lugares do mundo e que desenvolvan no alumnado condutas proactivas 	

ED. VALORES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.13 REXEITO A DISCRIMINACIÓN.	de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos.	<ul style="list-style-type: none"> • Ler libros en gran grupo sobre temas que plantexen debate 	
U.7 TOMO DECISIONS MORAIS. U.19	B3.7. Comprender o que é un dilema moral e resolver dilemas morais para detectar prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	<ul style="list-style-type: none"> • Vivenciar casos hipotéticos sobre prexuízos interpretando os diferentes personaxes. • Expresar oralmente a situación vivida como espectador/ protagonista • Cotexar a situación recreada coa realidade 	
U.12 DEREITOS E DEBERES U.13 REXEITO A DISCRIMINACIÓN.	B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.	<ul style="list-style-type: none"> • Ler os DDHH • Coñecer a orixe da Declaración Universal dos DDHH • Establecer criterios para escoller un decálogo para a aula • Debatir para escoller dez que crean fundamentais • Ver documentais • Visionar película: “Ni uno menos” 	
U.12 DEREITOS E DEBERES	B3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión realizando traballos de análise e síntese.	<ul style="list-style-type: none"> • Charlas de persoas da comunidade en relación a estes temas. • Debate. • Ver película: “Un saco de canicas” • Analizar e comentar con xuízo crítico a película • Ler o libro de Memorias de Ana Frank 	
U.12 DEREITOS E	B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de	<ul style="list-style-type: none"> • Ler o texto: “A miña nai non traballa” • Visionar vídeos que retraten a loita pola igualdade 	

ED. VALORES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
DEBERES U.13 REXEITO A DISCRIMINACIÓN.	dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	das mulleres <ul style="list-style-type: none"> • Facer unha enquisa sobre quen se encarga na casa de tarefas básicas e coidado dos fillos • Volcar os resultados en táboas • Coñecer mulleres que realizan diversas profesións 	
U.12 DEREITOS E DEBERES U.17 A CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA	B3.11. Respectar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os dereitos e deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organizacións e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	<ul style="list-style-type: none"> • Facer estudos comparativos do que é unha sociedade democrática e da realidade en moitos lugares do mundo. • Recoñecer que as sociedades democráticas son un proceso continuo do que todos formamos parte. • Afondar na idea que o sistema democrático é unha vivencia. 	
U.16 PODEMOS ENTENDER-NOS	B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española.	<ul style="list-style-type: none"> • Establecer entre todos dun decálogo de valores que deberían formar parte dun cidadán. • Coñecer os órganos de goberno de Galicia • Recoñecer a importancia da participación nas votacións como deber do cidadán responsable 	
U.18 UNHA SOCIEDADE	B3.13. Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e aos	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a importancia dos impostos para que os cidadáns reciban servizos. • Ver documentais onde se constate como viven nos 	

ED. VALORES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
POR E PARA TODOS.	bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos.	lugares onde non hai servizos • Valorar e coidar os obxectos dos servizos públicos	
U.20 RESPETAR A NATUREZA	B3.14. Valorar o uso responsable das fontes de enerxía no planeta concienciándose do respecto ao contorno e desenvolvendo a capacidade crítica cara aos acontecementos que o modifican.	<ul style="list-style-type: none"> • Realizar traballos de pescuda e recollida de datos sobre casos de destrución do medio natural.Exposición e alternativas. • Ver documentais sobre medio ambiente • Cumprir as normas de aforro de enerxía que están ó alcance de todos: apagar luces, pechar billas, desprazarse andando • Pasear recollendo o noso lixo • Realizar recollida selectiva do lixo • Diminuír o consumo: empregar envases en vez de envolver as merendas en papel de aluminio 	
U.14 PRIMEIROS AUXILIOS.	B3.15 . Ser capaz de realizar primeiros auxilios e tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos.	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar o respecto ante as medidas preventivas para o coidado da saúde • Respetar as normas de centro (baixar polas escaleiras...) e sociais: cruzar a rúa... • Charlas da Garda Civil sobre, drogas e alcol 	
U.21 ATRAPADOS NA REDE	B3.16. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros.	• Charlas da Garda Civil sobre prevención perigos na rede	
U.20 RESPETAR A NATUREZA	B3.17. Analizar criticamente a influencia da publicidade sobre o consumo empregando as novas tecnoloxías.	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer en que consiste a publicidade e os fins • Diferenciar entre información e publicidade 	

ED. VALORES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
U. DIDÁCTICA			
U.21 ATRAPADOS NA REDE			
U.18 UNHA SOCIEDADE POR E PARA TODOS.	B3.18. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais.	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer as normas e tráfico para os peóns. • Valorar a pertinencia das mesmas • Respectar as normas de tráfico 	

1.10. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DO GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN, DAS C. CLAVE E DOS PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

CIENCIAS NATURAIS

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CIENCIAS NATURAIS	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízaa, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.	CNB1.1.1. Busca información concreta e relevante, analízaa, e comunica os resultados	CCL, CSIEE, CAA, CD, CMCCT	Observación Lista de cotexo
CIENCIAS	CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados	CNB1.1.2. Responde oralmente e por escrito a preguntas sobre contidos	CCL, CMCCT	Proba oral ou escrita.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
NATURAIS	coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	relacionados coa área cun léxico axeitado.		Rexistro de cualificación
CIENCIAS NATURAIS	CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc).	CNB1.1.3. Emprega con axuda o tratamento de textos.	CCL, CSIEE, CMCT, CD	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	CNB1.1.4. Emprega estratexias para acceder á información dos textos de carácter científico.	CMCCT, CAA, CCL	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas.	B1.2.1 Manifesta interese na execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións	CSIEE, CAA, CMCCT	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	B1.3.1 . Participa na execución de traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos	CAA , CSC, CMCCT, CSIEE	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación	CMCCT, CSC, CD, CAA	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas	CMCCT, CCL,	Observación. Escala de

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
NATURAIS	problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	investigacións.	CAA, CSIEE	valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	CNB1.4.2. Comunica, oralmente ou por escrito, os resultados de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións	CCL, CMCCT, CSC, CD, CAA, CSIEE	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.	CNB2.1.1. Localiza órganos e principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	CMCCT	Probas obxectivas. Registro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	B2.2.1 . Identifica, describe principais características e funcións dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor.	CMCCT CCL	Probas obxectivas. Registro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo.	B2.3.1. Identifica e valora a importancia de estilos de vida saudables e dietas equilibradas para a saúde.	CMCCT CCL, CSC	Proxectos e traballos. Registro de cualificación.
CIENCIAS	CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das	CNB2.3.2. Coñece os principios das	CMCCT	Proxectos e

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
NATURAIS	dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.	dietas equilibradas, e recoñece menús que incorporan prácticas saudables.	CCL , CAA, CSC	traballos. Registro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	CMCCT CAA , CSC	Proxectos e traballos. Registro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.).	CNB2.3.4. Coñece avances relevantes na ciencia na prevención das enfermidades.	CMCCT CCL, CSC	Valoración de tarefas. Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais.	CNB2.3.5. Coñece pautas correctas a seguir ante unha situación de emerxencia (tfno. 112)	CMCCT CSC	Probas obxectivas. Registro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas.	CCL, CMCCT	Proba obxectiva. Registro de cualificacións.
CIENCIAS NATURAIS	CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos. Outros reinos.	CNB3.2.1. Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos	CMCCT	Probas obxectivas. Registro de cualificación.
CIENCIAS	CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación	CNB3.2.2. Non	CMCCT	Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
NATURAIS	científica de animais e plantas.		CAA	Lista de cotexo.
CIENCIAS NATURAIS	CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.	CNB3.2.3. Coñece e explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.	CMCCT CCL	Probos obxectivos. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.	B3.3.1. Identifica as características de ecosistemas e compoñentes dun ecosistema.	CMCT , CCL	Probos obxectivos. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan.	CNB3.3.2. Identifica as características de ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes.	CMCCT CCL	Probos obxectivos. Rexistro de cualificación..
CIENCIAS NATURAIS	CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies.	CNB3.3.3. Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies.	CMCCT CSC	Probos obxectivos. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	CNB3.3.4. NON	CMCCT	Observación. Escala de apreciación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados.	CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos e comunica de xeito oral e escrito os resultados.	CMCCT CCL, CD, CAA	Probos obxectivos. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS	CNB4.1.1. Investiga a través da realización de	B4.1.1. Coñece as leis básicas que	CMCCT	Proxectos e

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMOTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
NATURAIS	experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.	rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, os cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.	CAA, CSIEE	experiencias. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	CNB4.1.2. Fai , de forma voluntaria, experimentos sinxelos propostos na aula dentro do contexto familiar	CMCCT CAA, CSIEE	Proxectos e experiencias. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química.	B4.2.1 Identifica as fontes de enerxía e materias primas renovables e non renovables e relacionaas co desenvolvemento enerxético e sostible e explica os beneficios e riscos.	CMCCT CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible.	CNB4.2.2. Coñece os riscos das enerxías non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético sostible..	CMCCT CSC, CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando	CNB4.3.1. NON	CAA , CMCCT CSIEE, CCL	Proxectos e experiencias. Rexistro de cualificación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	o proceso seguido e o resultado obtido.			
CIENCIAS NATURAIS	CNB4.3.2. Observa de xeito sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais.	CNB4.3.2. Recoñece os cambios na materia por efecto da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais. .	CMCCT CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB4 4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.	B4.4.1. Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá.	CMCCT	Proxectos e experiencias. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.	CNB4 4.2. Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre mesturas	CMCCT	Proxectos e experiencias. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes.	CNB4.4.3. Reflexiona sobre os experimentos realizados.	CMCCT CAA , CSIEE, CCL, CD	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	CMCCT CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS	CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de	CNB4.4.5. Respecta as normas de uso,	CMCCT	Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
NATURAIS	seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo.	de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo na aula e no centro respectando as normas de uso, de seguridade e mantemento..	CSC	Lista de cotexo
CIENCIAS NATURAIS	CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan.	CNB5.1.1.Observa, identifica diferentes tipos de máquinas.	CMCCT CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas.	CNB5.1.2. Observa, identifica algúns dos compoñentes das máquinas.	CMCCT CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas.	CNB5.1.3..Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos da súa casa, aula.	CMCCT CSC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB5 2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.)	CNB5 2.1. Non	CMCCT CAA, CSIEE	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuíto eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade.	B5.3. Identifica os elementos dun circuíto e coñecer os principios básicos que rexen a transmisión da corrente eléctrica.	CMCCT CSIEE, CCL	Proba obxectiva.. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS	CNB5.3.2. Observa e identifica as principais	CNB5.3.2. Observa e identifica as	CMCCT	Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
NATURAIS	características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo.	principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo.		Escala de valoración.
CIENCIAS NATURAIS	CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade.	. B5.4 Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade.	CCL , CMCCT CSC	Proba obxectiva Rexistro de cualificación.
CIENCIAS NATURAIS	CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	CNB5.4.2. Coñece algúns dos avances da ciencia e as súas aplicacións en distintos ámbitos.	CMCCT CCL, CSC, CCEC	Proba obxectiva de clasificación. Rexistro de cualificación.

CIENCIAS SOCIAIS

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.	CSB1.1.1. Busca e selecciona información relevante nun texto determinado e comunícao.	CAA, CMCCT CCL, CD	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.2.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.	CSB1.2.1. Iníciase no uso das ferramentas dixitais.	CD , CAA, CCL , CMCCT CSC	Observación. Escala de valoración.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.2.2. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	CSB1.2.2. Observa informacións e iníciase no manexo de imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	CD , CAA, CCL , CMCCT CSC	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.3.1. Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados.	CSB 1.3.1.Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais.	CCL, CAA, CMCCT, CSC	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS SOCIAIS	CCB1.3.2. Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	CSB 1.3.2. Responde oralmente a preguntas e usa palabras clave relacionadas coas ciencias sociais que evidencien a comprensión de textos	CCL, CAA, CMCCT, CSC	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.4.1. Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.	CSB1.4.1.Realiza traballos e presentacións a nivel individual ou grupal que supoñan a busca, selección e organización da información de carácter xeográfico, social e histórico.	CAA, CD, CSIEE, CSC, CCL, CMCCT	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.5.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	CSB1.5.1.Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual ou en gran grupo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	CSC, CAA, CSIEE	Observación. Escala de valoración.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.5.2. Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	CSB1.5.2.Participa na vida de aula adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	CSC, CAA	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.6.1. Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	CSB1.6.1. Respecta a variedade dos diferentes grupos dentro da aula e do centro.	CSC, CAA	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.7.1. Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros	CSB1.7.1. Participa de forma responsable na vida da aula e do centro e aprende a usar estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros.	CSC, CAA	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.)	CSB1.7.2.Identifica e utiliza as normas do centro e contornos (escola, familia, barrio etc.)	CSC, CAA	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.	B1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.	CSC, CAA	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS	CSB1.9.1.Amosa actitudes de confianza en si	CSB1.9.1. Iníciase na adquisición e	CSIEE,	Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
SOCIAIS	mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que lle rodean.	afianzamento de actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade que fan activo ante as circunstancias que lle rodean.	CSC, CAA	Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.9.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	CSB1.9.2. Mellora na autonomía na planificación e execución de tarefas.	CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.10.1. Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas.	CSB1.10.1. Valora a importancia das actitudes en cooperación así como o hábito de asumir novos roles nunha sociedade en continuo cambio	CSC, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB1.10.2. Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.	CSB1.10.2. Planifica os traballos adquirindo responsabilidades.	CSC, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB2.1.1. Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	CSB2.1.1. Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	CMCCT, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB2.2.1. Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan	CSB2.2.1. Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan e recoñece a latitude, a altitude e a proximidade ao mar como	CMCCT, CCL	Probos obxectivos. Rexistro de cualificación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		factores que inflúen no clima.		
CIENCIAS SOCIAIS	CSB2.3.1. Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.	CSB2.3.1. . Define paisaxe e identifica os principais tipos de paisaxe (natural / humanizada, chaira / montañosa, de interior/de costa) de España e de Europa valorando a súa diversidade.	CMCCT, CCL, CSC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB2.4.1. Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima.	CSB2.4.1. CSB2.4.2. Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en Europa, vertentes hidrográficas e clima.	CMCCT, CMCCT, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB2.4.2. Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.			
CIENCIAS SOCIAIS	CSB2.5.1. Explica o uso sostible dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.	CSB2.5.1. Adopta actitudes de consumo responsable (luces, reutilización e reciclaxe no seu contexto.	CSC, CMCCT, CAA, CCL	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.	CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.	CSC, CMCCT, CAA, CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.1.1. Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e	CSB3.1.2. Identifica as principais institucións políticas da Unión Europea ,	CSC, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	económicos e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais.	símbolos, mercado único e a zona euro.		cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.1.2. Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro.	CSB3.1.2. Identifica os símbolos da UE e explica en que consiste o mercado único e a zona euro.	CSC, CCEC, CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.2.1. Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente.	CSB3.2.1. CSB3 2.2. Define os principais conceptos demográficos e comprende os principais factores que afectan á poboación.	CSC, CCL, CMCCT, CSC, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3 2.2 Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.			
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.3.1. Describe as principais características da poboación española e europea.	CSB3.3.1. Describe as principais características da poboación española e europea.	CSC, CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.3.2. Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	CSB3.3.2. Coñece o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	CSC, CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.3.3. Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.	CSB3.3.3. Coñece os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.	CSC, CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS	CSB3.3.4. Describe a densidade de poboación	CSB3.3.4. Describe a densidade de	CSC,	Proba obxectiva.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
SOCIAIS	de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.	poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.	CMCCT	Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país.	CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país.	CSC, CCEC, CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.	CSB3.4.2. Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.	CSC, CCEC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.5.1.Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	CSB3.5.1.Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	CSC, CMTC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.5.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes	CSB3.5.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes	CSC, CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3 6.1.Valora con espírito crítico a función da publicidade e reconece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos.	CSB3 6.1.Valora a función da publicidade e analiza exemplos concretos.	CSIEE, CAA, CSC	Observación. Escala de valoración.
CIENCIAS	CSB3 7.1.Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un	CSB3 7.1. Diferencia distintos tipos de	CSIEE, CAA,	Proxectos e traballos

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
SOCIAIS	deles	gasto e a importancia de adaptar o seu presuposto a cada un deles	CMCCT, CSC	Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3 7.2.Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno presuposto persoal.	CSB3 7.2.Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno presuposto persoal.	CSIEE, CAA, CMCCT, CSC	Proxectos e traballo. Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.7.3.Investiga sobre diferentes estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.	CSB3.7.3.Observa prezos de obxectos relacionados coa vida cotiá.	CSIEE, CAA, CMCCT, CSC	Proba obxectiva de resposta breve. Observación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3 8.1.Desenvolve a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade.	CSB3 8.1 Valora a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade.	CSIEE, CAA, CSC	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.9.1.Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven.	CSB3.9.1.Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven.	CSC, CMCCT	Proba obxectiva . Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.9.2.Describe diversas formas de organización empresarial.	NON	CCL, CSC	.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB3.9.3.Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos.	NON	CCL, CSC	
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que	CSB4.1.1. Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da	CSC, CAA, CCEC,	Proba obxectiva de ordenamento

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.	historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.	CCL, CMCCT	espacial e temporal Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.2.1. Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	CSB4.2.1. Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	CSC, CMCCT, CAA, CCEC	Proba obxectiva . Rexistro de cualificación..
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.3.1. Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España.	CSB4.3.1. Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España.	CMCCT, CSC, CCEC	Proba obxectiva . Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas.	CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas.	CMCCT, CSC, CCEC	Proba obxectiva . Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.3.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.	CSB4.3.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.	CSC, CCEC, CAA	Proba obxectiva . Rexistro de cualificación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.3.4.Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.	CSB4.3.4.Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.	CCEC, CMCCT, CSC	Proba obxectiva . Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.	CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.	CSC, CCEC, CAA	Proba obxectiva . Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.	CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.	CSC, CCEC, CAA	Proba obxectiva . Rexistro de cualificación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	B4.4.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	CSC, CCEC, CAA	Observación. Lista de cotexo.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.4.2.Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.	CSB4.4.2.Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do	CSC, CCEC, CAA	Observación. Escala de apreciación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		pasado.		
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.5.1. Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.	CSB4.5.1. Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.	CSC, CCEC, CAA	Observación. Escala de apreciación.
CIENCIAS SOCIAIS	CSB4.5.2. Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	CSB4.5.2. Aprecia a herdanza cultural como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	CSC, CCEC, CAA	Observación. Escala de apreciación.

EDUCACIÓN PLÁSTICA

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.1.1. Observa e explica aspectos, calidades e características das obras artísticas seguindo un protocolo.	EPB1.1.1. Observa aspectos, calidades e características das obras artísticas.	CCEC, CCL, CAA	Observación. Escala de valoración.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.1.2. Utiliza a observación e a percepción visual para interpretar imaxes.	EPB1.1.2. Utiliza a observación e a percepción visual para interpretar imaxes.	CCEC, CAA, CCL	Observación. Escala de valoración.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.1.3. Reflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica.	EPB1.1.3. Reflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica.	CSIEE, CAA, CCEC	Observación. Escala de apreciación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.1.4. Recoñece materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas.	EPB1.1.4 Iníciase no recoñecemento de materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas.	CSC, CCEC	Observación. Escala de apreciación.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.1.5. Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo.	EPB1.1.5. Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo.	CSC, CCEC	Observación. Escala de valoración.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.1.6. Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e materiais aplicados sobre soportes distintos.	EPB1.1.6. Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e materiais	CCEC, CAA, CCL	Observación. Escala de valoración.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.2.1. Analiza de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz e función).	EPB1.2.1. Analiza de maneira sinxela imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz e función).	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.2.2 Coñece a evolución da fotografía desde o branco e negro á cor, do formato de papel ao dixital, e valora as posibilidades que trae consigo a fotografía.	EPB1.2.2 Coñece a evolución da fotografía desde o branco e negro á cor, do formato de papel ao dixital, e valora as posibilidades que trae consigo a fotografía.	CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.2.3. Recoñece os temas da fotografía.		CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.2.4. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando a posteriori a adecuación do encadramento ao propósito inicial.	EPB2.1.4. Experimenta con materiais e texturas gráficas.	CAA, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.2.5. Recoñece o cine de animación como un xénero do cine e comenta o proceso empregado para a creación, a montaxe e a difusión dunha película de animación, realizado tanto coa técnica tradicional como coa técnica actual.	EPB1.2.5. Recoñece o cine de animación como un xénero do cine e comenta o proceso empregado para a creación, a montaxe e a difusión dunha película de animación, realizado tanto coa técnica tradicional como coa técnica actual.	CAA, CCEC	Observación. Escalas de apreciación.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.2.6. Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic.	EPB1.2.6. Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic.	CSC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.2.7. Realiza sinxelas obras de animación para familiarizarse cos conceptos elementais da creación audiovisual: guión, realización, montaxe, son.	EPB1.2.7. Non	CAA	Observación. Escala de valoración.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB1.3.1. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar, modificar tamaño, cor, brillo, contraste, ...) que lle serven para a ilustración de textos.	EPB1.3.1. Iníciase no uso de ferramnetas dixitais para a modificación de imaxes.	CCEC, CAA, CD	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN	EPB1.3.2. Coñece os protocolos de actuacións	EPB1.3.2. Coñece os protocolos de	CAA,	Observación. Escala

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
PLÁSTICA	para a difusión de imaxes propias ou alleas, e respecta a propiedade intelectual de cada persoa..	actuacións para a difusión de imaxes propias ou alleas, e respecta a propiedade intelectual de cada persoa..	CD, CCL	de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.1. Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma adecuada, coidando o material e o espazo de uso.	EPB2.1.1. Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma adecuada, coidando o material e o espazo de uso.	CD, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.2. Fai composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos para cada caso (claroscuro, puntos, liñas, cores etc.).	EPB2.1.2. Fai composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos.	CAA, CCEC	Observación. Escala de valoración.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.3. Debuxa obxectos cotiáns, ideas, accións e situacións.	EPB2.1.3. Debuxa obxectos cotiáns, ideas, accións e situacións.	CCEC	Observación. Escala de valoración.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.4. Experimenta con materiais e texturas gráficas con creatividade e soltura.	EPB2.1.4. Experimenta con materiais e texturas gráficas.	CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.5. Valora os elementos e os recursos empregados para alcanzar o efecto que máis se axuste ás propias necesidades.	EPB2.1.5. Valora os elementos e os recursos empregados para alcanzar o efecto que máis se axuste ás propias necesidades.	CSC, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.6. Distingue e explica as características da cor en canto a súa luminosidade, tono e saturación, aplicándoas cun propósito concreto nas súas producións.	EPB2.1.6. Distingue as características da cor en canto a súa luminosidade, tono e saturación, aplicándoas cun propósito concreto nas súas producións.	CAA, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.7. Obtén diversas texturas a partir da aplicación da cor.	EPB2.1.7. Obtén diversas texturas a partir da aplicación da cor.	CAA	Observación. Probas orais.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.8. Executa composicións pareadas nas que aparecen as cores complementarias respectivas.	EPB2.1.8. Executa composicións pareadas nas que aparecen as cores complementarias respectivas.	CAA, CSC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.9. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.).	EPB2.1.9. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.).	CSC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.1.10. Explica coa terminoloxía aprendida o propósito dos seus traballos e as características dos mesmos.	EPB2.1.10. Explica con vocabulario axeitado os traballos realizados.	CCL, CCEC, CSC	Observación. Escala de apreciación.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.2.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.	EPB2.2.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.	CCEC, CAA	Observación. Escala de apreciación.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.2.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volumes.	EPB2.2.2. Experimenta coa superposición de planos para crear	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		volumes.		
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.	EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.	CCEC, CCL	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.2.4. Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas, utilizando diversos tipos de materiais.	EPB2.2.4. Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas, utilizando diversos tipos de materiais.	CCEC, CCL	Observación. Escala de apreciación.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.3.1. Recoñece, respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural e artístico español, nomeadamente aquelas que foron declaradas Patrimonio da Humanidade.	EPB2.3.1. Recoñece, respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural e artístico español	CCEC, CCL	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.3.2. Aprecia as posibilidades que ofrecen os museos de coñecer obras de arte expostas neles e goza con elas.	EPB2.3.2. Aprecia as posibilidades que ofrecen os museos de coñecer obras de arte expostas neles e goza con elas.	CCEC, CCL	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.3.3. Coñece algunha profesión do ámbito artístico, interésase polas características do traballo de artistas e artesáns ou artesás, e goza como público coa observación das súas producións.	EPB2.3.3. Coñece algunha profesión do ámbito artístico, interésase polas características do traballo de artistas e artesáns ou artesás, e goza como público coa observación das súas producións.	CCEC, CCL	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias.	EPB2.4.1. Iníciase nas tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias.	CCEC, CCL	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.4.2. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar; modificar tamaño, cor, brillo, contraste etc.) que serven para a ilustración de textos.	EPB2.4.2. Iníciase no manexo de ferramentas dixitais para a ilustración de textos.	CCEC, CAA, CCL	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.4.3. Elabora e prepara documentos propios da comunicación artística (carteis, guías ou programas).	EPB2.4.3. Elabora e prepara documentos propios da comunicación artística (carteis, guías ou programas).	CCEC, CCL, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.5.1. Produce obras plásticas, logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir unha finalidade determinada.	EPB2.5.1. Produce obras plásticas, logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir unha finalidade determinada.	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.5.2. Respecta os materiais, os utensilios e os espazos.	EPB2.5.2. Respecta os materiais, os utensilios e os espazos.	CCEC, CAA, CD	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB2.5.3. Amosa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo, respectando as iniciativas de cada compañeiro ou compañeira.	EPB2.5.3. Amosa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo, respectando as iniciativas de cada	CD, CSC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		compañeiro ou compañeira.		
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB 2.5.4. Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades.	EPB 2.5.4. Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades.	CSC, CD	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos.	EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos.	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón.	EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón.	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico.	EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico.	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás.	EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás.	CAA, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás.	EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás.	CAA, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN	EPB3.1.6. Traza círculos co compás coñecendo	EPB3.1.6. Traza círculos co compás	CAA,	Observación. Escala

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
PLÁSTICA	o raio.	coñecendo o raio.	CCEC	de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.7. Divide a circunferencia en dúas, tres, catro e seis partes iguais, utilizando o material propio do debuxo técnico.	EPB3.1.7. Divide a circunferencia en dúas, tres, catro e seis partes iguais, utilizando o material propio do debuxo técnico.	CAA, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.8. Aplica a división da circunferencia á construción de estrelas e elementos florais aos que posteriormente lles dá cor.	EPB3.1.8. Aplica a división da circunferencia á construción de estrelas e elementos florais aos que posteriormente lles dá cor.	CAA, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.9. Continúa series con motivos xeométricos (rectas e curvas) utilizando unha cuadrícula propia facilitada cos instrumentos propios do debuxo técnico.	EPB3.1.9. Continúa series con motivos xeométricos (rectas e curvas) utilizando unha cuadrícula propia facilitada cos instrumentos propios do debuxo técnico.	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón.	EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón.	CCEC, CCL	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.11. Analiza a realidade descompóndoa en formas xeométricas básicas e trasladándoa a composicións bidimensionais.	EPB3.1.11. Analiza a realidade descompóndoa en formas xeométricas básicas e trasladándoa a composicións bidimensionais.	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN	EPB3.1.12. Identifica nunha obra bidimensional	EPB3.1.12. Identifica nunha obra	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
PLÁSTICA	formas xeométricas simples.	bidimensional formas xeométricas simples.		de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente.	EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente.	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplicalo cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso de cuadrícula.	EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplicalo cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso de cuadrícula.	CCEC, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes.	EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes.	CSC, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
EDUCACIÓN PLÁSTICA	EPB3.2.1. Coñece e aprecia o resultado da utilización correcta dos instrumentos de debuxo, e valora a precisión dos resultados.	EPB3.2.1. Iníciase no coñecemento e no manexo dos instrumentos e dos materiais propios do debuxo técnico, e no seu correcto emprego.	CSC, CCEC	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos segundo o grao de formalidade e a finalidade (académica, social e lúdica).	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos distintos contextos: debates, exposicións planificadas, conversas.	CCL, CAA, CSC	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.1.2. Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	LCB1.1.2. Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	CCL, CAA	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.1.3. escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais.	LCB1.1.3. escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais.	CCL, CAA, CSC	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.1.4. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.	LCB1.1.4. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.	CCL, CAA, CSC	Observación. Escala de apreciación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.2.1. Emprega conscientemente recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais	LCB1.2.1. Non	CCL	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.3.1. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	B1.3. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	CCL	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.3.2. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituindo elementos básicos do modelo dado.	LCB1.3.2. Expresa con claridade as súas propias ideas.	CCL	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.3.3. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: Debates e diálogos. Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación.	LCB1.3.3. Iníciase na participación en diversas situacións de comunicación: Debates e diálogos. Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.3.4. Participa activamente e de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	LCB1.3.4. Participa de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	CCL, CAA, CSC, CSIEE	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.4.1. Aмосa unha actitude de escoita atenta.	LCB1.4.1. Aмосa unha actitude de escoita atenta.	CCL	Observación. Escala de valoración.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.	LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.	CCL, CAA	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.4.3. Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico, locucións).	LCB1.4.3. Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico, locucións).	CCL, CAA	Proba obxectiva de resposta breve, enumeración, clasificación. Rexistros
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.5.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.	LCB1.5.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.	CCL	Proba obxectiva de resposta breve. Escala de valoración
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.5.3. Diferenza polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas).	LCB1.5.3. Diferenza polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas).	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.6.1. Identifica o tema do texto.	LCB1.6.1. Identifica o tema do texto.	CCL	Proba obxectiva de resposta breve ou resposta alternativa.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto.	LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto.	CCL, CAA	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA	LCB1.6.3. Resume un texto distinguindo ideas	LCB1.6.3. Resume un texto distinguindo	CCL,	Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CASTELÁ E LITERATURA	principais e secundarias.	ideas principais e secundarias.	CCA	Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	LCB1.7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	CCL, CAA, CCEC	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.8.1. Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas.	LCB1.8.1. Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas.	CCL, CAA	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.8.2. Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto, e infire o sentido de elementos non explícitos nos textos orais.	LCB1.8.2. Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto.	CCL, CAA	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.8.3. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva.	LCB1.8.3. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva.	CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.9.1. Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e axustándose á forma da mensaxe (descritivos,	LCB1.9.1. Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e	CCL	Proba obxectiva de resposta breve, enumeración,

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	axustándose á forma da mensaxe		clasificación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.9.2. Recorda algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésaa oralmente en resposta a preguntas directas.	LCB1.9.2. Recorda algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésaa oralmente en resposta a preguntas directas.	CCL, CCA	Proba obxectiva de resposta breve.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.9.3. Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación e aos diferentes modos discursivos (narrar, describir, informarse e dialogar) empregando os recursos lingüísticos pertinentes.	LCB1.9.3. Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación .	CCL, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo, escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.10.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, participación en enquisas e entrevistas, emisión de xuízo persoal.	B1.10 Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	CCL, CAA, CSC, CSIEE	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.11.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	LCB1.11.1. Iníciase no resumo de entrevistas, noticias da prensa.	CCL, CD, CAA, CSC	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E	LCB1.11.2. Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade, axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e	LCB1.11.2. Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade,	CCL, CSC	Proba obxectiva de composición.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	imitando modelos.	axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos.		Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.11.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos.	LCB1.11.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos.	CCL, CAA, CSIEE	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB1.11.4. Prepara, seguindo modelos, reportaxes sobre temas de seu interese.	LCB1.11.4. Prepara, seguindo modelos, reportaxes sobre temas de seu interese.	CCL, CAA, CSIEE	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	CCL	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.1.2. Descodifica con precisión e rapidez todo tipo de palabras.	LCB2.1.2. Descodifica con precisión todo tipo de palabras.	CCL	Proba obxectiva de resposta breve.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.2.1. Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta.	LCB2.2.1. Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta.	CCL, CAA	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E	LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á	LCB2.2.2. Comprende, diferentes tipos de textos atendendo á forma da	CCL, CAA	Proba obxectiva de resposta breve.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).		Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.3.1. Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	LCB2.3.1. Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	CCL	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.3.2. Realiza lecturas en silencio resumindo con brevidade os textos lidos.	LCB2.3.2. Realiza lecturas en silencio resumindo con brevidade os textos lidos.	CCL	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.4.1. Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática.	LCB2.4.1. Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática.	CCL, CAA	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto.	LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto.	CCL, CAA	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.4.3. Recoñece algúns mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto.	LCB2.4.3. Recoñece algúns mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto.	CCL	Proba obxectiva de resposta breve. Rexistro de cualificacións.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.	LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.	CCL	Probas obxectivas. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.5.1. Interpreta o valor do título e as ilustracións.	LCB2.5.1. Interpreta o valor do título e as ilustracións.	CCL, CAA	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.5.2. Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global.	LCB2.5.2. Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.5.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.	LCB2.5.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.	CCL, CAA	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.5.4. Realiza inferencias e formula hipóteses.	LCB2.5.4. Iníciase na realización de inferencias e formula hipóteses.	CCL, CAA	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.5.5. Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes.	LCB2.5.5. Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes.	CCL, CMCT, CAA	Proba escrita de resposta aberta. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.5.6. Interpreta esquemas de chave, números, mapas conceptuais sinxelos.	LCB2.5.6. Interpreta esquemas de chave, números, mapas conceptuais sinxelos.	CCL, CAA	Proba obxectiva . Escala de valoración. Listas de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.6.1. Ten programado un tempo semanal para ler diferentes textos.	LCB2.6.1. Ten programado un tempo semanal para ler diferentes textos.	CCL, CAA, CSIEE	
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.6.2. Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra.	LCB2.6.2. Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra.	CCL, CAA, CSIEE	Observación. Listas de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.	LCB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.	CCL, CD, CAA	Observación. Escala de valoración. Listas de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.8.1. Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto.	LCB2.8.1. Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto.	CCL, CAA	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.8.2. Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade.	LCB2.8.2. Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade.	CCL, CAA, CSC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.8.3. Infere, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos.	LCB2.8.3. Infere, interpreta e formula hipótese sobre o contido.	CCL, CAA, CSC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
LINGUA	LCB2.8.4. Establece relación entre as	LCB2.8.4. Establece relación entre as	CCL, CMCT,	Proba obxectiva.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CASTELÁ E LITERATURA	ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención.	ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención.	CAA	Rexistro de cualificación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.8.5. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos publicitarios.	LCB2.8.5. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos publicitarios.	CCL, CCEC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información.	LCB2.9.1. Iníciase no uso de medios informáticos para obter información.	CCL, CD, CAA	Observación. Listas de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.	LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.10.1. Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento da mesma.	LCB2.10.1. Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento da mesma.	CCL, CAA, CSIEE	Observación. Listas de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.10.2. Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou ilustracións.	LCB2.10.2. Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou	CCL, CAA, CCEC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		ilustracións.		
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB2.10.3. Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos.	LCB2.10.3. Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos.	CCL, CAA, CSIEE, CCEC	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes, ...	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes, ...	CCL, CD, CAA	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL, CAA	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E	LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do	LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás	CCL, CCA,	Proba obxectiva de composición.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.	características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.	CSIEE	Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal.	LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal.	CCL, CAA, CCEC	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel.	LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel.	CCL, CAA	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección.	LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección.	CCL	Proba obxectiva. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.2.4. Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	LCB3.2.4. Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	CCL, CD, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E	LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en papel e en liña, no proceso de escritura.	LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, no proceso de escritura.	CCL, CAA	Observación. Lista de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA				
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais e revistas).	LCB3.4.1. Iníciase na elaboración de gráficas a partir de datos seleccionados e organizados	CCL, CAA	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e informático, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.	LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel , sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.	CCL, CD, CAA, CSIEE	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	CCL, CD, CAA, CSIEE, CCEC	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.5.1. Pon interese e esfórzase por escribir correctamente de forma persoal.	LCB3.5.1. Pon interese e esfórzase por escribir correctamente de forma persoal.	CCL, CAA	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións argumentadas e usa, de	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións	CCL, CAA	Proba obxectiva de composición. Escala de

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	xeito habitual, unha linguaxe non sexista.	argumentadas e usa, de xeito habitual, unha linguaxe non sexista.		valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. - Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. - Presenta os escritos con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. - Reescribe o texto.	LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. - Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. - Presenta os escritos con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. - Reescribe o texto.	CCL, CAA, CSIEE	Proba obxectiva de composición. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CCL, CSC	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB3.8.1. Usa con eficacia Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas.	LCB3.8.1. Iníciase no uso das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas.	CCL, CD, CAA	Proba obxectiva. Escala de valoración.
LINGUA	LCB4.1.1. Identifica todas as categorías	LCB4.1.1. Identifica todas as categorías	CCL	Proba obxectiva.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CASTELÁ E LITERATURA	gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.	gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.		Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.1.2. Conxuga e usa con corrección todos os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos.	LCB4.1.2. Conxuga e usa con corrección todos os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.2.1. Identifica e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	LCB4.2.1. Identifica e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.	LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA	LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes	LCB4.2.3. Identifica e clasifica os	CCL	Proba obxectiva.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CASTELÁ E LITERATURA	tipos de palabras nun texto.	diferentes tipos de palabras nun texto.		Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.2.4. Recoñece e usa os conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade...	LCB4.2.4. Recoñece e usa os conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade...	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.	LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.3.1. Recoñece a estrutura do dicionario e tipos de dicionario, en diferentes soportes e úsaos para buscar o significado de calquera palabra (derivadas e sinónimas).	LCB4.3.1. Recoñece a estrutura do dicionario en diferentes soportes e úsaos para buscar o significado de calquera palabra (derivadas e sinónimas).	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas ortográficas nas súas producións escritas.	LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas ortográficas nas súas producións escritas.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes:	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións.	e nomes: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións.		cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.4.3. Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	LCB4.4.3. Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación.	LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til.	LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias.	LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias.	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.	CCL, CD, CAA	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA	LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de	LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística	CCL,	Intervencións orais.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CASTELÁ E LITERATURA	España e o español de América.	de España e o español de América.	CSC	Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB4.6.2. Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socioculturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España.	LCB4.6.2. Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socioculturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España.	CCL, CSC	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	CCL, CCEC	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, LITERATURA infantil, adaptacións de obras clásicas e LITERATURA actual.	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos..	CCL, CCEC	Observación. Lista de cotexo
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios.	LCB5.2.2. Iníciase na interpretación da linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas	CCL, CCEC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E	LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos	LCB5.3.2. Iníciase no uso de comparacións, metáforas, aumentativos,	CCL, CCEC	Proba obxectiva. Rexistro de

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	literarios.	diminutivos e sinónimos en textos literarios.		cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB5.4.1. Crea textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos e rítmicos en ditas producións.	LCB5.4.1. Crea textos literarios (contos, poemas..) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos literarios.	CCL, CAA, CSIEE, CCEC	Proba obxectiva de composición. Rexistro de cualificacións.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade e de textos de produción propia.	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade	CCL, CAA, CSC, CCEC	Observación. Escala de valoración.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións, refráns e adiviñas.	LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións, refráns e adiviñas.	CCL, CAA, CCEC	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.Recoñece a LITERATURA en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal	CCL, CSC, CCEC	Observación. Escala de apreciación.

L. GALEGA E LITERATURA

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto identificando o tema e elaborando un resumo.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral, distinguindo a información da opinión.	LGB1.1.2. Comprende o significado literal dun texto, distinguindo a información da opinión.	CCL, CSC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	CCL, CD, CAA, CSC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	CCL, CD, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos.	LGB1.3.1. Iníciase na interpretación en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos.	CCL	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E	LGB1.3.2. Recoñece a retranca como un trazo característico da lingua galega.	LGB1.3.2. Recoñece a retranca como un trazo característico da lingua galega.	CCL, CCEC, CSC	Observación. Lista de cotexo. Escala de apreciación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA				
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	CCL, CAA, CSC, CSEIEE	Observación. Lista de cotexo. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	CCL, CAA	Intervencións orais. Observación. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas.	CCL, CSIEE, CAA	Observación. Intervencións orais. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	CCL, CSIEE, CAA	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.4.5 Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	LGB1.4.5 Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	CCL, CAA, CSIEE	Intervencións orais. Observación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.5.1. escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	LGB1.5.1. escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	CCL, CSC	Intervencións orais. Observación. Escala de apreciación..

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais.	LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais.	CCL, CSC	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	CCL, CSC, CAA	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral	CCL, CSC, CCEC	Observación. Lista de cotexo. Rexistro anecdótico.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora.	LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora.	CCL, CSC, CCEC,	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	CCL, CSC, CCEC	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas.	LGB1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas.	CCL, CSC, CCEC, CAA	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	CCL, CAA	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.7.2. Elaborar un discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.	LGB1.7.2. Iníciase na elaboración dun discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.	CCL	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	CCL, CSC	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.7.4. Aмосa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	LGB1.7.4. Aмосa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	CCL, CCEC	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.8.1. Elaborar textos propios dos medios de comunicación.	LGB1.8.1. Iníciase na elaboración de textos propios dos medios de comunicación.	CCL, CD, CAA, CSIEE, CSC	Observación. Intervencións orais. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para reforzar o sentido das súas producións orais.	LGB1.9.1. Iníciase na utilización da expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para	CCL, CCEC, CSC, CAA	Intervencións orais. Observación. Escala de apreciación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		reforzar o sentido das súas producións orais.		
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.10.1. Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	LGB1.10.1. Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	CCL, CAA, CSIEE	Intervencións orais. Observación. Escala de apreciación
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	CCL, CAA, CCEC, CSIEE	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.	LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista.	CCL, CSC	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	CCL, CSC	Intervencións orais. Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	LGB1.13.1. Iníciase no recoñecemento de textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	CCL, CCEC	Probas obxectivas de resposta breve.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	CCL, CSC, CCEC	Entrevista, charla, intervencións orais.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	CCL, CCEC	Entrevistas, charlas, intervencións orais.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	CCL, CCEC, CSC	Charlas, debates. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	CCL, CD, CSC	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).	LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).	CCL	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	CCL, CAA, CSIEE	Probas obxectivas. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.1.4. Interpreta metáforas, personificacións, hipérboles, ironías e dobres sentidos en textos.	LGB2.1.4. Interpreta metáforas, personificacións, hipérboles, ironías e dobres sentidos en textos.	CCL, CAA, CSIEE	Probas obxectivas . Rexistro de cualificacións.
LINGUA	LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e	LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun	CCL	Probas obxectivas .

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
GALEGA E LITERATURA	recoñece algúns mecanismos de cohesión.	texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión.		Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferencia información, opinión e publicidade.	LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferencia información, opinión e publicidade.	CCL, CAA	Probas obxectivas. de resposta breve. Rexistro.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	CCL, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	CCL, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	CCL, CAA, CSC, CSIEE, CMCT	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias.	LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto.	LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	B2.4.. Localiza e selecciona información nun texto axeitado a súa idade.	CCL, CAA, CSIEE	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	CCL, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto.	LGB2.5.1. Non	CCL, CD, CAA	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto.	LGB2.5.2. Aprende a empregar as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto.	CCL, CD	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	LGB2.5.3. Aprende a empregar dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	CCL, CAA, CD, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto.	CCL, CSIEE, CAA	observación. Lista de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	CCL, CAA	observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	CCL	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	CCL	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	CCL, CAA, CSC	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	CCL, CSC	Observación. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL, CAA, CSC	Observación. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e na súa mellora.	LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e na súa mellora.	CCL, CAA, CSC	Observación. Escala de valoración.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con autonomía.	LGB2.8.3. Iníciase no uso das bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con autonomía.	CCL, CAA, CD	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.9.1. Aмоса interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	LGB2.9.1. Aмоса interese pola conservación e organización dos seus libros	CCL, CAA, CSC	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.10.1. Aмоса interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.10.1. Aмоса interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL, CAA, CSC, CCEC	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.11.1. Aмоса autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	LGB2.11.1. Aмоса autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	CCL	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.11.2. Éxpresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	LGB2.11.2. Éxpresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	CCL, CSC, CAA, CSIEE	Observación. Intervencións orais. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB2.12.1. Percibe as diferenzas lingüísticas presentes nas variedades da lingua galega.	LGB2.12.1. Percibe as diferenzas lingüísticas presentes nas variedades da lingua galega.	CCL, CCEC	Observación, intervencións orais. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E	LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural,	LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza	CCL, CSC,	Observación. Escala de

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	así como o estándar como variante unificadora.	lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	CCEC	apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	CCL, CSIEE, CAA	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados.	LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados.	CCL, CAA, CSIEE	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación no texto.	LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación.	CCL	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista.	LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista.	CCL, CSC, CCEC	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso.	LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso.	CCL, CAA, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E	LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a	LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a	CCL, CAA,	Observación. Lista de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	elaboración de textos.	elaboración de textos.	CSIEE	
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas...	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica.	CCL, CAA, CD	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.2.2. Escribe, en diferentes soportes, textos propios dos medios de comunicación, imitando modelos.	LGB3.2.2. Escribe, en diferentes soportes, textos propios dos medios de comunicación, imitando modelos.	CCL, CSC, CCEC, CAA	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	CCL, CAA	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado.	LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado.	CCL, CSC, CCEC	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	CCL, CSC, CAA	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E	LGB3.3.1. Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información:	LGB3.3.1. Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e	CCL, CAA,	Proba escrita de composición.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	cuestionarios, enquisas, resumos, informes...	comunicar información.	CSIEE	Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narra accións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	LGB3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións.	CCL, CSC, CCEC, CAA, CSIEE	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.4.2. Escribe textos breves de carácter creativo con certa riqueza léxica.	LGB3.4.2. Escribe textos breves de carácter creativo con certa riqueza léxica.	CCL, CSC, CCEC, CAA, CSIEE	Proba escrita de composición. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.4.3. Aprecia os usos creativos da linguaxe.	LGB3.4.3. Aprecia os usos creativos da linguaxe.	CCL, CSC, CCEC, CAA, CSIEE	Intervencións orais. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.5.1. Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	LGB3.5.1. Iníciase nas TIC na procura de información	CCL, CD, CAA, CSIEE	Observación. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos de maneira autónoma.	LGB3.5.2. Iníciase no emprego procesadores de textos	CCL, CAA, CSIEE, CD	Observación. Escala de valoración.
LINGUA	LGB3.5.3. Utiliza correctores de textos.	LGB3.5.3. Iníciase no emprego	CCL, CD,	Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
GALEGA E LITERATURA		correctores de textos.	CAA, CSIEE	Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.5.4. Utiliza as TIC para realizar presentaciónns.	LGB3.5.4. Iníciase no emprego das TIC para realizar presentaciónns.	CCL, CD, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.6.1. Utiliza recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	LGB3.6.1. Utiliza recursos gráficos para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	CCL, CD, CSIEE	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte.	LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte.	CCL, CD, CAA	Obsevación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	CCL, CSC	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección.	CCL, CAA	Proba escrita de resposta breve. Rexisto de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	CCL, CAA	Proba obsxectiva. Rexisto de cualificacións.
LINGUA	LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman	LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que	CCL,	Proba obsxectiva.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
GALEGA E LITERATURA	cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	CAA	Rexisto de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo.	LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo.	CCL, CAA	Proba obsxectiva. Rexisto de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.	LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os complementos: o suxei-to; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.	CCL, CAA	Proba obsxectiva. Rexisto de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.2.1. Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	CCL, CSC, CCEC	Probas escritas de composición. Rexisto de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.	LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.	CCL	Probas escritas de composición. Escala valorativa.
LINGUA GALEGA E	LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas	LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada	CCL	Probas escritas de composición.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	producións.	nas súas producións.		Escala valorativa.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	CCL, CSC, CCEC	Probas escritas de composición. Escala valorativa.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	LGB4.4.1. Iníciase no uso axeitado de conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	CCL, CAA	Probas escritas de composición. Escala valorativa.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, deixe, elipse, sinónimos...	LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, deixe, elipse, sinónimos...	CCL, CAA	Probas escritas de composición. Escala valorativa.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..	LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.6.1. Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	B4.6. Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto.	CCL, CAA	Proba obxectiva. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E	LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a	LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra,	CCL, CAA,	Observación. Lista de cotexo

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LITERATURA	acepción precisa segundo cada contexto.	seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.	CD	
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.	LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.	CCL, CAA	Probas escritas de resposta breve.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	CCL, CAA	Probas escritas de resposta breve.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.8.1. Identifica as características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	B4.8. NON	CCL, CCEC	
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.8. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	CCL, CSC, CCEC	Observación, intervencións orais Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	CCL, CCEC	Probas escritas e intervencións orais.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas	LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas	CCL, CCEC, CAA,	

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	CSIEE	
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refrás, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da LITERATURA galega en xeral.	B5.1. escoita, reproduce e valora textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.	CCL, CAA, CCEC	Probas orais.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	CCL, CCEC	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade.	CCL, CCEC, CD	Observación. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade .	CCL, CCEC, CD	Observación. Escala de valoración.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios:	LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros	CCL, CCEC	Probas orais ou escritas de resposta breve.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	narrativa, poesía e teatro.	literarios: narrativa, poesía e teatro.		
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	CCL	Probas obxectivas. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras.	LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras.	CCL, CCEC, CAA	Probas obxectivas. Rexistro de cualificacións.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.	LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.	CCL, CCEC	Probas orais ou escritas de resposta breve.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	B5.4 Recrea poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas.	CCL, CCEC, CSC	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	LGB5.5.1. Participa en dramatizacións de textos literarios diversos.	CCL	Observación. Lista de cotexo.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso	CCL, CSC, CCEC	Observación. Lista de cotexo.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		de gozo persoal.		
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.	CCL, CCEC	Observación. Lista de cotexo. Escala de apreciación.
LINGUA GALEGA E LITERATURA	LGB5.7.2. Aмосa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	LGB5.7.2. Aмосa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	CCL, CCEC	Observación. Escala de apreciación.

MATEMÁTICAS

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
MATEMÁTICAS	MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.	MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e os erros que se producen.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	CMCT, CCL, CAA, CSIEE, CD	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
MATEMÁTICAS	MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.	MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten	CMCT, CAA, CSIEE	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación.	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.	MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.	CMCT, CCL, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.	MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvoltos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.	CMCT, CAA, CSIEE	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.	MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos	CMCT, CD, CAA, CSIEE	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
MATEMÁTICAS	MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.	MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos.	CMCT, CD, CAA, CCL, CSIEE	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	CMCT, CCEC	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CMCT, CAA, CCL	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CMCT, CAA, CCL	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
MATEMÁTICAS	MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais.	MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10.	B2.4. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	CMCT, CCL	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
MATEMÁTICAS	MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10.	MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais.	MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.	MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes.	MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.	MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais.	MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais.	CMCT	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
MATEMÁTICAS	MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.	MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.	MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.	CMCT, CCL, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións).	MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións).	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo- multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo- multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de	MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de	CMCT	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	calquera número menor de 100.	calquera número menor de 100.		
MATEMÁTICAS	MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd.	MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.	MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais.	MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións).	CMCT, CAA, CCL, CSIEE	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo- multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	CMCT, CAA, CCL, CSIEE	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
MATEMÁTICAS	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	CMCT, CCL, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.	MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha	MTB3.2.3. Compara e ordena medidas	CMCT	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	mesma magnitude.	dunha mesma magnitude.		
MATEMÁTICAS	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados.	MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados.	CCL, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido.	MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido.	CMCT, CCL, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares.	MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras	MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando	CMCT, CAA, CSIEE	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	formas de resolvelo.	e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.		
MATEMÁTICAS	MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias.	MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros...	MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros...	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo.	MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.	MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre	MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre	CMCT	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	ángulos.	os seus lados e entre ángulos.		
MATEMÁTICAS	MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.	MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.	CMCT, CD	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo.	MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas,...), utilizando as nocións	MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios,	CMCT, CAA	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie).	maquetas,...), utilizando as nocións xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie).		
MATEMÁTICAS	MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados.	CMCT, CAA, CCL, CSIE	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo.	MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.	MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno,	MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos de situacións do seu contorno, utilizándoos	CMCT, CAA	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas.	para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas.		
MATEMÁTICAS	MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas. MTB5.2.4. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficos estatísticas	MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio.	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio.	CMCT	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...)	B5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...)	CMCT, CAA	Probas obxectivas.
MATEMÁTICAS	MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando	MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias de razoamento, creando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia	CMCT, CAA, CCL, CSIEE	Probas obxectivas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.	da súa utilización.		
MATEMÁTICAS	MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propondo outras formas de resolvelo.	MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propondo outras formas de resolvelo.	CMCT, CAA, CCL, CSIEE	Probas obxectivas.

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal.	VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal.	CSC, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna.	VSCB1.2.1. Incorpora normas de respecto na súa conduta	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.1.3 Coñece e asume os rasgos característicos da súa personalidade, poñendoos de manifesto asertivamente.	VSCB1.2.2. Aplica o autocontrol á toma de decisión e á resolución de conflitos.	CAA, CCL,	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva.	VSCB1.2.3. Aprende a incorporar a reflexión e unha actitudes conciliadora evitando os prexuízos	CAA	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia.	VSCB1.2.2. Incorpora técnicas de reestruturación cognitiva e resiliencia.	CCL, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.2.3 Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos.	VSCB1.2.3 Interioriza formas de autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	CSC, CSIEE, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos.	CSC CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración.	VSCB1.3.2. Expresa razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración.	CSC CCL CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E	VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da	VSCB1.3.3. Realiza e asume unha autoavaliación responsable da	CSC , CAA ,	Observación directa. Traballos dos

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
CÍVICOS	execución das tarefas.	execución das tarefas.	CSIEE	alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.4.1.Propón alternativas á resolución de problemas sociais.	VSCB1.4.1.Propón alternativas á resolución de problemas sociais.	CSC , CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	CSC CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas.	VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas.	CSC CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	CSC , CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais	VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais	CSC CSIEE CCEC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas	VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas	CSC , CAA CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB1.6.3. Razona a importancia da iniciativa privada na vida económica e social.	VSCB1.6.3. Razona a importancia da iniciativa privada.	CSIEE	Observación directa. Traballos dos

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
				alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	CCL, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	CCL, CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse.	VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse.	CAA, CSIEE, CSC, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo.	VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo.	CCL, CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	CCL, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva.	VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva.	CCL, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.3.2. Autoafírmase con respecto.	VSCB2.3.2. Autoafírmase con respecto.	CCL, CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.4.1 Infire e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais.	VSCB2.4.1 Infire e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais.	CCL, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.4.2.utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos.	VSCB2.4.2.utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos.	CCL, CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.5.1.Interacciona con empatía.	VSCB2.5.1.Interacciona con empatía.	CSC, CCL, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.6.1.Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais.	VSCB2.6.1.Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.6.2.Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo.	VSCB2.6.2.Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social	CCL, CSC, CCEC	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		próximo.		
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos.	VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos.	CCL, CCEC, CSC, CD, CAA	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.2.1. Amosa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	VSCB3.2.1. Amosa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	CAA, CSIEE, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.	VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.	CAA, CSIEE, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva.	VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva.	CSC, CSIEE, CAA	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma.	VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma.	CCL, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.3.2. Infíre a necesidade das normas da súa comunidade educativa	VSCB3.3.2. Infíre a necesidade das normas da súa comunidade educativa	CAA, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio.	VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio.	CCL, CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar.	VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar.	CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.	VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES	VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na	VSCB3.4.3. Incorpora a linguaxe	CCL, CSC	Observación directa.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
SOCIAIS E CÍVICOS	comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.	positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.		Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	VSCB3.4.4. Intenta analizar as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	CCL, CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa.	VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares.	VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos	VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	problemas.	de enfrontarse aos problemas.		
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral.	VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral.	CSC, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.7.2.Realiza xuízos morais.	VSCB3.7.2.Realiza xuízos morais.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas.	VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades...	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades...	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade.	VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.	VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.	CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias.	VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias.	CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas.	VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.	VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.	CSC, CSIEE, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.10.1. Axuíza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	VSCB3.10.1. Axuíza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.11.1. Axuíza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática.	VSCB3.11.1. Axuíza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	CSC, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española.	VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española.	CSC, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.	VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima .	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.	VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.	CSC, CCL, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás.	VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás.	CSC, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos.	VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos.	CSC, CCEC, CD, CCL, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.	VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.	CSC, CCL, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía.	VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía.	CSC, CAA	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.	VSCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.	CCL, CSC, CAA, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes.	VSCB3.14.4. Expón argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes.	CSC, CD, CMCT,	Observación directa. Traballos dos alumnos.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
			CCEC	
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.	VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.	CCL, CAA, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios.	VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios.	CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.	VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.	CD, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.16.2. Analiza e enxúza criticamente os contidos do contorno dixital.	VSCB3.16.2. Analiza e enxúza criticamente os contidos do contorno dixital.	CCL, CAA, CSC	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario.	VSCB3.17.1. Realiza análise de información sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario.	CD, CSC, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos.	VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos.	CSC, CCEC, CD	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES	VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuizando	VSCB3.17.3. Realiza exposicións	CSC,	Observación directa.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	CC	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
SOCIAIS E CÍVICOS	criticamente hábitos de consumo innecesario.	axuizando criticamente hábitos de consumo innecesario.	CCL, CCEC, CSIEE	Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.	VSCB3.18.1. Participa en proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.	CSC, CSIEE, CAA	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.	VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.	CSC, CCL	Observación directa. Traballos dos alumnos.
VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	CSC, CCL, CSIEE	Observación directa. Traballos dos alumnos.

1.11. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.

ÁREA	METODOLOXÍA: activa, participativa, cooperativa e inclusiva.
CIENCIAS DA NATUREZA E CIENCIAS SOCIAIS	<p>Ao inicio de cada unidade, realizarase unha lectura introdutora que nos servirá para analizar as experiencias e coñecementos previos dos alumnos para, a partir dos cales, ir presentando situacións novas que os leven do próximo ao distante e do que xa coñecen ao que teñen por coñecer.</p> <p>Actualizaranse os coñecementos previos e intentarase motivar os alumnos despertando a súa curiosidade cara os novos contidos.</p> <p>Explicaranse estes contidos relacionándoos coas aprendizaxes xa adquiridas e reforzando os conceptos previos máis débiles e pouco afianzados.</p> <p>As actividades que se propoñan serán significativas, atenderán ás competencias clave e potenciarán a aprendizaxe autónoma, favorecerán unha actitude de descubrimento para acadar finalmente os novos conceptos.</p> <p>As actividades tamén deberán ser variadas e responder a diferentes estilos de aprendizaxe, de modo que se combinen actividades que requiran a reflexión, pero tamén a espontaneidade; actividades individuais con outras en grupo que fomenten a participación, a cooperación e a comunicación oral; actividades máis teóricas con outras máis prácticas que lles permita comprobar, desde a propia realidade, a explicación do que aprenden; etc.</p> <p>Neste sentido e para despertar o interese e a curiosidade por parte do alumno, botarase man de experimentos fáciles e sinxelos que se podan realizar na aula e que lles axuden a comprender mellor cada proceso..</p> <p>Ao longo de cada unidade os alumnos farán un resumo dos contidos en forma de esquema ou mapa conceptual, no que se destaquen os conceptos e os detalles máis relevantes de modo que evidencien a comprensión do tema ao tempo que facilite o seu estudo.</p> <p>Periodicamente, prepararanse exposicións orais sobre diversos temas para os cales debeuse facer previamente un traballo de investigación.</p> <p>Cómpre, xa que logo, fomentar habilidades que lle permitan ao alumno utilizar cada vez máis autonomamente as bibliotecas e iniciarse nas TIC para buscar e seleccionar información, contrastar ideas e presentar a información.</p>
ED. ARTÍSTICA. PLÁSTICA	<p>Buscarase que os alumnos desenvolvan certas habilidades e destrezas plásticas e a sensibilidade por captar as formas, as cores, as proporcións, a luz..</p>

	<p>Do mesmo xeito, pretendemos que utilizen técnicas, materiais e instrumentos diversos, que experimenten coas cores e coas diferentes texturas, que interpreten a realidade de forma libre ou se inspiren ou imiten obras recoñecidas da nosa cultura para realizar os seus debuxos e composicións artísticas pero, sobre todo, que desenvolvan a creatividade e a imaxinación.</p> <p>Facilitarase a formación de grupos dentro da aula, buscando o equilibrio e nos que se favorezan as relacións humanas e a modelación dos roles máis axeitados.</p> <p>Valorarase a autonomía, a creatividade, orixinalidade, esforzo, interese e actitude positiva.</p>
ED. FÍSICA	<p>Será fundamentalmente comunicativa, inclusiva, activa e participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.</p> <p>Procurarase a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terase en conta os seus distintos ritmos e estilos de aprendizaxe e nivel de partida, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo. Nas sesións, será globalizadora, lúdica, fomentando a exploración e o descubrimento, a creatividade e a valoración das propias posibilidades, empregando o xogo e as formas xogadas como recurso principal.</p>
LINGUAS E LITERATURA GALEGA E CASTELÁ	<p>Partirase dunha lectura inicial e a súa correspondente análise e comprensión (estrutura, vocabulario, personaxes, elementos narrativos, recursos literarios...)</p> <p>Introduciranse os novos conceptos, activando os coñecementos previos do alumnado.</p> <p>Formularanse actividades variadas e significativas, a través das cales se fomente a autonomía, o esforzo e a responsabilidade individuais e dirixan o alumno a unha actitude de reflexión sobre a propia lingua.</p> <p>O plantexamento das actividades terá en conta o desenvolvemento das competencias clave e poderanse realizar individualmente, en parella, pequeno ou gran grupo.</p> <p>Farase a corrección das mesmas en gran grupo potenciando a explicación oral por parte do alumno das actividades que realiza no encerado.</p> <p>Prestarase especial atención á lectura e ao fomento de hábitos lectores. Semanalmente os alumnos poderán ir una hora á biblioteca de centro para retirar libremente libros ou facelo da biblioteca de aula en</p>

	<p>calquera momento.</p> <p>Dedicarase vinte minutos diarios á lectura en clase seguindo diversos estilos (lectura do profesor, lectura conxunta, sucesiva, silenciosa...).</p> <p>Cando a lectura sexa colectiva, farase de forma expresiva atendendo á fluidez, precisión, dicción, entoación, intensidade, ritmo e velocidade adecuados ás diversas situacións de lectura en voz alta (ler para que os compañeiros gocen escoitando, para dar a coñecer un texto descoñecido, para compartir información que se acaba de localizar).</p> <p>Se algunha palabra lles resulta de difícil pronuncia, suxeriráselles que a lean primeiro amodo e despois máis rápido, ata que a súa velocidade de lectura sexa normal.</p> <p>Quincenalmente elaboraranse textos escritos de produción propia de diversa tipoloxía e formato textual seguindo un modelo dado e prestando atención á ortografía, sintaxe, orde expositiva, cohesión textual, coherencia nas ideas e boa presentación .</p> <p>Farase uso do dicionario de forma habitual na clase aínda que se potenciará, sempre que sexa posible, a dedución do significado das palabras descoñecidas a partir do contexto.</p>
MATEMÁTICAS	<p>Partirase sempre dos conceptos previos do alumno, actualizando e reforzando aqueles que se presenten menos afianzados, para relacionalos, finalmente, coas novas aprendizaxes .</p> <p>Explicaranse os conceptos novos e levaranse a cabo diversas actividades encamiñadas a reforzar eses contidos menos consolidados e asimilar e automatizar outros novos.</p> <p>Cando algún alumno non siga o ritmo da explicación colectiva, farase esta de xeito individualizado.</p> <p>As actividades que se propoñan serán variadas e significativas que potencien a aprendizaxe autónoma, favorezan unha actitude de reflexión e vaian do concreto ao abstracto, tendo como referente continuo as competencias clave.</p> <p>O traballo poderase plantexar individualmente, en parella ou en pequeno grupo, buscando nestes a heteroxeneidade nos estilos e formas de facer dos seus compoñentes.</p> <p>A corrección das actividades farase en gran grupo, animando ao alumno que realiza a tarefa no encerado a explicar oralmente a súa propia solución.</p> <p>Prestarase especial atención á resolución de problemas da vida cotiá, ao razoamento lóxico matemático ás operacións mentais e á búsqueda de solucións persoais.</p>
VALORES	<p>Para introducir os alumnos no tema a tratar partirase dunha lectura o</p>

<p>SOCIAIS E CÍVICOS</p>	<p>do visionado dunha película ou curtametraxe que susciten a través de diálogos e debates o pensamento crítico.</p> <p>As actividades irán encamiñadas ao afianzamento da autoestima e autonomía, ao desenvolvemento de estratexias para ser asertivos, á adquisición de habilidades para solucionar conflitos pacificamente e de actitudes de cooperación e solidariedade.</p> <p>Empregaranse biografías e vidas de personaxes históricos ou actuais comprometidos coa defensa dos dereitos humanos e a xustiza social.</p> <p>O traballo realizarase en parellas ou, se o número de alumnos o permite, en pequeno grupo.</p>
<p>RELIXIÓN CATÓLICA</p>	<p>Na materia de Relixión Católica utilizaremos unha metodoloxía que respectará os seguintes principios:</p> <p>Adaptación ao contorno emocional e cognitivo dos estudantes respectando o desenvolvemento psicoevolutivo propio de cada etapa.</p> <p>As actividades irán encamiñadas ao afianzamento e desenvolvemento dun aprendizaxe permanente ao longo da vida, ao desenvolvemento de estratexias para ser asertivos, á adquisición de habilidades para solucionar conflitos pacificamente e de actitudes de cooperación e solidariedade como seguimento exemplar de Xesús o Fillo de Deus.</p> <p>Empregaranse biografías e vidas de personaxes históricos ou actuais comprometidos coa defensa dos dereitos humanos e a xustiza social.</p> <p>O traballo realizarase en parellas ou individual.</p> <p>Respecto polos ritmos e estilos de aprendizaxe dos estudantes. Non todos os estudantes son iguais, non todos aprenden á mesma velocidade nin utilizan as mesmas estratexias. A atención á diversidade e o desenvolvemento da inclusión comeza na asunción deste principio fundamental.</p> <p>Consideración da dimensión humanista. Todas as aprendizaxes estarán ao servizo da formación humana. A materia de relixión, desde a súa clave personalizadora, require que todo tipo de aprendizaxes, instrumentais, cognitivas, actitudinais, socio-afectivas non sexan consideradas fins en si mesmas senón que estean ao servizo da formación integral do ser humano.</p> <p>Nesta área, os alumnos iníciense no desenvolvemento da busca do sentido último da vida enraizada no máis profundo do ser, o alumno vai descubríndoa nos símbolos e signos do seu contorno, no progreso e a humanización do propio ser humano, na linguaxe narrativa da Biblia, nos modelos cristiáns de identificación e de, forma máis concreta, na persoa de Xesucristo e a súa presenza na comunidade cristiá.</p>

1.12. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

a. Escritos :

- ✓ Libros de texto (Ed. Santillana e SM) .
- ✓ Guías didácticas.
- ✓ Fichas de reforzo e ampliación.
- ✓ Cadernos de traballo.
- ✓ Libros temáticos de consulta.
- ✓ Libros de literatura infantil e xuvenil.
- ✓ Dicionarios.
- ✓ Atlas, mapas.
- ✓ Murais, láminas e carteis.
- ✓ Folletos.
- ✓ Prensa.

b. Audiovisuais:

- ✓ Pizarra tradicional
- ✓ Pizarra dixital
- ✓ Gravacións de audio.
- ✓ Gravacións de vídeo.
- ✓ Películas.
- ✓ Fotografías.

c. Tecnoloxías da información e a comunicación (TIC):

- ✓ Ordenadores.
- ✓ Canón de vídeo.
- ✓ Cámara de vídeo.
- ✓ Cámara fotográfica.
- ✓ Internet, buscadores.
- ✓ Actividades interactivas.
- ✓ Páxinas web de contidos educativos.
- ✓ Aplicacións e programas informáticos.
- ✓ CD-ROM de recursos didácticos.
- ✓ Calculadora.

d. Outros:

- ✓ Instrumentos de xeometría
- ✓ Materiais manipulativos.
- ✓ Básculas
- ✓ Vasos medidores
- ✓ Rochas, minerais.
- ✓ Globo terráqueo .
- ✓ Maqueta Sistema Solar.
- ✓ Esqueleto humano.
- ✓ Xogos.

1.13. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

a. Ensino presencial

ÁREA	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	%
CIENCIAS DA NATUREZA E CIENCIAS SOCIAIS	• Conceptos: probas escritas sobre os conceptos das unidades, valorando limpeza e claridade na presentación.	80%
	• Observación directa na aula: dominio de conceptos, vocabulario, expresión oral, participación, realización da tarefa escrita (execución, presentación, limpeza e claridade, tempo de realización, autonomía).	10%
	• Observación directa na aula: actitudes, atención, esforzo, disposición para a aprendizaxe das áreas.	10%
EDUCACIÓN ARTÍSTICA PLÁSTICA	• Conceptos: valorarase a correcta realización da tarefa seguindo as consignas dadas.	40%
	• Procedementos: valorarase a limpeza, presentación e creatividade.	40%
	• Actitudes: valorarase o esforzo, interese, responsabilidade (traballos entregados).	20%
INGUAS E LITERATURA GALEGA E CASTELÁ	• Conceptos: probas escritas e orais de lectura, ditados, expresión e comprensión, valorando limpeza e claridade na presentación da proba escrita.	80%
	• Observación directa na aula: dominio de conceptos, participación, realización da tarefa (execución, presentación, limpeza e claridade, tempo de realización e autonomía).	10%
	• Observación directa na aula: actitudes, atención, esforzo, disposición para a aprendizaxe das linguas.	10%
MATEMÁTICAS	• Conceptos: probas escritas valorando limpeza e claridade na presentación da proba.	80%
	• Observación directa na aula: dominio de conceptos, participación, realización da tarefa (execución, presentación, limpeza e claridade, tempo de realización e autonomía).	10%
	• Observación directa na aula: actitudes, atención, esforzo, disposición para a aprendizaxe.	10%
VALORES SOCIAIS E	• Conceptos: probas escritas e elaboración de traballos sobre os contidos das unidades, valorando limpeza e	

CÍVICOS	claridade na presentación.	20%
	• Observación directa na aula: dominio de conceptos, vocabulario, expresión oral, participación, realización da tarefa escrita (execución, presentación, limpeza e claridade, tempo de realización, autonomía).	40%
	• Observación directa na aula: actitudes, atención, esforzo, disposición para a aprendizaxe das áreas.	40%

b. Ensino non presencial

No caso de que fose preciso un confinamento parcial ou total do alumnado dalgunha das aulas deste nivel, derivado doutra situación sanitaria de carácter excepcional semellante á que experimentamos no mes de marzo, e co fin de garantir a adquisición das aprendizaxes imprescindibles, continuarase a actividade docente de xeito non presencial a través da aula virtual do centro.

Para tal finalidade, ofrecerase aos alumnos, formación específica durante unha sesión semanal no manexo da aula virtual e no acceso aos recursos dixitais que se empreguen.

Os criterios de cualificación para tódalas áreas serían os seguintes:

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	%
• Execución da tarefa	30%
• Aplicación do procedemento de traballo para cada tarefa	10%
• Organización e presentación (limpeza, orde e claridade)	20%
• Entrega das tarefas nun prazo razoable, sempre que non haxa motivos que xustifiquen o contrario.	20%
• Corrección da tarefa por parte do alumnado.	20%

c. Ensino semipresencial

Ao non ser este tipo de ensino unha das modalidades previstas pola administración educativa correspondente na etapa de educación primaria, no caso de que fose necesario, farase unha media ponderada entre as actividades e probas realizadas na modalidade presencial e as realizadas na modalidade non presencial.

PROMOCIÓN

O alumno ou a alumna promocionará ao curso ou á etapa seguinte promocionará cando obtivese avaliación positiva en todas as materias, é dicir, sempre que se considere que logrou a progresión adecuada na consecución dos

estándares de aprendizaxe e que alcanzou o adecuado grao de adquisición das competencias correspondentes.

Asemade, poderá promocionar con avaliación negativa como máximo en dúas materias, sempre que non sexan simultaneamente Lingua Castelá, L. Galega e Matemáticas.

O acceso ao seguinte curso tamén será posible cando o equipo docente considere que a natureza das materias con avaliación negativa non impida ao alumno seguir con éxito o curso seguinte.

Os informes das avaliacións externas teranse en conta, no seu caso, segundo o seu carácter informativo e orientador, de acordo co establecido no artigo 12.8 do Decreto 105/2014 do 4 de setembro.

1.14. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

INDICADORES DE LOGRO	1	2	3	4	5	PROPOSTA DE MELLORA
As familias foron informadas dos criterios de avaliación, estándares, procedementos e instrumentos de avaliación, criterios de calificación e estándares imprescindibles.						
Actualizáronse os coñecementos previos ao inicio de cada unidade.						
Comunicouse aos alumnos, ao principio das unidades, o que debían saber cando finalizasen.						
As actividades corríxense diariamente.						
Deuse o tempo preciso para a realización das actividades.						
Realizáronse actividades de reforzo no caso de obxectivos insuficientemente acadados.						
O desenvolvemento da clase adecuouse ás características do grupo.						
A metodoloxía adaptouse aos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe.						

Facilitáronse distintos tipos de agrupamento.						
Os alumnos mostraron interese e participaron durante as sesións lectivas.						
Hai coordinación cos outros profesores á hora de modificar algún elemento da programación.						
O profesor/a cumpriu os horarios lectivos.						
As relacións interpersoais dos alumnos producíronse dentro da normalidade.						
As relacións dos alumnos co profesor son correctas e fluídas						

1.15. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, DE RECUPERACIÓN E DE AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

É esencial detectar se o problema é de tipo cognitivo (coñecementos insuficientes nunha área determinada) ou afectivo (falta de interese e motivación, actitude negativa, inadaptación social e escolar, conduta disruptiva) . Neste segundo caso a intervención pasará por unha recuperación máis psicolóxica que didáctica.

No suposto de que a dificultade ou carencia detectada sexa de tipo cognitivo é fundamental actuar de xeito inmediato e con carácter retroactivo; ben, completando e afondando naqueles baleiros que se consideren básicos; ben, readaptando o ritmo do proceso de aprendizaxe, as actividades ou as estratexias metodolóxicas; ou ben; modificando a maneira de facer a avaliación e mesmo reflexionando sobre a propia acción docente.

Para levar isto a cabo, deseñaranse fichas de práctica ou de reforzo que incidan naqueles aspectos susceptibles de reforzo e que melloren as súas competencias.

Se estas actuacións non frutifican, será conveniente solicitar o asesoramento do departamento de orientación co fin de que reoriente o labor docente cara outras estratexias ou sopesar a posibilidade de recibir apoio por parte dun profesor especialista ou doutro docente.

Neste sentido e no caso de que o apoio non sexa por parte de profesores especialistas en pedagogía terapéutica, priorizarase que se faga por profesores do mesmo nivel educativo que os alumnos para os que se solicita o apoio.

Nalgúns casos, nos que as estratexias de recuperación non dean o resultado esperable, a repetición de curso poderase facer necesaria e mesmo ser positiva.

Durante o desenvolvemento das unidades didácticas, prestarase especial atención aos alumnos que deban recuperar a materia do curso anterior, mediante explicacións e realización dalgunhas actividades que poderán facer na casa, seguindo o Programa de mellora e reforzo do proxecto de ensinanza individualizada das unidades didácticas.

2.16. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL.

Ao comezo do curso levarase a efecto a avaliación inicial co fin de coñecer cal é o grao por parte dos alumnos do desenvolvemento nas competencias clave e en que medida responden aos criterios de avaliación establecidos para o curso precedente.

Isto proporcionará ao profesor unha información moi útil para decidir, non só o punto dende o cal debe partir, senón tamén o nivel de profundidade co que debe abordar os novos contidos.

Pasaranse unhas probas lingüísticas que inclúan un texto oral e un texto escrito, sobre os cales deberán responder unha serie de preguntas breves, de resposta alternativa ou ordenamento temporal, co fin de coñecer o seu nivel de comprensión oral e escrita.

Tamén realizarán a lectura dun texto breve en voz alta para comprobar a velocidade e a fluidez lectora e se lles pasará unha proba obxectiva na que deberán enfrontar algunhas cuestións de tipo gramatical.

Por último, realizarán unha composición escrita que nos permita coñecer o nivel de léxico que manexa, a observancia das regras ortográficas, morfolóxicas e sintácticas, así como a claridade, a coherencia, a orde expositiva e a cohesión textual.

Asemade, avaliarase a competencia matemática, científica e tecnolóxica realizando unha proba matemática coa que avaliaremos o dominio no cálculo, a resolución de problemas e razoamento lóxico e nos indicará a que nivel teñen acadadas as aprendizaxes do curso anterior.

2.17. MEDIDAS INDIVIDUAIS E COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIAS DOS RESULTADOS.

Os resultados que destas probas se obteñan orientarán a nosa acción docente porque nos permitirá abordar a programación de aula afondando naqueles contidos que aparezan menos consolidados e que máis respondan ás necesidades e peculiaridades dos alumnos.

No caso daqueles alumnos que presenten algunha carencia ou retraso nalgunha área adoptaranse medidas de reforzo:

Deseño de fichas que reforcen aqueles aspectos onde as carencias son máis evidentes.

Adaptación das estratexias metodolóxicas.

Adaptación das actividades e/ou das probas de control.

Apoios por parte dalgún profesor con dispoñibilidade horaria prioritariamente do mesmo nivel que o alumno susceptible de recibir o apoio.

Apoios por parte dos especialistas en Pedagogía Terapéutica ou Audición e Linguaxe, se fose pertinente.

2.18. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

O equipo docente do nivel deberá ter en conta as diferentes capacidades, ritmos e estilos de aprendizaxe do grupo clase en xeral e de cada alumno en particular, en función dos cales enfocará a súa práctica didáctica: metodoloxía, tipo de actividades, tipo de instrumentos de avaliación.

Atendendo ás diversas individualidades o profesor presentará actividades variadas que respondan aos diversos estilos, de xeito que todos os alumnos se sintan motivados e incluídos. Así, combinará actividades de traballo en equipo, nas que o alumno se sinta conectado cos demais, con outras tarefas individuais de traballo en solitario; actividades con certa carga teórica con outras máis prácticas e que respondan a unha necesidade inmediata; actividades que requiran ocupar o primeiro plano (dramatizacións, moderar un debate...) con outras que non esixan ao alumno mostrarse ou asumir roles protagonistas; actividades dinámicas, espontáneas e orixinais con outras que impliquen maior nivel de preparación e reflexión; etc.

Asemade, combinaranse procedementos e instrumentos de avaliación variados que respondan aos diferentes estilos de aprendizaxe: probas de resposta aberta e de amplo contido con outras de resposta breve e pechada, con probas tipo test ou realización de traballos.

Ao final de cada unidade didáctica e como medida ordinaria, presentaranse un abano de actividades de mellora e ampliación cun nivel de execución máis complexo para aqueles alumnos con maiores capacidades, e outras actividades de reforzo educativo para aqueloutros cun ritmo de aprendizaxe máis lento.

A avaliación inicial, que se realiza a principio de curso, xunto coa avaliación final do curso precedente permitiranos valorar os alumnos cuantitativa e cualitativamente desde o comezo e coñecer os alumnos con necesidades educativas especiais.

No caso de detectarse alumnos con dificultades específicas e que requiran unha atención individualizada, o profesor titor cumprimentará unha ficha rexistro na que se recollan as dificultades que detecta no alumno e solicitará un estudo psicopedagóxico, para que sexa o departamento de orientación ou os equipos específicos de apoio quen valoren a situación e propoñan as pautas e as medidas de reforzo educativo e de intervención que se consideren máis convenientes.

Estas medidas poden ser tanto curriculares como organizativas.

Entre as medidas organizativas prevese realizar apoios, que poden ser dentro ou fóra do grupo ordinario e serán levados a cabo polo profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica ou calquera outro docente con disposición horaria que atenderá, preferentemente, alumnos doutros grupos do mesmo nivel.

Dentro destes apoios, inclúese tamén o alumnado de orixe estranxeira que descoñeza o idioma e deba recibir atención lingüística.

Dentro das medidas organizativas, pódense tamén levar a cabo agrupamentos flexibles.

Entre as medidas curriculares que se poderán adoptar, contémpnanse o *reforzo educativo* e a *adaptación curricular* ben, das actividades, da metodoloxía ou dos criterios de avaliación.

No caso de que as actividades de recuperación non dean o resultado esperable, adoptarase a decisión de repetición ordinaria de curso.

Cando se detecten alumnos con dificultades de aprendizaxe debidas tanto a ausencias prolongadas por enfermidade como visitas ao lugar de orixe do alumnado inmigrante ou calquera outro motivo, tomaranse as medidas de reforzo necesarias que consistirán, nalgúns casos, en planificar e preparar traballo para que o alumno faga durante a súa ausencia da escola e, noutros casos, en recuperar, á súa volta, a materia perdida.

No que respecta ao alumnado con altas capacidades intelectuais, tomaranse as medidas máis axeitadas para o seu desenvolvemento e equilibrio persoal entre as que se atopan a de adiantar un curso ou ben enriquecer o currículo nos termos que estableza a Consellería de Educación.

2.19. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.

Os elementos transversais son obxecto de tratamento en tódalas áreas.

a. Desenvolvemento da comprensión lectora, a expresión oral e escrita.

- Expresarse oralmente con claridade.
- Ler comprensivamente distintos tipos de texto.aplicando normas de pronunciación, entonación, velocidade e ritmo adecuado.
- Recoñecer a información relevante dun texto.
- Aumentar progresivamente o vocabulario.
- Participar activamente en situacións de comunicación colectivas.

b. Desenvolvemento da comunicación audiovisual.

- Comprender e recoller información que se proporciona nun soporte audiovisual.
- Analizar a información.
- Elaborar e presentar a información en soportes audiovisuais.

c. Desenvolvemento das tecnoloxías da información e a comunicación.

- Integrar o uso do ordenador como recurso didáctico de apoio en distintas actividades educativas.
- Aprender a utilizar os medios e programas máis usuais (escritorio, procesador de texto, programas para pintar, etc.)
- Completar e afianzar as actividades a través de programas educativos
- Achegar o alumnado a Internet e as súas posibilidades.
- Usar, valorar e coñecer de forma básica o correo electrónico e as súas

posibilidades.

d. Desenvolvemento do emprendemento.

- Planificar e organizar proxectos.
- Tomar decisións asumindo riscos
- Realizar proxectos en equipo.

e. Desenvolvemento da educación cívica e constitucional.

- Asumir actitudes e condutas de solidariedade e tolerancia con outras persoas ou grupos sociais.
- Responsabilizarse no cumprimento dos seus deberes e obrigas.
- Adoptar comportamentos de honestidade e varacidade.

g. Desenvolvemento sostible e medio ambiente.

- Asumir actitudes e condutas de respecto ao entorno natural.
- Responsabilizarse no aforro de auga.
- Responsabilizarse no aforro de enerxía.

h. Desenvolvemento da igualdade entre homes e mulleres para a prevención da violencia de xénero e calquera tipo de violencia, racismo ou xenofobia.

- Asumir actitudes e condutas igualitarias entre nenos e nenas.
- Asumir actitudes e condutas igualitarias entre nenos e nenas de distinta raza ou procedencia.

i. Desenvolvemento da non discriminación por razóns de discapacidade, orientación ou identidade sexual.

- Asumir actitudes e condutas non discriminatorias ante as diferenzas.
- Interiorizar que na diferenza está a riqueza.
- Responsabilizarse ante a discriminación e/ou acoso a terceiros.

j. Desenvolvemento da tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía para a resolución pacífica de conflitos.

- Evitar actitudes e condutas violentas e intransixentes.
- Promover o diálogo como estratexia para a resolución de conflitos.

2.20. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Entre as medidas preventivas necesarias para facer fronte á crise epidemiolóxica ocasionada pola COVID-19 é garantir na medida do posible a seguridade dos alumnos, durante o presente curso, 2020-21, e polas razóns estritamente sanitarias, inclúese a de non levar a cabo actividades complementarias e extraescolares que impliquen a celebración conxunta de tódolos alumnos do centro ou que se realicen no exterior. Agás que estas sexan convocadas polos equipos de centro

de forma que o envío de materiais e a exposición dos mesmos se realice de forma telemática.

Neste sentido, acaba de ser aprobado de xeito transitario, ata o 22 de decembro, unha modificación no horario de saída dos alumnos transportados pasando de 16:30 a 15:45 e quedando así eliminadas as actividades extraescolares que se viñan celebrando nese intervalo de tempo.

2.21. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

INDICADORES DE LOGRO	1	2	3	4	5	PROPOSTA DE MELLORA
A avaliación inicial foi deseñada e como consecuencia se definen actividades vinculadas ós estándares de aprendizaxe.						
A selección dos estándares de aprendizaxe mínimos foi a correcta.						
Os criterios de cualificación adaptáronse aos criterios de avaliación.						
As actividades planificadas axustáronse aos criterios de avaliación.						
Diseñáronse actividades de reforzo no caso de obxectivos insuficientemente acadados.						
As actividades de repaso, reforzo e recuperación foron eficaces.						
A metodoloxía proposta favoreceu a autoaprendizaxe do alumno.						
Os instrumentos de avaliación foron variados e adaptáronse a todos os estilos.						
Os criterios de cualificación foron ponderados de						

xeito axeitado.						
Os recursos didácticos utilizados foron suficientes e axeitados.						
Os resultados acadados polos alumnos foron satisfactorios.						

ÁREA DE LINGUA INGLESA

1. Introducción e contextualización

Común para o nivel.

2. Aprendizaxes imprescindibles en termos de resultados de aprendizaxe non acadados en xeral polo alumnado do grupo ou que non se puideron desenvolver

Na área de Lingua Inglesa as aprendizaxes non adquiridas están relacionadas co bloque de contidos de coñecemento da lingua e consciencia intercultural (vocabulario relacionado co campo, animais e plantas, pedir e dar instrucións de como chegar a un lugar, cultura do Reino Unido relacionada con actividades que fan os nenos e nenas no tempo libre e nas vacacións...).

3. Procedemento previsto nesta programación para integrar, organizar e desenvolver as aprendizaxes non adquiridas do curso anterior que foron identificadas

As aprendizaxes imprescindibles que non se acadaron revisaranse ao longo deste curso e traballaranse, tanto ao comezo do mesmo, como tamén cando estean relacionadas coas unidades que se van estudando ao longo do curso.

4. Outros aspectos da memoria de final de curso anterior que foron incorporados na actual programación e posibles directrices da CCP que foron consideradas

Ao igual que fixemos dende o mes de marzo, procurarase dende principio de curso a comunicación dixital coas familias e co alumnado para que no caso de confinamento ou corentena sexa máis fácil a relación familia-escola.

5. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

As competencias clave son aquelas que debe desenvolver un alumno ou unha alumna ao longo de todo o ensino para poder lograr a súa realización persoal, exercer a cidadanía activa, incorporarse á vida adulta de maneira satisfactoria e ser capaz de desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida. É dicir, o desenvolvemento e a adquisición das competencias clave realízase ao longo de toda a vida escolar obrigatoria e participan nese logro todas as áreas e materias do currículo xunto coas medidas organizativas e funcionais do centro, imprescindibles para o seu desenvolvemento. Dito doutro xeito, a adquisición das competencias clave non depende nin dunha materia en concreto, nin dun ciclo educativo determinado. Cada unha das áreas contribúe ao desenvolvemento de diferentes competencias e, á súa vez, cada unha das competencias clave alcánzase como consecuencia do traballo en varias áreas ou materias.

Na área de Lingua Inglesa tentaremos provomer todas estas competencias clave:

1º. Comunicación lingüística (CCL).

2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

3º. Competencia dixital (CD).

4º. Aprender a aprender (CAA).

5º. Competencias sociais e cívicas (CSC).

6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

6. Peso dos estándares nas competencias clave

ÁREA	Estándares de Aprendizaxe	C_Clave
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.1. Comprende o sentido global e a información máis importante de textos orais, con estruturas coñecidas e léxico de uso cotiá adecuados á súa idade, procedentes de medios audiovisuais ou da Internet.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.2. Comprende os puntos principais e reconece palabras e expresións coñecidas en textos orais (xogos de ordenador, peticións, instrucións) sobre temas do seu interese, expresados con claridade e que contén con apoio visual en soporte papel ou dixital.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.3. Identifica a información máis relevante en interaccións orais nas que participa que traten sobre temas familiares procedentes de diferentes medios de comunicación e da Internet.	CCL, CD, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.4. escoita atentamente en interaccións cara a cara, sen interromper.	CCL, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.5. Aмосa interese e respecto polas intervencións orais alleas en prol da mellora da súa pronuncia, entoación e acentuación.	CCL, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.1. Participa de forma activa en situacións reais ou simuladas de comunicación, previamente preparadas e ensaiadas, sobre temas do seu interese, sobre persoas da súa contorna inmediata, cunha pronuncia e entoación comprensibles.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en interaccións cotiás habituais.	CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.3. Aмосa unha actitude de escoita atenta.	CCL, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.4. Produce textos orais propios, sinxelos e breves (p.e. cancións, conversas telefónicas, dramatizacións) utilizando distintos soportes multimedia.	CCL, CD, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.5. Recorda as ideas principais dun texto escoitado e fai un resumo breve sobre o mesmo.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.6. Manifesta interese e respecto polas opinións do seus compañeiros/as.	CCL, CSC

ÁREA	Estándares de Aprendizaxe	C_Clave
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.7. Recoñece a diversidade lingüística da súa contorna como elemento enriquecedor.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.8. Comeza a utilizar correctamente e progresivamente aspectos fonéticos básicos, do ritmo, da acentuación e da entoación da lingua estranxeira para a produción de textos orais comprensibles.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.1. Comprende información básica escrita en notas, tendas e medios de transporte, relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.2. Comprende a idea principal dun texto escrito sinxelo, con apoio visual, procedente dos medios de comunicación adaptados á súa competencia lingüística e acorde coa súa idade.	CCL, CD
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.4. Emprega algunhas estratexias básicas para a comprensión lectora.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLB3.5. Selecciona contos, narracións ou outro material escrito da biblioteca da aula para a súa lectura autónoma, acordos á súa idade e intereses e respectando as súas normas de funcionamento.	CCL, CSIEE
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLB3.6. Formula hipóteses sinxelas a partir de elementos icónicos e títulos que o acompañan e compróbaas.	CCL, CAA, CSIEE
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.7. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.8. Aмосa interese por informarse, comunicarse e aprender a través dos textos escritos.	CCL, CSIEE
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.9. Aмосa interese pola corrección, ortografía básica, puntuación e presentación dos textos escritos.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.1. Elabora textos sinxelos relacionados con temas da súa vida cotiá, experiencias e actividades na aula, traballados previamente de forma oral.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.2. Escribe diálogos simples, a partir de modelos, respectando a estrutura gramatical coñecida e as normas ortográficas básicas.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.3. Escribe textos sinxelos, organizados con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura	CCL

ÁREA	Estándares de Aprendizaxe	C_Clave
	propios de situacións de relación interpersoal (invitacións, notas, avisos).	
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.4. Amosa interese polo uso guiado das TIC para producir textos e presentacións e transmitir información escrita.	CCL, CD, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.6. Produce mensaxes escritas breves: notas e avisos, instrucións ou normas, cartas, felicitacións, carteis, folletos, cómics ou descrições de lugares, gustos ou afeccións)	CAA, CSIEE
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.7. Produce textos escritos significativos, en soporte papel ou dixital, de forma individual ou en parella seguindo o modelo traballado (elaboración dunha enquisa, SMS, correspondencia persoal simple en soporte papel ou dixital falando de si mesmo/a e da súa contorna inmediata ...).	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.8. Uso do dicionario bilingüe e doutros materiais de consulta para a elaboración de textos.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.9. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.10. Utiliza a lingua estranxeira escrita de forma correcta en situacións variadas atendendo á súa corrección ortográfica básica.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festividades...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara ao diferente.	CCL, CAA, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.2. Amosa curiosidade por aprender a lingua estranxeira e a súa cultura.	CCL, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.2. Participa en actividades de aprendizaxe individuais e colectivas, respecta as ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	CCL, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.3. Inicia e remata as interaccións adecuadamente.	CCL, CAA, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.4. Pregunta e responde de xeito comprensible en actividades de aprendizaxe en distintos contextos.	CCL, CAA, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.5. Identifica en textos simples: as formas de presente e pasado simple, a afirmación e a negación...	CCL

ÁREA	Estándares de Aprendizaxe	C_Clave
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	B5.6. Expressa, identifica e distingue actividades variadas de rutina, lecer...	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.7. Describe unha escena sinxela dicindo o que hai nela, compara dúas ilustracións e identifica as diferenzas, entre outras.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.8. Describe con máis detalle o seu aspecto físico, gustos, afeccións... de si mesmo/a e doutra persoa.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.9. Expressa e distingue as indicacións para chegar a un lugar, así como as instrucións dentro e fóra da aula.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.10. Diferenza preguntas e respostas moi simples, así como as que achegan información.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.11. Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e persoa, e usa correctamente os nexos básicos.	CCL
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.12. Memoriza rutinas lingüísticas coñecidas para desenvolverse nas interaccións dentro e fóra da aula.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.14. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario necesario para participar nas interaccións da aula ou fóra da aula, ler textos próximos á súa idade e escribir con léxico traballado previamente.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.15. Compara aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas.	CCL, CAA
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.16. Establece similitudes e diferenzas das linguas que hai na aula ou na súa contorna máis próxima.	CCL, CSC
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.17. Valorar as linguas como instrumento de comunicación, para aprender e acercarse a outras culturas.	CCL, CSC

COMPETENCIA	% DOS ESTÁNDARES	% DE COMP. TOTAIS
CCL	96%	53%
CMCT	0%	0%
CD	9%	5%
CAA	38%	21%
CSC	30%	16%
CSIEE	9%	5%
CCEC	0%	0%

7. Concreción dos obxectivos para o curso

Segundo a orde do 23/07/2014 (DOG do 14 de agosto) os obxectivos fixados para a etapa da educación primaria son os que se relacionan na seguinte táboa.

a	Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
b	Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
c	Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais con que se relacionan.
d	Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a nondiscriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
e	Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas.

f	Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
g	Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
h	Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
i	Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.
j	Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
k	Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
l	Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
m	Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo sexual.
n	Fomentar a educación viaria e as actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o	Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.
---	---

8. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable: temporalización e definición de unidades didácticas

TRIMESTRE	UNIDADE DIDÁCTICA	SESIÓNS	ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE
1º	REVIEW: Repaso	9	1.4, 1.5, 2.2, 2.3, 2.6, 3.7, 3.9, 5.8, 5.10, 5.11, 5.12
	STARTER: Welcome back to the TTSLN - Presentación dos personaxes. - Vocabulario sobre información persoal.	3	1.3, 2.2, 3.2, 4.1, 5.1
	1. In your free time - Vocabulario relacionado con actividades de tempo libre. - Verbo “like + ...ing”	14	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 3.4, 3.5, 4.1, 5.1
	2. Geographical wonders. - Vocabulario relacionado cos accidentes xeográficos. - Adxectivos superlativos.	14	1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 3.4, 3.5, 3.3, 4.1, 5.1
	FESTIVALS: - Thanksgiving. - Christmas.	2	1.3, 2.3, 3.4, 4.1, 5.1
	3. Recipes and food	13	1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1,

2º	<ul style="list-style-type: none"> - Vocabulario relacionado cos tipos de alimentos. - Vocabulario relacionado coas árbores. - Pasado do verbo “to be”. 		3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 5.1
	<p>4. Around the city</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vocabulario relacionado cos lugares das cidades. - Pasado do verbo “to be”. 	13	1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.2, 5.2
	<p>FESTIVALS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pancake Day. - Carnival. - St. Patrick’s Day - Easter - April Fool’s Day 	5	1.3, 2.3, 3.4, 4.1, 5.1
3º	<p>5. Ingenious inventions</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vocabulario relacionado cos inventos. - Verbos en pasado e partículas interrogativas. 	10	1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 3.4, 3.5, 4.1, 5.1
	<p>6. Helping people</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vocabulario relacionado coas tarefas da casa. - Verbos en pasado. 	10	1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.4, 3.5, 5.1
	<p>7. A camping trip</p>	8	1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2,

	- Vocabulario relacionado co equipamento para ir de cámping.		3.4, 3.5, 4.1, 5.1
	REVIEW: Repaso.	3	1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.3

9. Relacionar unidades didácticas co currículo

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	BLOQUE 1. COMPRESIÓN DE TEXTOS ORAIS	b,f	B1.1. Estratexias de comprensión: Mobilización de información previa sobre tipo de tarefa e tema. Identificación do tipo textual, adaptando a comprensión ao mesmo. Distinción de tipos de comprensión (sentido xeral, información esencial, puntos principais). Formulación de hipótese sobre contido e contexto. Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paralingüísticos. Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos. B1.2. Padróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: interese pola pronuncia coidada, polo ritmo, pola entoación e pola acentuación adecuadas, tanto nas participacións orais como nas imitacións, recitacións e dramatizacións.	<p>-Escoita de rutinas de entrada, de peche, de normas de convivencia, tolerancia e respecto: <i>Hello! Good morning/afternoon! Bye-bye! Goodbye! See you soon! What day is it today? It's (day of the week) What month are you in? We're in (month of the year) What's the weather like today? It's (weather). What time is it? It's...</i> <i>Raise your hand and wait to speak, please. Put your hand down, please; be patient and listen to me. Be quiet, please. Put your things away, please. Tidy up, please. Give out the books, please. Collect the books, please. Knock on the door, please. Can I go to the toilet, please? Can I come in, please? Yes, you can... Thank you. Please. Sorry.</i></p> <p>(Todo o curso)</p> <p>-Escoita e comprensión de conversas nas que se presentan os personaxes do curso. (Inicio de curso)</p> <p>-Comprensión das instrucións da mestra usando xestos ou ilustracións: <i>Listen and repeat, listen and sing, listen and do, listen and look, listen and match, listen and complete, listen and order, etc...</i> (Todo o curso)</p> <p>-Seguemento de instrucións dadas por un/unha compañeiro/a (Todo o curso)</p> <p>-Escoita do alfabeto a través da actividade de "spelling" (Todo o curso)</p>	<p>Todo</p> <p>o</p> <p>curso</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Escoita, repetición, comprensión e memorización de diversas cancións, expresións,... (Ao longo do curso)</p> <p>-Realización de actividades de escoita coas seguintes estruturas (Ao longo do curso):</p> <p>-Starter Unit: <i>What type of person are you? I'm (creative). What are you interested in? I'm/He's/She's interested in... What do you want to do in the future? I want to...</i></p> <p>-Unit 1: <i>He/She likes (play)ing chess. He/She doesn't like (play)ing football. I/We/They like (go)ing to the youth club. I/We/They don't like (go)ing to pop concerts. Does he/she like (learn)ing...? Yes, he/she does./No, he/she doesn't. Do you like (do)ing...? Yes, I do./No, I don't. I'm learning (Welsh) because I think it's easy/difficult.</i></p> <p>-Unit 2: <i>Where can you see...? Are there any...? Yes, there are./No, there aren't. What's the longest/highest/hottest/noisiest/smallest/widest... in the world? ... is the biggest/most exceptional... in the world. Who is the oldest/noisiest (person)? Are you the (youngest)? Yes, I am./No, I'm not.</i></p> <p>-Unit 3: <i>Is there any (+nombre contable)? There's some... Is there a (+nombre contable)? There is a... Are there any (+nombres contables)? Yes, there is/are. No, there isn't/aren't. First of all,... Then,... Next,... Last of all,...</i></p> <p>-Unit 4: <i>I/He/She was at the (bank) at (quarter past five). I/He/She wasn't at the (cinema) at (quarter to six). Where were you/they at (half past seven)? Where was he/she at (quarter to six) yesterday? Is there...? Are there...?</i></p> <p>-Unit 5: <i>Who invented the...? How old is the (light bulb)? I/He/She/They invented.../discovered... in (1952). When did he/she live? What did he/she do?/discover? Where did he/she work? He/She worked (on a farm). In the past,... Today...</i></p> <p>-Unit 6: <i>Who (makes your bed)? I do./My (mother) does. Verbos irregulares: do/did, feed/fed, go/went, have/had, make/made, put/put, sweep/swept, take/took.</i></p> <p>-Unit 7: <i>What are you going to do? Are you going to...? Yes, I am./No, I'm not. I'm (not) going to (+verbo). He/She/It is(n't) going to (+verbo). You/We/They are(n't) going to (+verbo). I think he needs to take a (torch). On Saturday/Sunday.../ At the weekend.</i></p> <p>-Festivals: <i>I am thankful for... (Christmas) is similar/different (in my country) because... The main difference is that... My favourite pancake filling is... ... is an emblem of my country. It is similar/different because... We have a similar celebration in (month)/ on (date). It's called...</i></p>	<p>10</p> <p>horas</p> <p>10</p> <p>horas</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Actividades de escoita, repetición e identificación de vocabulario co uso de ilustracións (flashcards and word cards), mímica e/ou vídeos (Durante todo o curso):</p> <p>-Vocabulario relativo aos días da semana: <i>Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday and Sunday</i>; os meses do ano: <i>January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November and December</i>; o tempo atmosférico: <i>It's sunny, cloudy, raining, snowing, windy...</i></p> <p>-Vocabulario relativo aos números cardinais de ata catro díxitos e ordinais de ata dous díxitos</p> <p>-Vocabulario das unidades:</p> <p>Starter Unit:</p> <p>-Vocabulario de países de fala inglesa e adxectivos para describirse: <i>Canada, England, Ireland, Jamaica, New Zealand, Wales, adventurous, artistic, creative, imaginative, musical, scientific, sporty, techy</i> e números altos.</p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>ambitions, character, communicate, interests, secondary school.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>hello, goodbye, asignaturas, abecedario, vocabulario dos cursos anteriores.</i></p> <p>Unit 1:</p> <p>-Vocabulario relativo ás actividades de ocio: <i>collect things, do puzzles, go fishing, go to pop concerts, juggle, make things, play chess, play the drums, practise a foreign language, use the internet.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>do somersaults, perform, street dance, stand on your hands, youth club.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>pop concert, spare ticket, stadium, quarter past three.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Lingua) sobre as diferencias e similitudes entre idiomas: <i>bilingual, characters, conjugate verbs, gender, Japanese, letters of an alphabet, Welsh.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>aspects, progress.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>champion, dance, go shopping, listen to music, perform, play football/board games/computer games, read a book, take photos, teach, watch films/TV, work, as horas.</i></p> <p>Unit 2:</p> <p>-Vocabulario relativo aos accidentes xeográficos: <i>cave, cliff, desert, glacier, island, mountain range, rainforest, valley, volcano, waterfall, north, south.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>crack, expedition, reach the top, save someone's life.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>binoculars, hills, horizon, building.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Sociais) sobre os volcáns: <i>active,</i></p>	<p>Todo o curso</p> <p>10 horas</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p><i>base, dormant, extinct, lava, magma, summit, surface of the earth, volcanic eruption, volcanic rock.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>bird boxes, flightless, incubates, species, (below) sea level, unique.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>climb, fall, fly, beach, ice, lake, plants, river, rocks, trees, water, ... is rich/brave/kind, bird, dolphin, lizard, parrot, spider, o abecedario, datas e números altos.</i></p> <p>Unit 3:</p> <p>-Vocabulario relativo aos alimentos: <i>beans, citrus fruits, coconuts, coffee, honey, olives, rice, salt, spices, sugar, chocolate, ingredients, instructions, lime, oven, serving suggestions, tablespoon, teaspoon, 50g, 100g, add, blend, mix, pour, bag of ..., bottle of ..., box of ..., packet of ...</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>destroy, force-five hurricane, lucky to be alive, tent.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>cream cheese, crisps, slice of bread, slices of apple.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Naturais) sobre as árbores xenerosas: <i>Chewing gum, cork, medicines, natural rubber, oxygen, paper, wood.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>flavouring, grated, greased baking tin, photosynthesis, How about...?</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>banana, cake, cereal, chicken, eggs, fruit juice, lemon, milk, oranges, salad, strawberries, water, breakfast, lunch, in the cupboard/fridge, bees, cows, grass, grown, vitamin C, delicious, flavour, table.</i></p> <p>Unit 4:</p> <p>-Vocabulario relativo aos lugares dos pobos e das cidades: <i>airport, bank, botanical garden, main square, port, post office, shopping centre, sports stadium, theme park, tourist information office.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>alibi, bump into someone, clumsy, identical twin, mistaken identity, robbery.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>information, lift, restaurant, wheelchair access.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (TIC) sobre a tecnoloxía na cidade: <i>app, chat, go online, online shopping, smartphone, wifi zone.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>professional recordings, seafood, wheelbarrow.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>police officer, beach, boat, bridge, bus, café, castle, flowers, money, museum, park, plane, plants, restaurants, river, school, ship, souvenir shop, team, zoo, laptop, satnav, tablet, as horas.</i></p> <p>Unit 5:</p> <p>-Vocabulario relativo aos obxectos cotiás: <i>bilingual dictionary,</i></p>	10 horas

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p><i>digital thermometer, dishwasher, light bulb, microscope, microwave, paper clip, plasters, stamps, umbrella.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>cowpox, milk the cows, prove, pus, rub, scratch, serious, smallpox, spots.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>batteries, idea, electricity, the 19th century.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Sociais) sobre a historia da televisión no Reino Unido: <i>at the beginning of the 20th century, clear, channels, flat screen, image, television programmes.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>case, commercial, phonograph, the most efficient, theories, treat a patient.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>números ordinais, asignaturas, dishes, finger, food, foreign language, knee, paper, farm, ice rink, park, science museum, doctor, inventor, scientist, birds, hedgehogs, wildlife, at the weekend, yesterday, last Tuesday, last week, last month.</i></p> <p>Unit 6:</p> <p>-Vocabulario relativo ás tarefas domésticas: <i>clean the windows, do the washing up, feed the pets, make your bed, put your clothes away, sweep the floor, take out the rubbish, tidy up, wash the car, water the plants.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>fairy godfather, running shoes, stepsisters, waved a magic wand.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>go straight on, go under the bridge, turn left at the traffic lights, turn right at the post box.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Sociais) sobre nenos e mozos en acción: <i>charity, elderly, neighbour, pensioner, pick up litter, retirement home, walk the dog.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>abandoned dogs, bookshelves, exhausted, Her Majesty, snowboarding.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>as horas, os números, os membros da familia, cook, get up, go to school/work, have breakfast/a shower/a coffee, help, live, offer, participate, run, send an email, share, teach, tidy, visit, wait, every day, at the weekend, once a month/week, yesterday.</i></p> <p>Unit 7:</p> <p>-Vocabulario relativo aos obxectos do camping: <i>blanket, first aid kit, map and compass, penknife, sleeping bag, tent, toothbrush and toothpaste, torch, towel, waterproof jacket.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>catch/caught the thieves, fur, promote a charity, souvenir, tiger cubs.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Sociais) sobre as estacións e o pronóstico do tempo: <i>hailstorm, heat wave, thunder and lightning, tornado, climate, clouds, meteorologist, storm, weather forecast,</i></p>	10 horas

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p><i>weather station.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: approximately, director, steam train, extrem, espectacular.</p> <p>-Vocabulario reciclado: as horas, <i>climb, explore, go shopping, listen to the radio, play, see, travel by (train), visit, charity, endangered species, save the tiger; It was amazing/awesome/incredible/really cool.</i></p> <p>Festivals:</p> <p>-Vocabulario do Thanksgiving in Canada (Día de Acción de Grazas en Canadá): <i>Thanksgiving Day</i> (Día de Acción de Grazas), <i>good fortune, good friends, good health, pumpkin pie, roast turkey, thankful.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>drawing pins, harvest, scroll.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>dinner, family, match, vegetables, watch football.</i></p> <p>-Vocabulario do Advent and Christmas in New Zealand (Advento e Nadal en Nova Zelanda): <i>advent calendar, barbecue, prawns, traditional lunch.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>clothes pegs, envelopes, felt-tip pens, piece of string.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>beach, campsite, decorate, decorations, shops, snow, summer, traditional, warm.</i></p> <p>-Vocabulario do Pancake Day in Wales and the UK (Día do Pancake en Gales e Reino Unido): <i>catch/toss the pancake, frying pan, pancake filling/race.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>tin, wooden spoon.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>blend, blender, cheese, chocolate, eggs, flour, ham, lemon, milk, salt, serve, sugar, water.</i></p> <p>-Vocabulario do Carnival in Jamaica (Entroido en Xamaica): <i>calypso music, colourful costumes, percussion instruments, parade, reggae music.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>Lent.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>beans, dance, glue, musician, paint, plastic bottles, rice, spoon, tradition.</i></p> <p>-Vocabulario do St. Patrick's Day in Ireland (Día de San Patricio en Irlanda): <i>emblem, leprechaun, patron saint, shamrock.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>stem.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>leaves, legends, snakes, stories.</i></p> <p>-Vocabulario do April Fool's Day in England and the UK (Día dos Inocentes en Inglaterra e no Reino Unido): <i>April Fool, hilarious, play a practical joke, whoopee cushion.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>documentary.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>air, chair, coin, flying, glue, laugh, makes a noise, pavement, penguins, popular, stick, trick.</i></p>	<p>2 horas</p> <p>2 horas</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Actividades de fonética: contar sílabar e identificar o acento da frase, sons /est/ e /ist/, homónimos their / there / they're, o son /θ/ ao dicir a hora, terminacións do pasado dos verbos regulares, entoación en contraste e o son /θ/ en "going to + verbo".</p> <p>-Actividades de escoita e comprensión dos contos co uso do vídeo ou ilustración. (Puntualmente)</p> <p>-Actividades de escoita e comprensión e das bandas deseñadas, co apoio de imaxes, que traballan o vocabulario e estruturas lingüísticas relacionadas máis arriba. (Puntualmente)</p> <p>-Actividades de predición do contido dos contos e das bandas deseñadas: que se traballan no libro de texto coa axuda de ilustracións ou imaxes en DVD. (Ao longo do curso)</p> <p>-Actividades de comprensión de conversas simples da sección Chit-Chat do libro de texto. (Puntualmente)</p> <p>-Realización de actividades de comprensión vinculada á cultura e tradicións de países de fala inglesa, na sección Culture do libro de texto ou en vídeos. (Puntualmente)</p> <p>-Escoita e participación en xogos lingüísticos: (Puntualmente)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concursos de vocabulario - Xogos de rol - <i>Who is it?</i> - <i>Who am I thinking about?</i> - <i>Read and change</i> - <i>Memory game</i> - <i>Team reading race</i> - <i>Who am I?</i> - <i>Volcanic words</i> - <i>Which cupboard?</i> - <i>Search and find</i> - <i>Guess the time</i> - <i>Where were you?</i> - <i>Five reasons why</i> - <i>True or false?</i> - <i>Question challenge</i> - <i>Remember the clothes!</i> - <i>Association</i> - <i>Tiger Tracks board game</i> 	<p>10</p> <p>Horas</p> <p>10</p> <p>horas</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Vocabulario de países de fala inglesa e adxectivos para describirse: <i>Canada, England, Ireland, Jamaica, New Zealand, Wales, adventurous, artistic, creative, imaginative, musical, scientific, sporty, techy</i> e números altos.</p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>ambitions, character, communicate, interests, secondary school.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>hello, goodbye</i>, asignaturas, abecedario, vocabulario dos cursos anteriores.</p> <p>Unit 1:</p> <p>-Vocabulario relativo ás actividades de ocio: <i>collect things, do puzzles, go fishing, go to pop concerts, juggle, make things, play chess, play the drums, practise a foreign language, use the internet.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>do somersaults, perform, street dance, stand on your hands, youth club.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>pop concert, spare ticket, stadium, quarter past three.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Lingua) sobre as diferencias e similitudes entre idiomas: <i>bilingual, characters, conjugate verbs, gender, Japanese, letters of an alphabet, Welsh.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>aspects, progress.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>champion, dance, go shopping, listen to music, perform, play football/board games/computer games, read a book, take photos, teach, watch films/TV, work</i>, as horas.</p> <p>Unit 2:</p> <p>-Vocabulario relativo aos accidentes xeográficos: <i>cave, cliff, desert, glacier, island, mountain range, rainforest, valley, volcano, waterfall, north, south.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>crack, expedition, reach the top, save someone's life.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>binoculars, hills, horizon, building.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Sociais) sobre os volcáns: <i>active, base, dormant, extinct, lava, magma, summit, surface of the earth, volcanic eruption, volcanic rock.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>bird boxes, flightless, incubates, species, (below) sea level, unique.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>climb, fall, fly, beach, ice, lake, plants, river, rocks, trees, water, ... is rich/brave/kind, bird, dolphin, lizard, parrot, spider</i>, o abecedario, datas e números altos.</p> <p>Unit 3:</p> <p>-Vocabulario relativo aos alimentos: <i>beans, citrus fruits, coconuts, coffee, honey, olives, rice, salt, spices, sugar, chocolate, ingredients, instructions, lime, oven, serving suggestions, tablespoon, teaspoon, 50g, 100g, add, blend, mix, pour, bag of ..., bottle of ..., box of ...,</i></p>	20 horas

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>packet of ...</p> <p>-Vocabulario do conto: <i>destroy, force-five hurricane, lucky to be alive, tent.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>cream cheese, crisps, slice of bread, slices of apple.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Naturais) sobre as árbores xenerosas: <i>Chewing gum, cork, medicines, natural rubber, oxygen, paper, wood.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>flavouring, grated, greased baking tin, photosynthesis, How about...?</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>banana, cake, cereal, chicken, eggs, fruit juice, lemon, milk, oranges, salad, strawberries, water, breakfast, lunch, in the cupboard/fridge, bees, cows, grass, grown, vitamin C, delicious, flavour, table.</i></p> <p>Unit 4:</p> <p>-Vocabulario relativo aos lugares dos pobos e das cidades: <i>airport, bank, botanical garden, main square, port, post office, shopping centre, sports stadium, theme park, tourist information office.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>alibi, bump into someone, clumsy, identical twin, mistaken identity, robbery.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>information, lift, restaurant, wheelchair access.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (TIC) sobre a tecnoloxía na cidade: <i>app, chat, go online, online shopping, smartphone, wifi zone.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>professional recordings, seafood, wheelbarrow.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>police officer, beach, boat, bridge, bus, café, castle, flowers, money, museum, park, plane, plants, restaurants, river, school, ship, souvenir shop, team, zoo, laptop, satnav, tablet, as horas.</i></p> <p>Unit 5:</p> <p>-Vocabulario relativo aos obxectos cotiás: <i>bilingual dictionary, digital thermometer, dishwasher, light bulb, microscope, microwave, paper clip, plasters, stamps, umbrella.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>cowpox, milk the cows, prove, pus, rub, scratch, serious, smallpox, spots.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>batteries, idea, electricity, the 19th century.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Sociais) sobre a historia da televisión no Reino Unido: <i>at the beginning of the 20th century, clear, channels, flat screen, image, television programmes.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>case, commercial, phonograph, the most efficient, theories, treat a patient.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: <i>números ordinais, asignaturas, dishes,</i></p>	20 horas

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p><i>finger, food, foreign language, knee, paper, farm, ice rink, park, science museum, doctor, inventor, scientist, birds, hedgehogs, wildlife, at the weekend, yesterday, last Tuesday, last week, last month.</i></p> <p>Unit 6:</p> <p>-Vocabulario relativo ás tarefas domésticas: <i>clean the windows, do the washing up, feed the pets, make your bed, put your clothes away, sweep the floor, take out the rubbish, tidy up, wash the car, water the plants.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>fairy godfather, running shoes, stepsisters, waved a magic wand.</i></p> <p>-Vocabulario do Everyday chit-chat: <i>go straight on, go under the bridge, turn left at the traffic lights, turn right at the post box.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Sociais) sobre nenos e mozos en acción: <i>charity, elderly, neighbour, pensioner, pick up litter, retirement home, walk the dog.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>abandoned dogs, bookshelves, exhausted, Her Majesty, snowboarding.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: as horas, os números, os membros da familia, <i>cook, get up, go to school/work, have breakfast/a shower/a coffee, help, live, offer, participate, run, send an email, share, teach, tidy, visit, wait, every day, at the weekend, once a month/week, yesterday.</i></p> <p>Unit 7:</p> <p>-Vocabulario relativo aos obxectos do camping: <i>blanket, first aid kit, map and compass, penknife, sleeping bag, tent, toothbrush and toothpaste, torch, towel, waterproof jacket.</i></p> <p>-Vocabulario do conto: <i>catch/caught the thieves, fur, promote a charity, souvenir, tiger cubs.</i></p> <p>-Vocabulario CLIL (Ciencias Sociais) sobre as estacións e o pronóstico do tempo: <i>hailstorm, heat wave, thunder and lightning, tornado, climate, clouds, meteorologist, storm, weather forecast, weather station.</i></p> <p>-Vocabulario receptivo: <i>approximately, director, steam train, extrem, espectacular.</i></p> <p>-Vocabulario reciclado: as horas, <i>climb, explore, go shopping, listen to the radio, play, see, travel by (train), visit, charity, endangered species, save the tiger; It was amazing/awesome/incredible/really cool.</i></p> <p>Festivals:</p> <p>-Vocabulario do Thanksgiving in Canada (Día de Acción de Grazas en Canadá): <i>Thanksgiving Day (Día de Acción de Grazas), good fortune, good friends, good health, pumpkin pie, roast turkey, thankful.</i></p>	<p>20</p> <p>Horas</p> <p>2</p> <p>horas</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Vocabulario receptivo: <i>drawing pins, harvest, scroll</i>. -Vocabulario reciclado: <i>dinner, family, match, vegetables, watch football</i>. -Vocabulario do Advent and Christmas in New Zealand (Advento e Nadal en Nova Zelandia): <i>advent calendar, barbecue, prawns, traditional lunch</i>. -Vocabulario receptivo: <i>clothes pegs, envelopes, felt-tip pens, piece of string</i>. -Vocabulario reciclado: <i>beach, campsite, decorate, decorations, shops, snow, summer, traditional, warm</i>. -Vocabulario do Pancake Day in Wales and the UK (Día do Pancake en Gales e Reino Unido): <i>catch/toss the pancake, frying pan, pancake filling/race</i>. -Vocabulario receptivo: <i>tin, wooden spoon</i>. -Vocabulario reciclado: <i>blend, blender, cheese, chocolate, eggs, flour, ham, lemon, milk, salt, serve, sugar, water</i>. -Vocabulario do Carnival in Jamaica (Entroido en Xamaica): <i>calypso music, colourful costumes, percussion instruments, parade, reggae music</i>. -Vocabulario receptivo: <i>Lent</i>. -Vocabulario reciclado: <i>beans, dance, glue, musician, paint, plastic bottles, rice, spoon, tradition</i>. -Vocabulario do St. Patrick's Day in Ireland (Día de San Patricio en Irlanda): <i>emblem, leprechaun, patron saint, shamrock</i>. -Vocabulario receptivo: <i>stem</i>. -Vocabulario reciclado: <i>leaves, legends, snakes, stories</i>. -Vocabulario do April Fool's Day in England and the UK (Día dos Inocentes en Inglaterra e no Reino Unido): <i>April Fool, hilarious, play a practical joke, whoopee cushion</i>. -Vocabulario receptivo: <i>documentary</i>. -Vocabulario reciclado: <i>air, chair, coin, flying, glue, laugh, makes a noise, pavement, penguins, popular, stick, trick</i>.</p> <p>-Actividades de fonética: contar sílabar e identificar o acento da frase, sons /est/ e /ist/, homófonos their / there / they're, o son /θ/ ao dicir a hora, terminacións do pasado dos verbos regulares, entoación en contraste e o son /θ/ en "going to + verbo".</p> <p>-Actividades de escoita e comprensión dos contos co uso do vídeo ou ilustración. (Puntualmente)</p> <p>-Actividades de dramatización dos contos compensando as carencias lingüísticas con elementos paralingüísticos (Puntualmente)</p>	2 horas
					10 Horas

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Actividades das bandas deseñadas, co apoio de imaxes, que traballan o vocabulario e estruturas lingüísticas relatadas máis arriba (Puntualmente)</p> <p>-Realización de actividades de comprensión vinculada á cultura e tradicións de países de fala inglesa, na sección <i>Culture</i> do libro de texto ou en vídeos. (Puntualmente)</p> <p>-Participación en xogos lingüísticos: (Puntualmente)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concursos de vocabulario - Xogos de rol - <i>Who is it?</i> - <i>Who am I thinking about?</i> - <i>Read and change</i> - <i>Memory game</i> - <i>Team reading race</i> - <i>Who am I?</i> - <i>Volcanic words</i> - <i>Which cupboard?</i> - <i>Search and find</i> - <i>Guess the time</i> - <i>Where were you?</i> - <i>Five reasons why</i> - <i>True or false?</i> - <i>Question challenge</i> - <i>Remember the clothes!</i> - <i>Association</i> - <i>Tiger Tracks board game</i> <p>-Actividades de seguemento do ritmo, a acentuación e a fonética: diferentes textos, cancións, <i>sound track</i>, "<i>spelling</i>"... (Ao longo do curso)</p>	10 horas
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS	b,f,i	B3.1. Estratexias de comprensión: Mobilización de información previa sobre tipo de tarefa e tema. Identificación do tipo textual, adaptando a comprensión ao mesmo. Distinción de tipos de comprensión (sentido xeral, información esencial, puntos principais). Formulación de hipótese sobre contido e contexto. Inferencia e formulación de hipótese sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paralingüísticos. Reformulación de hipótese a partir da comprensión de novos elementos. B3.2. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: convencións sociais, normas de cortésia e	<p>-Actividades de lectura de diferentes textos, incluídos os títulos das actividades propostas no libro de texto.</p> <p>-Actividades de recoñecemento da tipoloxía do texto: textos instrutivos (receitas, instrucións de xogos, títulos das actividades do libro de texto), dialogados (contos, bandas deseñadas), expositivo (información en enciclopedias, libros de texto ou internet), texto xornalístico (xornais), texto publicitario (avisos, cartas), textos poéticos (<i>riddles</i>, <i>hand clapping rhymes</i>, cancións). (Ao longo do curso)</p> <p>-Actividades de predición sobre o vocabulario ou tema dos textos</p>	Todo o curso

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
			registros; costumes, valores, crenzas e actitudes; linguaxe non verbal. B3.3. Funcións comunicativas: Saúdos e presentacións, desculpas, agradecementos, invitacións. Expresión da capacidade, o gusto, a preferencia, a opinión, o acordo ou desacordo, o sentimento, a intención. Descrición de persoas, actividades, lugares, obxectos, hábitos, plans. Narración de feitos pasados remotos e recentes. Petición e ofrecemento de axuda, información, instrucións, obxectos, opinión, permiso. Establecemento e mantemento da comunicación. B3.2. Padróns gráficos e convencións ortográficas: Interese polo lectura dos textos escritos propios e alleos valorando o seu sentido estético, correcta grafía e ortografía.	escritos (<i>brainstorming</i>) fixéndose nos elementos icónicos e textuais. Presentación de flashcards e word cards. Realización de xogos coas mesmas. (Ao longo do curso) -Actividades de skimming (Ao longo do curso): captación da idea global sobre o texto Identificación da información máis importante. (Puntualmente) -Actividades de scanning (Ao longo do curso): busca de vocabulario clave ou imaxes vinculadas ao texto. Secuenciación da imaxes ou frases por orden de aparición, enumeración por orden de aparición. Confirmación da falsidade ou certeza das imaxes ou textos en función da lectura. Asociación de imaxe a vocabulario. Resposta a preguntas sobre o texto contestando con respostas curtas. Actividades de resposta múltiple indicando a opción correcta. Resposta a preguntas Yes/No questions. Wh-questions. -Actividades de realización de inferencias sobre o que opinan do texto (<i>I think / I don't think / I want / I don't want</i>). -Identificación de símbolos € , £, e @ nas oracións. (Puntualmente) -Actividades de sonorización das oracións respectando o signos de puntuación. (Ao longo do curso) Actividades de comprensión das lecturas de retahílas, anuncios, avisos e conversas coa axuda da sonorización das oracións (respectando os signos de puntuación) e/ou acompañamento de xestos ou imaxes. (Ao longo do curso) -Actividades de lectura e comprensión de conversas simples vinculadas ás estruturas lingüísticas da sección Chit-Chat do libro de texto. (Puntualmente) -Actividades de lectura e comprensión das seccións: Culture, Project,... do libro de texto. (Puntualmente) -Actividades de lectura e comprensión dos títulos das actividades propostas, coa axuda da lectura en voz alta e a súa identificación mediante iconos e tradución simultánea dalgunhas palabras. (Ao longo do curso)	Todo o curso
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS: EXPRESIÓN E INTERACCIÓN	b,f,i	B4.1 Estratexias de produción: Planificación: Mobilizar e coordinar as propias competencias xerais e comunicativas co fin de realizar eficazmente a tarefa (reparar que se sabe sobre o tema, que se pode ou se quere dicir etc.). Localizar e usar adecuadamente recursos lingüísticos ou temáticos (uso dun dicionario ou gramática, obtención de axuda etc.). Execución: Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos e fórmulas de cada tipo de texto. Reaxustar a tarefa (emprender unha versión máis modesta da tarefa) ou a mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos dispoñibles. Apoiarse en e sacar o máximo partido dos coñecementos previos (utilizar linguaxe prefabricada etc.). B4.2.	-Realización de transferencias ao código escrito de: vocabulario e estruturas (previamente traballadas noutros bloques de contido) recibidas de forma oral ou visual (bingos, pequenos ditados, de preguntas de rutinas de entrada e saída). (Puntualmente) -Práctica do copiado do vocabulario obxecto de estudo. (Ao longo do curso) -Actividades de "filling the gaps". (Ao longo do curso). Completar vocabulario clave de diferentes fontes. -Actividades de comprensión escrita sobre o conto e/ou outros textos. -Actividades interactivas: utilización de programas informáticos www.tiger.macmillan.es (Ao longo do curso)	Todo o curso

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
			<p>Patróns gráficos e convencións ortográficas: Interese pola presentación dos textos escritos propios e alleos valorando o seu sentido estético e empregando a correcta grafía e ortografía.</p>	<p>-Utilización de dicionarios. (Ao longo do curso) -Realización de xogos lingüísticos: <i>crosswords, wordsearch puzzle</i> (Puntualmente) -Actividades de observación: Observación da escritura, palabras que faltan e escribir as mesmas. (Puntualmente) -Actividades de reelaboración da información: Progress Journal e Skills Trainer, nos que se inclúe a realización de actividades escritas, escribir estruturas lingüísticas e ampliación do vocabulario. (Ao longo do curso) -Actividades de cumprimentación: Cumprimentación da información en táboas sobre os protagonistas do curso, os propios/as alumnos/as, gramática... (Ao longo do curso) -Actividades de preguntas e respostas sobre un texto, respectando o vocabulario, as estruturas traballadas e os símbolos de uso frecuente €, £, e @. (Ao longo de todo o curso) -Actividades de realización de frases coas estruturas lingüísticas e/ou vocabulario obxecto de estudo. (Ao longo do curso) -Actividades de composición escrita de diferentes proxectos titulados "My Project" seguindo un modelo dado, no que se planifica o que se vai a escribir e nos que usarán os signos de puntuación máis básicos, patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación moi elementais. Asemade o texto terá coherencia interna e será cohesivo. (Ao longo do curso)</p>	<p>Todo o curso</p>
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL	b,f	<p>B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: convencións sociais, normas de cortesía e rexistros; costumes, valores, crenzas e actitudes; linguaxe non verbal, así como a realidade plurilingüe e multicultural da propia contorna. B5.2 Funcións comunicativas: Saúdos e presentacións, desculpas, agradecementos, invitacións. Expresión da capacidade, o gusto, a preferencia, a opinión, o acordo ou desacordo, o sentimento, a intención. Descrición de persoas, actividades, lugares, obxectos, hábitos, plans. Narración de feitos pasados remotos e recentes. Petición e ofrecemento de axuda, información, instrucións, obxectos, opinión, permiso. Establecemento e mantemento da comunicación. B5.3. Estruturas sintáctico-discursivas: Expresión de relacións lóxicas: conxunción (and); disxunción (or); oposición (but); causa (because); finalidade (to- infinitive, e. g. I did it to help her); comparación (as Adj. as; smaller (than); the biggest). Relaciones temporais (when; before; after). Afirmación (affirmative sentences; Yes (+ tag)). Exclamación (What + noun, e. g. What fun!; How + Adj., e. g. How nice!; exclamatory sentences, e. g. I love salgade!). Negación (negative sentences with not, never, non (Adj.), nobody, nothing; Non (+ negative tag)). Interrogación (Wh- questions; Aux. questions). Expresión do tempo: pasado (simple past; present perfect);</p>	<p>-Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, países e comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura diferente á propia. -Coñecemento dalgunhas similitudes e diferenzas nos costumes cotiáns e uso das formas básicas de relación social entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o noso. -Actitude positiva sobre a propia capacidade para aprender unha lingua estranxeira e disposición para superar as dificultades de aprendizaxe. -Interese por establecer contactos e comunicarse con falantes da lingua estranxeira ou doutras linguas a través dos medios que nos proporcionan as tecnoloxías da comunicación. -Actitude positiva cara a realidade plurilingüe e multicultural da súa contorna. -Práctica sobre as costumes, festas e tradicións de países de fala inglesa (Día de Acción de Grazas en Canadá, Advento e Nadal</p>	<p>Todo o curso</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
			<p>presente (simple present); futuro (going to; will). Expresión do aspecto: puntual (simple tenses); durativo (present and past continuous); habitual (simple tenses (+ Adv., e. g. always, everyday)); incoativo (start -ing); terminativo (finish -ing). Expresión da modalidade: factualidade (declarative sentences); capacidade (can); posibilidade (may); necesidade (must; need); obriga (have (got) to; imperative); permiso (can; may); intención (going to; will). Expresión da existencia (there is/are); a entidade (nouns and pronouns, articles, demonstratives); a calidade ((very +) Adj.). Expresión da cantidade (singular/plural; cardinal numerals up to four digits; ordinal numerals up to two digits. Quantity: all, many, a lot, some, (a) few, (a) little, more, much, half, a bottle/cup/glass/piece of. Degree: very, too, enough). Expresión do espazo (prepositions and adverbs of location, position, distance, motion, direction, origin and arrangement). Expresión do tempo (points (e. g. quarter past five); divisions (e. g. half an hour, summer), and indications (e. g. now, tomorrow (morning)) of estafe; duration (e. g. for two days); anteriority (before); posteriority (after); sequence (first...then); simultaneousness (at the same estafe); frequency (e. g. sometimes, on Sundays). Expresión do modo (Adv. of manner, e. g. slowly, well). B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción e produción) relativo a identificación persoal; vivenda, fogar e contorna; actividades da vida diaria; familia e amizades; traballo e ocupacións; tempo libre, lecer e deporte; viaxes e vacacións; saúde e coidados físicos; educación e estudo; compras e actividades comerciais; alimentación e restauración; transporte; lingua e comunicación; medio ambiente, clima e contorna natural; e tecnoloxías da información e a comunicación.</p>	<p>en Nova Zelandia, <i>Pancake Day</i> en Gales e Reino Unido, Entroido en Xamaica, Día de San Patricio en Irlanda e <i>April Fool's Day</i> en Inglaterra). (Puntualmente)</p> <p>-Práctica de rutinas de entrada, de peche, de normas de convivencia, tolerancia e respecto: Saúdos (<i>Hi! Hello! Good morning/afternoon!</i>), despedidas (<i>Bye-bye! Goodbye! See you soon!</i>), a data: <i>What day is it today? It's (day of the week) What month are you in? We're in (month of the year) What's the weather like today? It's (weather) e a hora: What time is it? It's...</i> <i>Raise your hand and wait to speak, please. Put your hand down, please; be patient and listen to me. Be quiet, please. Put your things away, please. Tidy up, please. Give out the books, please. Collect the books, please. Knock on the door, please. Can I go to the toilet, please? Can I come in, please?... Thank you. Please. Sorry.</i></p> <p>-Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais: -Práctica de cal e o seu nome e/ou doutras persoas: <i>What's your/his/her name? I'm/My name's... / He's/His name's... / She's/Her name's...</i> (Puntualmente) -Práctica de cal é a súa idade e/ou doutras persoas: <i>How old are/is you/he/she? I'm/He's/She's... years old.</i> (Puntualmente) -Práctica do estado de ánimo (Todo o curso): <i>How are you today? I'm fine, thank you. I'm not so good. I'm bored/tired, thank you.</i> (Puntualmente) -Práctica dos gustos e preferencias persoais (comida favorita...): <i>What's your favourite (food / sport)? My favourite (food / sport) is..., What's his/her favourite (subject)? His/her favourite (subject) is...</i> (Puntualmente) -Práctica de cando é o seu aniversario e o doutras persoas: <i>When's your/his/her birthday? My/his/her birthday is on / It's on (2nd August/August 2nd...).</i> (Puntualmente) -Práctica de expresións de sorpresa e/ou agrado: <i>What fun!; How nice!...</i> (Puntualmente) -Práctica preguntas e respostas sinxelas sobre a procedencia e nacionalidade dun mesmo/a e doutra persoa: <i>Where are/is you/he/she from?, I'm/He's/She's from... Are you from...? Yes, I am / No, I am not, Is he/she from...? Yes he/she is / No, he/she isn't... Are you (Portuguese)? Yes, I'm / No, I am not. Is he/she...? Yes, he/she is / No, he/she isn't.</i> (Puntualmente) -Práctica de descrición de si mesmo/a: <i>I'm..., I've got (blue eyes) and (dark hair), I'm (a nurse)...</i> (Puntualmente)</p>	<p>Todo o curso</p> <p>20 horas</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Realización de preguntas e respostas curtas en tempo presente e pasado: <i>Are you...? Yes, I am / No, I'm not. Is he/she...? Yes, he/she is/No, he/she isn't. Were you...? Yes, I was. / No, I wasn't. Was he/she...? Yes, he/she was / No, he/she wasn't.</i> (Ao longo do curso)</p> <p>-Preguntas e respostas curtas, en primeira e terceira persoa de singular, sobre actividades diarias, de lecer etc.: <i>Do/does you/he/she (play tennis)? Yes, I/he/she do/does / No, I/he/she don't/doesn't.</i> (Ao longo do curso)</p> <p>-Descricións, en primeira persoa en afirmativa e negativa, de accións habituais, cotiás, actividades diarias, de lecer, etc, en presente e en pasado: <i>I (have) (lunch) at (half past eight). I (listen to music). I don't... I (played) (computer games) yesterday, I didn't (play).</i> (Ao longo do curso)</p> <p>-Realización de preguntas e respostas sinxelas en primeira e terceira persoa de singular, para describir accións que se realizan no mesmo instante no que un fala: <i>What are you doing? I'm (playing), What is he/she doing? He's/she's (speaking).</i> (Ao longo do curso)</p> <p>-Expresión de instrucións habituais e indicacións de dirección, en afirmativa e negativa: <i>Fold (the paper), turn (on the left).</i> (Ao longo do curso)</p> <p>-Expresión de existencia e preguntas e respostas sobre a existencia de algo e a cantidade de obxectos ou persoas: <i>There is a (library) / There are lots of (parks) / There isn't / There aren't... Is there a (cinema)? Yes, there is / No there, isn't. Are there lots of (gyms)? Yes there are / No, there aren't. How many... is/are there?</i> (Puntualmente)</p> <p>-Expresión da información e da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa en afirmativa e negativa e formulación das correspondentes preguntas: <i>I/he/she have/has got..., I/he/she haven't/hasn't got..., Have/Has you/he/she got...? Yes, I/he/she have/has / No, I/he/she haven't/hasn't.</i> (Ao longo do curso)</p> <p>-Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, meses, o tempo atmosférico, as horas, as datas, etc.: <i>What date is it today?...</i> (Todo o curso)</p>	<p>Todo</p> <p>o</p> <p>curso</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Realización de preguntas e respostas sinxelas indicando a identificación e localización de persoas, de obxectos e de lugares: <i>Where's it/the...? It's/The... is in/on/under/next to...</i> (Ao longo do curso)</p> <p>-Realización de preguntas e respostas sinxelas en relación a operacións de compravenda e o prezo: <i>How much is it? It's (one) pound....</i> (Puntualmente)</p> <p>-Formulación de preguntas e respostas sinxelas en relación á cantidade: números cardinais (ata catro cifras) e ordinais (ata dúas cifras) (Todo o curso)</p> <p>-Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os gustos e preferencias en primeira persoa: <i>Do you like (cheese)? Yes, I do/ No, I don't. I like (salad) / I don't like (chips).</i> (Puntualmente)</p> <p>-Realización de preguntas e respostas sobre a habilidade e expresión de habilidades e capacidades en afirmativo e negativo: <i>Can you (swim)? Yes, I can / No, I can't. I can (play the piano) / I can't (play the trumpet).</i> (Puntualmente)</p> <p>-Formulación de preguntas e respostas sobre a vestimenta e identificación das pezas de roupa: <i>What's he/she wearing?, Who's wearing (shoes)? I'm/he's/she's wearing...</i> (Puntualmente)</p> <p>-Descrición de persoas, plantas e animais: <i>I'm/he's/she's/it's/we're/they're...</i> (Ao longo do curso)</p> <p>-Formulación de preguntas sobre o desexo e expresión de desexos: <i>Do you want to (play basketball)? I want to (make a cake).</i> (Puntualmente)</p> <p>-Expresión de instrucións: <i>Do/listen/cut...</i> (Todo o curso)</p> <p>- Realización de preguntas e respostas curtas: <i>What's this? It's...</i></p> <p>-Preguntas e respostas sobrepetición e ofrecemento de axuda: <i>Can you help me, please?, Can I (have) (a school thing), please?</i> (Ao longo do curso)</p> <p>Práctica do alfabeto deletreando palabras. (Ao longo do curso)</p> <p>Práctica de vocabulario CLIL: (Ao longo do curso)</p>	<p>Todo</p> <p>o</p> <p>curso</p>

ÁREA	BLOQUE	Obx	Contidos	Actividades de aprendizaxe	Temp. Horas
				<p>-Sobre as diferencias e similitudes entre idiomas: <i>Bilingual, characters, conjugate verbs, gender, Japanese, letters of an alphabet, Welsh</i></p> <p>-Sobre os volcáns: <i>Active, base, dormant, extinct, lava, magma, summit, surface of the earth, volcanic eruption, volcanic rock</i></p> <p>- Sobre as árbores xenerosas: <i>Chewing gum, cork, medicines, natural rubber, oxygen, paper, wood</i></p> <p>-Sobre a tecnoloxía na cidade: <i>App, chat, go online, online shopping, smartphone, wifi zone</i></p> <p>-Sobre a historia da televisión no Reino Unido: <i>At the beginning of the 20th century, clear, channels, flat screen, image, television programmes</i></p> <p>-Sobre nenos e mozos en acción: <i>Charity, elderly, neighbour, pensioner, pick up litter, retirement home, walk the dog</i></p> <p>-Sobre as estacións e o pronóstico do tempo: <i>Hailstorm, heat wave, thunder and lightning, tornado, climate, clouds, meteorologist, storm, weather forecast, weather station</i></p> <p>Léxico oral de alta frecuencia (recepción) relativo a posesións persoais, cores, números cardinais ata catro díxitos e ordinais ata dous díxitos, preposicións, materiais escolares, a hora, roupa, adxectivos para describir persoas, lugares e obxectos, países, nacionalidades, continentes, profesións, deportes, equipamento deportivo, actividades ao aire libre e de lecer, instrucións habituais e indicacións de dirección, lugares da cidade, medios de transporte, comida, moedas, estado e sentimentos, tempo atmosférico, días da semana, meses, estacións do ano, accións, instrumentos musicais, materiais, animais, membros da familia, partes do corpo e da cara, partes da casa, tarefas domésticas, obxectos cotiás e de camping...</p>	<p>Todo</p> <p>o</p> <p>curso</p>

10. Concreción para cada estándar de aprendizaxe do grao mínimo de consecución para superar a materia e dos procedementos e instrumentos de avaliación

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.1. Comprende o sentido global e a información máis importante de textos orais, con estruturas coñecidas e léxico de uso cotiá adecuados á súa idade, procedentes de medios audiovisuais ou da Internet.	-Comprende o sentido global e a información máis importante de textos orais, con estruturas coñecidas e léxico de uso cotiá adecuados á súa idade, procedentes de diferentes medios. -Coñece e aplica as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral e a información mais importante do texto. -Discrimina patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos nos diferentes contextos comunicativos de forma significativa.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.2. Comprende os puntos principais e recoñece palabras e expresións coñecidas en textos orais (xogos de ordenador, peticións, instrucións) sobre temas do seu interese, expresados con claridade e que contén con apoio visual en soporte papel ou dixital.	-Comprende os puntos principais e recoñecer palabras e expresións coñecidas en textos orais (xogos de ordenador, peticións, instrucións) sobre temas do seu interese, expresados con claridade e que contén con apoio visual en soporte papel ou dixital.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA	PLEB1.3. Identifica a información máis relevante en interaccións orais nas que participa que traten sobre temas familiares	-Identifica a información máis relevante en interaccións orais nas que participa que traten sobre temas familiares procedentes de	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
ESTRANXEIRA	procedentes de diferentes medios de comunicación e da Internet.	diferentes medios de comunicación e da Internet.	
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.4. escoita atentamente en interaccións cara a cara, sen interromper.	-Escoita atentamente en interaccións cara a cara, sen interromper.	- Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.5. Amosa interese e respecto polas intervencións orais alleas en prol da mellora da súa pronuncia, entoación e acentuación.	-Amosa interese e respecto polas intervencións orais alleas en prol da mellora da súa pronuncia, entoación e acentuación.	- Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.1. Participa de forma activa en situacións reais ou simuladas de comunicación, previamente preparadas e ensaiadas, sobre temas do seu interese, sobre persoas da súa contorna inmediata, cunha pronuncia e entoación comprensibles.	-Participa de forma activa en situacións reais ou simuladas de comunicación, previamente preparadas e ensaiadas, sobre temas do seu interese, sobre persoas da súa contorna inmediata, cunha pronuncia e entoación comprensibles. - Valora a lingua estranxeira como un instrumento de comunicación. -Produce patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso diario.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en interaccións cotiás habituais.	-Pregunta e responde para dar/obter información en interaccións cotiás habituais.	- Observación. - Probas orais.
PRIMEIRA LINGUA	PLEB2.3. Amosa unha actitude de escoita atenta.	-Amosa unha actitude de escoita atenta.	- Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
ESTRANXEIRA			
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.4. Produce textos orais propios, sinxelos e breves (p.e. cancións, conversas telefónicas, dramatizacións) utilizando distintos soportes multimedia.	-Produce textos orais propios, sinxelos e breves (p.e. cancións, conversas telefónicas, dramatizacións) utilizando distintos soportes multimedia.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.5. Recorda as ideas principais dun texto escoitado e fai un resumo breve sobre o mesmo.	-Recorda as ideas principais dun texto escoitado e facer un resumo breve sobre o mesmo.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.6. Manifesta interese e respecto polas opinións do seus compañeiros/as.	-Manifesta interese e respecto polas opinións do seus compañeiros/as.	- Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.7. Recoñece a diversidade lingüística da súa contorna como elemento enriquecedor.	-Recoñece a diversidade lingüística da súa contorna como elemento enriquecedor.	- Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB2.8. Comeza a utilizar correctamente e progresivamente aspectos fonéticos básicos, do ritmo, da acentuación e da entoación da lingua estranxeira para a produción de textos orais comprensibles.	-Comeza a utilizar correctamente e progresivamente aspectos fonéticos básicos, do ritmo, da acentuación e da entoación da lingua estranxeira para a produción de textos orais comprensibles.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais.
PRIMEIRA LINGUA	PLEB3.1. Comprende información básica escrita en notas, tendas e medios de transporte, relacionadas cos temas	-Identifica o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos escritos sinxelos de temas previamente traballados de forma oral e cun léxico cotián de interese con apoio	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
ESTRANXEIRA	traballados previamente de forma oral.	<p>visual en soporte papel ou dixital.</p> <p>-Recoñece as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, e as ideas principais en textos escritos sinxelos.</p> <p>-Discrimina patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas básicas que expresen pausas, exclamacións e interrogacións.</p> <p>-Recoñece os signos ortográficos básicos (punto e coma), así como os símbolos frecuentes.</p>	
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.2. Comprende a idea principal dun texto escrito sinxelo, con apoio visual, procedente dos medios de comunicación adaptados á súa competencia lingüística e acorde coa súa idade.	-Comprende a idea principal dun texto escrito sinxelo, con apoio visual, procedente dos medios de comunicación adaptados á súa competencia lingüística e acorde coa súa idade.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.4. Emprega algunhas estratexias básicas para a comprensión lectora.	-Emprega algunhas estratexias básicas para a comprensión lectora.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLB3.5. Selecciona contos, narracións ou outro material escrito da biblioteca da aula para a súa lectura autónoma, acordes á súa idade e intereses e respectando as súas normas de funcionamento.	- Selecciona contos, narracións ou outro material escrito da biblioteca da aula para a súa lectura autónoma, acordes á súa idade e intereses e respectando as súas normas de funcionamento.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación.
PRIMEIRA	PLB3.6. Formula hipóteses sinxelas a partir de elementos	-Formula hipóteses sinxelas a partir de elementos icónicos e	<ul style="list-style-type: none"> - Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA ESTRANXEIRA	icónicos e títulos que o acompañan e compróbaas.	títulos que o acompañan.	
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.7. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	-Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	- Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.8. Aмосa interese por informarse, comunicarse e aprender a través dos textos escritos.	-Aмосa interese por informarse, comunicarse e aprender a través dos textos escritos.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB3.9. Aмосa interese pola corrección, ortografía básica, puntuación e presentación dos textos escritos.	-Aмосa interese pola corrección, ortografía básica, puntuación e presentación dos textos escritos.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.1. Elabora textos sinxelos relacionados con temas da súa vida cotiá, experiencias e actividades na aula, traballados previamente de forma oral.	- Elabora textos sinxelos propios, compostos de frases simples illadas, utilizando convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo, da súa contorna máis inmediata e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles. -Coñece e aplica as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos. -Usa ferramentas informáticas para completar actividades preelaboradas polo persoal docente. -Aplica patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		escribir frases curtas que utiliza normalmente ao falar, cunha ortografía aceptable.	
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.2. Escribe diálogos simples, a partir de modelos, respectando a estrutura gramatical coñecida e as normas ortográficas básicas.	-Escribe diálogos simples, a partir de modelos, respectando a estrutura gramatical coñecida e as normas ortográficas básicas.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.3. Escribe textos sinxelos, organizados con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura propios de situacións de relación interpersoal (invitacións, notas, avisos).	-Escribe textos sinxelos, organizados con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura propios de situacións de relación interpersoal (invitacións, notas, avisos).	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.4. Amona interese polo uso guiado das TIC para producir textos e presentacións e transmitir información escrita.	-Amona interese polo uso guiado das TIC para producir textos e presentacións e transmitir información escrita.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.6. Produce mensaxes escritas breves: notas e avisos, instrucións ou normas, cartas, felicitacións, carteis, folletos, cómics o descrições de lugares, gustos ou afeccións)	-Produce mensaxes escritas breves: notas e avisos, instrucións ou normas, cartas, felicitacións, carteis, folletos, cómics, descrições de lugares, gustos ou afeccións)	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.7. Produce textos escritos significativos, en soporte papel ou dixital, de forma individual ou en parella seguindo o modelo traballado (elaboración dunha enquisa, SMS, correspondencia persoal simple en soporte papel ou dixital falando de si mesmo/a e da súa contorna inmediata ...).	-Produce textos escritos significativos, en soporte papel ou dixital, de forma individual ou en parella seguindo o modelo traballado (elaboración dunha enquisa, correspondencia persoal simple en soporte papel ou dixital falando de si mesmo/a e da súa contorna inmediata ...).	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA	PLEB4.8. Uso do dicionario bilingüe e doutros materiais de	-Usa o dicionario bilingüe e outros materiais de consulta para a	<ul style="list-style-type: none"> - Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA ESTRANXEIRA	consulta para a elaboración de textos.	elaboración de textos.	
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.9. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc.	-Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB4.10. Utiliza a lingua estranxeira escrita de forma correcta en situacións variadas atendendo á súa corrección ortográfica básica.	-Utiliza a lingua estranxeira escrita de forma correcta en situacións variadas atendendo á súa corrección ortográfica básica.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festividade...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara ao diferente.	<p>-Identifica aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos e significativos e aplica progresivamente os coñecementos adquiridos sobre estes, a unha comprensión adecuada do texto oral e escrito.</p> <p>-Amosa curiosidade pola lingua e pola súa cultura.</p> <p>-Amosa interese en participar en actividades individuais, así como respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p> <p>-Inicia e remata as interaccións adecuadamente en situacións reais ou simuladas en contextos dirixidos.</p> <p>-Obtén e da información persoal máis detallada, aparencia física, afeccións... en situacións comunicativas habituais dentro e fóra da aula.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		<ul style="list-style-type: none"> -Exprésase en tempo presente e pasado simple, afirmativa e negativa, 1ª e 3ª persoa... -Expresa nocións básicas relativas a accións cotiás, de lecer... -Expresa e identifica a existencia de seres vivos ou obxectos. -Descríbese fisicamente, achegando información complementaria, a si mesmo/a ou a outra persoa -Expresa e comprende indicacións e ordes. -Utiliza adecuadamente as estruturas morfosintácticas para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel. -Utiliza as estruturas sintácticas de progresiva dificultade (p. e. enlazar frases sinxelas con conectores (and, or, then but), pero adecuándoas aos propósitos comunicativos. -Recoñece estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados. -Mostra un control dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro dun repertorio memorizado. -Comprende e utiliza o léxico propio do nivel en situacións comunicativas sinxelas da vida da aula ou fóra dela. 	

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		<p>-Recoñece un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias.</p> <p>-Compara aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas (horarios, hábitos, festividade...).)</p> <p>-Indaga a realidade plurilingüe e multicultural das familias e da súa contorna, e identifica semellanzas e diferenzas, evitando os estereotipos.</p>	
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.2. Aмосa curiosidade por aprender a lingua estranxeira e a súa cultura.	<p>-Aмосa curiosidade por aprender a lingua estranxeira e a súa cultura.</p> <p>-Aмосa interese en participar en actividades individuais.</p> <p>-Obtén e da información persoal máis detallada, aparencia física, afeccións... en situacións comunicativas habituais dentro e fóra da aula.</p> <p>-Expresarse en tempo presente e pasado simple, afirmativa e negativa, 1ª e 3ª persoa...</p> <p>. Expresa nocións básicas relativas a accións cotiás, de lecer...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		<ul style="list-style-type: none"> -Expresa e identifica a existencia de seres vivos ou obxectos. -Describe fisicamente, achegando información complementaria, a si mesmo/a ou a outra persoa. -Expresa e comprende indicacións e ordes. -Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel. -Utiliza as estruturas sintácticas de progresiva dificultade (p. e. enlazar frases sinxelas con conectores (and, or, then but), pero adecuándoas aos propósitos comunicativos. -Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados. -Mostra un control dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro dun repertorio memorizado. - Comprende e utiliza o léxico propio do nivel en situacións comunicativas sinxelas da vida da aula ou fóra dela. -Recoñece un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias. 	

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		<p>-Compara aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e logra unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas (horarios, hábitos, festividade...). -Coñece a realidade plurilingüe e multicultural das familias e da súa contorna, e identifica semellanzas e diferenzas, evitando os estereotipos.</p>	
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.2. Participa en actividades de aprendizaxe individuais e colectivas, respecta as ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	-Participa en actividades de aprendizaxe individuais e colectivas, respecta as ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.3. Inicia e remata as interaccións adecuadamente.	-Inicia e remata as interaccións adecuadamente.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.4. Pregunta e responde de xeito comprensible en actividades de aprendizaxe en distintos contextos.	-Pregunta e responde de xeito comprensible en actividades de aprendizaxe en distintos contextos.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.5. Identifica en textos simples: as formas de presente e pasado simple, a afirmación e a negación...	-Identifica en textos simples: as formas de presente e pasado simple, a afirmación e a negación...	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA	B5.6. Expresa, identifica e distingue actividades variadas de rutina, lecer...	-Expresa, identifica e distingue actividades variadas de rutina, lecer...	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
ESTRANXEIRA			- Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.7. Describe unha escena sinxela dicindo o que hai nela, compara dúas ilustracións e identifica as diferenzas, entre outras.	-Describe unha escena sinxela dicindo o que hai nela, compara dúas ilustracións e identifica as diferenzas, entre outras.	- Observación. - Probas orais.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.8. Describe con máis detalle o seu aspecto físico, gustos, afeccións... de si mesmo/a e doutra persoa.	-Describe con máis detalle o seu aspecto físico, gustos, afeccións... de si mesmo/a e doutra persoa.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.9. Expresa e distingue as indicacións para chegar a un lugar, así como as instrucións dentro e fóra da aula.	-Expresa e distingue as indicacións para chegar a un lugar, así como as instrucións dentro e fóra da aula.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.10. Diferenza preguntas e respostas moi simples, así como as que achegan información.	-Diferenza preguntas e respostas moi simples, así como as que achegan información.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.11. Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e persoa, e usa correctamente os nexos básicos.	-Estrutura adecuadamente os elementos das oracións e mantén a concordancia de número e persoa.	- Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.12. Memoriza rutinas lingüísticas coñecidas para desenvolverse nas interaccións dentro e fóra da aula.	-Memoriza rutinas lingüísticas coñecidas para desenvolverse nas interaccións dentro e fóra da aula.	- Observación.
PRIMEIRA	PLEB5.14. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario	-Comprende e usa adecuadamente o vocabulario necesario para	- Observación.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
LINGUA ESTRANXEIRA	necesario para participar nas interaccións da aula ou fóra da aula, ler textos próximos á súa idade e escribir con léxico traballado previamente.	participar nas interaccións da aula ou fóra da aula, ler textos próximos á súa idade e escribir con léxico traballado previamente.	<ul style="list-style-type: none"> - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.15. Compara aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas.	-Compara aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.16. Establece similitudes e diferenzas das linguas que hai na aula ou na súa contorna máis próxima.	-Establece similitudes e diferenzas das linguas que hai na aula ou na súa contorna máis próxima.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB5.17. Valorar as linguas como instrumento de comunicación, para aprender e acercarse a outras culturas.	-Valora as linguas como instrumento de comunicación para aprender e acercarse a outras culturas.	<ul style="list-style-type: none"> - Observación.
PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	PLEB1.1. Comprende o sentido global e a información máis importante de textos orais, con estruturas coñecidas e léxico de uso cotiá adecuados á súa idade, procedentes de medios audiovisuais ou da Internet.	<p>-Comprende o sentido global e a información máis importante de textos orais, con estruturas coñecidas e léxico de uso cotiá adecuados á súa idade, procedentes de diferentes medios.</p> <p>-Coñece e aplica as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral e a información máis importante do texto.</p> <p>-Discrimina patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos nos diferentes contextos comunicativos de forma</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observación. - Diario de clase. - Probas orais e escritas.

ÁREA	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE COSECUCIÓN	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
		significativa.	

11. Concrecións metodolóxicas que require a materia

O enfoque comunicativo debe prevalecer no tratamento da Lingua Estranxeira, e polo tanto, os elementos curriculares deben estar definidos nas bases dos procesos comunicativos aos que están dirixidos, adaptándoos no caso da Educación Primaria, ás características e necesidades dos alumnos/as.

Con isto en mente, e integrando todos estes aspectos, o currículo está estruturado arredor das actividades lingüísticas descritas no Marco Europeo: comprensión e produción (expresión e interacción) de textos orais e escritos.

A linguaxe demanda unha metodoloxía enfocada aos alumnos/as, nas súas necesidades de aprendizaxe e na responsabilidade que teñen que asumir no proceso de aprendizaxe; consecuentemente, a metodoloxía ideal consistirá nun conxunto de prácticas de ensino, aprendizaxe e valoración que axuden ao estudante a adquirir, dun lado, as diferentes competencias envolvidas no proceso comunicativo, e, doutro lado, desenvolver a habilidade de unir as competencias e poñelas en práctica, para producir e procesar textos orais e escritos adaptados a contexto relevantes.

Para adquirir competencia lingüística na lingua estranxeira é esencial desenvolver as habilidades de lectura e escritura.

Hai que poñer especial énfase en explotar os recursos dixitais, entendidos como ferramentas esenciais para iniciar aos alumnos/as na adquisición gradual de mecanismos de aprendizaxe autónoma, sempre adaptada á súa idade e particularidades.

Así pois, os alumnos/as:

- ⇒ desenvolven a competencia intercultural aprendendo cousas da cultura británica e a doutros países de fala inglesa.
- ⇒ desenvolven estratexias persoais efectivas de aprendizaxe para ser estudantes responsables, autónomos e automotivados.
- ⇒ desenvolven destrezas do pensamento como predicir, secuenciar, clasificar, categorizar, explicar e xustificar, nunha variedade de contextos interesantes.

- ⇒ usan CLIL para descubrir cousas do mundo, desenvolver destrezas cognitivas e conceptuais, e levan a cabo investigacións independentes e buscas *online* e *offline*.
- ⇒ pronuncian o inglés de forma natural e intelixible.
- ⇒ están moi motivados e gozan do reto de aprender inglés.
- ⇒ comunícanse e expresan a súa opinión persoal con seguridade.
- ⇒ desenvolven as sete Competencias Clave sistematicamente.
- ⇒ utilizan as novas tecnoloxías e recursos multimedia para estudar, investigar, consolidar e ampliar a súa aprendizaxe.
- ⇒ entenden e utilizan a gramática correcta e apropiadamente.
- ⇒ desenvolven as destrezas de *listening*, *speaking*, *reading* e *writing* de forma integral e equilibrada.
- ⇒ aprenden a través de distintos tipos de contos e textos de lectura, e de actividades tan amenas como concursos, obras de teatro, xogos e vídeos de nenos británicos e doutros países de fala inglesa.
- ⇒ planifican, preparan, escriben e presentan un divertido traballo en cada unidade.
- ⇒ desenvolven destrezas sociais e cidadás como a colaboración, o traballo en equipo, a tolerancia, o respecto, o entendemento mutuo e un sentido de responsabilidade social e ambiental.

Promoverase, en definitiva, o uso das catro destrezas: “listening” escoitar (comprensión oral), “speaking” (falar, expresión oral), “reading” (ler, comprensión escrita) e “writing” (escribir, expresión escrita).

12. Materiais e recursos didácticos que se van a utilizar

⇒ ***Pupil 's Book***

Libro de 80 páxinas a toda cor, cunha unidade de apertura, sete unidades didácticas, varias festividades de países de fala inglesa (*Thanksgiving Day in Canada, Advent and Christmas in New Zealand, Pancake Day in Wales and the UK, Carnival in Jamaica, Saint Patrick Day in Ireland e April Fool's Day in England and the UK*) e seis cancións opcionais escritas especificamente para o método, ligadas aos temas das unidades. Cada unidade ten oito leccións cuns claros obxectivos de aprendizaxe e un traballo ao final. Todas inclúen práctica de vocabulario, desenvolvemento das destrezas de lectura, un conto a dobre páxina con preguntas de comprensión, valores, opinión persoal e frases cotiás, dúas páxinas de práctica de gramática contextualizada, actividades de pronunciación e de *speaking*, unha dobre páxina sobre aspectos da cultura británica e a doutro país de fala inglesa, un concurso de preguntas e un diálogo funcional baseado en situacións cotiás, unha páxina de CLIL cun texto e actividades de *speaking* sobre un tema doutra materia relacionado coa unidade, e finalmente, a páxina co traballo, que contén un texto de modelo, un diagrama de planificación e ideas para a presentación oral.

⇒ ***Activity Book***

Libro de 128 páxinas que traballa en paralelo co *Pupil's Book* para mellorar a lectoescritura, consolidar os vínculos casa-colexio, desenvolver as destrezas de lectura e escritura, e practicar o vocabulario e as estruturas gramaticais presentadas no *Pupil's Book*. A súa organización reflexa a do *Pupil's Book* e inclúe unha lección de repaso e avaliación sobre cada unidade. Ao final do *Activity Book* hai seis *worksheets* de cancións e un suplemento de 48 páxinas a toda cor que contén a lista de verbos, actividades graduadas de gramática e vocabulario e seccións extra de reading, speaking e destrezas de estudio.

⇒ ***Pupil's online materials*** - vocabulario, gramática, cancións e contos con actividades

Deseñado para apoiar a autonomía e o pracer no estudo do inglés, trátase dun recurso que os alumnos poden utilizar individualmente na casa ou en clase e que reforza o vínculo casa-colexio. Aquí atoparán todo o vocabulario activo, a gramática, os contos e cancións opcionais que aparecen no *Pupil's Book*, xunto con animadas e variadas actividades que lles proporcionan unha práctica extra e consolidan o vocabulario.

⇒ ***Teacher's Book***

O *Teacher's Book* está encadernado en espiral e contén fotos das páxinas do *Pupil's Book* e do *Activity Book* para poder usalo durante a clase. Contén a Programación, a Introducción ao curso, unha Vista Rápida e un Plan detallado de cada lección cos obxectivos de aprendizaxe, a linguaxe activa, os materiais necesarios, actividades de repaso e as respostas. As transcripcións atópanse ao final da guía.

⇒ ***Class CDs***

Catro CDs de clase con todas as gravacións incluídas no *Pupil 's Book* e no *Activity Book*, é dicir, vocabulario clave, contos, textos de lectura, actividades de fonética, actividades de *listening*, textos e táboas de gramática, concursos culturais, diálogos do '*Everyday chit-chat*', modelos de traballos, cancións (incluída a versión karaoke) e audio das festividades.

⇒ ***Flashcards***

Un xogo de 86 *flashcards* (tarxetas de imaxes) a toda cor con imaxes do vocabulario clave que supoñen un recurso ideal para presentar e practicar o vocabulario.

⇒ **Word cards**

Un xogo de 86 *word cards* (tarxetas de palabras) que se corresponden coas *flashcards*. Úsanse para presentar a forma escrita das palabras e dar variedade ás actividades de recoñecemento e práctica.

⇒ **Enhanced Digital Course**

Contén presentación de vocabulario, actividades de referencia e de práctica, un contacontos con varias opcións para contar e practicar o conto, táboas interactivas de gramática e vídeos para as seccións de cultura e para os diálogos de *Everyday chit-chat*.

⇒ **Tests and Photocopiable Resource Pack**

Contén os fotocopiáveis para o Multi-ROM cos tests de diagnóstico das competencias clave e a avaliación dos profesores para cada unidade.

⇒ **Rubrics Generator**

Esta manexable ferramenta axúdanos a avaliar os resultados da aprendizaxe e a crear rúbricas de avaliación. As rúbricas de avaliación pódense gravar e imprimir para asegurarnos de que temos criterios claros sobre os obxectivos e os resultados de aprendizaxe.

⇒ **Classroom Language Companion**

O *Classroom Language Companion* está deseñado para axudarnos a ter en clase un inglés cotián e funcional. Este libro de peto é unha compilación de diálogos, expresións e frases esenciais, organizada por temas para facilitar a

consulta. É perfecto para animar os alumnos a desenvolver as destrezas comunicativas e para expoñelos á linguaxe da vida real. É ideal para grupos pequenos, desdobres ou para traballar en colaboración cun profesor axudante.

⇒ **DVDs/vídeos**

⇒ **Posters**

⇒ **Ordenador**

⇒ **Pizarra interactiva**

⇒ **Fotocopias**

Fichas de repaso, de ampliación, de reforzo...

⇒ **Material funxible**

Lapis, goma, bolígrafo, ceras, tesoiras...

⇒ **Material solicitado ao alumnado**

Un cartafol de plástico tamaño folio de broche.

Websites:

- <http://www.agendaweb.org>
- <http://www.youtube.com>
- <http://www.google.com>
- <http://www.bbc.co.uk>
- <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/es>

Dicionarios:

- <http://visual.merriam-webster.com> (dicionario visual en Internet).
- <http://sli.uvigo.es/CLIG/index.html> (dicionario bilingüe inglés-galego en Internet).
- Dicionarios bilingües español-inglés.

13. Criterios sobre a avaliación, a cualificación e a promoción do alumnado

A avaliación é continua, é dicir, está presente durante todo o curso académico, á súa vez esta constará dunha avaliación inicial, formativa e sumativa.

- **Diagnóstica ou inicial:** *(ao inicio do curso)*
  - Determinar fortalezas e limitacións nos alumnos.
  - Función primordial: ubicar/ clasificar/ prever.

- **Formativa:** *(ao longo do curso)*
  - Probas, revisión de cadernos, traballos en equipo, respecto ás normas de convivencia, traer o material, realización das actividades encomendadas, autoavaliación...
  - Función primordial: dar seguimento e control de calidade co fin de promover medidas de reforzo educativo se fose necesario.

- **Sumativa:** *(ao final do curso)*
  - Función primordial: Valorar os logros acadados nos diferentes trimestres comprobando o alcance dos mínimos esixibles.

Para a recollida de información da avaliación continua utilizaremos:

1. Observación directa e sistemática do alumnado.
2. Seguimento dos traballos realizados (actividades diarias-complementarias, de reforzo, presentación das tarefas no caderno de traballo, proxectos realizados das unidades traballadas...).
3. Comprobación e interese pola participación nas actividades individuais ou colectivas, de expresión oral e escrita.
4. Entrevistas ou diálogos directos cos alumnos/as, a nivel do grupo-clase ou de forma particular e individual.
5. Rexistro dos datos (traballo diario, probas das unidades traballadas...).

A cualificación que obterá o alumno/a dependerá dos seguintes criterios:

CRITERIOS	DESCRIPCIÓN	PORCENTAXE		
Probas obxectivas: - Probas orais. - Probas escritas. - Observación directa	<ul style="list-style-type: none"> - “Listening and speaking” (Escoitar e falar) - “Reading and writing” (Ler e escribir) 	80%		
Traballo: - <i>Activity Book</i> . - <i>Grammar Practice</i> . - <i>Projects</i> . - Fichas.	<ul style="list-style-type: none"> - Cumprimentar de xeito axeitado, boa presentación, orde e limpeza. - Puntualidade na entrega. - Tempo de execución: ritmo de traballo. 	10%	TOTAL	
Actitude	<ul style="list-style-type: none"> - Esfuerzo e constancia. - Interese e motivación. - Atención e participación. - Disposición e iniciativa. - Compromiso e responsabilidade. - Planificación do estudo. - Adaptación ao grupo (colaboración, tolerancia...) - Corrección no trato (cos compañeiros, profesorado...) - Compañeirismo. - Sensibilidade e empatía. - Uso e coidado do material. - Realización das tarefas. 	10%		100%

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de:

Insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, Suficiente (SU), Ben (BE), Notable (NT) ou Sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos achegaráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, tal e como se establece na Orde, coas seguintes correspondencias:

- Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.
- Suficiente: 5.
- Ben: 6.
- Notable: 7 ou 8.
- Sobresaliente: 9 ou 10.

Esta cualificación verase diminuída sempre e cando o alumnado:

- Non traia o material ou perda o mesmo.
- Non realice as tarefas solicitadas.
- Non respecte as normas de convivencia.

*Observacións:

- Non se correxirá ningún exame no que non se reflicta o nome e apelidos do/a alumno/a, obtendo a mínima cualificación, é dicir, valorarase cun "0".
- Se un alumno/a utiliza procedementos inapropiados para a realización do exame: levantarse sen pedir permiso, falar sen levantar a man, copiar por outro compañeiro ou por medio doutro mecanismo obterá a mínima cualificación, é dicir "0".
- Para aprobar a avaliación será preciso aprobar, alomenos, un dos exames, ou no caso de suspender os dous, que a media sexa igual ou superior a 4.

Realizaranse tres avaliacións ao longo do curso para valorar o grao de consecución dos obxectivos, facéndose un exame/test por cada unha das unidades principais.

Recoméndase o estudo desta área, alomenos, tres veces por semana, polo que os alumnos/as levarán traballo de repaso sobre as explicacións levadas a cabo na clase para reforzar e revisar a aprendizaxe.

Unha vez que se realicen os exames, non se enviarán os mesmos á casa. Lémbrese que o día da semana de atención ás familias é o martes de 16.00 a 17.00 horas. Faise necesario que as familias se comuniquen coa titora para facilitarlle a información pertinente ou soliciten reunións coa mestra de Inglés.

14. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e da práctica docente

Para avaliar a práctica docente deste curso, recorreremos ás seguintes cuestións: Que avaliar?, A quen avaliar? e Cando avaliar?.

Que avaliar? No proceso de ensinanza por parte do mestre/a avalíase a propia práctica docente, ven sendo o modo de transmisión da información que ten que chegar clara e precisa ao noso grupo; no proceso de aprendizaxe avalíase ao alumnado, tanto os coñecementos previos como a evolución cara os novos.

A quen avaliar? No proceso de ensinanza avalíase ao profesorado, todos aqueles matices, feitos, exemplos, modos,...que contribúen a chegar eficazmente ao grupo-clase; e no proceso de aprendizaxe avalíase ao alumnado, todos os resultados obtidos de maneira individual e grupal, todo aquilo que foi asimilado en dito proceso, reflexións, opinións,...

Cando avaliar? Facendo referencia aos momentos temporais, atenderase a unha Avaliación Inicial (buscar o punto de partida do grupo-clase en xeral e individualmente), unha Avaliación Continua (durante a realización do proceso de aprendizaxe, así como corrixindo posibles problemas de aprendizaxe e reforzando o proceso de ensino), e cunha Avaliación Final (unha vez finalizado o curso escolar, faise unha avaliación, unha reflexión da consecución dos obxectivos propostos e anótanse os cambios propostos).

O seguimento da actividade lectiva será recollido no diario de clase. Esta ferramenta de traballo permite comprobar se o programado inicialmente na programación didáctica se está a desenvolver segundo o pautado ou realízanse modificacións. O diario de clase permítenos recoller información ao respecto do desenvolvemento das actividades, así como información sobre o proceso de aprendizaxe do alumnado: trae o material, cumpre as normas de convivencia, citas coas familias.

Asemade, teranse en conta os seguintes indicadores:

INDICADORES DE LOGRO	SI	NON	PROPOSTA DE MELLORA
Coherencia entre obxectivos, contidos, actividades e criterios de avaliación			
A selección dos estándares de aprendizaxe mínimos foi a correcta.			
Os criterios de cualificación adaptáronse aos criterios de avaliación.			
As actividades planificadas axustáronse aos criterios de avaliación.			
Comunicouse ao alumnos que debían saber ao final de cada unidade.			
Actualizáronse os coñecementos previos ao inicio de cada unidade.			

Deuse o tempo preciso para a realización das actividades.			
O desenvolvemento da clase adecouse ás características do grupo.			
A metodoloxía adaptouse aos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe.			
A metodoloxía proposta favoreceu a autoaprendizaxe do alumno.			
Os alumnos mostraron interese e participaron durante as sesións lectivas.			
Os instrumentos de avaliación foron variados e adaptáronse a todos os estilos.			
Os recursos didácticos utilizados foron suficientes e axeitados.			
As relacións interpersoais producíronse dentro da normalidade.			
Os resultados acadados polos alumnos foron satisfactorios.			
Cumprimento da programación durante o 1º trimestre			
Cumprimento da programación durante o 2º trimestre			
Cumprimento da programación durante o 3º trimestre			
Dificultades de comprensión oral			
Dificultades de produción oral			
Dificultades de comprensión escrita			

Dificultades de produción escrita			
Interese e curiosidade por aprender			
Respecto polo material, os compañeiros/as, a mestra...			
Acadáronse, en xeral, os obxectivos propostos na programación			

15. Organización das actividades de seguimento, de recuperación e de avaliación das materias pendentes

Avaliación e recuperación son dous conceptos estreitamente vencellados. A avaliación achéganos datos sobre a evolución do alumno no seu proceso de aprendizaxe e, asemade, esixe a recuperación cando eses datos non son satisfactorios. Polo tanto, é esencial detectar se o problema é de tipo cognitivo -coñecementos insuficientes nunha área determinada- ou afectivo -falta de interese e motivación, actitude negativa, inadaptación social e escolar. Neste segundo caso a intervención pasará por unha recuperación máis psicolóxica que didáctica.

No suposto de que a dificultade ou carencia detectada sexa de tipo cognitivo é fundamental actuar de xeito inmediato e terá un carácter retroactivo completando e afondando naqueles baleiros que se consideren básicos –con fichas de práctica ou reforzo que melloren as súas competencias-, readaptando o ritmo do proceso de aprendizaxe ou as estratexias metodolóxicas, modificando a maneira de facer a avaliación e mesmo reflexionando sobre a propia acción docente.

Nalgúns casos, nos que as estratexias de recuperación non dean o resultado esperado, a repetición de curso poderase facer necesaria e mesmo positiva.

Durante o desenvolvemento dos contidos, prestarase especial atención aos alumnos/as que deban recuperar a materia do curso anterior, mediante explicacións e realización dalgunhas actividades que poderán facer na casa.

Non todos os alumnos/as aprenden do mesmo xeito nen ao mesmo ritmo. Por iso, cada actividade pode ser tratada con distinto nivel de profundidade e apoiada en diversos materiais para que teña cada vez un sentido e a repetición non aburra.

Para aqueles alumnos/as que rematan pronto e para os que amosan máis habilidade contarase con:

- *Fast finisher tips.*
- *Extension worksheets.*
- *Grammar worksheets.*

Para os alumnos/as que requiren máis práctica ou necesitan un reforzo:

- *Reinforcement worksheets.*
- Actividades opcionais e actividades extra con material fotocopiado, que poden ser realizadas segundo conveñan ao desenvolvemento da clase e do alumno/a.

As actividades de recuperación e dado que se trata dunha lingua estranxeira terán que por o acento na utilización de medios audiovisuais. O enfoque comunicativo nesta etapa educativa ten como obxectivo prioritario a comunicación oral. O descubrimento guiado faise a medida que avanzamos na adquisición de novo vocabulario e estruturas lingüísticas, máis a recuperación en si mesma faise de xeito oral, cando se revisa no “warming up” estruturas e vocabulario xa traballado ou cando, nos traballos colectivos, titoría entre iguais ou achegas individuais establécese o afianzamento de estruturas comunicativas funcionais nas que o alumnado manifesta dúbidas.

Faise necesario que ao alumnado que presenta dificultades de aprendizaxe se lle proporcionen actividades que non lle resulten inalcanzables

senón que lle sexan atractivas. Entre as actividades de reforzo máis valoradas polo alumnado están as actividades dixitais propostas en diferentes “websites” as que se recomendan son as seguintes:

www.agendaweb.org

www.angles365.com/classroom/class5.htm

www.mundoprimaria.com/juegos-de-ingles

<http://www.bbc.co.uk>

<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/es>

16. Deseño de avaliación inicial

Ao comezo do curso levarase a cabo a avaliación inicial co fin de coñecer cal é o grao de desenvolvemento nas competencias básicas por parte dos alumnos/as e en que medida responden aos obxectivos mínimos establecidos tendo en conta as preguntas básicas, o vocabulario e as estruturas lingüísticas traballadas nos cursos previos. Avaliarase a comprensión oral, comprensión lectora e composición escrita.

Os resultados que se obteñan das probas realizadas orientarán a nosa acción docente e permitirannos abordar a programación de aula afondando naqueles contidos que máis respondan ás necesidades e peculiaridades dos alumnos/as.

Por outra banda, serviranos de axuda a avaliación final que de cada alumno/a se recolle no seu historial e o intercambio de información cos profesores/as do ciclo precedente.

17. Medidas individuais ou colectivas que se poidan que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados

Os resultados que destas probas se obteñan orientarán a nosa acción docente porque nos permitirá abordar a programación de aula afondando naqueles contidos que aparecen menos consolidados e que máis respondan ás necesidades e peculiaridades dos alumnos. No caso daqueles alumnos que presenten algunha carencia ou retraso adoptaranse medidas de reforzo, tales como:

- Deseño de fichas que reforcen aqueles aspectos onde as carencias son máis evidentes.
- Adaptación das estratexias metodolóxicas.
- Adaptación das actividades e/ou probas de control.

18. Medidas de atención á diversidade

Un modelo de ensino inclusivo debe, necesariamente, prestar atención á diversidade do alumnado. Cada alumno/a é distinto dos demais: os seus coñecementos, ideas e crenzas previos son distintos; tamén as súas capacidades, os seus ritmos de desenvolvemento e de traballo e o seu estilo de aprendizaxe. Consideramos imprescindible a atención á diversidade na nosa labor docente si realmente pretendemos conseguir aprendizaxes significativas nos alumnos/as. Por esta razón, prestaremos especial atención a aqueles alumnos/as que vexamos con máis problemas na adquisición da lingua estranxeira.

Tendo en conta as diferentes capacidades, ritmos e estilos de aprendizaxe do grupo clase en xeral, e de cada alumno/a en particular, enfocarase a práctica didáctica: metodoloxía, tipo de actividades, instrumentos de avaliación...

19. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso que corresponda

De acordo co Real Decreto 126/2014, do 28 de febreiro, establécese que:

- ⇒ A educación cívica e constitucional traballarase en todas as materias.
- ⇒ Fomentárase a igualdade de oportunidades e non discriminación por razón de discapacidade.
- ⇒ Fomentárase o desenvolvemento dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero.
- ⇒ Fomentárase a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- ⇒ Fomentárase a prevención da violencia de xénero, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia.
- ⇒ Evítanse os comportamentos e contidos sexistas e estereotipos que supoñan discriminación.
- ⇒ Fomentárase o desenvolvemento sustentable e a protección do medio ambiente, alertárase dos riscos de explotación e abuso sexual, prevírase aos alumnos sobre as situacións de risco derivadas da utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación, así como promoverase a protección ante emerxencias e catástrofes.
- ⇒ Fomentárase o desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor.
- ⇒ Adoptáranse medidas para que a actividade física e a dieta equilibrada formen parte do comportamento infantil.
- ⇒ Fomentárase a educación e a seguridade viaria.

Valores e actitudes:

- ⇒ Educación e respecto na lingua estranxeira.
- ⇒ Esfuerzo co vocabulario e estruturas novas.
- ⇒ Interese e respecto cara ás opinións dos compañeiros, a súa lingua materna, acento, orixe, etc.
- ⇒ Superar o bloqueo mental cando se coñece a novos falantes da lingua estranxeira.
- ⇒ Escoita atenta e mostrando seguridade.
- ⇒ Uso da lingua estranxeira na clase.

Os elementos transversais abundan ao longo do currículo e non son só importantes á hora de ‘aprender contidos’ senón tamén para ‘aprender a comportarse en sociedade’.

Na área de Lingua Inglesa integramos todos os elementos transversais no proceso de aprendizaxe, xa que, dunha ou outra forma, xa sexa no tema da unidade ou nas tarefas específicas, en todas as unidades trátanse temas relacionados coa educación moral e cívica, a educación ambiental, a educación para a tolerancia, a educación para a para a igualdade de ambos os sexos, a educación para a saúde e a educación para o lecer, tal e como se detalla a continuación:

Unidade	Elementos transversais
1	Educación para o Lecer: a importancia de gozar de actividades de tempo libre. Educación Moral e Cívica: a importancia de probar novas actividades.
2	Educación Ambiental: a importancia de protexer a natureza. Educación Moral e Cívica: a importancia de traballar en equipo.
3	Educación Ambiental: a importancia de prepararse para o tempo que fai.

	Educación para a Saúde: a importancia da comida sa.
4	<p>Educación para a Paz: a importancia de viaxar para ampliar a mente.</p> <p>Educación para o Consumidor: a importancia de usar a tecnoloxía con moderación.</p> <p>Educación Moral e Cívica: a importancia de contarlle á policía o que sabes dun delito.</p>
5	<p>Educación para a Saúde: a importancia de previr as enfermidades.</p> <p>Educación para a Igualdade de ambos os dous sexos: comprender que tanto os homes como as mulleres poden ser científicos ou inventores.</p>
6	<p>Educación para a Paz: a importancia do traballo voluntario e de axudar aos demais.</p> <p>Educación para a Igualdade de ambos os dous sexos: a importancia de compartir as tarefas domésticas entre homes e mulleres.</p>
7	<p>Educación Moral e Cívica: a importancia de respectar as normas.</p> <p>Educación Ambiental: a importancia de protexer as especies en perigo.</p>
Tiger Tasks	<p>Educación Ambiental: a importancia de protexer a natureza.</p> <p>Educación para a Saúde: a importancia de seguir consellos para manterse sans.</p> <p>Educación para o Lecer: a importancia de gozar de actividades artísticas.</p>
Festivals	Educación Moral e Cívica: a importancia de respectar as festividades e celebracións doutros países.

20. Actividades complementarias e extraescolares

Ao longo do curso realizaranse as seguintes actividades complementarias:

- *Halloween*
- *Christmas*
- *World Peace Day*
- *Easter*

Tamén cabe a posibilidade de traballar outras conmemoracións tendo en conta as actividades do centro.

Este curso as actividades complementarias serán todas a nivel de aula debido a situación sanitaria que estamos vivindo.

21. Mecanismos de revisión, de avaliación e de modificación das programación didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora

Para avaliar a propia programación, deberanse ter en conta, a fin de ter unha avaliación positiva de todo o proceso de ensino-aprendizaxe, os seguintes indicadores:

- Desenvolvemento adecuado da programación.
- Relación entre os obxectivos e contidos e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias básicas.
- Adecuación dos obxectivos e contidos ás necesidades reais.
- Adecuación dos medios e metodoloxía ás necesidades reais.
- Grao de autonomía e esforzo na realización dos traballos.
- Grao de resultados académicos favorables.

Para a recollida desta información utilizaremos:

- Observación directa e sistemática do alumnado.
- Seguimento dos traballos realizados individualmente ou en grupo.
- Comprobación e interese da participación nas actividades individuais ou colectivas.
- Probas orais e escritas.
- Entrevistas ou diálogos directos cos tutores/as dos alumnos.

PROGRAMACIÓN DIDACTICA

Educación musical 20/21

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN
2. A LOMCE E O CURRÍCULO DE EDUCACIÓN PRIMARIA
3. OBXECTIVOS DE EDUCACIÓN PRIMARIA
4. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE
5. ENSINANZAS TRANSVERSAIS
6. BLOQUES DE CONTIDOS
7. OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
8. METODOLOXÍA
9. ORGANIZACIÓN DE ESPAZOS
10. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS
11. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
12. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO
13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES
14. PROCEDEMENTOS E INDICADORES PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN E A PRÁCTICA DOCENTE
15. ACTUACIÓN DURANTE UN POSIBLE CONFINAMENTO

1. INTRODUCCIÓN E XUSTIFICACIÓN

Esta programación levarase a cabo ao longo do curso 2020- 2021, partindo duns condicionantes, que poderán ser modificados dependendo das circunstancias de organización, respostas do alumnado, actividades externas....

A música está presente nas nosas vidas e forma parte do desenvolvemento artístico do alumnado de primaria. O propósito principal será o de favorecer a percepción e expresión musical, mediante actividades de escoita, de interpretación e de creación musical. As sesións serán o máis participativas posible.

Deseñamos esta programación, non só porque é a primeira das funcións do profesorado, senón porque programar aumenta a calidade educativa ao fixar uns fins, evitar a improvisación e adaptarse ao contexto no que se vai desenvolver.

O documento deriva dos obxectivos xerais da Etapa de Primaria formulados na LOMCE, e neles baseámonos para a selección e secuenciación de contidos, formulación de obxectivos e criterios de avaliación.

O CEIP “O COTO” está ubicado en Negreira, capital do Concello da comarca do Barcala. Ten unha poboación de 7.000 habitantes dos cales dous terzos están repartidos nas parroquias do medio rural.

A economía susténtase nos sectores agrario, gandeiro, e forestal. A industria ten escasa importancia agás a Cooperativa Feiraco de Negreira.

O sector terciario ocupa un 33% da poboación activa.

O Centro ten 7 unidades de Infantil e 18 de Primaria.

2. A LOMCE E O CURRÍCULO DE EP

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara un sistema educativo de calidade, inclusivo, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que cada alumno e alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

A LOMCE modificou o artigo 6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, para definir o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas e o Decreto 105/2014, do 4 de setembro, establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

O currículo está integrado por:

- Os obxectivos da etapa educativa.
- As competencias, ou capacidades para activar e aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza ou cada etapa educativa, para lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.
- Os contidos, ou conxuntos de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa e á adquisición de competencias. Os contidos ordénanse en disciplinas, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos en función das ensinanzas, as etapas educativas ou os programas en que participe o alumnado.

- A metodoloxía didáctica, que comprende tanto a descrición das prácticas docentes coma a organización do traballo do persoal docente.
- Os estándares e resultados de aprendizaxe avaliáveis.
- Os criterios de avaliación do grao de adquisición das competencias e do logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa.

O currículo, así mesmo, regula a relación entre os obxectivos, os contidos, os criterios de avaliación, os estándares de aprendizaxe avaliáveis e as competencias clave nas diferentes áreas.

A nova configuración curricular establece o agrupamento de **disciplinas en tres bloques**: troncais, específicas e de libre configuración autonómica.

A Educación Musical é unha das partes nas que se divide a área de Educación Artística, e encádrase dentro do bloque de disciplinas específicas. Está dividida en tres bloques: o primeiro referido á escoita, en que o alumnado indagará nas posibilidades do son; o segundo bloque comprende o desenvolvemento de habilidades para a interpretación musical; o terceiro bloque é o destinado ao desenvolvemento de capacidades expresivas e creativas desde o coñecemento e práctica da danza.

3.OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN PRIMARIA

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

4. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave do currículo da Educación Primaria son as seguintes:

- Comunicación lingüística (CCL).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
- Competencia dixital (CD).
- Aprender a aprender (CAA).
- Competencias sociais e cívicas (CSC).
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ao mesmo tempo.

Referidas á competencia en comunicación lingüística:

1. Aprender un repertorio de cancións (orais e escritas) en lingua galega.
2. Aprender vocabulario e expresións locais en galego.
3. Utilizar a voz e o corpo como instrumentos de expresión e comunicación

Referidas á competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía:

1. Traballar a preescritura musical (concepto de liña e espazo).
2. Traballar visual e auditivamente e interpretar a proporción matemática dos musicogramas e a súa relación coa lonxitude da melodía.
3. Traballar as figuras xeométricas nas fichas do alumno.
4. Traballar as figuras xeométricas coas coreografías que acompañan ás cancións e danzas.

Referidas á competencia dixital:

1. Presentar os aparatos e soportes de tecnoloxía dixital e analóxica de son: radiocasete, cd, reprodutores mp3, mp4 ...
2. Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar sons, instrumentos...

3. Empregar distintas fontes para a procura de información.
4. Aplicar criterios éticos no uso das novas tecnoloxías.
5. Empregar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.

Referidas ás competencias sociais e cívicas:

1. Desenvolver habilidades de cooperación para conseguir un resultado grupal satisfactorio.
2. Comprender a realidade da pluralidade social actual coa que convivimos e aprender a respectarnos.
3. Ter respecto e actitude de escoita nas intervencións individuais dos compañeiros.
4. Aceptar nas danzas e coreografías aos compañeiros sen discriminar a ninguén.
5. Coñecer, valorar e gozar do contorno natural, social e cultural, fomentando a súa conservación.
6. Participar nas actividades vocais, instrumentais e coreográficas de grupo con interese e sen inhibición.

Referidas á conciencia e expresións culturais:

1. Percibir e comprender o mundo que os rodea cando escoitan sons da súa contorna, gozando da mesma e valorándoa.
2. Ter curiosidade cara as fontes sonoras dos instrumentos que manexan na escola e os que soan nas audicións de música culta.
3. Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural.
4. Valorar manifestacións culturais do folclore galego e doutras culturas.
5. Representar sons mediante expresión plástica.
6. Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

7. escoitar, diferenciar e valorar os sons do medio no que viven.
8. Coñecer os instrumentos fixándose no material do corpo vibrante e na súa procedencia.
9. Expresar sentimentos e emocións dos códigos artísticos.

Referidas á competencia para aprender a aprender:

1. Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.
2. Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros acadados por medio da autoavaliación.
3. Ter iniciativa persoal na elaboración de fichas creativas.
4. Ter curiosidade e interese na aprendizaxe de conceptos musicais e interdisciplinares.
5. Aprender e practicar estratexias lingüísticas para realizar oralmente descrições dos sons que escoitan coa axuda dun apoio visual.
6. Xerar estratexias para aprender en distintos contextos.

Referidas ao sentido de iniciativa e espírito emprendedor:

1. Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
2. Desenvolver a confianza en si mesmos mediante as dramatizacións e as coreografías.
3. Fomentar o espírito de superación nas actividades individuais, grazas ás gabanzas e ánimos do profesorado.
4. Priorizar os obxectivos colectivos sobre os intereses persoais.
5. Superar as dificultades a través da constancia e do traballo diario.

6. Coordinar as tarefas e tempos do grupo na realización de traballos.

7. Transmitir entusiasmo para acadar obxectivos.

5. ENSINANZAS TRANSVERSAIS

- Empregar o corpo e o movemento como bases dun modo de comunicación entre distintas culturas.
- Valorar o patrimonio cultural galego.
- Apreciar a eficacia persoal nas actividades en grupo.
- Valorar e coidar os instrumentos empregados na clase.

Por tratarse esta dunha materia na que a maioría das actividades se desenvolven de xeito grupal, poremos especial atención nos seguintes:

- Fomentárase a **calidade, equidade e inclusión** educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non-discriminación por razón de discapacidade.
- Promoverase o desenvolvemento dos valores que fomenten a **igualdade efectiva entre homes e mulleres** e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia.
- Evitaranse os comportamentos, **estereotipos e contidos sexistas**, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

6.BLOQUES DE CONTIDOS

- **Bloque 1. A escoita.** Procúrase que o alumnado tome conciencia dos sons que proceden do seu ámbito, así como das posibilidades sonoras dos materiais e dos obxectos do seu contexto. Faise fincapé na audición activa de manifestacións musicais de distintas orixes e no respecto no proceso da audición.
- **Bloque 2. A interpretación musical.** O alumnado é protagonista absoluto neste bloque, cuxo obxectivo é a creación de produtos musicais de diferentes estilos, usando diversas técnicas compositivas e con finalidades distintas. Centrémonos tamén en que o alumnado valore o traballo colaborativo, o respecto cara ás demais persoas e a avaliación con intención de mellorar.
- **Bloque 3. A música, o movemento e a danza.** Este derradeiro bloque está destinado ao desenvolvemento da expresividade e a creatividade do alumnado desde o coñecemento e a práctica da danza. Comézase pola coordinación motriz e a conciencia do desprazamento no espazo, e chégase finalmente ao nivel de creación e expresión de sentimentos co movemento.

7. OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	SEXTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a materia
BLOQUE 1. ESCOITA					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Audición de música contemporánea, e investigación e valoración das posibilidades do son. ▪ B1.2. Identificación e apreciación das calidades dos sons do contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son, de maneira que sirvan como marco de referencia para creacións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EMB1.1.1. Identifica, clasifica e describe as calidades dos sons do contexto natural e social, utilizando un vocabulario preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<p>Aprécia as diferencias de estilo e sonoridades nas audicións musicais de distintas épocas e fai achegas persoais.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Identificación e apreciación de formas musicais sinxelas. ▪ B1.4. Identificación a través da escoita de tipos de voces (soprano, contralto, tenor e baixo), instrumentos, variacións e contrastes de velocidade. ▪ B1.5. Valoración e interese pola música de diferentes épocas e culturas, nomeadamente a galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EMB1.2.1. Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas. ▪ EMB1.2.2. Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CCEC 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ a ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Audición activa e comentada de música variada da nosa cultura e doutras culturas. ▪ B1.7. Actitude atenta, silenciosa e respectuosa durante a audición de música e/ou na asistencia a representacións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa e doutras culturas, para valorar o patrimonio musical, valorando a importancia do seu mantemento e da súa difusión, e do respecto co que deben afrontar as audicións e as 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EMB1.3.1. Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC 	<p>Entende e cumpre as normas na asistencia a concertos ou calquera outro tipo de representación.</p>

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	SEXTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a materia
		representacións.			
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN INSTRUMENTAL					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ e ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Exploración das posibilidades sonoras e expresivas da voz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Entender a voz como instrumento e recurso expresivo, partindo da canción e das súas posibilidades para interpretar, crear e improvisar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EMB2.1.1. Recoñece e describe as calidades da voz a través de audicións diversas, e recreaas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CCL 	Entende a voz como un instrumento e explora as súas posibilidades.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ b ▪ d/a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretación de pezas con instrumentos de aula e/ou fruta doce. ▪ B2.3. Interpretación, memorización e improvisación guiada de cancións a unha ou varias voces, desenvolvendo progresivamente a dicción, a afinación e a técnica vocal. Canon. ▪ B2.4. Recoñecemento de tipos de instrumentos acústicos e electrónicos, agrupacións instrumentais e vocais, e rexistros da voz. ▪ B2.5. Utilización das grafías convencionais na lectura, na escritura e na interpretación de cancións e de pezas instrumentais sinxelas. ▪ B2.6. Gravación e rexistro das 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretar composicións sinxelas que conteñan procedementos musicais de repetición, variación e contraste, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, asumindo a responsabilidade na interpretación en grupo e respectando tanto as achegas das demais persoas como a persoa que asuma a dirección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EMB2.2.1. Recoñece e clasifica instrumentos acústicos e electrónicos, diferentes rexistros da voz, e agrupacións vocais e instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA 	Interpreta na fruta cancións adecuadas o seu nivel. Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EMB2.2.2. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EMB2.2.3. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EMB2.2.4. Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC 	

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	SEXTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a materia
	<p>interpretacións para unha valoración e unha análise posteriores.</p> <ul style="list-style-type: none"> B2.7. Interese pola mellora do proceso de interpretación e do resultado final. B2.8. Traballo cooperativo, asumindo as responsabilidades que lle correspondan e respectando as achegas das demais persoas do grupo. 		<ul style="list-style-type: none"> EMB2.2.5. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos, e valora a súa achega ao enriquecemento persoal, social e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC 	
			<ul style="list-style-type: none"> EMB2.2.6. Amosa respecto polo traballo das demais persoas e responsabilidade no traballo individual e colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	Amosa respecto polo traballo das demais persoas
			<ul style="list-style-type: none"> EMB2.2.7. Analiza as interpretacións feitas, recoñece erros e amosa interese por traballar para corrixilos. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	Analiza os erros e traballa para corrixilos.
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA					
<ul style="list-style-type: none"> j b h/d o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Identificación do corpo como instrumento. Indagación e valoración sobre as posibilidades expresivas e comunicativas do corpo en distintas representacións artísticas ou situacións cotiás. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorar a súa achega ao patrimonio, e gozar coa súa interpretación como unha forma de interacción social. 	<ul style="list-style-type: none"> EMB3.1.1. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC 	
			<ul style="list-style-type: none"> EMB3.1.3. Coñece danzas de distintas épocas e lugares, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	
			<ul style="list-style-type: none"> EMB3.1.8. Amosa respecto polas 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	SEXTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a materia
			demais persoas e colaboración con elas.		

TEMPORALIZACIÓN: os tres bloques de contidos trabállanse conxuntamente ao longo do curso escolar.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

	PROCEDEMENTOS		
I N S T R U M E N T O S	Escritos	Orais	Observación directa e sistemática
	<ul style="list-style-type: none"> Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. Actividades de avaliación (fichas fotocopiáveis, probas escritas individuais...) Traballos de grupo na interpretación de pezas instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> Preguntas individuais e en grupo. Intervencións na clase. Probas orais individuais Postas en común. 	<ul style="list-style-type: none"> Rexistros de incidencias Ficha de rexistro individual do traballo na aula, participación, achega de material, etc. Rexistros dos resultados das probas escritas e orais.

AVALIACIÓN DO PROCESO DE APRENDIZAXE

A observación directa e sistemática convértese nun elemento de primeira orde, permitíndonos realizar un seguimento continuo do proceso educativo, valorando e axustando a intervención en función dos datos obtidos, da reflexión persoal e o contraste de experiencias. Igualmente as entrevistas coas familias, o diario de aula, a análise dos produtos do traballo diario e as probas orais, de carácter prácticas e escritas permitirán recoller de xeito organizado información individual sobre o devandito proceso proporcionando datos globais e pautas de actuación con cada alumno.

A avaliación entendémola como continua, global, formativa e integradora e terá en conta o seu progreso no conxunto das áreas do currículo. Serán tidos en conta todos os elementos que compoñen o currículo.

Contemplamos a avaliación do seguintes xeito:

Avaliación inicial: achega datos o punto de partida de cada alumno, proporcionando unha primeira fonte de información sobre os coñecementos previos e as características persoais, que permiten unha atención ás diferenzas e unha metodoloxía axeitada.

Avaliación formativa: concede importancia á evolución ao longo do proceso, indicando unha visión das dificultades e progresos de cada alumno/a.

Avaliación sumativa: establece os resultados ao termo do proceso total de aprendizaxe en cada período formativo e a consecución dos obxectivos. Será **individualizada**, centrándose na evolución de cada alumno partindo da súa situación inicial; **integradora**, para o que se contempla a flexibilidade na aplicación dos criterios de avaliación; e **orientadora**, dado que achega ao alumnado a información precisa para mellorar a súa aprendizaxe e adquirir estratexias axeitadas.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

1. O 25% da cualificación corresponderase coa valoración dos seguintes aspectos: Actividades diarias: fichas, práctica instrumental e vocal individual ou colectiva...
2. O 25% da cualificación valorará o esforzo, a atención e o interese, así como o comportamento e o cumprimento das normas.
3. O 20% corresponderase co exame práctico de interpretación musical.
4. O 30% restante corresponderase co exame teórico escrito.
5. No caso de que o alumno acumule máis de tres faltas de material nun trimestre, non se terán en conta os porcentaxes anteriores e non aprobará a materia.

PROCEDEMENTO PREVISTO NESTA PROGRAMACIÓN PARA INTEGRAR, ORGANIZAR E DESENVOLVER AS APRENDIZAXES NON ADQUIRIDAS NO CURSO ANTERIOR.

Todos os contidos que se pretendían traballar en quinto foron traballados, pero polas circunstancias do terceiro trimestre do 19-20 falta reforzo e afianzamento neses contidos. Polo que se terá en conta no primeiro trimestre do curso actual, práctica habitual como xa se viña facendo nos cursos anteriores, comezar o curso repasando e afianzando os contidos aprendidos anteriormente.

8. METODOLOXÍA

PRINCIPIOS METODOLÓXICOS

De acordo co Decreto 105/2014, as Orientacións Metodolóxicas para a Educación Primaria da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, os principios metodolóxicos que sustentan o tratamento desta programación son o enfoque globalizador e a consecución dunha aprendizaxe significativa. O enfoque globalizador supón a busca de conexións entre os diferentes contidos que adquiren sentido ao saír dun lugar común: a experiencia real e directa dos nenos e nenas. A aprendizaxe significativa require que os nenos e nenas establezan relacións entre as súas experiencias previas e as novas aprendizaxes mediante actividades que teñan interese e sentido e partan da súa vida cotiá. É preciso, polo tanto, considerar como outro dos eixes claves o tratamento da diversidade. Isto deriva nun ensino verdadeiramente individualizado que atenda as diferenzas persoais, e polo tanto esta programación articula medidas para dar resposta ás particularidades do grupo: emprego dos materiais e instrumentos que máis se axusten ás súas capacidades, diversificación de tarefas, creación e modificación de grupos de traballo cooperativo (ofrecendo modelos de agrupamento variados e flexibles), modificación dos tempos nas actividades e adaptación aos seus ritmos particulares.

Deste xeito, a metodoloxía a seguir é globalizada, **partindo da motivación, o interese e as inquietudes dos nenos e nenas**; activa, para permitirlle ao neno ser o axente da súa propia aprendizaxe a través da observación, experimentación, investigación e expresión; lúdica, xa que vai conducida a través do xogo; afectiva, a través dun clima de confianza e respecto para darlle ao alumnado seguridade e equilibrio necesarios para a formación e asentamento da estima en si mesmo; creativa, fomentando a autonomía e a produción propia; e participativa, socializada e comunicativa.

A Educación Musical é unha materia clave para conseguir unha boa interacción dos alumnos dentro do grupo-clase, polo seu carácter dinámico e grupal. Quérese dicir con isto que, na maior parte das actividades que se levan a cabo, a realización e o éxito individual pasa forzosamente por colaborar e traballar na mesma dirección co resto do grupo, polo que o respecto e a axuda dos e aos demais vai ser unha constante dentro da aula. Empregaranse diversas metodoloxías de diferentes pedagogos musicais como son Orff, Kodaly, Willems, Wuytack, etc., polo que terase en conta a participación, a creatividade, a imaxinación e o carácter lúdico, características recollidas nas citadas metodoloxías.

9. ORGANIZACIÓN DE ESPAZOS

No presente curso académico non é necesario falar de organización de espazos, xa que as clases de música levaranse a cabo na aula ordinaria dos alumnos, sendo o profesor o que se traslade de aula en aula.

10. MATERIAIS E RECURSOS DIDACTICOS

Na materia de música non utilizamos libro de texto, os materiais escritos son elaborados polo profesor e entregados en fotocopias os alumnos. Neste curso escolar, onde as clases se levaran a cabo na aula ordinaria, os materiais a utilizar serán:

- Ordenador con autosalantes.
- Proxector
- Frauta (utilizarémola para aprender a dixitación, pero non soarán na aula)
- Guitarra
- Palillos chinos (para algún exercicio de percusión)
- CD
- Audicións, vídeos, e diferentes recursos de internet como complemento da actividade educativa

11. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Terase en conta a atención a diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos.

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR INDIVIDUALIZADA:** Os contidos nucleares da unidade didáctica preséntanse de forma máis pautada, con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de competencias por parte dos alumnos.
- **COMPETENCIAS E INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización...

- PLANS INDIVIDUAIS dirixidos a alumnos que os requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades específicas de apoio educativo e altas capacidades) con fichas de reforzo e/ou ampliación.
- ACTIVIDADES MULTINIVEL: Posibilitan que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións.
- TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.
- LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.

12. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO

Participarase activamente nas actividades propostas polo EDLG para desenvolver o plan de fomento do uso do galego. Nas diferentes conmemoracións participarase dende a aula de música dando maior peso ao repertorio musical tradicional galego.

13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Se a situación actual o permite, asistirase a concertos didácticos no Auditorio de Santiago de Compostela e no auditorio de Negreira, así como a outros que poidan xurdir ao longo do curso.

14. PROCEDEMENTOS E INDICADORES PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN E A PRÁCTICA DOCENTE

Seguindo as directrices acordadas na Comisión de Coordinación Pedagóxica elaboráronse os documentos que seguen, co fin de avaliar a práctica docente e a propia programación, tendo en conta estes indicadores:

- ✓ As aprendizaxes acadadas polo alumnado.
- ✓ As medidas de atención á diversidade.
- ✓ A programación e o seu desenvolvemento, a organización da aula, o aproveitamento dos recursos e os procedementos de avaliación do alumnado.
- ✓ A coordinación dos mestres e mestras do equipo docente.

Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)	1	2	3	4
Proceso de ensino:				
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.-Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
10.-Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.-Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.-Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				
Práctica docente:				
1.- Como norma xeral fanase explicacións xerais para todo o alumnado				

2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
7.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
8.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
9.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
10.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
11.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
12.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
13.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
14.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
15.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
16.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

Avaliación da programación

Obxectivos:	Si	Non	Propostas de Mellora
Chegamos a un acordo acerca dos obxectivos do curso?			
Están secuenciados con respecto ao nivel anterior?			
Concretáronse o suficiente para poder orientar a nosa intervención educativa?			
Fan referencia ás competencias coas que a nosa materia se relaciona?			
Contidos:	Si	Non	Propostas de Mellora
Están secuenciados con respecto aos previstos no nivel inferior?			
Explicítanse os mínimos exixibles para este nivel?			
Relacionáronse de forma natural cos temas de carácter transversal?			
Planificáronse as relacións dos contidos desta materia cos doutras materias que cursa o alumnado, para dotar de sentido global e funcionalidade ás aprendizaxes?			
As competencias básicas:	Si	Non	Propostas de Mellora
Foron traballadas a totalidade das competencias básicas.			
Empregáronse recursos para o desenvolvemento das competencias básicas.			
Consideráronse as competencias básicas un elemento organizador do proceso educativo.			
No relativo á metodoloxía.	Si	Non	Propostas de Mellora
Utilizáronse recursos pedagóxicos necesarios?			

Os materiais curriculares que serven de apoio a esta Programación foron valorados e seleccionados nos seus aspectos técnico, curricular e de educación en valores?			
Foron adecuados os espazos previstos?			
Equilibrouse o uso dos distintos tipos de agrupamentos nas actividades: gran grupo, pequenos grupos, parellas e individualmente?.			
No relativo coa avaliación	Si	Non	Propostas de Mellora
Fíxose unha avaliación inicial real e útil			
As técnicas e instrumentos de avaliación facilitaron abundante información sobre os progresos de cada alumno e alumna?			
Definíronse correctamente os criterios de cualificación.			
Deseñáronse actividades de recuperación para o alumnado que o precisou			
Realizouse un adecuado seguimento do alumnado.			
No que se refire á atención ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo:	Si	Non	Propostas de Mellora
Coordináronse as medidas educativas que precisan coa Programación de Aula en canto a elementos organizativos (espazos, tempos, materiais, agrupamentos)?			
Coordináronse as medidas educativas que precisan coa Programación de Aula e en canto a elementos curriculares (obxectivos didácticos, contidos, explicacións, actividades, procedementos de avaliación)?			

15. ACTUACIÓN DURANTE UN POSIBLE CONFINAMIENTO

No caso hipotético de outro confinamento , xa sexa de todo o cole ou de algunha aula especifica, a materia de música podería seguir con total normalidade grazas á aula virtual, onde se subirán as fichas de elaboración propia que corresponda, ademais de un vídeo ou un arquivo sonoro explicativo do traballo para esa sesión, así como a corrección do traballo da semana anterior.

Manuel Sanmartín Malvárez.

CEIP “O Coto” Negreira.

EDUCACIÓN FÍSICA

PROGRAMACIÓN PARA 6º CURSO DE

EDUCACIÓN PRIMARIA

CEIP O COTO. NEGREIRA

Curso: 2020/2021

Mestre: Celestino Caramés Gorgal

ÍNDICE

1. Marco normativo	4
2. Programa de acollida	5
3. Consideracións iniciais	5
4. Principios xerais da Educación Primaria.....	6
5. Obxectivos xerais da Educación Primria.....	6
6. Area de Educación Física / Contextualización.....	7
6.1 Introdución / Características da área de E.F.....	7
6.2 Características do entorno e dos alumnos-as.....	10
6.3 Características psicoevolutivas do neno de 6º curso.....	10
7. Interdisciplinariedade.....	11
8. Competencias clave.....	12
9. Actividades de desenvolvemento das competencias clave.....	13
10. Obxectivos da área de E.F. para 6º de primaria.....	16
11. Contidos Curriculares.....	17
12. Relación entre os criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave / Mínimos esixibles para obter unha avaliación positiva.....	25
13. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso anterior	33
14. Actividades de ensino-aprendizaxe.....	33
15. Avaliación.....	38
10.1 Probas específicas .Observación sistemática	39
10.2 Criterios concretos de cualificación	39
10.3 Instrumentos e procedementos de avaliación.....	38
10.4 Peso dos estándares de avaliación.....	40
16. Programa de reforzo para a recuperación da materia.....	47
17. Actividades complementarias e extraescolares.....	47
18. Plans e Proxectos.....	47
12.1 Accións previstas de acordo co plan lector.....	47
12.2 Accións previstas de acordo co plan de intergración das TIC.	48
14. Criterios para avaliar o proxecto educativo de E.F.....	49
15. Atención á diversidade / Actividades de aprendizaxe / Medidas de reforzo.....	50
16. Criterios metodolóxicos e organización.....	51
17. Material e recursos.....	53
18. Unidades didácticas.....	54
19. Temporalización.....	54

20. Contidos transversais.....	55
21. Saídas previstas.....	56
22. Lexislación	56
23 Bibliografía	58
1. Ficha de control, rexistro e avaliación do alumno-a, ...	59
2. Valor das probas obxectivas (test), ...	60
3. Calendario escolar 2020-2021, ...	61
4. Descrición das unidades didácticas	63
5. Tabla do peso de cada estándar de aprendizaxe con respecto a cada Competencia clave coa que está relacionada.....	75

Marco Normativo

Instrucións do 30 de xullo 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas da educación infantil, da educación primaria, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato.

A Lei organica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei organica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas encamiñadas cara a un sistema educativo de calidade que garanta a equidade, a igualdade de oportunidades, a atención a diversidade e que posibilite que cada alumno e cada alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

O currículo na Comunidade Autónoma de Galicia para as diferentes etapas educativas está establecido no Decreto 330/2009, do 4 de xuño, e o Decreto 105/2014, do 4 de setembro, establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

A Orde 365/2020, do 22 de abril, do Ministerio de Educación e Formación Profesional, pola que se establecen o marco e as directrices de actuación para o terceiro trimestre do curso 2019/2020 e o inicio do curso 2020/2021, determina que as administracións educativas poderán autorizar para todo ou parte do curso 2020/2021 unha organización curricular excepcional, que garanta a consolidación, adquisición, reforzo ou apoio das aprendizaxes afectadas pola situación do terceiro trimestre do curso 19-20, por parte de todo o alumnado.

Nas Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/2020, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, están determinadas liñas para a preparación do curso 2020/2021 co obxecto de que os centros e o profesorado organicen plans de recuperación e adaptación do currículo e das actividades educativas para o curso 2020/2021, coa finalidade de permitir o avance de todo o alumnado e especialmente do que ten máis dificultades.

A Orde EFP/561/2020, do 20 de xuño, pola que se publican acordos da Conferencia Sectorial de Educación, para o inicio e o desenvolvemento do curso 2020/2021 establece que as administracións educativas adoptaran as medidas que correspondan para dar resposta a posibles alteracións das actividades lectivas presenciais.

O Protocolo de Adaptación ao Contexto da COVID 19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2020/2021, establece as medidas preventivas, colectivas e individuais, que deben adoptarse no inicio do desenvolvemento do curso escolar 2020/2021,

tanto polo persoal docente e non docente como polo alumnado e as súas familias, co obxectivo de protexer e previr no máximo posible o risco de contaxio por COVID-19.

Consecuentemente, tendo en conta a excepcionalidade do terceiro trimestre do curso escolar 2019/2020, así como a posibilidade de que se produza a necesidade de alternar determinados períodos de docencia presencial con outros de docencia non presencial durante o curso 2020/2021, faise imprescindible establecer adaptacións no marco da organización do currículo, da metodoloxía didáctica e da autonomía organizativa e pedagóxica dos centros docentes e os seu profesorado.

Programa de acollida

Co fin de facilitar a incorporación do alumnado afectado pola suspensión da actividade lectiva presencial durante o curso 2019/2020, desenvolverase o Programa de acollida do centro nas dúas primeiras semanas do curso, coa organización de actividades globalizadas (Novas normas de organización e funcionamento do centro, actuacións de prevención, hixiene e protección, accións formativas para a mellora da competencia dixital do alumnado necesaria para o seu desenvolvemento na modalidade de ensino presencial ou, de ser o caso, non presencial, atención aos aspectos emocionais e sociais, mediante a realización de actividades grupais de acollida e cohesión.

Consideracións iniciais

Nas circunstancias nas que estamos inmersos, diante dun curso que se presenta complicado, con incertidume e con posible alternancia de educación presencial e non presencial fago as seguintes consideracións:

Estableceranse nesta programación as adaptacións necesarias tomando como base as adaptacións xa feitas para o terceiro trimestre do curso 2019/2020 seguindo as **Instrucións de 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019-2020 nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.**

Dado as limitacións de espazos, material e agrupamentos para poder realizar determinados xogos e actividades deportivas, atendendo ao protocolo de inicio de curso do Covid-19, procurarase o benestar emocional dos alumnos-as, aportando tranquilidade sobre as adaptacións necesarias no día a día, sendo sensible ante posibles pequenas frustracións do alumnado pola imposibilidade de facer actividades ás que están acostumados na clase de E.F.

Será flexible en canto as actividades a realizar, aproveitando sempre as condicións meteorolóxicas favorables para a práctica deportiva exterior, na que dispomos de máis espazo que no ximnasio, no que as posibilidades de movemento se ven reducidas.

Principios xerais.

A finalidade da educación primaria é facilitarlles aos alumnos e ás alumnas as aprendizaxes da expresión e da comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición de noções básicas da cultura, os hábitos de convivencia, de estudo e de traballo, o sentido artístico, a creatividade e a afectividade, co fin de garantir unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade e de preparalos/as para cursaren con aproveitamento a educación primaria.

Obxectivos da educación primaria

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permintan:

- a)** Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b)** Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c)** Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d)** Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non-discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e)** Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- f)** Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situación cotiás.

g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.

i) Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galega

Área de Educación Física

Introducción:

A área de Educación física ten como finalidade principal a competencia motriz dos alumnos e das alumnas, entendida como un conxunto de coñecementos, procedementos, actitudes e sentimentos que interveñen nas múltiples interaccións que realiza un individuo no seu medio e cos demais e que permite que o alumnado supere os diferentes problemas

motrices propostos tanto nas sesión de Educación física como na súa vida cotiá; sempre de forma coherente e en concordancia ao nivel de desenvolvemento psicomotor, prestando especial sensibilidade á atención a diversidade nas aulas, utilizando estratexias inclusivas e sempre buscando a integración dos coñecementos, os procedementos, as actitudes e os sentimentos vinculados á conduta motora fundamentalmente. A competencia motriz, que non está recollida como unha das competencias clave, é fundamental para o desenvolvemento destas, especialmente as Competencias Social e Cívica, Aprender a Aprender, Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor, Conciencia e Expresións Culturais e Matemática e Científico Tecnolóxica , a Competencia en Comunicación Lingüística e a Competencia Dixital.

Na educación primaria, o alumnado explorará o seu potencial motor á vez que desenvolve todas as súas capacidades motrices. Isto implica mobilizar toda unha serie de habilidades motrices, actitudes e valores en relación co corpo, en diversas situacións de ensino-aprendizaxe, nas que a experiencia individual e colectiva permitan adaptar a conduta motriz a diferentes contornas. Nesta etapa, as competencias adquiridas deben permitir comprender o seu corpo, as súas posibilidades e desenvolver as habilidades motrices básicas con complexidade crecente a medida que se progresa nos sucesivos cursos. As propias actividades axudarán ademais a desenvolver a relación cos demais, o respecto, a atención especial á igualdade de xénero, entendendo as diferenzas en canto as capacidades psicofísicas entre as nenas e os nenos, os condicionantes dos estereotipos sociais, a colaboración, o traballo en equipo, o xogo limpo, a resolución de conflitos, o recoñecemento do esforzo para lograr metas, a aceptación de regras establecidas e o desenvolvemento da iniciativa individual. A Educación física ao longo da educación primaria ten no xogo o máis importante recurso como situación de aprendizaxe e ferramenta didáctica polo seu carácter motivador. Debemos destacar os xogos tradicionais galegos que xunto coas danzas e bailes propias de Galicia, supoñen un elemento importante de transmisión do noso patrimonio artístico e cultural ademais de fomentar as relacións interxeracionais. A proposta curricular de Educación física permitirá organizar as aprendizaxes dos alumnos e as alumnas ao longo do paso polo sistema educativo, tendo en conta o seu nivel madurativo, a lóxica interna das diversas actividades e aqueles elementos que afectan de maneira transversal a todos os bloques como son as capacidades físicas e coordinativas, os valores sociais e individuais e a educación para a saúde. As propostas didácticas deben incorporar a reflexión e a análise do que acontece e a creación de estratexias para facilitar a transferencia de coñecementos a outras situacións. O traballo por competencias integra un coñecemento de base conceptual, outro relativo ás destrezas e, por último, un con gran influencia social e cultural, que implica un conxunto de valores e actitudes. Para facilitar a concreción curricular de Educación física

establécense trece criterios de avaliación que se concretizan nos estándares de aprendizaxe avaliáveis. Estes permitirán definir os resultados da aprendizaxe, e concretarán mediante accións o que alumnado debe saber e saber facer na área de Educación física. Estes estándares están graduados e secuenciados ao longo da etapa e, unha vez finalizada esta, deberán estar todos acadados e consolidados.

Os contidos están distribuídos en seis grandes bloques:

- **Bloque 1. Contidos comúns.**
- **Bloque 2. O corpo: imaxe e percepción.**
- **Bloque 3. Habilidades motrices.**
- **Bloque 4. Actividades físicas artístico expresivas.**
- **Bloque 5. Actividade física e saúde.**
- **Bloque 6. Os xogos e as actividades deportivas.**

Esta agrupación non determina métodos concretos, responde a unha forma de organizar os contidos que deben ser abordados dun xeito enlazado atendendo á configuración cíclica do ensino da área, construíndo uns contidos sobre os outros, como unha estrutura de relacións observables de forma que se facilite a súa comprensión e aplicación en contextos cada vez máis enriquecedores e complexos. Tampouco implica unha organización pechada, pola contra, permitirá organizar de diferentes maneiras os contidos, adoptando a metodoloxía máis axeitada ás características destes e do grupo de alumnos e alumnas. Os contidos do bloque común, pola súa natureza transversal, traballarán ao longo do curso en combinación cos contidos do resto dos bloques dado que trata aspectos como: os valores que teñen por referente o corpo, o movemento e á relación coa contorna, a educación viaria, a resolución de conflitos mediante o diálogo e aceptación das regras establecidas, o desenvolvemento da iniciativa individual e de hábitos de esforzo, as actitudes, a confianza, o uso adecuado dos materiais e espazos e a integración das Tecnoloxías da Información e Comunicación. Como consecuencia de todo o anterior, establécense unha serie de orientacións metodolóxicas para a área que favorecerán un enfoque competencial, así como a consecución, consolidación e integración dos diferentes estándares por parte do alumnado:

A Educación física nesta etapa terá un carácter eminentemente global e lúdico, ata o punto de converter o xogo no contexto ideal para a maioría das aprendizaxes.

A selección dos contidos e as metodoloxías activas e contextualizadas deben asegurar o desenvolvemento das competencias clave ao longo de toda a etapa.

As estruturas de aprendizaxe cooperativo posibilitarán a resolución conxunta das tarefas e dos problemas, e potenciarán a inclusión do alumnado.

O profesorado debe implicarse na elaboración e deseño de diferentes tipos de materiais,

adaptados aos distintos niveis e aos diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe dos alumnos e alumnas, co obxecto de atender á diversidade na aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes. Débese potenciar o uso dunha variedade de materiais e recursos, considerando especialmente a integración das Tecnoloxías da Información e a Comunicación.

Favoreceranse metodoloxías que teñan a súa base no descubrimento guiado, a resolución de problemas, o traballo por retos ou a cooperación.

Deberá buscarse a implicación das familias como un factor clave para facer dos nosos alumnos e alumnas suxeitos activos na xestión da súa saúde e na adquisición de hábitos de vida saudable.

Finalmente, é necesaria unha axeitada coordinación entre o persoal docente sobre as estratexias metodolóxicas e didácticas que se utilicen. Os equipos educativos deben formular con criterios consensuados unha reflexión común e compartida sobre a eficacia das diferentes propostas metodolóxicas.

Características do entorno e dos alumnos e alumnas

O colexio está situado practicamente no centro de Negreira, unha vila de interior a poucos km de Santiago de Compostela. É unha vila ben comunicada que leva medrando dende hai uns anos e que o segue facendo na actualidade a un ritmo maior, co que os servizos vanse incrementando. Cabe destacar que na vila de Negreira está asentada un número importante de familias procedentes de Marruecos e que teñen escolarizados ós nenos e nenas no centro educativo. Salvo algunha excepción na que pasan algunha tempada fóra, asisten con regularidade e están totalmente integrados.

O desenvolvemento de xogos ou de actividades cooperativas favorecerá a adquisición de multitude de valores e de competencias

Aspectos psicoevolutivos do neno de 6º curso

Desenrolo psicomotor

Paso do movemento global ó diferenciado. Independencia funcional
Independencia esquerda-dereita, de brazos e pernas respecto do tronco. Transposición do coñecemento de si mesmos ao coñecemento dos demais. Autonomía á hora de preparar e realizar unha tarefa. Ten completamente desenvolvida a súa lateralidade. En orientación espacial pasará do espazo proxectivo a un verdadeiro espacio no que

respecte proporcións e medidas. É capaz de estimar duracións con certa precisión. Por todas estas evolucións é a etapa máis idónea para a práctica de xogos de equipo.

Desenrolo socioafectivo

Xorden as primeiras diferenzas entre o comportamento social de nenos e nenas. Identificación sexual. Redución do grupo de amigos: creación das cuadrillas cunha vinculación estreita entre os seus membros. Oposición ao mundo social e idade dos segredos. Boa relación co adulto e mestre. Inicio da puberdade aparición da intimidade.

- Etapa da madureza infantil: reactivación das tendencias infantís reprimidas, que contrasta con comportamentos de adolescente ou que se achegan ao adulto. Xorden os "populares", os "líderes" e os "rexeitados".

Desenrolo intelectual

Comeza o período do pensamento abstracto. Separación do mundo interior do exterior e constitución dun sistema de valores relativamente complexo con regras de xogo, condutas sociais. Non soamente acumula datos senón que é capaz de formular hipótese explicando cousas. Vai adquirindo un dominio paulatino da atención, en función do interese que esperta na actividade, pero non será ata máis tarde cando apareza o hábito de entender. A imaxinación sofre unha detención porque todo coñecemento debe pasar pola comprobación.

Interdisciplinariade

A realidade é un todo globalizador dos elementos que a compoñen e que se relacionan entre si. As disciplinas ou áreas non nos din como é a realidade, senón que son e ofrecen diferentes medios, instrumentos, métodos e modelos para coñecer e interpretar a realidade única e global. As diferentes disciplinas deben instrumentalizar ao alumno e á alumna para que estes se acheguen á realidade con esquemas cada vez máis claros e precisos. Cada disciplina ofrece un enfoque da realidade dende o seu punto de vista e dándolle o matiz pertinente á súa área. Un enfoque específico da área esixirá unha coordinación no nivel, co fin de que a programación dalgúns contidos, que se poidan abordar dende diversas áreas, sexa integradora, progresiva e complementaria. É obrigada mencionar a relación significativa e importante entre a área de Educación Física e a de Educación Artística, tendo como teñen

ambas as dúas áreas contidos tan conectados.

- * A situación dun obxecto no espazo. - Distancias, desprazamentos, ángulos e xiros como elementos de referencia. -Sistemas de coordenadas cartesianas
- * A representación elemental do espazo. -Planos, mapas e maquetas.
- * A orientación e os puntos cardinais. -Utilización de técnicas para orientarse mediante a observación dos elementos do medio (sol, estrelas, árbores, solainas, etc.) e o compás
- * O espazo e o tempo individual e de relación. -Orientación, dirección e traxectoria
- * Aspectos básicos das funcións de relación (sensacións e movementos), nutrición (circulación, respiración). Identificación e localización dos principais órganos e aparatos
- * Prácticas de relaxación, respiración...
- * Aspectos musicais e expresivos da canción e a peza instrumental: -Musicais: ritmo, melodía, harmonía e forma. -Expresivos: intensidade, tempo.
- * Utilización do corpo como instrumento de percusión: xesto sonoro e recurso vocal.
- * Calidades do son: duración, intensidade..
- * O espazo e o tempo individual e de relación: -Ritmo, duración, velocidade, etc.
- * Sistemas e elementos de comunicación non verbal: a imaxe, o son, e o xesto e o movemento corporal. -Outros elementos de comunicación non verbal: son, xesto e movemento corporal.
- * O movemento expresivo: pantomima. expresión corporal e danza.
- * Dramatización e simulación da cooperación e dos conflitos entre grupos sociais e culturais.
- * Participación responsable na toma de decisións do grupo, achegando as opinións propias e respectando as dos demais.

É obxecto tanto da E. F. como da Artística, especialmente nos ámbitos de Música e Dramatización, o control corporal en relación coa tensión, a relaxación e a respiración, así como o espazo que é abordado dende a experiencia física do movemento corporal. Finalmente, o tempo é un contido en Educación Física o tratamento da cal é similar ao que se ofrece en Educación Artística, pois nunha e outra se afronta o ritmo, a duración e a secuencia.

Competencias clave.

As competencias clave do currículo serán as seguintes:

1ª. Comunicación lingüística (CCL).

2ª. Competencia matemática e C. en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

3ª. Competencia dixital (CD).

4ª, Aprender a aprender (CAA).

5ª. Competencias sociais e cívicas (CSC).

6ª. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

7ª. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Potenciarase o desenvolvemento da competencia de comunicación lingüística e da competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ao mesmo tempo.

Actividades de desenvolvemento das competencias clave:

Competencia en comunicación lingüística. A educación física desenvolve esta competencia desde varias perspectivas, pero, en todas elas, grazas á variedade de intercambios comunicativos que permite, á parte do vocabulario específico que achega.

Competencia matemática e ciencias da tecnoloxía. Certas actividades que se realizan en educación física e contribúen ao desenvolvemento da competencia matemática son:

* Apreciación de distancias, de traxectorias ou de velocidades nos lanzamentos, nas recepcións, nos golpes

e en calquera tarefa de manipulación que se faga con móbiles, desenvolvendo tamén a percepción espacial.

* A ocupación do espazo de acción, a dispersión, o agrupamento... Estes aspectos inflúen na boa adquisición das habilidades perceptivas e son importantes na maioría das actividades que se fan, especialmente nos deportes.

* A formación de figuras xeométricas co corpo, tanto individualmente como en grupo (xogos de roda, distribución en ringleiras...) ou con distintos materiais (cordas, ladrillos de psicomotricidade...)

* Interpretación de símbolos: por exemplo, ao traballar a orientación hai que entender a relación entre o que está representado no plano e a realidade, polo que resulta imprescindible interpretar os símbolos máis básicos.

Competencia social e cívica, aprender a aprender, sentido da iniciativa e espírito emprendedor, conciencia e expresións culturais. Algunhas achegas a estas competencia son as seguintes:

* Aumento da percepción: búscase enriquecer a percepción e o control do propio corpo

(esquema corporal), do espazo e do tempo, mellorando deste xeito o coñecemento do mundo que nos rodea e as relacións coas demais persoas e cos obxectos.

* Exploración e coñecemento doutros medios (acuático, natural, neve...): algunhas das actividades da área de educación física realízanse no medio natural ou incluso no medio acuático, o cal axudará o alumnado a coñecer as diferenzas, as súas características, os distintos espazos...

* Mellora da saúde e da calidade de vida: entendida como o estado de completo benestar físico, mental e social, e non só como ausencia de enfermidade. A mellora na condición física (especialmente no terceiro ciclo) ten numerosas repercusións na saúde: diminución do peso corporal, aumento das cavidades do corazón, do ton muscular, da autoestima... Tamén contribúen á mellora da saúde e da calidade de vida o traballo da hixiene corporal, a adquisición de hábitos alimenticios axeitados, o rexeitamento da ingestión de substancias prexudiciais, así como a práctica de hixiene postural en accións cotiás e propias da actividade física. Tratamento da información e competencia dixital. A área de educación física contribúe a esta competencia desde os seguintes puntos de vista:

* Por unha banda, as nenas e os nenos aprenden a valorar criticamente as mensaxes referidas ao corpo, procedentes dos medios de información e de comunicación, que poden danar a imaxe corporal. Ademais deben saber seleccionar a información importante.

* Por outra banda, o alumnado ten que ser quen de atopar a información usando as TIC: bases de datos, procesadores de texto, tratamento da imaxe, utilización da internet como ferramenta de busca... Debe amosar un dominio básico de diferentes linguaxes (icónica, visual, sonora, gráfica...) e un coñecemento dos tipos de información, das súas fontes, das súas posibilidades e da súa localización. Competencia social e cidadá. As características da educación física, especialmente no que se refire á dinámica de relacións, presente nas sesións, fana axeitada para a educación en habilidades sociais:

* Cun axeitado enfoque metodolóxico e didáctico, faranse grandes achegas a esta competencia: a busca de obxectivos grupais comúns nun xogo cooperativo, o diálogo e a toma de decisións compartidas, as estratexias de cooperación ou oposición nos deportes, a comunicación... son un medio eficaz para facilitar a relación, a integración, o respecto, a cooperación e a solidariedade.

* A educación física conciencia e axuda a ter en conta ás demais persoas nas actividades propostas, a confiar nelas, a participar colectiva e grupalmente, a asumir os diferentes papeis e as regras do xogo, a compartir o éxito e o fracaso do equipo, a discutir e elixir representantes,

normas, funcións... aceptando as posibilidades e limitacións propias e alleas, independentemente do sexo, da raza, das crenzas, das características físicas...

* Atenderase ao xogo limpo, responsabilizándose cadaquén da integridade do resto de participantes. No caso do xurdimento de conflitos, resolveranse por medio da negociación, baseada no diálogo.

* Apreciando a parte artística de certas execucións motrices. Potenciando o desenvolvemento estético, a creatividade, a imaxinación, a dramatización, a expresión. Deste xeito, as manifestacións artísticas significarán unha fonte de gozo e enriquecemento persoal, valorando criticamente as mensaxes difundidas. Entendendo algunhas manifestacións da motricidade

humana como feitos culturais presentes en todas as culturas e civilizacións. Competencia para aprender a aprender. O logro desta competencia ten relación coa metodoloxía e coa maneira de presentar as tarefas na organización do proceso de ensino-aprendizaxe:

* Aprender a aprender por medio das actividades cooperativas, en que o grupo-clase ten que buscar a colaboración e as achegas de todas as persoas que o compoñen, favorecendo o diálogo, a busca, o consenso, o razoamento e a comprensión das ideas achegadas polas e polos demais.

* O axeitado coñecemento de si mesma e de si mesmo, do propio corpo, das posibilidades de acción, do contorno que nos rodea, dos demais compañeiras e compañeiros así como a comprensión dos patróns de movemento realizados para transferir a outras accións que favoreza o coñecemento das propias capacidades e a autoestima.

* Do mesmo xeito, as estratexias que cada nena e neno desenvolven con respecto ao autocontrol e ao control da actividade, regulando os seus movementos e accións e respondendo aos obxectivos propostos, favorecerán o feito de aprender a aprender. Autonomía e iniciativa persoal. A educación física aborda a autonomía e a iniciativa persoal do alumnado desde varias perspectivas:

* Mellorando o coñecemento do seu propio corpo e do contorno ao estruturar o esquema corporal, así como a percepción do espazo e do tempo, de maneira que se gañe progresivamente autonomía e se fagan os movementos máis ricos e variados.

* Incrementando o nivel de habilidades e de capacidades e, en consecuencia, a autonomía e a iniciativa persoal.

* Utilizando unha metodoloxía que favoreza a exploración: os estilos de ensino que potencian a busca creando dúbidas nos coñecementos adquiridos ata o momento incrementan a

capacidade do alumnado para realizar as accións con progresiva autonomía. A metodoloxía empregada tenderá á adquisición de aprendizaxes significativas, polo que é preciso que os contidos sexan coherentes desde un punto de vista obxectivo co nivel evolutivo e madurativo do alumnado.

Desta maneira, conseguirase unha alta motivación, xa que as aprendizaxes terán conexión coas inquiredanzas, necesidades e capacidades de cada neno e de cada nena.

Na etapa de educación primaria preténdese que todas as áreas curriculares estean relacionadas entre si (interdisciplinariedade). Os contidos impartidos nelas deben ter conexión e o profesorado das diferentes áreas deberá estar coordinado e programar globalmente, o que favorecerá que os nenos e nenas perciban as aprendizaxes transmitidas como parte dun todo, relacionadas, cohesionadas e con coherencia. Estruturar as aprendizaxes segundo a centros de interese pode ser unha boa alternativa para afianzar os coñecementos e garantir a calidade educativa. Partirase de estilos de ensino que favorezan a busca, a indagación e a investigación, implicando aspectos mentais nas execucións motrices. O descubrimento guiado ou a resolución de problemas baseándose en propostas motrices levará as alumnas e os alumnos a investigar, razoar e chegar a unha ou varias posibles solucións.

O xogo é un recurso metodolóxico que debe utilizarse para gran parte dos contidos que se traten. Está sobradamente demostrada polas correntes pedagóxicas actuais a idoneidade deste para acadar as aprendizaxes propostas. O xogo ten un carácter natural, está presente nas persoas case desde o nacemento e pode ser multidisciplinar. Cómpre destacar os tradicionais de Galicia, que nun pasado tiveron gran difusión, e que sendo transmitidos de xeración en xeración

Finalmente, é preciso prestar especial atención á eliminación das diferenzas sexistas, buscando a igualdade de oportunidades para os dous sexos co fin de chegar así a unha verdadeira «coeducación física».

Obxectivos da Área de Educación Física para 6º curso de E. Primaria.

- Adaptación ás novas circunstancias debido ao Covid-19 (Hábitos, rutinas, agrupamentos, tarefas,...)
- Tomar conciencia da posición do corpo e do seu control en situacións que non sexan cotiás nin habituais.
- Acepta-la súa realidade corporal, empregando o xogo como recurso. Realizar e organizar xogos no seu tempo libre.

- Sistematiza-los aprendizaxes anteriores en canto a hábitos alimenticios, hixiánicos e medidas de seguridade.
- Dosifica-lo esforzo mediante o coñecemento das propias capacidades e as dos compañeiros.
- Mostrar boa disposición para calquera tipo de actividade física, acadando o máximo rendemento de si mesmo.
- Solucionar problemas de estructuración espacio-temporal creados pola introducción de elementos máis complexos.
- Resolver problemas nos que diminúa o tempo empregado segundo sexa a selección de forma e tipo de movemento, executándoos de xeito satisfactorio.
- Recoñecer e valora-la capacidade de resolver problemas motores de un mesmo e dos compañeiros.
- Tomar conciencia do ton, relaxación e equilibrios estático e dinámico en situacións diferentes.
- Apreciar correctamente diferentes traxectorias de móbiles en situacións lúdicas.
- Adapta-las capacidades físicas básicas e destrezas motoras a outros medios descoñecidos.
- Manifestar solidariedade e compañeirismo en calquera actividade física.
- Coñece-las estratexias básicas do xogo (cooperación, oposición, cooperación/oposición).
- Distinguir entre deportes consolidados, e deportes adaptados a eles.
- Aumenta-la competencia motora mediante os deportes adaptados.
- Valorar, coñecer e practicar diferentes deportes, adaptados e alternativos.
- Coñecer actividades deportivas de diferentes Comunidades e o entorno no que se desenrolan.
- Ocuparse do mantemento tanto dos materiais como dos lugares nos que se practican os deportes aprendidos.
- Imitar movementos de complexidade progresiva, partindo de modelos establecidos
- Transmitir diferentes sensacións e estados de ánimo, utilizando as posibilidades que nos ofrece o noso corpo en movemento.
- Recoñecer sensacións, ideas e estados de ánimo nos outros compañeiros mediante os acenos e os movementos.

CONTIDOS CURRICULARES

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA				

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a das demais persoas ▪ B1.2..Adopción de actitudes de colaboración, tolerancia, respecto e resolución pacífica dos conflitos na práctica de xogos e outras actividades físicas. ▪ B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física. ▪ B1.4. Actitudes de aceptación, respecto e valoración cara a un mesmo, aos compañeiros e compañeiras e ao medio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Opinar coherentemente con actitude crítica tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.1.1. Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros e compañeiras as características dun xogo practicado na clase e o seu desenvolvemento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.1.3. Recoñece e cualifica negativamente as condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.1.4. Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, relacionada coa área. ▪ B1.6 Integración das tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Extraer e elaborar información relacionada con temas de interese na etapa, e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo as pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza, e utilizando programas de presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.2.3. Expón as súas ideas de forma coherente e exprésase de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ k ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Implicación activa en actividades motrices diversas, recoñecendo e aceptando as diferenzas individuais no nivel de habilidade. ▪ B1.8. Uso correcto de materiais e espazos na práctica da Educación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e ás demais persoas nas actividades físicas, en distintos contornos incluíndo a natural e nos xogos, aceptando as normas e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB1.3.2. Demostra autonomía e confianza en diferentes situacións, resolvendo problemas motores con espontaneidade e creatividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>física.</p> <ul style="list-style-type: none"> B1.9. O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal. B1.10. Coñecemento da normativa básica de circulación en rúas e estradas. B1.11. Identificación e respecto, ao realizar saídas fóra do colexio, dos sinais básicos de tráfico que afectan aos peóns e peoas e ás persoas ciclistas. 	<p>regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo. EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases. EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade. EFB1.3.6. Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CAA CSC CSC CAA CSC CAA
BLOQUE 2. O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN				
<ul style="list-style-type: none"> b k m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a das demais persoas mostrando unha actitude crítica cara ao modelo estético-corporal socialmente vixente. B2.2. Seguridade, confianza nun mesmo e nas demais persoas. B2.3. Autonomía persoal: autoestima, expectativas realistas de éxito. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Valorar, aceptar e respectar a propia realidade corporal e a das demais persoas, mostrando unha actitude reflexiva e crítica. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase. EFB2.1.2. Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA CSC CAA CSIEE
BLOQUE 3. HABILIDADES MOTRICES				
<ul style="list-style-type: none"> b j k 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Adaptación da execución das habilidades motrices a situacións de práctica de complexidade crecente, con eficiencia, seguridade e creatividade. B3.2. Realización combinada de desprazamentos, saltos, xiros, lanzamentos e recepcións. B3.3. Adaptación das 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB3.1.1. Adapta os desprazamentos a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural. EFB3.1.2. Adapta a habilidade motriz básica de salto a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CAA CSIEE CSC CCEE CAA CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>habilidades motrices a contornos de práctica non habituais que favorezan toma de decisións, con seguridade e autonomía: o medio natural.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Control e dominio motor e corporal desde unha formulación previa á acción. ▪ B3.5. Mellora das capacidades físicas básicas de forma xenérica e orientada á execución das habilidades motrices, recoñecendo a influencia da condición física na mellora destas. ▪ B3.6. Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións e contornos non habituais. ▪ B3.7. Valoración do esforzo e o traballo ben executado desde o punto de vista motor como base para a propia superación. ▪ B3.8. Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando as propias posibilidades e limitacións, así como a existencia de diferenzas no nivel de habilidade. 		<p>mantendo o equilibrio postural.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB3.1.3. Adapta as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo etc.) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes e non dominantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEE ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB3.1.4 Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, tendo en conta os tres eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEE ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB3.1.5. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB3.1.6. Realiza e propón actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais, adaptando as habilidades motrices á diversidade e incerteza procedente do contorno e ás súas posibilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 4. ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO EXPRESIVAS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ j ▪ k ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. O corpo e o movemento. Exploración, conciencia e gozo das posibilidades e recursos da linguaxe corporal. ▪ B4.2. Recoñecemento 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB4.1.1. Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos, utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas ou en grupos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEE ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB4.1.2. Representa ou expresa de forma creativa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>e utilización creativa das zonas corporais e compoñentes do movemento expresivo: espazo, tempo e a intensidade. Zonas corporais: de equilibrio (pernas e pés), de forza (centro de gravidade corporal), de autoridade (peito, ombreiros, brazos) e expresiva (rostro, mirada e pescozo).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Expresión e comunicación de sentimentos e emocións individuais e compartidas a través do corpo, o xesto e o movemento. ▪ B4.4. Execución de bailes ou danzas do folclore popular galego valorando a importancia da súa conservación e difusión. Execución de danzas do mundo valorando a diversidade como factor de enriquecemento individual e colectivo. ▪ B4.5. Participación na composición e execución de producións grupais a partir de estímulos rítmicos, musicais, poéticos... Elaboración de bailes, coreografías simples ou montaxes expresivas. 		<p>movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB4.1.3. Coñece, propón e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía establecida. ▪ EFB4.1.4. Constrúe e leva a cabo composicións grupais en interacción cos compañeiros e compañeiras utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais, plásticos ou verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA <ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE <ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ j ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, xenéricas e específicas e da condición física, participando en actividades artístico expresivas. ▪ B4.7. Recoñecer e valorar a posibilidade 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades artístico-expresivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB4.2.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nas actividades expresivas. ▪ EFB4.2.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CAA <ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	de cambiar as montaxes ou coreografías de actividades artístico-expresivas (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo.		mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.	
BLOQUE 5. ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Autonomía na hixiene corporal (vestimenta e aseo tras o exercicio) e adquisición de hábitos posturais e alimentarios saudables (incluída a correcta hidratación durante e despois do exercicio). ▪ B5.2. Recoñecemento dos beneficios da actividade física na saúde integral da persoa e identificación crítica das prácticas pouco saudables (sedentarismo, abuso do lecer audiovisual, adicción ás novas tecnoloxías, consumo de tabaco ou alcohol...). Valoración do xogo e o deporte como alternativas aos hábitos nocivos para a saúde. ▪ B5.3. Adquisición de hábitos de quecemento (global e específico), de dosificación do esforzo e recuperación, necesarios para previr lesións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB5.1.1. Interésase por mellorar as capacidades físicas. ▪ EFB5.1.2. Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos etc.). ▪ EFB5.1.3. Recoñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde e os prexudiciais do sedentarismo, dunha dieta desequilibrada e do consumo de alcohol, tabaco e outras substancias. ▪ EFB5.1.4. Adopta e promove hábitos posturais axeitados na súa vida cotiá e na práctica da actividade física, recoñecendo a súa importancia para saúde. ▪ EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CSC ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Mellora da condición física orientada á saúde en función do desenvolvemento psicobiolóxico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFB5.2.1. Mostra unha mellora global con respecto ao seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde. ▪ EFB5.2.2. Identifica a súa frecuencia cardíaca e respiratoria, en distintas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			intensidades de esforzo.	
			<ul style="list-style-type: none"> EFB5.2.3. Adapta a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC
			<ul style="list-style-type: none"> EFB5.2.4. Identifica o seu nivel comparando os resultados obtidos en probas de valoración das capacidades físicas e coordinativas cos valores correspondentes á súa idade 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CSC
<ul style="list-style-type: none"> k 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Recoñecemento e aplicación das medidas básicas de prevención e seguridade na práctica de actividade física en relación coa execución motriz, ao uso de materiais e espazos. B5.6. Valoración da actividade física como factor esencial no mantemento e mellora da saúde. Aprecio, gusto e interese polo coidado do corpo. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Identificar e interiorizar a importancia da prevención, a recuperación e as medidas de seguridade na realización da práctica da actividade física. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB5.3.1 Explica e recoñece as lesións e enfermidades deportivas máis comúns, así como as accións preventivas e os primeiros auxilios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CMCCT
BLOQUE 6. OS XOGOS E ACTIVIDADES DEPORTIVAS				
<ul style="list-style-type: none"> a b k m 	<ul style="list-style-type: none"> B6.1. Uso adecuado das estratexias básicas dos xogos relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación-oposición. B6.2. Aceptación e respecto cara ás normas, regras e persoas que participan no xogo. Elaboración e cumprimento dun código de xogo limpo. 	<ul style="list-style-type: none"> B6.1. Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motrices, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades 	<ul style="list-style-type: none"> EFB6.1.1. Utiliza os recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motrices. EFB6.1.2. Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CAA CAA CSIEE CSC
<ul style="list-style-type: none"> d k m o 	<ul style="list-style-type: none"> B6.3. O xogo e o deporte como fenómenos sociais e culturais. Práctica de xogos e actividades deportivas de 	<ul style="list-style-type: none"> B6.2. Coñecer, valorar e poñer en práctica a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas, en especial as de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> EFB6.2.1. Expón as diferenzas, características e/ou relacións entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades natureza. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEE CAA CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	SEXTO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	diferentes modalidades con dificultade crecente. ▪ B6.4. Coñecemento, práctica e valoración dos xogos e deportes tradicionais de Galicia. Coñecemento e práctica de xogos doutras culturas.		▪ EFB6.2.2. Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.	▪ CCEC ▪ CAA ▪ CSC
			▪ EFB6.2.3. Realiza e pon en valor distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando os principios e regras específicas destes.	▪ CCEC ▪ CAA ▪ CSC
▪ a ▪ b ▪ k	▪ B6.5. Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, xenéricas e específicas e da condición física, participando en xogos predeportivos e en predeportes. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as regras de xogo (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo. ▪ B6.6. Uso adecuado das estratexias básicas dos xogos relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación-oposición.	▪ B6.3. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico-deportivas.	▪ EFB6.3.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios.	▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CAA
			▪ EFB6.3.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC
			▪ EFB6.3.3. Distingue na práctica de xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC
			▪ EFB6.3.4. Describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparello locomotor se desenvolven na área de Ciencias da natureza.	▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA
▪ k ▪ l ▪ n ▪ o	▪ B6.7. Iniciación ao deporte de orientación (colexio, parque, medio natural). Toma de contacto co compás. Participación na organización e desenvolvemento de xogos de orientación. ▪ B6.8. Práctica responsable de actividades físicas lúdicas e deportivas nas saídas á contorno natural de Galicia. ▪ 6.9. Coñecemento, goce, coidado e valoración da natureza.	▪ B6.4. Manifestar respecto cara á contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando accións concretas dirixidas á súa preservación.	▪ EFB6.4.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural.	▪ CSC ▪ CAA
			▪ EFB6.4.2. Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.	▪ CSC ▪ CAA

MINIMOS ESIXIBLES

AREA	CA	EA	C_clave	MÍNIMO ESIXIBLE
E.F.	B1.1. Opinar coherentemente con actitude crítica tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións das demais persoas.	EFB1.1.1. Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.	CSC, CAA, CSIEE	Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.
E.F	B1.1. Opinar coherentemente con actitude crítica tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións das demais persoas.	EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros e compañeiras as características dun xogo practicado na clase e o seu desenvolvemento.	CCL, CAA, CSC	Explica aos seus compañeiros e compañeiras algunha característica dun xogo practicado na clase e o seu desenvolvemento
E.F	B1.1. Opinar coherentemente con actitude crítica tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións das demais persoas.	EFB1.1.3. Recoñece e cualifica negativamente as condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos.	CSC, CAA, CSIEE	Recoñece e cualifica negativamente algunhas condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos.
E.F	B1.1. Opinar coherentemente con actitude crítica tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións das demais persoas.	EFB1.1.4. Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades.	CSC, CSIEE, CAA	Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades.
E.F	B1.2. Extraer e elaborar información relacionada con temas de interese na etapa, e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.	EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita.	CD, CAA	Emprega as novas tecnoloxías para localizar e extraer algunha información que se lle solicita.
E.F	B1.2. Extraer e elaborar información relacionada con temas de interese na etapa, e	EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo as pautas	CCL, CD, CAA	Presenta os traballos solicitados con un mínimo de orde e limpeza

	compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.	proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza, e utilizando programas de presentación.		
E.F	B1.2. Extraer e elaborar información relacionada con temas de interese na etapa, e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.	EFB1.2.3. Expón as súas ideas de forma coherente e exprésase de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.	CCL, CSC	Expresase de forma fluida e intelixible, respectando aos demais.
E.F	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e ás demais persoas nas actividades físicas, en distintos contornos incluíndo a natural e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.	EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz.	CSC, CAA	Participa na maioría das actividades propostas e intenta mellorar a súa competencia.
E.F	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e ás demais persoas nas actividades físicas, en distintos contornos incluíndo a natural e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.	EFB1.3.2. Demostra autonomía e confianza en diferentes situacións, resolvendo problemas motores con espontaneidade e creatividade.	CSIEE, CAA, CCEC	Aborda a maioría das actividades de forma autónoma, resolvendo problemas motores con espontaneidade e creatividade
E.F	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e ás demais persoas nas actividades físicas, en distintos contornos incluíndo a natural e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.	EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	CSC, CSIEE, CAA	Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo a maioría de veces.
E.F	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e ás demais persoas nas actividades	EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	CSC	Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.

	físicas, en distintos contornos incluíndo a natural e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.			
E.F	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e ás demais persoas nas actividades físicas, en distintos contornos incluíndo a natural e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.	EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	CSC, CAA	Acepta o roll que lle toca e asume os resultados nos xogos
E.F	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e ás demais persoas nas actividades físicas, en distintos contornos incluíndo a natural e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.	EFB1.3.6. Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais.	CSC, CAA	Recoñece e respecta as principais normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais
E.F	B2.1. Valorar, aceptar e respectar a propia realidade corporal e a das demais persoas, mostrando unha actitude reflexiva e crítica.	EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	CSC, CAA	Respecta aos demais na competencia motriz e na realidade corporal.
E.F	B2.1. Valorar, aceptar e respectar a propia realidade corporal e a das demais persoas, mostrando unha actitude reflexiva e crítica.	EFB2.1.2. Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.	CSC, CAA, CSIEE	E consciente do esforzo necesario para a adquisición de novas habilidades.
E.F	B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.	EFB3.1.1. Adapta os desprazamentos a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	CSC, CCEC, CAA, CSIEE	E capaz de adaptarse mediante o movemento a cambios na realización de actividades.
E.F	B3.1. Resolver situacións motrices con	EFB3.1.2. Adapta a habilidade	CSC,	Salta en diferentes contornos

	diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.	motriz básica de salto a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	CCEE, CAA, CSIEE	actividades e adaptase a parámetros espazo-temporais
E.F	B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.	EFB3.1.3. Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes e non dominantes.	CSC, CCEE, CAA, CSIEE	Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes
E.F	B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.	EFB3.1.4 Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, tendo en conta os tres eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	CSC, CCEE, CAA, CSIEE	Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas,.
E.F	B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.	EFB3.1.5. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.	CSC, CAA, CSIEE	Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.
E.F	B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.	EFB3.1.6. Realiza e propón actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais, adaptando as habilidades motrices á diversidade e incerteza procedente do contorno e ás súas	CSC, CAA, CSIEE	Realiza actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais

		posibilidades.		
E.F	B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.	EFB4.1.1. Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos, utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas ou en grupos.	CCEC, CSC, CAA	Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos, utilizando os recursos expresivos do corpo
E.F	B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.	EFB4.1.2. Representa ou expresa de forma creativa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.	CCEC, CSC, CAA	Exprésase de forma creativa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais.
E.F	B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.	EFB4.1.3. Coñece, propón e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía establecida.	CCEC, CAA, CSC, CSIEE	Coñece e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, tentando seguir unha coreografía.
E.F	B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.	EFB4.1.4. Constrúe e leva a cabo composicións grupais en interacción cos compañeiros e compañeiras utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais, plásticos ou verbais.	CCEC, CAA, CSC	Participa en composicións grupais de bailes utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais.
E.F	B4.2. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades artístico-expresivas.	EFB4.2.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nas actividades expresivas.	CMCCT, CSC, CAA	Identifica a flexibilidade nas actividades expresivas.
E.F	B4.2. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades artístico-expresivas.	EFB4.2.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.	CMCCT, CAA, CSC	Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices
E.F	B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar,	EFB5.1.1. Interésase por mellorar as capacidades físicas.	CSIEE, CAA	Ten interese por mellorar as CFB

	manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.			
E.F	B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.	EFB5.1.2. Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos etc.).	CSC, CAA, CMCCT	Relaciona hábitos de alimentación coa actividade física en algún aspecto
E.F	B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.	EFB5.1.3. Recoñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde e os prexudiciais do sedentarismo, dunha dieta desequilibrada e do consumo de alcohol, tabaco e outras substancias.	CSC, CAA, CMCCT	Recoñece efectos beneficiosos do exercicio físico relacionado coa saúde e identifica os nocivos.
E.F	B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.	EFB5.1.4. Adopta e promove hábitos posturais axeitados na súa vida cotiá e na práctica da actividade física, recoñecendo a súa importancia para saúde.	CSC, CAA, CSIEE, CMCCT	. Adopta hábitos posturais axeitados na práctica da actividade física, recoñecendo a súa importancia para saúde.
E.F	B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.	EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva.	CSC, CAA, CSIEE	Fai o quecemento de forma autónoma.
E.F	B5.2. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde.	EFB5.2.1. Mostra unha mellora global con respecto ao seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde.	CAA, CSIEE, CSC	Mellora as súas C.F.B
E.F	B5.2. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde.	EFB5.2.2. Identifica a súa frecuencia cardíaca e respiratoria, en distintas intensidades de esforzo.	CAA, CMCCT, CSC	Ser capaz de tomar o pulso cardíaco
E.F	B5.2. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas	EFB5.2.3. Adapta a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade.	CAA, CSIEE, CSC	Ser capaz de regular o sforzo e adaptalo a duración da actividade.

	posibilidades e a súa relación coa saúde.			
E.F	B5.2. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde.	EFB5.2.4. Identifica o seu nivel comparando os resultados obtidos en probas de valoración das capacidades físicas e coordinativas cos valores correspondentes á súa idade	CAA, CMCCT, CSC	Identifica o seu nivel con respecto ao grupo na realización de test físicos.
E.F	B5.3. Identificar e interiorizar a importancia da prevención, a recuperación e as medidas de seguridade na realización da práctica da actividade física.	EFB5.3.1 Explica e recoñece as lesións e enfermidades deportivas máis comúns, así como as accións preventivas e os primeiros auxilios.	CCL, CAA, CSC, CMCCT	recoñece algunha lesións ou enfermidade deportivas máis común.
E.F	B6.1. Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motrices, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades	EFB6.1.1. Utiliza os recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motrices.	CSC, CSIEE, CAA	Emprega algunha táctica individual ou colectiva
E.F	B6.1. Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motrices, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades	EFB6.1.2. Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais.	CAA, CSIEE, CSC	Combina habilidades asustándose a parámetros espazo-temporais.
E.F	B6.2. Coñecer, valorar e poñer en práctica a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas, en especial as de Galicia.	EFB6.2.1. Expón as diferenzas, características e/ou relacións entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades natureza.	CCL, CCEE, CAA, CSC	Expón algunha diferenzas, características e/ou relacións entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades natureza.
E.F	B6.2. Coñecer, valorar e poñer en práctica a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas, en especial as de Galicia.	EFB6.2.2. Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.	CCEC, CAA, CSC	Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe de algún xogo ou deporte tradicional de Galicia.

E.F	B6.2. Coñecer, valorar e poñer en práctica a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas, en especial as de Galicia.	EFB6.2.3. Realiza e pon en valor distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando os principios e regras específicas destes.	CCEC, CAA, CSC	Coñecer e practicar algún xogo tradicional de Galicia.
E.F	B6.3. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico-deportivas.	EFB6.3.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios.	CMCCT, CSC, CAA	Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios.
E.F	B6.3. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico-deportivas.	EFB6.3.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices.	CMCCT, CAA, CSC	. Recoñecer a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices.
E.F	B6.3. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico-deportivas.	EFB6.3.3. Distingue na práctica de xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.	CMCCT, CAA, CSC	Distinguir na práctica de xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.
E.F	B6.3. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico-deportivas.	EFB6.3.4. Describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparello locomotor se desenvolven na área de Ciencias da natureza.	CMCCT, CCL, CSC, CAA	Empregar termos sobre o aparello locomotor na descripción de exercicios
E.F	B6.4. Manifestar respecto cara á contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando accións concretas dirixidas á súa preservación.	EFB6.4.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural.	CSC, CAA	Ser responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural
E.F	B6.4. Manifestar respecto cara á contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando accións concretas dirixidas á súa preservación.	EFB6.4.2. Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.	CSC, CAA	Utilizar os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar

Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso anterior

Considero que se adquiriron os mínimos imprescindibles no curso 19-20.

No curso 20-21, nas primeiras semanas de presencialidade íranse observando as posibles dificultades ou necesidades, fundamentalmente no aspecto socializador, de relación, emocional, actitudinal, de aspectos de práctica de actividades deportivas e deportes no que a materia de educación física a través dos xogos e actividades, de forma presencial e activa é tan importante. E tamén, na que o contacto prodúcese en múltiples ocasións, e que atendendo ao protocolo Covid-19 seguiremos neste curso 20-21 con aspectos que non podemos abordar.

ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE

AREA	BLOQUE	Obx.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE
E.F.	BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA	a,c,d,k,m	<p>B1.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a das demais persoas</p> <p>B1.2..Adopción de actitudes de colaboración, tolerancia, respecto e resolución pacífica dos conflitos na práctica de xogos e outras actividades físicas</p> <p>B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física</p> <p>B1.4. Actitudes de aceptación, respecto e valoración cara a un mesmo, aos compañeiros e compañeiras e ao medio.</p> <p>B1.5. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, relacionada coa área</p> <p>B1.6 Integración das tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.</p>	<p>Actividades e xogos motrices en xeral</p> <p>Actividades de expresión corporal</p> <p>Xogos cooperativos</p> <p>Xogos de confianza.</p> <p>Actividades de concienciación de normas de convivencia, de respecto ao medio ambiente, de seguridade vial, de hábitos de saúde</p> <p>Actividades na sá de informática empregando as TIC</p>

			<p>B1.7. Implicación activa en actividades motrices diversas, recoñecendo e aceptando as diferenzas individuais no nivel de</p> <p>B1.8. Uso correcto de materiais e espazos na práctica da Educación física</p> <p>B1.9. O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal.</p> <p>B1.10. Coñecemento da normativa básica de circulación en rúas e estradas.</p> <p>B1.11. Identificación e respecto, ao realizar saídas fóra do colexio, dos sinais básicos de tráfico que afectan aos peóns e peoas e ás persoas ciclistas.</p>		
	BLOQUE 2. O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN	b,k,m	<p>B2.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a das demais persoas mostrando una actitude crítica cara ao modelo estético-corporal socialmente vixente.</p> <p>B2.2. Seguridade, confianza nun mesmo e nas demais persoas.</p> <p>B2.3. Autonomía persoal: autoestima, expectativas realistas de éxito.</p>	<p>Xogos e actividades motrices en xeral</p> <p>Xogos e actividades de expresión corporal</p> <p>Test físicos</p>	
	BLOQUE 3. HABILIDADES MOTRICES	b,j,k	<p>B3.1. Adaptación da execución das habilidades motrices a situacións de práctica de complexidade crecente, con eficiencia, seguridade e creatividade.</p> <p>B3.2. Realización combinada de desprazamentos, saltos, xiros, lanzamentos e recepcións. B3.3. Adaptación das habilidades motrices a contornos de práctica non habituais que favorezan toma de decisións, con seguridade e autonomía: o medio natural</p> <p>. B3.4. Control e dominio motor e corporal desde unha formulación previa á acción.</p> <p>B3.5. Mellora das capacidades físicas básicas de forma</p>	<p>Xogos e actividades motrices en xeral</p> <p>Actividades de descubrimento</p> <p>Actividades de potenciación das C.F.B.</p> <p>Test físicos</p>	

			<p>xenérica e orientada á execución das habilidades motrices, recoñecendo a influencia da condición física na mellora destas. B3.6. Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións e contornos non habituais.</p> <p>B3.7. Valoración do esforzo e o traballo ben executado desde o punto de vista motor como base para a propia superación.</p> <p>B3.8. Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando as propias posibilidades e limitacións, así como a existencia de diferenzas no nivel de habilidade.</p>		
	BLOQUE 4. ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO EXPRESIVAS	b,d,j,k,m,o	<p>B4.1. O corpo e o movemento. Exploración, conciencia e gozo das posibilidades e recursos da linguaxe corporal.</p> <p>B4.2. Recoñecemento e utilización creativa das zonas corporais e compoñentes do movemento expresivo: espazo, tempo e a intensidade. Zonas corporais: de equilibrio (pernas e pés), de forza (centro de gravidade corporal), de autoridade (peito, ombreiros, brazos) e expresiva (rostro, mirada e pescozo).</p> <p>B4.3. Expresión e comunicación de sentimentos e emocións individuais e compartidas a través do corpo, o xesto e o movemento.</p> <p>B4.4. Execución de bailes ou danzas do folclore popular galego valorando a importancia da súa conservación e difusión. Execución de danzas do mundo valorando a diversidade como factor de enriquecemento individual e colectivo</p> <p>. B4.5. Participación na composición e execución de producións grupais a partir de estímulos rítmicos, musicais, poéticos... Elaboración de bailes, coreografías simples ou montaxes expresivas.</p> <p>B4.6. Desenvolvemento das habilidades motrices</p>	<p>Xogos de exploración</p> <p>Xogos motrices</p> <p>Xogos de coñecemento</p> <p>Actividades de manipulación de obxectos</p>	

			básicas, xenéricas e específicas e da condición física, participando en actividades artístico expresivas. B4.7. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as montaxes ou coreografías de actividades artístico-expresivas (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo.		
	BLOQUE 5. ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE	a,b,k	<p>B5.1. Autonomía na hixiene corporal (vestimenta e aseo tras o exercicio) e adquisición de hábitos posturais e alimentarios saudables (incluída a correcta hidratación durante e despois do exercicio).</p> <p>B5.2. Recoñecemento dos beneficios da actividade física na saúde integral da persoa e identificación crítica das prácticas pouco saudables (sedentarismo, abuso do lecer audiovisual, adicción ás novas tecnoloxías, consumo de tabaco ou alcohol...).</p> <p>Valoración do xogo e o deporte como alternativas aos hábitos nocivos para a saúde.</p> <p>B5.3. Adquisición de hábitos de quecemento (global e específico), de dosificación do esforzo e recuperación, necesarios para previr lesións.</p> <p>B5.4. Mellora da condición física orientada á saúde en función do desenvolvemento psicobiolóxico.</p> <p>B5.5. Recoñecemento e aplicación das medidas básicas de prevención e seguridade na práctica de actividade física en relación coa execución motriz, ao uso de materiais e espazos.</p> <p>B5.6. Valoración da actividade física como factor esencial no mantemento e mellora da saúde. Aprecio, gusto e interese polo coidado do corpo.</p>	<p>Xogos e actividades TIC relacionados coa seguridade vial, capacidades físicas básicas, saúde corporal.</p> <p>Exercicios de concienciación de hábitos corporais e de saúde</p> <p>Xogos e exercicios de adquisición de nocións básicas de quecemento</p> <p>Xogos e exercicios de fomento da autonomía persoal.</p> <p>Xogos e exercicios de mellora da condición física</p>	
	BLOQUE 6. OS XOGOS E ACTIVIDADES	a,b,k,m	B6.1. Uso adecuado das estratexias básicas dos xogos relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación-oposición.	Xogos predeportivos	

	DEPORTIVAS	<p>B6.2. Aceptación e respecto cara ás normas, regras e persoas que participan no xogo. Elaboración e cumprimento dun código de xogo limpo.</p> <p>B6.3. O xogo e o deporte como fenómenos sociais e culturais. Práctica de xogos e actividades deportivas de diferentes modalidades con dificultade crecente. B6.4. Coñecemento, práctica e valoración dos xogos e deportes tradicionais de Galicia. Coñecemento e práctica de xogos doutras culturas.</p> <p>B6.5. Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, xenéricas e específicas e da condición física, participando en xogos predeportivos e en predeportes. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as regras de xogo (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo. B6.6. Uso adecuado das estratexias básicas dos xogos relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación-oposición.</p> <p>B6.7. Iniciación ao deporte de orientación (colexio, parque, medio natural). Toma de contacto co compás. Participación na organización e desenvolvemento de xogos de orientación.</p> <p>B6.8. Práctica responsable de actividades físicas lúdicas e deportivas nas saídas á contorno natural de Galicia.</p> <p>6.9. Coñecemento, goce, coidado e valoración da natureza</p>	<p>Xogos regrados</p> <p>Práctica de deportes de equipo</p> <p>Práctica de xogos populares</p> <p>Xogos de orientación</p> <p>Xogos na natureza</p>	
--	------------	--	---	--

Avaliación.

Será flexible, tendo en conta o nivel educativo do alumnado e as súas propias características e posibilidades. Coñecerase o nivel de cumprimento dos obxectivos xerais.

Terase en conta a función formativa, indicando se todo marcha ben, ou se polo contrario se deben aplicar mecanismos correctores para as insuficiencias dos alumnos-as, ou para a súa propia metodoloxía. Comeza no principio do proceso de aprendizaxe e remata no momento da avaliación final ou sumativa, na que se valoran os resultados conquistados polo alumno ou a alumna en relación coas capacidades indicadas nos obxectivos xerais.

Será continua, realizándose ao longo de todo o proceso de ensino-aprendizaxe e pretende describir e interpretar, non tanto medir e clasificar. Asemade pasamos por unha avaliación global, que fixa a atención no conxunto das áreas e, en particular, nos diferentes tipos de contidos, é dicir, considera tódolos elementos e procesos que están relacionados co que é obxecto de avaliación.

Especial importancia ten este curso a avaliación inicial, que proporciona datos sobre os coñecementos previos dos alumnos e alumnas para decidi-lo nivel no que deben desenrolárense os novos contidos a ensinar e as relacións que deben establecerse entre eles.

A avaliación en actitudes e valores implica dificultades especiais. Algúns contidos actitudinais podémo-los comprobar na pista de xogo, ximnasio, etc., pero outros escápanse ás nosas observacións. As opinións e comportamentos serán as vías para comprobalo.

Grande parte do que o alumno aprende tanto no que a valores coma actitudes se refire non se lle ensina sistemática e conscientemente, será tarefa do mestre recrear na práctica, actuando como modelo, os sistemas de valores, actitudes e normas, que serán asumidos e interiorizados polo alumnado nun proceso reflexivo.

O mestre autoavaliará a súa actividade na aula tendo en conta obxectivos, actividades, estratexias, metodoloxía, materiais, organización, etc.

Avaliación inicial

En canto ás dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa:

a) Analizados os informes de avaliación individualizados do curso anterior, tódolos alumnos-as se atopan nunha situación de normalidade, dentro da excepcionalidade da situación xerada pola Covid-19. Aprecianse algunhas dificultades en xeral, fundamentalmente no aspecto

socializador, de relación, emocional, actitudinal, de aspectos de práctica de actividades deportivas e deportes relacionados coas medidas anti Covid-19 que afectan ao desenvolvemento da clase de E.F.

b) En canto á detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2019/2020 así como a súa correspondencia coa falta do desenvolvemento das correspondentes competencias clave considero que na materia de Educación Física irase vendo conforme avance o curso de forma presencial, prestando especial atención a competencias como Aprender a aprender, Conciencia social e cívica e Sentido da iniciativa e espírito emprendedor.

c) De ter coñecemento dalgún alumno-a cunha situación emocional, ou de outro tipo, que requira especial atención, será comunicada ao titor e orientación, co fin de tomar as decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.

Probas específicas.

Educación presencial:

- Interpretación de datos e motivación para os alumn@s (probas antropométricas, velocidade, resistencia, flexibilidade, salto horizontal, habilidades, test de Course Navette adaptado).

Educación non presencial:

- **Cuestionarios sobre os contidos**

Observación sistemática.

- Pautas de observación.
- Cuestionarios de avaliación.
- Rexistros anecdóticos.
- Diario de clase.

(cada alumn@ posúe unha ficha persoal na que se anotan tódolos datos e incidencias)

CRITERIOS CONCRETOS DE CUALIFICACIÓN (PRESENCIAL)

Observación directa dos estándares de aprendizaxe correspondentes aos contidos desenvolvidos nas Unidades Didácticas.	50%
---	-----

Observación directa dos estándares de aprendizaxe correspondentes aos contidos desenvolvidos nas Unidades Didácticas, comúns en tódolos trimestres (actitudinais, aseo)	25%
Circuitos e Test de condición física (medición cualitativa e cuantitativa das C.F.B., habilidades e destrezas, coordinación, axilidade)	25%

CRITERIOS CONCRETOS DE CUALIFICACIÓN (SEMIPRESENCIAL)

Si o periodo de presencialidade é maior que o non presencial tomarase como base a cualificación obtida nas unidades didácticas traballadas.

Traballo presencial	90%
Traballo non presencial	10%

Si o periodo de presencialidade é menor que o non presencial aplicaranse criterios que sinale a Consellería de Educación. No seu defecto aplicaranse criterios consensuados polo centro educativo, que se incorporarán a esta programación.

Instrumentos e procedementos de avaliación

AREA	EA	PROCEDEMENTO-INSTRUMENTO DE AVALIACIÓN
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.1.1. Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros e compañeiras as características dun xogo practicado na clase e o seu desenvolvemento.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.1.3. Recoñece e cualifica negativamente as condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.1.4. Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades.	Observación directa / Ficha de rexistro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita.	Observación directa / TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo as pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza, e utilizando programas de presentación.	Observación directa /traballos escritos/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.2.3. Expón as súas ideas de forma coherente e exprésase de forma correcta en	Observación directa/Lista de cotrol /TICs

	diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.	
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz.	Observación directa /Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.3.2. Demostra autonomía e confianza en diferentes situacións, resolvendo problemas motores con espontaneidade e creatividade.	Observación directa / Ficha rexistro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	Observación directa / Ficha rexistro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	Observación directa /Ficha rexistro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	Observación directa/Ficha rexistro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB1.3.6. Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais.	Observación directa /Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	Observación directa /Lista de cotro/TICs I
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB2.1.2. Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.	Observación directa /Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB3.1.1. Adapta os desprazamentos a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	Observación directa/Ficha rexistro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB3.1.2. Adapta a habilidade motriz básica de salto a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	Observación directa /Ficha rexistro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB3.1.3. Adapta as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo etc.) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes e non dominantes.	Observación directa /Ficha rexistro persoal /Probas obxectivas/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB3.1.4 Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, tendo en conta os tres eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	Observación directa / Ficha de rexistro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB3.1.5. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN	EFB3.1.6. Realiza e propón actividades físicas e	Observación directa /Ficha de

FÍSICA	xogos no medio natural ou en contornos non habituais, adaptando as habilidades motrices á diversidade e incerteza procedente do contorno e ás súas posibilidades.	registro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB4.1.1. Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos, utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas ou en grupos.	Observación directa / Ficha de registro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB4.1.2. Representa ou expresa de forma creativa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.	Observación directa/ Ficha de registro persoal/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB4.1.3. Coñece, propón e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía establecida.	Observación directa/Lista de cotrol
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB4.1.4. Constrúe e leva a cabo composicións grupais en interacción cos compañeiros e compañeiras utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais, plásticos ou verbais.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB4.2.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nas actividades expresivas.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB4.2.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.1.1. Interésase por mellorar as capacidades físicas.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.1.2. Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos etc.).	Observación directa / TICs/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.1.3. Recoñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde e os prexudiciais do sedentarismo, dunha dieta desequilibrada e do consumo de alcohol, tabaco e outras substancias.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.1.4. Adopta e promove hábitos posturais axeitados na súa vida cotiá e na práctica da actividade física, recoñecendo a súa importancia para saúde.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.2.1. Mostra unha mellora global con respecto ao seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde.	Observación directa /test físicos/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.2.2. Identifica a súa frecuencia cardíaca e respiratoria, en distintas intensidades de esforzo.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.2.3. Adapta a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs

EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.2.4. Identifica o seu nivel comparando os resultados obtidos en probas de valoración das capacidades físicas e coordinativas cos valores correspondentes á súa idade	Observación directa /test físicos/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB5.3.1 Explica e recoñece as lesións e enfermidades deportivas máis comúns, así como as accións preventivas e os primeiros auxilios.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.1.1. Utiliza os recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motrices.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.1.2. Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.2.1. Expón as diferenzas, características e/ou relacións entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades natureza.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.2.2. Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.	Observación directa /traballos escritos/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.2.3. Realiza e pon en valor distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando os principios e regras específicas destes.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.3.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.3.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.3.3. Distingue na práctica de xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.3.4. Describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparello locomotor se desenvolven na área de Ciencias da natureza.	Observación directa / traballos escritos/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.4.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs
EDUCACIÓN FÍSICA	EFB6.4.2. Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.	Observación directa/Lista de cotrol/TICs

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE / TEMPORALIZACIÓN

Os estándares de aprendizaxe están vinculados ás unidades didácticas traballadas, polo que se dividen nos tres trimestres. O peso reflectido é o pertencente ao 100% en cada trimestre

1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
1. Comezamos o curso E.A: 1.1.1-1.1.2-1.2.3	6. Xogos alternativos E.A: 1.3.2-3.1.5-3.1.6	10. Iniciación ao tenis E.A: 1.3.6-6.3.3-6.3.4
2. A miña forma física I E.A.: 5.1.1-5.1.2-5.1.3	7. Iniciación ao badminton E.A: 3.1.2-6.3.2	11. Iniciación ao volei E.A: 1.2.2-2.1.2-6.3.1
3. Aproxima. ao atletismo E.A.: 1.1.4-3.1.1-3.1.2	8. Iniciación ao baloncesto E.A: 1.1.3-6.1.1	12 . A miña forma física III E.A.: 5.2.1-5.2.4-5.3.1
4. Xogos E.A.: 1.2.1-6.2.2-6.2.3	9. Iniciación ao balonmán E.A.: 3.1.3-3.1.4	13. Xogos populares E.A: 6.2.1-6.4.1-6.4.2
5. Bailamos E.A.:4.1.1- 4.1.2-4.2.1	9. A miña forma física E.A: 5.1.4-5.2.2-5.2.3	14. Danzamos E.A: 4.1.3-4-1.4-4.2.2

PESO DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE POR TRIMESTRES

ESTÁNDARES DO 1º TRIMESTRE

EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz	4%
EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	5%
EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	4%
EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	4%
EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	4%
EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva.	4%
EFB1.1.1. Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.	5%
EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros e compañeiras as características dun xogo practicado na clase e o seu desenvolvemento.	5%
EFB1.1.4. Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades.	5%
EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita.	5%

EFB1.2.3. Expón as súas ideas de forma coherente e exprésase de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.	5%
EFB3.1.1. Adapta os desprazamentos a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	5%
EFB3.1.2. Adapta a habilidade motriz básica de salto a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	5%
EFB4.1.1. Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos, utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas ou en grupos.	5%
EFB4.1.2. Representa ou expresa de forma creativa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.	5%
EFB4.2.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nas actividades expresivas.	5%
EFB5.1.1. Interésase por mellorar as capacidades físicas.	5%
EFB5.1.2. Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos etc.).	5%
EFB5.1.3. Recoñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde e os prexudiciais do sedentarismo, dunha dieta desequilibrada e do consumo de alcohol, tabaco e outras substancias.	5%
EFB6.2.2. Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.	5%
EFB6.2.3. Realiza e pon en valor distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando os principios e regras específicas destes.	5%

ESTÁNDARES DO 2º TRIMESTRE

EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz	4%
EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	5%
EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	4%
EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	4%
EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	4%
EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva.	4%
EFB1.1.3. Recoñece e cualifica negativamente as condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos	6%
EFB1.3.2. Demostra autonomía e confianza en diferentes situacións, resolvendo problemas motores con espontaneidade e creatividade.	7%
EFB2.1.2. Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.	6%

EFB3.1.3. Adapta as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo etc.) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes e non dominantes.	7%
EFB3.1.4 Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, tendo en conta os tres eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural	7%
EFB3.1.5. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies	6%
EFB3.1.6. Realiza e propón actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais, adaptando as habilidades motrices á diversidade e incerteza procedente do contorno e ás súas posibilidades.	6%
EFB5.1.4. Adopta e promove hábitos posturais axeitados na súa vida cotiá e na práctica da actividade física, recoñecendo a súa importancia para saúde	6%
EFB5.2.2. Identifica a súa frecuencia cardíaca e respiratoria, en distintas intensidades de esforzo	6%
EFB5.2.3. Adapta a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade	6%
EFB6.1.1. Utiliza os recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motrices.	6%
EFB6.3.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices.	6%

ESTÁNDARES DO 3º TRIMESTRE

EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz	4%
EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	5%
EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	4%
EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	4%
EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	4%
EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva.	4%
EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo as pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza, e utilizando programas de presentación.	5%
EFB1.3.6. Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais.	5%
EFB4.1.3. Coñece, propón e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía establecida	5%
EFB4.1.4. Constrúe e leva a cabo composicións grupais en interacción cos compañeiros e compañeiras utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais, plásticos ou verbais.	5%
EFB4.2.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.	5%

EFB5.2.1. Mostra unha mellora global con respecto ao seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde	5%
EFB5.2.4. Identifica o seu nivel comparando os resultados obtidos en probas de valoración das capacidades físicas e coordinativas cos valores correspondentes á súa idade	5%
EFB5.3.1 Explica e recoñece as lesións e enfermidades deportivas máis comúns, así como as accións preventivas e os primeiros auxilios.	5%
EFB6.1.2. Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais.	5%
EFB6.2.1. Expón as diferenzas, características e/ou relacións entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades natureza.	5%
EFB6.3.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios.	5%
EFB6.3.3. Distingue na práctica de xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.	5%
EFB6.3.4. Describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparello locomotor se desenvolven na área de Ciencias da natureza.	5%
EFB6.4.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural.	5%
EFB6.4.2. Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.	5%

Programa de reforzo para a recuperación de materias pendentes de cursos anteriores.

O programa de reforzo para recuperación da área de Educación Física de cursos anteriores irá encamiñado á potenciación e consecución dos criterios expresado no apartado de mínimos esixibles. Farase un estudio inicial, e en colaboración co equipo de orientación estudarase o caso para unha intervención adecuada.

Actividades complementarias e extraescolares

Moitos dos alumnos e alumnas participan en actividades complementarias como karate, natación, tenis, patinaxe, futbito, baloncesto, etc. Desde o colexio, os profesores de E.F.colaboramos por exemplo na participación da maior parte posible do alumnado na carreira pedestre que se celebra na vila de Negreira. Asemade, ao longo do curso propóñense e organízanse liguillas para o alumnado que queira participar por clases en distintos deportes e xogos tanto na hora do recreo como en horas non lectivas, poñendo especial fincapé no xogo limpo , cumprimento das normas e respecto a tódolos participantes. Participamos no programa Xogade na modalidade de campo a través, na que se fan dúas saídas en horario lectivo e as

demáis en horario non lectivo.

Accións previstas de acordo co proxecto lector

O Proxecto lector do centro debe integrar todas as actuacións do centro destinadas ao fomento da lectura e da escritura e á adquisición de habilidades informativas, co fin de garantir a paulatina capacitación do alumnado nas Competencias Básicas que se pretenden, de cara á súa formación como cidadáns activos e solidarios. Con esta finalidade, empregarase cun enfoque funcional as distintas tecnoloxías da comunicación e da información ao alcance do alumnado, para incidir en aspectos específicos destes soportes e linguaxes de cara a unha utilización eficaz e comprensiva dos mesmos.

É importante que os nenos/as se enfronten ao proceso lector como unha tarefa habitual. Para isto intentarase realizar actividades nas que eles sexan os suxeitos da lectura, pero tamén noutras ocasións serán *“lectores de oído”*.

Entre as actividades a realizar desde a área de E. Física destacaríamos:

Lectura dos distintos tripticos e carteis relacionados con deportes a actividades físicas que se van colgando no taboleiro do ximnasio, lectura, tanto por parte do profesor como dos alumnos/as de “contos motores” para ser escenificados na clase; realización de diversas fichas relativas a diversos contidos tratados na clase (de coidado do corpo, sobre lateralidade, habilidades...); elaboración dun mural coas normas de clase; recollida por escrito de xogos populares (usando a biblioteca, ou recollidos da tradición oral);

Ademais fomentaremos un uso adecuado da linguaxe e a correcta expresión oral (propoñendo actividades diversas.

Accións previstas de acordo co plan de integración das TICs.

Neste curso académico todo o alumnado será instruído no funcionamento da páxina web do centro, na que se desenvolverá as tarefas no caso de educación non

presencial.

Desde a área de Educación Física impulsarase a consecución dos obxectivos propostos no Plan de Introducción das TICs. Para eso empregamos dentro da aula en algunhas sesións material como o ordenador persoal, pantalla, canón de video, cos que se levan a cabo distintos bailes ou danzas tanto como traballo da área de E.F. como preparación de coreografías ou bailes para o festival de nadal. En algunha ocasión utilízase a aula de informática para que os alumnos realicenn algún traballo relacionado con algún deporte, xogos tradicionais, etc. A través de Internet podemos acceder a páxinas web relacionadas co mundo da educación física, dos deportes, dos xogos, da estrutura do organismo, da nutrición... Por iso, nalgunhas sesións incluímos o uso do ordenador para o traballo destes contidos.

Oxectivos para o alumnado:

- Favorecer un uso máis educativo dos medios.
- Fomentar o interese por aprender
- Familiarizarse coas novas tecnoloxías
- Adquirir estratexias intelixentes de busca, tratamento, procesamento e presentación da información.
- Desenvolver o sentido crítico respecto á información recibida nestes medios.
- Adaptación dos alumnos e alumnas ás novas tecnoloxías e a introducción destas nas clases ordinarias de forma normalizada.
- Fomentar o traballo cooperativo do alumnado
- Estimular a creatividade e a imaxinación
- Acadar e mellorar competencias básicas.
- Acadar autonomía persoal no uso destes medios e tomar conciencia de que as novas estratexías adquiridas son a base para a apredizaxe de forma autónoma a longo da vida dos alumnos e alumnas.
- Potenciar a integración do alumnado con nesidades educativas especiais mediante o manexo de materiais adaptados .

Criterios para avaliar a o proxecto educativo de Educación Física.

Os criterios para avaliar o este prexecto de Educación Física atinxen a todos os apartados expresados. Logo de cada trimestre farase o axuste necesario e ao final do curso farase unha valoración global donde se reflexionará sobre os contidos propostos, consecución de obxectivos, aquelas partes nas que se atoparon dificultades, aspectos mellorables, disposición

de material e instalacións, etc , que quedarán reflectidos na memoria final de curso.

Atención á diversidade. Actividades de Ensino-aprendizaxe e Medidas de Reforzo.

Tomaranse as medidas axeitadas en cada momento para favorecer a integración e a non discriminación por características de raza, sexo, económicas ou sociais. Terase en conta que as actividades, a tarefa motriz está relacionada cos conceptos de habilidade e destreza. É no desenrolo dunha tarefa donde o alumno e a alumna pon de manifesto , amosa ou debe amosar o nivel de habilidade ou destreza acadado.

As actividades serán fundamentalmente motrices, de predominio enerxético pero tamén estará presente o aspecto informacional e o expresivo e afectivo. Polo que respecta á estrutura, e dicir: referido á maior ou menor concisión con que quedan expresados os elementos que compoñen a tarefa (obxectivos a lograr, criterios de éxito, operacións a facer, disposición e utilización de material...) deixaráselle marxe para a asimilación persoal dos alumnos-as, expresando estes-as a súa propia personalidade a través do movemento polo que se entrelazarán actividades definidas, semidefinidas e non definidas donde cada quen terá que probar e dicidir a mellor solución ante unha tarefa determinada.

Un criterio importante será adaptar as tarefas ós alumnos e alumnas e consideralas desde o punto de vista da súa dificultade, deste xeito, terei en conta a seguinte reflexión de Sánchez Bañuelos :

“ ¿ O grado de dificultade da tarefa correspóndese con nivel de execucion do alumno/a ?. E se isto é afirmativo ¿ Cal sería a progresión escalonada da aprendizaxe ? , e por outro lado ¿ En que aspectos concretos presenta dificultades a tarefa e como se adecua á mellora das habilidades que pretendemos derenrolar ? “. Ter en conta esta reflexión permitírame traballar en termos de esixencia de aprendizaxe, acercándome ós requirimentos individuais dos/as alumnos/as e ás súas disponibilidades para enfrontar cada actividade, tendo en conta o Mecanismo de Percepción, o Mecanismo de Decisión e o Mecanimo de Execución e Control.

No tratamento das habilidades máis específicas terei en conta que estas son unha combinación das habilidades básicas polo que o criteio a seguir será o ir do xeral cara ó específico. En xeral poñerei o acento na análise e estudio da conducta do suxeto, o alumno/a que realiza as accións e menos na análise das actividades ou tarefas en si mesmas.

En canto á organización do Grupo será fundamentalmente por subgrupos, aportando unha maior dose de individualidade á ensinanza, de tal forma que poidan conseguirse grupos o máis homoxeneos posibles coidando que non afloren relacións sociais negativas nen posibles actitudes humillantes para cos menos dotados ou a posible separación nenos-nenas.

Aproveitarei o recurso do xogo e das formas xogadas para platear moitas actividades, tratando que sexan motivantes e que permitan a participación plena e tamén que estén adaptadas ás diferencias individuais, introducindo os reforzos educativos que fosen necesarios.

Terei como punto de partida o desenvolvemento motor e atenderéi á evolución das capacidades físicas no individuo e á evolución das capacidades motrices.

Critérios metodolóxicos e organización.

A metodoloxía será fundamentalmente comunicativa, inclusiva, activa e participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real. Procurarase a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terase en conta os seus distintos ritmos e estilos de aprendizaxe e nivel de partida, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo. Nas sesións será globalizadora, lúdica, fomentando a exploración e o descubrimento, a creatividade e a valoración das propias posibilidades, empregando o xogo e as formas xogadas como recurso principal.

A metodoloxía nas sesións será globalizadora, participativa e lúdica, fomentando a exploración e o descubrimento, a creatividade e a valoración das propias posibilidades, empregando o xogo e as formas xogadas como recurso principal.

Segundo o obxectivo a acadar empregarase calquera dos seguintes métodos:

- **Conducido:** máxima intervención do mestre/a empregando a repetición e a demostración, cun estilo de aprendizaxe de mando directo.
- **Semiconducido:** intervención media do mestre/a; é unha aprendizaxe polo descubrimento guiado.
- **Non conducido:** mínima intervención do mestre; é unha aprendizaxe mediante a busca, dando grande importancia a creatividade do neno/a.

Mediante os métodos semiconducido e non conducido foméntase a iniciativa persoal do neno/a, a súa creatividade, autonomía e desenvolvemento afectivo-social co resto dos compañeiros/as, aprendendo a valorar a importancia do outro/a no proceso de ensino-aprendizaxe.

Preténdese que os alumnos e alumnas exploren, descubran e crean nas súas posibilidades de movemento, xunto a unha valoración das mesmas. Prestaremos especial

atención ós coñecementos previos que teñan os alumnos e alumnas, e ás súas diferencas específicas . Todo isto lévanos a unha atención individualizada, que responda ós diferentes ritmos de aprendizaxe e que respecte as dificultades que cada alumno poida atopar.

Non hai que conseguir unha resposta motriz única e válida para tódolos alumnos, senón mellora-la súa competencia motriz con respecto ó punto de partida.

O neno a través de xogos de ocupación do espazo e de exercitar aspectos temporais, aprende a utilizar e organiza-lo movemento. Máis adiante combina aspectos de espazo e tempo en estruturas máis complexas. Trataremos de desenrolar nos alumnos capacidades motrices e habilidades e destrezas básicas para futuras prácticas da actividade física. Establécense situacións nas que se deben dar unhas respostas motrices, coma a realización de diferentes tipos de xogos, cunha dificultade gradual.

As situacións de ensino-aprendizaxe contemplan contidos propios da expresión corporal, que nestas idades danse moi relacionadas cos contidos e habilidades perceptivas e esquema corporal, e ademais, actividades xenéricas de ensino/aprendizaxe con contidos de expresión e comunicación.

Dentro da área de Educación Física sistematizamos contidos referentes á saúde corporal e incluímos procedementos e actitudes considerados beneficiosos para o coidado que require o corpo.

- *O obxectivo principal e prioritario é o de tomar tódalas medidas necesarias para evitar accidentes. Estas medidas afectarán ó material empregado, ás instalacións e ós recursos humanos, polo que as actividades a facer estarán sempre en función das condicións nas que se deben levar a cabo as actividades para minimizar calquer risco (chan mollado ou húmido, etc)*
- As agrupacións de alumnos serán as que determine en cada momento, individual, por parellas, pequeno grupo, grupo clase, etc.

Criterios metodolóxicos educación non presencial

Traballaranse contidos fundamentalmente, mediante LIM (Libro Multimedia Interactivo), nos que se abordan aspectos informacionais relacionados fundamentalmente cos deportes e actividades deportivas, nos que os alumnos teñen que visualizar unha información para logo ir superando con acerto as distintas situacións que se lle presentan mediante formas xogadas interactivas, contribuíndo ao logro das competencias clave. Tamén se propoñen exercicios motrices por medio de fichas informativas, xogos motrices e realización de bailes e coreografías sinxelas individuais a

través de videos.

Material e recursos.

Contamos no CEIP O Coto con abundante material para o desenrolo da área de E.F. e as instalacións son tamén suficientes. En todo caso serán os dispoñibles en cada momento no centro, empregando só o material que estea en bo estado e as instalacións que permitan un desenvolvemento normal das actividades físicas e deportivas.

Atendendo ó criterio principal de preservar a seguridade e integridade do alumnado, non se realizará actividade física cando os espazos previstos para este fin non teñan e presenten unhas condicións aceptables. As actividades previstas para cando non se poidan utilizar os espazos para a práctica de actividades deportivas son as seguintes:

- Elaboración de material para E.F. como pelotas malabares, pelotas cometa,
- Realización de traballos escritos.
- Emprego da aula de informática para realización de traballos, visualización de contidos propios de cada ciclo: aparato locomotor, circulatorio,
- Realización de fichas na aula ordinaria.
- Visualización dalgún video relacionado con deportes.

Material e recursos educación non presencial

- Fundamentalmente empregarase a aula virtual do centro educativo, facilitarase un correo electrónico e empregarase videoconferencia cando sexa necesario.
- Fichas pdf para completar, actividades LIM, videos

UNIDADES DIDÁCTICAS / TEMPORALIZACIÓN 6º CURSO

Unidades didácticas	Nº Sesiones	Temporalización
1º TRIMESTRE		
1. COMEZAMOS O CURSO	5	Setembro
2. A MIÑA FORMA FÍSICA I	5	1ª, 2ª, 3ª semanas de outubro
3. APROXIMACIÓN AO ATLETISMO	5	4ª semana de outubro, 1ª e 2ª semana de novembro
4. XOGOS POPULARES	5	2ª, 3ª, 4ª semana de novembro
5. MÓVOME	5	decembro
2º TRIMESTRE		
6. Xogos alternativos	4	2ª,3ª semana de xaneiro
7. Iniciación ao badminton	4	4ª semana de xaneiro, 1ª semana de febreiro
8. Iniciación ao balonmán	4	2ª,4ª semana de febreiro
9. Iniciación ao baloncesto	4	1ª,2ª semana de marzo
10. A miña forma física II	4	3ª,4ª semana de marzo
3º TRIMESTRE		
11. Iniciación ao tenis	4	1ª, 2ª , 3ª semana de abril
12. Iniciación ao volei	4	4ª semana de abril, 1ª semana de maio
13. Xogos populares	4	2ª, 3ª semana de maio
14. A miña forma física III	4	4ª semana de maio ,1ª semana de xuño
15. MÓvome	4	2ª, 3ª semana de xuño

Modelo de sesión de Santos Berrocal:

Fase de información.	2/3 min
Fase de animación .	7/8 min
Fase de logro de obxectivos	30 min
Fase de volta a calma.	5 min
Fase de análise de resultados.	3/4 min

ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Ainda que os elementos transversais son tratados de forma interdisciplinar, a Educación Física é unha materia que contribúe de forma activa no desenvolvemento destes contidos, na súa introducción e na súa afirmación.

Os contidos transversais que se traballan na área de Educación Física son:

Educación do Consumidor: Trátase de estudar o tema do consumo en todas as súas vertentes cunha metodoloxía creativa e práctica, establecida en torno á experiencia persoal, que mostre os factores relacionados e implicados na actividade diaria, e de establecer comportamentos críticos e responsables en materia de consumo. Comprende distintos temas:

A publicidade: recoñecemento desta e análise, crítica e elaboración de anuncios en clase.

A alimentación: coñecer os procesos de produción e comercialización do produto, identificar as etiquetas e realizar unha compra equilibrada.

A vivenda: crear condutas que contemplan o uso correcto dos enseres e espazos da vivenda, o emprego de produtos domésticos que poidan resultar perigosos, e analizar o proceso de compra ou aluguer. Xogos, xoguetes e material escolar.

Ecoloxía e consumo: coñecer a incidencia do consumo no medio ambiente, as técnicas de reciclaxe e favorecer hábitos de aforro.

O diñeiro, os bancos e a compra: relacionar tipos de moedas, aforro, análise do proceso de compra, manexar pequenos orzamentos...

Os servizos públicos. Coñecer os servizos públicos .

Saúde e seguridade. Medidas de precaución para evitar accidentes e minimizar os riscos. Uso correcto do material e do propio corpo. Hábitos de higiene, de alimentación.

Lecer e tempo libre: valorar formas de tempo libre como a lectura e o xogo, dosificar o uso da televisión, contrastar prezo e carácter de diversos entretementos...

Educación Ambiental A través do coñecemento activo do contorno e de forma gradual implícase aos alumnos e alumnas na conservación e respecto do medio, formando unha mentalidade crítica e participativa , responsabilizando ao alumno dentro das súas posibilidades na preservación dos recursos. Pretendemos conseguir a creación de hábitos e actitudes con respecto á actuación individual no contorno.

Educación Moral e Cívica A mellor metodoloxía aplicable consiste no debate e o diálogo participativo e democrático baseado en situación e problemas reais, que son analizados mediante dúas técnicas .

Discusión de dilemas morais: baséase na discusión de breves historias que entrañen un conflito de valores, co cal o alumno crea argumentos e dúbidas ao redor dos valores

proprios, para restablecer o equilibrio de valores nun nivel de xuízo moral superior. **Clarificación de valores:** trátase de suscitar ao alumno unha revisión dos seus conceptos, crenzas e valores para conseguir que reflexione achega dos mesmos. Acódese para iso a unha lista de frases inacabadas ou a un conxunto de preguntas pechadas que obriguen ao alumno a expresar o seu punto de vista. A metodoloxía adecuada debe coidar especialmente a coherencia entre os contidos e os modos de educación na aula, potenciando a tolerancia, o intercambio de puntos de vista, a participación. Con este fin facilitarase a idea de paz positiva. Empregaremos diversas técnicas de cooperación e de participación, e recorreremos ás seguintes actividades: Estudo de casos, Técnicas de clarificación de valores, Análise de conflitos, Xogos de rol, Xogos de simulación.

Educación para a Saúde. Este tema reflíctese nunha referencia continua a prácticas que se consideran saudables, complementando toda actividade de aprendizaxe con hábitos que conllevan a comprensión e coidado da saúde, tanto no que se refire á asimilación dos conceptos, como na posta en práctica de actitudes e na realización de determinados procedementos en cada momento da vida da comunidade escolar. Os núcleos de elaboración destes contidos son principalmente: - Seguridade, prevención de accidentes e primeiros auxilios.. - Educación vial. - Coidados persoais: higiene e saúde- Alimentación saudable. - Uso de medicamentos e prevención de drogodependencias. - Prevención e control de enfermidades- Relacións humanas. Saúde mental. Afectividade e sexualidade. Os servizos sanitarios e a petición de axuda. - Medio ambiente e saúde.

Educación para a Igualdade de Ambos Sexos

Este tema transversal é unha constante no desenvolvemento de todas as áreas e traballarase en tódolos niveis, fomentando a igualdade de oportunidades.

SAIDAS PREVISTAS

Participamos no programa Xogade, na especialidade de campo a través e están previstas dúas saídas en horario lectivo entre o mes de decembro e Febreiro

É posible que este curso se supenda o programa polo Covid-19

Lexislación educativa e de centros escolares

-A Lei Orgánica de Mellora da Calidade do Ensino (LOMCE) é a actual lei educativa en vigor, que nace como resultado dunha serie de modificacións realizadas sobre a anterior

lei (LOE).

-Lei de educación - L.O.M.C.E (Lei orgánica 8/2013 - BOE 10/12/13)

-Lei de educación - L.O.E (Lei orgánica 2/2006 - DOG 05/05/2006)

-Currículum de primaria LOMCE - GALICIA (decreto 105/2014 - DOG 9/9/2014)

-Orde ECD/65/2015, de 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato

-A avaliación na educación primaria. (Orde do 09/06/2016)

-DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia (DOG 21/12/2011)

-Dereitos e deberes do alumnado e normas de convivencia en centros públicos (decreto 732/1995 de 5 de maio - BOE 02/06/95)

-Lei 4/2011 de convivencia e participación da comunidade educativa (DOG 5/06/11)

-Creación e regulación do observatorio galego de convivencia escolar - artigo 7 para centros educativos - (decreto 84/2007 - DOG 08/05/07)

Lei 2/2014 de 14 de abril, para a igualdade de trato e non discriminación de lesbianas, gays, transexuais, bisexuais e intersexuais de Galicia (Capítulo V " Medidas no ámbito educativo")

Instrucións do 30 de xullo 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas da educación infantil, da educación primaria, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato.

-A Lei organica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa,

modificou a Lei organica 2/2006, do 3 de maio, de educacion, coa finalidade de desenvolver medidas encamiñadas cara a un sistema educativo de calidade que garanta a equidade, a igualdade de oportunidades, a atención a diversidade e que posibilite que cada alumno e cada alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

O currículo na Comunidade Autónoma de Galicia para as diferentes etapas educativas está establecido no Decreto 330/2009, do 4 de xuño, e o Decreto 105/2014, do 4 de setembro, establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

A Orde 365/2020, do 22 de abril, do Ministerio de Educación e Formación Profesional, pola que se establecen o marco e as directrices de actuación para o terceiro trimestre do curso 2019/2020 e o inicio do curso 2020/2021, determina que as administracións educativas poderán autorizar para todo ou parte do curso 2020/2021 unha organización curricular excepcional, que garanta a consolidación, adquisición, reforzo ou apoio das aprendizaxes afectadas pola situación do terceiro trimestre do curso 19-20, por parte de todo o alumnado.

Nas Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/2020, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, están determinadas liñas para a preparación do curso 2020/2021 co obxecto de que os centros e o profesorado organicen plans de recuperación e adaptación do currículo e das actividades educativas para o curso 2020/2021, coa finalidade de permitir o avance de todo o alumnado e especialmente do que ten máis dificultades.

A Orde EFP/561/2020, do 20 de xuño, pola que se publican acordos da Conferencia Sectorial de Educación, para o inicio e o desenvolvemento do curso 2020/2021 establece que as administracións educativas adoptaran as medidas que correspondan para dar resposta a posibles alteracións das actividades lectivas presenciais.

O Protocolo de Adaptación ao Contexto da COVID 19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2020/2021, establece as medidas preventivas, colectivas e individuais, que deben adoptarse no inicio do desenvolvemento do curso escolar 2020/2021, tanto polo persoal docente e non docente como polo alumnado e as

súas familias, co obxectivo de protexer e previr no máximo posible o risco de contaxio por COVID-19.

Bibliografía:

- Sánchez Bañuelos: Bases para una didáctica de la Educación Física y el deporte. (1989)
- Mosston M. (1993). La enseñanza de la Educación Física.
- Castañer e Camerino. (1991) . La educación Física en la Enseñanza Primaria.
- Blázquez. (1986) Iniciación a los deportes de equipo.
- Blázquez. (1999). Evaluar en Educación Física.
- Sántos Berrocal.
- Pérez y Verdes. Xogos populares en Galicia.

NOME		CURSO	
------	--	-------	--

	1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
ASISTENCIA			
ASEO			
INDUMENTARIA			
NORMAS			

a) TEST / PRBAS OBXECTIVAS 25% (valor das probas en anexo nº 1) (cuantitativo+cualitativo)

	1º TRI.	2º TRI.	3º TRI.
VELOCIDADE 0,3			
RESISTENCIA 0,3			
COORDINACIÓN 0,4			
SALTO H. 0,3			
AXILIDADE 0,3			
CIRCUITO H. 0,4			

AVALIACIÓN a =25% (2,5 ptos) + b =50% (5 ptos) + c =25% (2,5 ptos)

NOTA 1º TRIMESTRE a+b+c		NOTA 2º TRIMESTRE a+b+c		NOTA 3º TRIMESTRE a+b+c	
-----------------------------------	--	-----------------------------------	--	-----------------------------------	--

b) U.D.	50%	SESIÓNS	NOTA	U.D.	50%	SESIÓNS	NOTA	U.D.	50%	SESIÓNS	NOTA
1. Comezamos o curso	(5)			6. Xogos alternativos	(4)			10. Iniciación ao tenis	(4)		
E.A.: 1.1.1-1.1.2-1.2.3	1pto			E.A.: 1.3.2-3.1.5-3.1.6	1pto			E.A.:1.3.6-6.3.3-6.3.4	1ptos		
2. A miña forma física I	(5)			7. Iniciación ao badminton	(4)			11. Iniciación ao volei	(4)		
E.A.: 5.1.1-5.1.2-5.1.3	1pto			E.A.: 3.1.2-6.3.2	1pto			E.A.: 1.2.2-2.1.2-6.3.1	1pto		
3. Aproxima. ao atletismo	(5)			8. Iniciación ao baloncesto	(4)			12. A miña forma física III	(4)		
E.A.: 1.1.4-3.1.1-3.1.2	1pto			E.A.: 1.1.3-6.1.1	1pto			E.A.: 5.2.1-5.2.4-5.3.1	1ptos		
4. Xogos populares	(5)			9. Iniciación ao balonmán	(4)			13. Xogos populares	(4)		
E.A.: 1.2.1-6.2.2-6.2.3	1pto			E.A.: 3.1.3-3.1.4	1pto			E.A.: 6.2.1-6.4.1-6.4.2	1ptos		
5. Bailamos	(5)			9. A miña forma física	(4)			14. Danzamos	(4)		
E.A.:4.1.1- 4.1.2-4.2.1	1pto			E.A.: 5.1.4-5.2.2-5.2.3	1pto			E.A.: 4.1.3-4-1.4-4.2.2	1ptos		
NOTA DA SUMA DAS U.D				NOTA DA SUMA DAS U.D				NOTA DA SUMA DAS U.D			

NEE	
NEAE	

OBSERVACIÓNS

d) AVALIACIÓN DE ESTÁNDARES COMÚNS 25%

		1ª	2ª	3ª
EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz	0,4			
EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	0,5			
EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	0,4			
EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	0,4			
EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	0,4			
EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva.	0,4			

ANEXO Nº 1 CUALIFICACIÓN DOS TEST FÍSICOS.

1º trimestre	VELOCIDADE, RESISTENCIA, COORDINACIÓN	25%
2º trimestre	SALTO H., AXILIDADE, CIRCUITO	25%
3º trimestre	VELOCIDADE, RESISTENCIA, COORDINACIÓN	25%

Aspecto cuantitativo: 1 pto (medición obxectiva segundo se especifica na tabla)

Aspecto cualitativo: 1.5 ptos (Atención, interés, esforzo, actitude)

VELOCIDADE. DISTANCIA: 40 m (non se ten en conta o tempo de reacción)

4º curso (segundos)	5º curso (segundos)	6º curso (segundos)	3%
Menos de 7 segundos	Menos de 6,5 segundos	Menos de 6,2 segundos	0.3
Entre 7,1 e 7,5 segundos	Entre 6,6 e 7 segundos	Entre 6,3 e 6,6 segundos	0.2
Máis de 7,5	Máis de 7	Máis de 6,6	0.1

RESISTENCIA. TEST DE COURSE NAVETTE MUSICAL (Adaptado. Distancia de 9m)

4º curso (periodos)	5º curso (periodos)	6º curso (periodos)	3%
De 10 a 12	De 12 a 13	De 13 a 15 (final)	0.3
Desde 7 ata 9,5	De 9 a 11,5	De 11 a 12,5	0.2
Menos de 7	Menos de 9	Menos de 11	0,1

COORDINACIÓN. Slalon en ximnasio.

4º curso (segundos)	5º curso (segundos)	6º curso (segundos)	4%
Menos de 22 s	Menos de 21 s	Menos de 20 s	0.4
De 22s a 25 s	De 21s a 23 s	De 20s a 22 s	03
Máis de 25 s	Máis de 23 s	Máis de 22 s	0.2

SALTO HORIZONTAL. Salto con pés xuntos detrás dunha liña

4º curso (metros)	5º curso (metros)	6º curso (metros)	3%
Máis de 1,25 m	Máis de 140 m	Máis de 1,60 m	0.3
De 22s	De 1,20 m a 1,39 m	De 1,30 m a 1,59 m	0,2
Máis de 25 s	Menos de 1,20 m	Menos de 1,30 m	0,1

AXILIDADE . 4x9 metros. Distancia entre liñas de 9m.

4º curso (segundos)	5º curso (segundos)	6º curso (segundos)	3%
Menos de 14s	Menos de 13s	Menos de 12s	0.3
De 14 a 15	De 13s a 14s	De 12 s a 13s	0,2
Máis de 15s	Máis de 14s	Máis de 13s	0,1

CIRCUITO de habilidades (Mediante observación directa)

4º curso	5º curso	6º curso	4%
Moi ben	Moi ben	Moi ben	0.4
Ben	Ben	Ben	0.3
Mellorable	Mellorable	Mellorable	0,2

Calendario escolar 2020-2021

2020

L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
SETEMBRO							OUTUBRO							NOVEMBRO							DECEMBRO						
	1	2	3	4	5	6				1	2	3	4							1		1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30					26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29	28	29	30	31			
														30													

2021

L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
XANEIRO							FEBREIRO							MARZO							ABRIL						
				1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4
4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11
11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18
18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25
25	26	27	28	29	30	31								29	30	31					26	27	28	29	30		

L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
MAIO							XUÑO						
					1	2		1	2	3	4	5	6
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27
24	25	26	27	28	29	30	28	29	30				
31													

Mes	Día	
Setembro	1, 2, 3, 4	Probas correspondentes á convocatoria extraordinaria do curso 2019/2020.
	10	Comezo das clases no 2.º ciclo de educación infantil, educación especial e educación primaria.
	16	Comezo das clases na ESO, Bacharelato, FP e ensinanzas de réxime especial.
Outubro	12	Día non lectivo. Día da Festa Nacional de España.
Decembro	7	Día non lectivo. Día do Ensino.
	8	Día non lectivo. Día da Inmaculada Concepción.
	23, 24, 25, 28, 29, 30, 31	Vacacións de Nadal.
Xaneiro	1, 4, 5, 6, 7	
Febreiro	15, 16, 17	Vacacións de Entroido.
Marzo	29, 30, 31	Vacacións de Semana Santa.
Abril	1, 2, 5	
Maio	17	Día non lectivo. Día das Letras Galegas.
Xuño	16, 17, 18, 21, 22	Probas correspondentes á convocatoria extraordinaria de 2º bacharelato.
	22	Remate das clases no 2.º ciclo de educación infantil, educación especial, educación primaria, educación secundaria obrigatoria, bacharelato e formación profesional.

DESCRIPCIÓN DAS UNIDADES DIDÁCTICAS

Desenvolvemento das unidades.

As sesións seguirán o esquema para o traballo de Educación Física na etapa de Primaria de SANTOS BERROCAL:

- 1. FASE DE INFORMACIÓN** (3-5 min): Breve explicación do que faremos na sesión .
- 2. FASE DE ANIMACIÓN** (6-8 min): Xogos e actividades de quecemento
- 3. FASE DE LOGRO DOS OBXECTIVOS** (25 min): Xogos e tarefas que desenvolven os contidos e que se dirixen á consecución dos obxectivos didácticos da unidade.
- 4. FASE DE VOLTA Á CALMA** (5 min): Actividades de recuperación e estiramientos.
- 5. FASE DE ANÁLISIS DOS RESULTADOS** (5 min): Grao de participación, satisfacción, dificultades atopadas,...

1- "Comezamos o curso"

Faremos fincapé no comezo do traballo de maneira progresiva. Repaso da forma de actuar, acollida de alumnos e alumnas, material que necesitaremos ,normas e procedementos do protocolo covid-19. Posibles necesidades do curso anterior. Tentarase asemade responsabilizar ao alumno do seu propio aseo, coñecer o quecemento como parte fundamental da actividade física, aceptar os diferentes roles que deben desempeñar nas distintas actividades, valorar a participación por encima dos resultados, interactuar positivamente con todos os compañeiros na medida do posible independentemente das súas características persoais e sociais e cumprir de bo grado as regras e normas da actividade.

Sesión 1	Acollida, Informacións
Sesión 2	Normas e rutinas na aula de E.F. / Adaptación ao protocolo covid-19
Sesión 3	Xogos de presentación / xogos motores
Sesión 4	Xogos motores
Sesión 5	Xogos motores

2. "A miña forma física "

En 6 deº de Primaria, expomos a realización de probas físicas que nos permitan un maior coñecemento das posibilidades do noso alumnado, do coñecemento por parte do alumno das súas limitacións e das súas virtudes así como da progresión que o crecemento vai outorgando. A recompilación de datos para poder elaborar unha base na que podamos identificar os problemas non visibles dunha forma habitual, así como poder detectar os posibles talentos, o cal nos podería permitir aconsellar unha actividade deportiva ou outra. Datos excesivamente por baixo da media pódennos poñer sobre alerta ante a posible presenza dun problema, o cal pode estar detectado polos medios ordinarios ou non. Uns resultados moi por encima da media pódennos enfrontar a un posible talento, aínda que se valorará o desenvolvemento físico e se este está acorde coa idade cronolóxica e tamén a maduración da persoa e a súa capacidade de aplicar a súa capacidade ao xogo.

As probas expostas abarcan as 4 capacidades físicas básicas:

Metodolóxicamente debemos encargarnos de motivar ao alumnado de modo que non sexa árida a execución das probas. Exporemos a realización das mesmas como un reto para si mesmos. Tamén lles implicaremos no posible na loxística de cada proba: medicións, colocación de balizas sinalizadoras de saída. chegada, etc ...

Sesión 1	O quecemento
Sesión 2	As capacidades físicas básicas
Sesión 3	Test de velocidade / pulso
Sesión 4	Test de course-navette (adaptado)
Sesión 5	Test de coordinación

3. Aproximación ao atletismo

O sexto curso continuamos co tratamento de deportes. Ímonos a valer de modificacións dos regulamentos, variacións dos espazos e aplicación das normas que creamos oportunas en cada momento, para poder achegar cada deporte ao alumnado. Con todo, agora achámonos ante un deporte individual, o cal non nos permitirá aplicar as aprendizaxes anteriores xa que as súas situacións non presentan as condicións dos deportes colectivos. Entón por que nos achegamos ao atletismo na escola? A nosa xustificación apóiase nos seguintes argumentos:

- O atletismo reúne algunhas das máis importantes habilidades básicas: correr, saltar e lanzar. O ser humano valeuse da súa pericia física para sobrevivir desde tempos inmemoriais.

Posteriormente, a tecnoloxía liberounos, en gran parte, do emprego da capacidade física na subsistencia, o cal deixa a mesma nun papel secundario. O atletismo recupera esas habilidades e exponas como un reto contra un mesmo, contra a distancia, contra o reloxo, nun ambiente constante de superación do individuo .

-Presentación e tratamento do deporte desde o individual ao colectivo, desde o que a persoa pode facer por si mesma, até o que ten que facer xunto con outras persoas para conseguir o obxectivo. é unha formulación de progresión na aprendizaxe: do fácil ao difícil. é máis sinxelo correr unha carreira que colaborar con 10 compañeiros para conseguir meter un gol, por exemplo. e en terceiro lugar, é un deporte que está estreitamente relacionado coas C. F. B. (forza, resistencia, velocidade e flexibilidade), polo cal é moi proveitoso ver situacións prácticas onde poder aplicar as nocións teóricas traballadas.

Comezaremos cos aspectos máis elementais: técnica de carreira, carreiras de velocidade, saltos horizontais e algún lanzamento, como o peso, que non requira un traballo técnico excesivo. Por suposto, a contorna lúdica seguirá impregnando a unidade, do mesmo xeito que todo o noso proxecto, facendo do atletismo unha actividade agradable ao alumnado.

Sesión 1	Introducción ao atletismo / técnica de carreira
Sesión 2	Xogos de relevos
Sesión 3	Saltos
Sesión 4	Lanzamentos
Sesión 5	Saltos / lanzamentos

4. Xogos populares

Mediante esta unidade didáctica buscamos mellorar a condición física, desenvolver as habilidades físicas básicas (desprazamentos, lanzamentos e recepcións), divulgar xogos populares propios da comarca e da rexión, *recuperar* xogos populares da localidade de escasa práctica na actualidade e que tenden a desaparecer, valorar como parte do patrimonio etnolóxico da comarca os xogos populares e favorecer as relacións interpersoais, o espírito de colaboración e o afán de superación.

Sesión 1	Buxaina
Sesión 2	Buxaina
Sesión 3	Buxaina
Sesión 4	corda
Sesión 5	corda

5. Bailamos

Incidiremos no baile en si mesmo como posibilidade de expresarse corporalmente, con ferramentas que posibiliten a adquisición do sentido rítmico, a cadencia e a velocidade. Utilizaremos as T.I.C para levar a cabo as coreografías. (Just Dance, montaxe de coreografías). Propóñense os seguintes obxectivos didácticos:

-Adaptar o movemento a situacións con requirimentos rítmicos.- Repetir secuencias motrices asociadas a ritmos progresando na súa dificultade.- Traballar nocións espazo-temporais asociadas ao ritmo: antes, durante, despois, cadencia e velocidade.- Coordinar pasos de baile con compañeiros.- Apreciar os recursos expresivos propios e dos demais e saber interpretalos.- Coñecer cancións populares e/ou tradicionais e representalas coreográficamente.- Ser capaz de recoñecer que o labor expresivo individual é parte fundamental para o logro da comunicación expresiva colectiva.

Sesión 1	Just dance
Sesión 2	Just dance
Sesión 3	Justa dance / baile galego
Sesión 4	Baile galego
Sesión 5	Baile galego

6. Xogos alternativos

A práctica dalgunha actividade físico-deportiva por un maior número de persoas, leva á introducción de diferentes actividades que tenten cumprir a obxectivos da área desde unha óptica máis lúdica e nova. Escollemos tres xogos/deportes: indíaca, floorbal e frisbee. Coa súa práctica trabállanse todos os aspectos do ámbito motriz e as capacidades físicas básicas. Suponse que o alumnado ao que vai dirixida a Unidade non os traballou anteriormente, por iso o seu tratamento é a nivel de iniciación. Poderíase profundar en cada un deles deseñando outras sesións para este fin.

- Na realización destas actividades seguiremos avanzando e consolidando:

-A estrutura do esquema corporal -A coordinación dinámica xeral e segmentaria.

No caso de que exista algún alumno con problemas de coordinación haberá que buscar o modo de que utilizando os diferentes obxectos avance no desenvolvemento da mesma buscando unha manipulación correcta, destreza no manexo de obxectos. autonomía persoal.ou confianza nas propias habilidades motrices para adaptarse ás novas situacións. Preténdese asemade que sexan capaces de :

- Lanzar obxectos a lugares precisos variando a distancia.
- Desprazarse a diferentes velocidades, axustando o desprazamento ao dos obxectos.
- Situarse ou desprazarse en relación aos obxectos en movemento.
- Correr e saltar para golpear ou recoller os obxectos.
- Mover brazos e pernas en diferentes sentidos e amplitude.
- Tomar conciencia da velocidade e duración dos obxectos.
- Desenvolver o sentido de cooperación e responsabilidade.
- Adaptarse a diferentes situacións e obxectos.
- Aumentar a autoconfianza.
- Cooperar con outros.
- Coñecer e aceptar as limitacións propias e as dos demais.
- Fomentar as accións de colaboración.
- Favorecer a atención.

Sesión 1	Exercicios con indiacas
Sesión 2	Exercicios con inidacas
Sesión 3	Exercicios con disco voador
Sesión 4	Exercicios con disco voador

7. Iniciación ao bádminton

Incidimos nos seguintes aspectos:

Coordinación dinámica xeral e segmentaria; Acondicionamento físico orientado á mellora da execución con autonomía e confianza das habilidades motrices; Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións novas; Adquisición dunha maior confianza e independencia motriz; Disposición favorable a participar en actividades individuais e grupais de diversas aceptando a existencia de diferenzas no nivel de habilidade; Mellora da condición física orientada á saúde; Uso correcto e respectuoso de materiais e espazos; Uso adecuado das habilidades e estratexias básicas de xogo relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación/oposición; Aceptación e respecto cara ás normas, regras, estratexias e persoas que participan no xogo. Elaboración e cumprimento dun código de xogo limpo; Aceptación do papel que corresponda desempeñar como xogador dentro do equipo, independentemente da

súa capacidade motriz; Identificación dos valores fundamentais do xogo: o esforzo persoal, a relación cos demais e a aceptación de resultado.

Sesión 1	Introducción / regras básicas / desprazamentos
Sesión 2	Exercicios e xogos de toque de dedos
Sesión 3	Exercicios e xogos de toque de antebrazos
Sesión 4	Exercicios e xogos de saque / partidiños con balón especial

8. Iniciación ao balonmán

Nesta unidade incidiremos sobre o seguinte:

- Coñecer os aspectos regulamentarios do balonmán. - Dominar os aspectos técnicos básicos: blocaje, interceptación balón, bote, desmarque, marcaxe, fintas, lanzamentos, pase e recepción. - Familiarizar ao alumnado cos aspectos tácticos: cambio de opoñente, bloqueos, contraataques, cruces, colaboración co porteiro - Verbalizar as razóns do éxito ou fracaso das accións propias e/ou dos compañeiros. - Valorar a cooperación como elemento fundamental na obtención do éxito nos xogos e deportes colectivos. - Mostrar actitudes de respecto e tolerancia cara aos diferentes niveis de xogo dos seus compañeiros. - Aumentar as posibilidades de movemento polo acondicionamento e mellora das calidades físicas básicas e mellorar as súas funcións de axuste, dominio e control corporal. - Participar, con independencia do nivel de destreza alcanzado, nas actividades propostas mostrando actitudes de cooperación e respecto.
- Valorar os aspectos positivos que ten a práctica deportiva sobre o desenvolvemento persoal nos aspectos biolóxicos, psicolóxicos e sociais

Sesión 1	Introducción / regras básicas / desprazamentos sin balón
Sesión 2	Exercicios e xogos de lanzamentos-recepción
Sesión 3	Exercicios e xogos de lanzamentos-recepción
Sesión 4	Minipartidiños (4x4)

9. Iniciación ao baloncesto

A coordinación dinámica xeral (C.D. X,) é a base de calquera deporte e de calquera actividade que desenvolvamos na nosa vida cotiá. Nesta unidade imos tentar conseguir que os alumnos avancen no desenvolvemento da súa capacidade a nivel xeral e a nivel segmentario. Os desprazamentos forman parte da coordinación dinámica xeral e ímolos a utilizar nesta unidade para o seu desenvolvemento.

Pretendemos potenciar e mellorar en rapidez e calidade nos desprazamentos habituais e non habituais.

Centrarémosnos nos seguintes obxectivos:

-Aplicar as habilidades básicas nas habilidades motrices específicas. -Utilizar axeitadamente os xestos técnicos propios do baloncesto en situación de xogo. -Antepoñer o xogo limpo ao resultado. -Coordinar as súas accións cas do equipo, participando no xogo de forma cooperativa e comprendendo a estratexia do baloncesto. -Coñecer as regras e normas do baloncesto, considerandoas necesarias para un bo desenrolo do xogo.

Sesión 1	Introducción / regras básicas / desprazamentos e táctica básica de ataque-defensa
Sesión 2	Exercicios e xogos de bote
Sesión 3	Exercicios e xogos de pase
Sesión 4	Exercicios e xogos de tiro

10. A miña forma física II

Con esta unidade temos un maior coñecemento das posibilidades do noso alumnado. O coñecemento por parte do alumno das súas limitacións e das súas virtudes así como da progresión que o crecemento vai outorgando. A recompilación de datos para poder elaborar unha base na que podamos identificar os problemas non visibles dunha forma habitual, así como poder detectar os posibles talentos, o cal nos podería permitir aconsellar unha actividade deportiva ou outra. O deseño da programación sitúa esta unidade tamén a metade do curso polo que a repetición das probas permitirá a todos axustar marcas e así avanzar no seu

afianzamento . Datos excesivamente por baixo da media pódennos poñer sobre alerta ante a posible presenza dun problema, o cal pode estar detectado polos medios ordinarios ou non. Uns resultados moi por encima da media pódennos enfrontar a un posible talento, aínda que se valorará o desenvolvemento físico e se este está acorde coa idade cronolóxica e tamén a maduración da persoa e a súa capacidade de aplicar a súa capacidade ao xogo.

Sesión 1	O quecemento autónomo / As capacidades físicas básicas
Sesión 2	Test de coordinación
Sesión 3	Test de velocidade / pulso
Sesión 4	Test de salto horizontal

11. Iniciación ao tenis

En colaboración coa Federación Galega de Tenis, desenvolvemos esta unidade didáctica a partir de cuarto curso de primaria na que pretendemos acercar este deporte a todo o alumnado, tentando:

- Manter, progresar e orientarse nun espazo cun elemento móbil.
- Manter, progresar e orientarse nun espazo cun móbil e con compañeiros.
- Manter, progresar e orientarse nun espazo tendo en conta un móbil, un obxectivo, compañeiros e adversarios.
- Adaptar as súas habilidades motrices ás situacións cambiantes da contorna e da actividade.
- Achegar os seus recursos persoais en beneficio dun fin común.
- Aplicar o diálogo para a resolución de conflitos.
- Aceptar os diferentes roles que deben desempeñar nas distintas actividades. - Valorar a participación por encima dos resultados.
- Interactuar positivamente con todos os compañeiros independentemente das súas características persoais e sociais.
- Cumprir de bo grado as regras e normas da actividade.

Sesión 1	Introducción / regras básicas / agarre de raqueta / botes e rebotes
Sesión 2	Intercambios por parellas
Sesión 3	Intercambios por parellas
Sesión 4	Partidiños 1-3 xogos

13. Xogos populares

Mediante esta unidade didáctica buscamos mellorar a condición física, desenvolver as habilidades físicas básicas (desprazamentos, lanzamentos e recepcións), divulgar xogos populares propios da comarca e da rexión, *recuperar* xogos populares da localidade de escasa práctica na actualidade e que tenden a desaparecer, valorar como parte do patrimonio etnolóxico da comarca os xogos populares e favorecer as relacións interpersoais, o espírito de colaboración e o afán de superación.

Sesión 1	Brilé por equipos
Sesión 2	Brilé por equipos
Sesión 3	Corda (comba)
Sesión 4	Corda (comba)

14. A miña forma física III

Abordaremos a importancia da parte final das sesións, a volta a calma, que en moitas ocasións se leva a cabo mediante exercicios de relaxación, e tamén a toma de pulso. Neste curso, ao final do mesmo repetimos algunhas probas, e así poderemos ver a progresión durante os últimos anos. A recompilación de datos serviu para elaborar unha base na que poidamos identificar os problemas non visibles dunha forma habitual, así como poder detectar os posibles talentos, o cal nos podería permitir aconsellar unha actividade deportiva ou outra. O deseño da programación sitúa esta unidade tamén ao final do curso polo que a repetición das probas permitirá a todos contrastar marcas afianzando e consolidando as mesmas. Datos excesivamente por baixo da media pódennos poñer sobre alerta ante a posible presenza dun problema, o cal pode estar detectado polos medios ordinarios ou non. Uns resultados moi por encima da media pódennos enfrontar a un posible talento, aínda que se valorará o desenvolvemento físico e se este está acorde coa idade cronolóxica e tamén a maduración da persoa e a súa capacidade de aplicar a súa capacidade ao xogo.

Sesión 1	A relaxación e estiramientos
Sesión 2	Test de velocidade / toma de pulso
Sesión 3	Test de course-navette (adaptado)
Sesión 4	Test de coordinación/axilidade

15. Bailamos

Incidiremos no baile en si mesmo como posibilidade de expresarse corporalmente, con ferramentas que posibiliten a adquisición do sentido rítmico, a cadencia e a velocidade. Utilizaremos as T.I.C para levar a cabo as coreografías (Just Dance, montaxe de coreografías). Propóñense os seguintes obxectivos didácticos:

-Adaptar o movemento a situacións con requirimentos rítmicos. - Repetir secuencias motrices asociadas a ritmos progresando na súa dificultade. - Traballar nocións espazo-temporais asociadas ao ritmo: antes, durante, despois, cadencia e velocidade. - Coordinar pasos de baile con compañeiros. - Apreciar os recursos expresivos propios e dos demais e saber interpretalos. - Coñecer cancións populares e/ou tradicionais e representalas coreográficamente. - Ser capaz de recoñecer que o labor expresivo individual é parte fundamental para o logro da comunicación expresiva colectiva.

Sesión 1	Just dance
Sesión 2	Just dance
Sesión 3	Baile galego
Sesión 4	Baile galego

Peso de cada estándar de aprendizaxe con respecto a cada competencia clave	C.CLAVE CSC	C.CLAVEA CAA	C.CLAVE CCL	C.CLAVE CD	C.CLAVE CSIEE	C.CLAVE CMCCT	C.CLAVE CCEE	C.CLAVE CCEC
▪ Estándares de aprendizaxe								
▪ BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA								
EFB1.1.1. Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.	▪ 2%	2,8%			4,5%			
EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros e compañeiras as características dun xogo practicado na clase e o seu desenvolvemento.	▪ 2%	2,8%	10%					
EFB1.1.3. Recoñece e cualifica negativamente as condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos.	▪ 2%	2,8%			4,5%			
EFB1.1.4. Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades.	▪ 2%	2,8%			4,5%			
EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita.		2,8%		50%				
EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo as pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza, e utilizando programas de presentación.		2,8%	15%	50%				
EFB1.2.3. Expón as súas ideas de forma coherente e exprésase de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.	▪ 2.4%		15%					
EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz.	▪ 2.4%	2,8%						
EFB1.3.2. Demostra autonomía e confianza en diferentes situacións, resolvendo problemas motores con espontaneidade e creatividade.		2,8%			4,5%			12,5%
EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	▪ 2.4%	2,8%			4,5%			
EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	2.4%							

Peso de cada estándar de aprendizaxe con respecto a cada competencia clave	C.CLAVE CSC	C.CLAVEA CAA	C.CLAVE CCL	C.CLAVE CD	C.CLAVE CSIEE	C.CLAVE CMCCT	C.CLAVE CCEE	C.CLAVE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> Estándares de aprendizaxe 								
EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2,8%						
EFB1.3.6. Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%						
<ul style="list-style-type: none"> BLOQUE 2. O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN 								
EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.		2%						
EFB2.1.2. Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%			4,5%			
<ul style="list-style-type: none"> BLOQUE 3. HABILIDADES MOTRICES 								
EFB3.1.1. Adapta os desprazamentos a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%			4,5%			12,5%
EFB3.1.2. Adapta a habilidade motriz básica de salto a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%			4,5%		25%	

Peso de cada estándar de aprendizaxe con respecto a cada competencia clave	C.CLAVE CSC	C.CLAVEA CAA	C.CLAVE CCL	C.CLAVE CD	C.CLAVE CSIEE	C.CLAVE CMCCT	C.CLAVE CCEE	C.CLAVE CCEC
▪ Estándares de aprendizaxe								
EFB3.1.3. Adapta as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo etc.) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes e non dominantes.	▪ 2.4%	2%			4,5%		25%	
EFB3.1.4 Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, tendo en conta os tres eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	▪ 2.4%	2%			4,5%		25%	
EFB3.1.5. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.	▪ 2.4%	2%			5%			
EFB3.1.6. Realiza e propón actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais, adaptando as habilidades motrices á diversidade e incerteza procedente do contorno e ás súas posibilidades.	▪ 2.4%	2%			5%			
▪ BLOQUE 4. ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO EXPRESIVAS								
EFB4.1.1. Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos, utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas ou en grupos.	▪ 2.4%	2%						12,5%

Peso de cada estándar de aprendizaxe con respecto a cada competencia clave	C.CLAVE CSC	C.CLAVEA CAA	C.CLAVE CCL	C.CLAVE CD	C.CLAVE CSIEE	C.CLAVE CMCCT	C.CLAVE CCEE	C.CLAVE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> Estándares de aprendizaxe 								
EFB4.1.2. Representa ou expresa de forma creativa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%						12,5%
EFB4.1.3. Coñece, propón e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía establecida.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%			5%			12,5%
EFB4.1.4. Constrúe e leva a cabo composicións grupais en interacción cos compañeiros e compañeiras utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais, plásticos ou verbais.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%						12,5%
EFB4.2.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nas actividades expresivas.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%				9%		
EFB4.2.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%				9%		
<ul style="list-style-type: none"> BLOQUE 5. ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE 								
EFB5.1.1. Interésase por mellorar as capacidades físicas.		2%			5%			

Peso de cada estándar de aprendizaxe con respecto a cada competencia clave	C.CLAVE CSC	C.CLAVEA CAA	C.CLAVE CCL	C.CLAVE CD	C.CLAVE CSIEE	C.CLAVE CMCCT	C.CLAVE CCEE	C.CLAVE CCEC
▪ Estándares de aprendizaxe								
EFB5.1.2. Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos etc.).	▪ 2.4%	2%				8,2%		
EFB5.1.3. Recoñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde e os prexudiciais do sedentarismo, dunha dieta desequilibrada e do consumo de alcohol, tabaco e outras substancias.	▪ 2.4%	2%				8,2%		
EFB5.1.4. Adopta e promove hábitos posturais axeitados na súa vida cotiá e na práctica da actividade física, recoñecendo a súa importancia para saúde.	▪ 2.4%	2%			5%	8,2%		
EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva.	▪ 2.4%	2%			5%			
EFB5.2.1. Mostra unha mellora global con respecto ao seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde.	▪ 2.4%	2%			5%			
EFB5.2.2. Identifica a súa frecuencia cardíaca e respiratoria, en distintas intensidades de esforzo.	▪ 2.4%	2%				8,2%		
EFB5.2.3. Adapta a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade.	▪ 2.4%	2%			5%			

Peso de cada estándar de aprendizaxe con respecto a cada competencia clave	C.CLAVE CSC	C.CLAVEA CAA	C.CLAVE CCL	C.CLAVE CD	C.CLAVE CSIEE	C.CLAVE CMCCT	C.CLAVE CCEE	C.CLAVE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> Estándares de aprendizaxe 								
EFB5.2.4. Identifica o seu nivel comparando os resultados obtidos en probas de valoración das capacidades físicas e coordinativas cos valores correspondentes á súa idade	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%				8,2%		
EFB5.3.1 Explica e recoñece as lesións e enfermidades deportivas máis comúns, así como as accións preventivas e os primeiros auxilios.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%	15%			8,2%		
<ul style="list-style-type: none"> BLOQUE 6. OS XOGOS E ACTIVIDADES DEPORTIVAS 								
EFB6.1.1. Utiliza os recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motrices.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%			5%			
EFB6.1.2. Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%			5%			
EFB6.2.1. Expón as diferenzas, características e/ou relacións entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades natureza.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%	15%				25%	
EFB6.2.2. Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%						12,5%
EFB6.2.3. Realiza e pon en valor distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando os principios e regras específicas destes.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%						12,5%

Peso de cada estándar de aprendizaxe con respecto a cada competencia clave	C.CLAVE CSC	C.CLAVEA CAA	C.CLAVE CCL	C.CLAVE CD	C.CLAVE CSIEE	C.CLAVE CMCCT	C.CLAVE CCEE	C.CLAVE CCEC
<ul style="list-style-type: none"> Estándares de aprendizaxe 								
EFB6.3.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%				8,2%		
EFB6.3.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices.	2.4%	2%	15%			8,2%		
EFB6.3.3. Distingue na práctica de xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%				8,2%		
EFB6.3.4. Describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparello locomotor se desenvolven na área de Ciencias da natureza.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%	15%			8,2%		
EFB6.4.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%						
EFB6.4.2. Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.	<ul style="list-style-type: none"> 2.4% 	2%			5%			

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

6º PRIMARIA- MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS – CEIP “O COTO” - NEGREIRA

INDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	PÁX 2
2. APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES NON ADQUIRIDOS NO CURSO ANTERIOR....	PÁX 2
3. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	PÁX 2
4. CONCRECIÓN DOS OBOECTIVOS, TEMPORALIZACIÓN E DEFINICIÓN DE UNIDADES DIDÁCTICAS.....	PAX 5
5. PESO DOS ESTÁNDARES NAS COMPETENCIAS CLAVE.....	PAX 11
6. CRITERIOS METODOLÓXICOS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS XERAIS PARA UTILIZAR NA ÁREA.....	PAX 13
7. CRITERIOS DE AVALIACIÓN.....	PAX 14
8. EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO.....	PAX 15
9. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	PAX 15
10. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	PAX 16
11. INDICADORES DE LOGRO PARA A AVALIACIÓN DA PROPIA PROGRAMACIÓN E PRÁCTICA DOCENTE.....	PAX 17
12. DESEÑO PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL.....	PAX 19
13. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	PAX 19
14. PARTICIPACIÓN DE PAIS, NAIS OU TITORES LEGAIS NO PROCESO EDUCATIVO.....	PAX 21
15. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS.....	PAX 21
16. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.....	PAX 22

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

PD dirixida a alumnos de entre seis e once anos de idade que cursan 1º,2º,3º,4º,5º,6º nivel de EP.

O labor como titores e mestres deste niveis seguirá as liñas marcadas no plan de acción tutorial do centro, tanto no referido aos alumnos de xeito individual (coñecer antecedentes académicos, características personais e sociais) e colectivo (formación de grupos, relacións dentro e fóra da aula, etc.), como as correspondentes como membros do claustro de profesores e en especial coas familias.

O CEIP O Coto é un centro público, de carácter semiurbano. Atópase no concello de Negreira, na bisbarra natural do Val de Barcala. Consta de 26 unidades: 7 de Educación Infantil e 19 de Educación Primaria.

2.- APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES NON ADQUIRIDOS NO CURSO ANTERIOR

Considero que se adquiriron os mínimos imprescindibles no curso 19-20.

No curso 20-21, nas primeiras semanas de presencialidade iranse observando as posibles dificultades ou necesidades, fundamentalmente no aspecto socializador, de relación, emocional, actitudinal, e que atendendo ao protocolo Covid-19 neste curso 20-21 abordaremos os cambios e modificacións necesarias.

3. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Na área de Relixión Católica incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia contribúe á valoración ética do uso da ciencia e da tecnoloxía. Á súa vez, apoia e dá sentido ás habilidades e ás destrezas relacionadas coa ecoloxía que se adquiren desde a devandita competencia.

Esta área posibilitáanos iluminar as respostas e as solucións aos problemas que xorden na interacción do ser humano con todo o relacionado co ámbito da ciencia e a tecnoloxía.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co contorno natural de xeito respectuoso.
- Respetar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no contorno natural e as repercusións para a vida futura.

- Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

Para un bo desenvolvemento desta competencia nesta área, a utilización dos diversos modos de comunicación será fundamental xa que o diálogo da fe coa cultura esixe adestrarse na escoita da Palabra de Deus, a exposición de cada un dos contidos coas súas argumentacións adecuadas ás diferentes idades do alumnado. Por iso, será decisivo dotar os alumnos de ferramentas co fin de que cheguen a dominar a competencia comunicativa en todas as súas facetas.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor,...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros en diversas situacións comunicativas.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.

Competencia dixital

Nesta área posibilitarásenos manexar ferramentas desde un sentido ético e de responsabilidade para poder acceder ás distintas fontes que nos faciliten coñecer e afondar nesta materia. Será fundamental traballar desde fontes fiables que favorezan a claridade de contidos para crear no alumnado unha base sólida e cheguen a xerar os seus propios criterios sobre diferentes contextos nos que se poidan desenvolver.

Na área de Relixión Católica adestraremos os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia relaciónase cos seus aspectos de coñecemento e valoración de toda a expresión artística, simbólica, histórica, de costumes, ritos, festas, valores, modos de vida...

O alumnado verase enriquecido cos valores que leva consigo o feito relixioso en toda a súa expresión artística, cultural e estética, teolóxica e vivencial. Con iso contribúe á conservación e á valoración do patrimonio cultural.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural no ámbito mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

Esta competencia recolle todas as formas de comportamento que preparan as persoas para participar dunha forma eficaz e construtiva na vida social e profesional; por iso, dotaremos o alumnado de ferramentas que favorezan e fomenten os valores de respecto, cooperación, solidariedade, xustiza, non violencia,

compromiso e participación como piares para a súa formación. Estes valores para fomentar teñen a súa fundamentación e referencias cristiás na filiación no amor a Deus.

Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

É fundamental que o alumnado descubra a súa identidade persoal a través dunha apertura ao significado último e global da súa existencia humana. A súa iniciativa persoal dependerá sempre que adestre nun autoconhecimento, en explorar as súas potencialidades, en buscar o sentido a cada unha das cousas que acontecen na súa vida.

O espírito emprendedor do alumno formarase a partir da disposición e actitude que poida dispoñer. Será dotado de destrezas e habilidades para que a transformación social do mundo no que vivimos sexa unha realidade grazas ao espírito de emprendemento do alumno.

Neste caso, os descritores que cumpriría adestrar serían:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e a confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Priorizar a consecución de obxectivos grupais a intereses persoais.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Atopar posibilidades no contorno que outros non ven.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender nesta área pode axudar ao alumnado a ser protagonista do seu propio proceso de ensinanza-aprendizaxe como resposta á vontade de Deus de que o ser humano colabore de modo activo e libremente segundo o plan establecido por El.

Nesta área será decisivo o impulso do traballo en equipo polo seu intrínseco sentido comunitario propoñendo un marco de referencia aceptado voluntariamente segundo as súas conviccións, que ha de ser lúcido na busca da verdade e do ben.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia serían:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.

Competencias específicas na área de Relixión e Moral Católica

O ensino relixioso católico estrutúrase a partir de catro dimensións que fundamentan as competencias específicas do ensino relixioso católico.

- Dimensión cultural e histórica. Está presente no ensino relixioso, dado que o patrimonio cultural, histórico e antropolóxico-axiolóxico que gran parte das sociedades recibe do pasado está vertebrado por contidos relixiosos.
- Dimensión ético-moral. Esta dimensión fai posible a maduración na responsabilidade, o exercicio da solidariedade e da caridade. Todo iso fundamentado na Palabra e nos feitos de Xesucristo.
- Dimensión humanizadora. Faculta o alumno para dar resposta ás súas interrogantes máis radicais, facendo á súa vez posible a formación de homes e mulleres conscientes, críticos, libres e creadores.
- Dimensión epistemolóxica. Os seus contidos son saberes cunha fundamentación e cunha metodoloxía científica propia, implantados con rigor e tradición no noso contorno cultural.

4-CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS, TEMPORALIZACIÓN E DEFINICIÓN DE UNIDADES DIDÁCTICAS

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

6º PRIMARIA- MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS - CEIP "O COTO" - NEGREIRA

6º CURSO- RELIXIÓN CATÓLICA

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST. EVAL.
BLOQUE 1. Sentido relixioso do home				
A incapacidade do ser humano para ser feliz reclama a salvación.	1. Avaliar circunstancias que manifestan a imposibilidade da natureza humana para alcanzar a plenitude.	1.1 Identifica e xulga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz.	CSC	OD
A plenitude do ser humano está na relación con Deus.	2. Recoñecer e aceptar a necesidade dun Salvador para ser feliz.	2.1 Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.	CEC SIEE	TCL
	3. Interpretar signos, en distintas culturas, que evidencian que a plenitude humana se alcanza na relación con Deus.	3.1 Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos de a relación do home coa. Divindade.	CSC CEC	OD
	4. Recoñecer que a relación con Deus fai á persoa máis humana.	4.1 Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	AA CSC SIEE	TC

BLOQUE 2. A revelación: Deus intervén na historia

O pobo de Israel como depositario da sabedoría de Deus.	1. Descubrir e apreciar a riqueza dos textos sapienciales na historia.	1.1 Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciales que enriquecen e melloran á persoa.	CL - CSC	TCL
		1.2 Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.	CL CEC SIEE	TCL
Os libros Sapienciales enriquecen á humanidade.		1.3 Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciales.	AA CL CSC	OD

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

6º PRIMARIA– MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS – CEIP “O COTO” - NEGREIRA

BLOQUE 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación				
Xesucristo, desvela ao Pai.	1. Distinguir que a través Xesús atopamos a Deus..	1.1 Busca nos discursos do evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esforzase por comprender o seu significado.	CL	OD
As tentacións de Xesús: obstáculo ao cumprimento do plan de Deus.		1.2 Identifica e sintetiza os trazos que Jesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoán.	CL	TCL
	2. Esforzarse por comprender que Jesús ten que vencer obstáculos externos para realizar a vontade de Deus.	2.1 Extrapola as dificultades que tivo Jesús na súa vida para obedecer ao Pai con situacións que viven os seres humanos.	CSC	TCL
Xesús envía aos discípulos para continuar coa súa misión salvífica.	3. Comprender que a misión de Xesús continua na Igrexa.	3.1 Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.	CSC - CL	OD
		3.2 Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.	AA - CD CSC	TCL
BLOQUE 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa				
Os sacramentos ao servizo da misión da Igrexa: Confirmación, Orde e Matrimonio.	1. Diferenciar a achega dos sacramentos de servizo á misión da Igrexa.	1.1 Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa.	CL CSC	TCL
		1.2 Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.	CSC CEC	TCL
A Pascua, tempo de resurrección. Os froitos da resurrección de Xesús: a alegría e a paz.	2. Identificar os trazos do tempo litúrxico da Pascua.	2.1 Sinala e explica os principais signos pascales.	CEC	OD
		2.2 Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentaron os discípulos ao atoparse co Resucitado.	CSC CEC	TCL
Os cristiáns, testemuñas da resurrección.	3. Recoñecer e valorar o cambio de vida xerado por o encontro co. Resucitado.	3.1 Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.	CL CSC	OD

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

6º PRIMARIA- MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS - CEIP "O COTO" - NEGREIRA

6º CURSO - PRIMEIRO TRIMESTRE				
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST. EVAL.
Unidade Formativa 1- A FELICIDADE E A SALVACION		Temporalización: 21/9 - 16/10		Sesiós: 4
<i>BLOQUE 1. Sentido relixioso do home</i>	1. Avaliar circunstancias que manifestan a imposibilidade da natureza humana para alcanzar a plenitude.	1.1 Identifica e xulga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz.	CSC	OD
A incapacidade do ser humano para ser feliz reclama a salvación.	2. Recoñecer e aceptar a necesidade dun Salvador para ser feliz.	2.1 Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.	CEC SIEE	TCL
Unidade Formativa 2- IMPORTANCIA DAS RELIXIÓNS NA HUMANIDADE		Temporalización: 19/10 - 6/11		Sesiós: 3
<i>BLOQUE 1. Sentido relixioso do home</i>	3. Interpretar signos, en distintas culturas, que evidencian que a plenitude humana alcánzase na relación con Deus.	3.1 Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.	CSC CEC	OD
A plenitude do ser humano está na relación con Deus.	4. Recoñecer que a relación con Deus fai á persoa máis humana.	4.1 Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	AA CSC SIEE	TC
Unidade Formativa 3- XESUCRISTO, FILLO DE DEUS		Temporalización: 9/11 - 27/11		Sesiós: 3
<i>BLOQUE 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación</i>	1. Distinguir que a través Jesús atopamos a Deus..	1.1 Busca nos discursos do evanxeo de Juan frases que expresan a relación de Jesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado.	CL	OD
Xesucristo, desvela ao Pai.		1.2 Identifica e sintetiza os trazos que Jesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Juan.	CL	TCL

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

6º PRIMARIA – MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS – CEIP “O COTO” - NEGREIRA

6º CURSO - SEGUNDO TRIMESTRE

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST. EVAL.
Unidade Formativa 4- Os LIBROS SAPIENCIALES		Temporalización: 11/1 - 29/1		Sesiós: 3
<p><i>BLOQUE 2. A revelación: Deus intervén na historia</i></p> <p>O pobo de Israel como depositario da sabedoría de Deus.</p> <p>Os libros Sapienciales enriquecen á humanidade.</p>	<p>1. Descubrir e apreciar a riqueza dos textos sapienciales na historia.</p>	<p>1.1 Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciales que enriquecen e melloran á persoa.</p>	CL - CSC	TCL
		<p>1.2 Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.</p>	CL CEC SIEE	TCL
		<p>1.3 Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciales.</p>	AA CL CSC	OD
Unidade Formativa 5- A VIDA DE JESUS: A MORAL CRISTIÁ		Temporalización: 1/2 - 19/2		Sesiós: 3
<p><i>BLOQUE 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación</i></p> <p>As tentacións de Jesús: obstáculo ao cumprimento do plan de Deus.</p>	<p>2. Esforzarse por comprender que Jesús ten que vencer obstáculos externos para realizar a vontade de Deus.</p>	<p>2.1 Extrapola as dificultades que tivo Jesús na súa vida para obedecer ao Pai con situacións que viven os seres humanos.</p>	CSC	TCL
Unidade Formativa 6- A PASCUA, TEMPO DE RESURRECCION		Temporalización: 22/2 - 5/3		Sesiós: 2
<p><i>BLOQUE 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa</i></p> <p>A Pascua, tempo de resurrección. Os froitos da resurrección de Jesús: a alegría e a paz.</p> <p>Os cristiáns, testemuñas de a resurrección.</p>	<p>2. Identificar os trazos do tempo litúrxico da Pascua.</p>	<p>2.1 Sinala e explica os principais signos pascales.</p>	CEC	OD
		<p>2.2 Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentaron os discípulos ao atoparse co Resucitado.</p>	CSC CEC	TCL
	<p>3. Recoñecer e valorar o cambio de vida xerado por o encontro con o Resucitado.</p>	<p>3.1 Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.</p>	CL CSC	OD

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

6º PRIMARIA- MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS - CEIP "O COTO" - NEGREIRA

6º CURSO - TERCEIRO TRIMESTRE				
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST. EVAL.
Unidade Formativa 7- A MISIÓN APOSTOLICA- A IGREXA		Temporalización: 06/4- 30/4		Sesións: 4
<i>BLOQUE 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación</i> Xesús envía aos discípulos para continuar coa súa misión salvífica.	3. Comprender que a misión de Xesús continúa na Igrexa.	3.1 Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.	CSC - CL	OD
		3.2 Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.	AA CD CSC	TCL
Unidade Formativa 8- Os SACRAMENTOS DA IGREXA		Temporalización: 3/5 - 4/6		Sesións: 5
<i>BLOQUE 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa</i> Os sacramentos ao servizo da misión da Igrexa: Confirmación, Orde e Matrimonio.	1. Diferenciar a achega dos sacramentos de servizo á misión da Igrexa.	1.1 Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa.	CL CSC	TCL
		1.2 Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.	CSC CEC	TCL

Os ESTANDARES SOMBREADOS SON Os BÁSICOS

Competencias Básicas:	Instrumentos de Avaliación:
CL - Competencia Lingüística CD - Competencia Dixital CSC - Competencias Sociais e Cívicas CMCT - Competencia Matemática e competencias básicas en Ciencia e Tecnoloxía	PE - Proba Escrita OD - Observación Directa TCL - Traballo de Clase EO - Exposición Oral TC - Traballo de Casa
CEC - Conciencia e Expresións Culturais AAP - Aprender a aprender SIEE - Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

6º PRIMARIA- MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS - CEIP "O COTO" - NEGREIRA

5- PESO DOS ESTÁNDARES NAS COMPETENCIAS CLAVE.

ESTÁNDARES	COMPETENCIAS CLAVE	INSTRUMENTOS AVALIACIÓN	
ESTÁNDARES DO 1º TRIMESTRE			
3.1 Descubre e explica por qué os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divinidade.	CSC CEC	OD	20%
4.1 Investiga e recolle acontecementos da historia donde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	AA CSC SIEE	TC	30%
1.1 Busca nos discursos do evanxelio de Xoan frases que expresan a relación de Xesús co Pai e se esforza por comprender o seu significado.	CL	OD	25%
1.2 Identifica e sintetiza os rasgos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxelio de Xoan.	CL	TCL	25%
		Total.....	100%
ESTÁNDARES DO 2º TRIMESTRE			
2.1 Sinala e explica os principais signos pascuais.	CEC	OD	30%
2.1 Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer o Pai con situacións que viven os seres humanos.	CSC	TCL	35%
1.1 Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen melloran a persona.	CL - CSC	TCL	35%
		Total.....	100%
ESTÁNDARES DO 3º TRIMESTRE			
1.2 Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, o Orden e o Matrimonio.	CSC CEC	TCL	30%
3.1 Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.	CSC - CL	OD	30%
3.2 Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.	AA CD CSC	TCL	40%
		Total.....	100%

□ OS ESTÁNDARES SOMBREADOS SON OS BÁSICOS

Competencias Básicas:	Instrumentos de Avaliación:
CL - Competencia Lingüística	PE - Proba Escrita
CEC - Conciencia e Expresións Culturais	OD - Observación Directa
CD - Competencia Dixital	TCL - Traballo de Aula
CSC - Competencias Sociais e Cívicas	EO - Exposición Oral
AAP - Aprender a aprender	TC - Traballo da Casa
SIEE - Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	
CMCT - Competencia Matemática e competencias básicas en Ciencia e Tecnoloxía	

6.- CRITERIOS METODOLÓXICOS E ESTRATEXIAS DIDÁCTICAS XERAIS PARA UTILIZAR NA ÁREA

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e o alumno adquire un maior grao de protagonismo.

En concreto na área de Relixión Católica:

Os alumnos deben comprender a mensaxe cristiá, o cal fundamenta e motiva os valores e as actitudes básicas e favorece os hábitos de comportamento. Con todo, preténdese que o alumno adquira as competencias adecuadas á súa idade e ao tempo de cada etapa.

Non pode existir unha formación integral e, polo tanto, unha educación de calidade se non se desenvolven todas as capacidades inherentes ao ser humano, entre as cales se atopa constitutivamente a capacidade transcendente; por iso, debemos ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que serán base para construír a súa identidade e á dos outros.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que cómpre realizar estarán pensadas desde a teoría das intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesitan para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área, os alumnos iníciase no desenvolvemento da busca do sentido último da vida enraizada no máis profundo do ser; o alumno vai descubríndoa nos símbolos e signos do seu contorno, no progreso e a humanización do propio ser humano, na linguaxe narrativa da Biblia, nos modelos cristiáns de identificación e, de forma máis concreta, na persoa de Xesucristo e a súa presenza na comunidade cristiá. Por todo iso, deberán manexar diferentes destrezas que impliquen o traballo en grupo colaborador como unha forma de vivenciar e experimentar todo o que fai referencia ao sentido da vida, á dimensión crente vivida desde un sentido comunitario.

Os contidos da área de Relixión Católica están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción, en experiencia, en vivencia, e aplícalo na medida do posible a contextos próximos aos alumnos.

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

6º PRIMARIA- MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS - CEIP "O COTO" - NEGREIRA

7 - CRITERIOS DE AVALIACIÓN

PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	CRITERIO DE CORRECCIÓN
<ul style="list-style-type: none"> Observación directa de cadernos e traballo diario.	<ul style="list-style-type: none"> Rexistro anecdótico. Listas de cotexo. Escalas de valoración.	<p>Recóllese o feito do que nos interese que quede constancia.</p> <p>Estableceranse distintos niveis cualitativos para cada indicador: si /non; sempre /habitualmente /ás veces /rara vez; si /non /parcialmente...</p>
<ul style="list-style-type: none"> Análise e valoración de tarefas especialmente creadas para a avaliación.	<ul style="list-style-type: none"> Probas e intervencións orais ao longo de cada unidade didáctica. Lecturas. Escalas de valoración.	<p>Para avalialas seguirase diferentes escalas nas que cada resposta ou indicador valorase con tres niveis cualitativos: correcta / incompleta / incorrecta.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Probas escritas de composición ou resposta aberta. Rúbrica.	<p>Para avalialas seguirase unha rúbrica na que se estableza unha escala cuantitativa de catro niveis para cada indicador ou criterio.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Probas obxectivas de resposta breve, de resposta alternativa, de emparellamento ou asociación, de elección múltiple, de enumeración, de identificación con imaxes, de ordenamento espacial ou temporal. Cuestionarios, tests. Ficha rexistro dos logros do alumno.	<p>Cada resposta valorase cunha graduación entre 1 punto e 0 puntos segundo estea completa, omita elementos esenciais ou sexa incorrecta; ou ben, (no caso das de resposta alternativa, emparellamento ou elección múltiple) con 1 punto ou 0 puntos segundo sexa correcta ou incorrecta.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Análise e valoración de proxectos Exposición oral dos proxectos	<ul style="list-style-type: none"> Portafolios. Rúbricas. Ficha rexistro dos logros do alumno.	<p>Deseñarse unha rúbrica na que se estableza unha escala cuantitativa de catro niveis para cada indicador ou criterio.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Observación directa de actitudes (interese, responsabilidade, esforzo, comportamento).	<ul style="list-style-type: none"> Escala de apreciación.	<p>Estableceranse distintos niveis cualitativos para cada indicador ou criterio: sempre / habitualmente / ás veces / rara vez.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Entrevistas, charlas, para coñecer os aspectos afectivos.	<ul style="list-style-type: none"> Guía de entrevista. Escala de apreciación.	<p>Estableceranse distintos niveis cualitativos para cada indicador ou criterio: sempre / habitualmente / ás veces / rara vez.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Debates e intervencións.	<ul style="list-style-type: none"> Escalas de apreciación.	<p>Estableceranse distintos niveis cualitativos para cada indicador: moi ben / ben / suficiente / insuficiente.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Intercambio de información entre profesores.	<ul style="list-style-type: none"> Xuntas do equipo docente de nivel. Xuntas de avaliación trimestrais.	<p>Tras o intercambio de información, recolleranse os resultados no boletín informativo sobre a evolución do alumno e actas de avaliación.</p>

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

8.-EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas iremos planificando a realización e a recollida de produtos que mostre o nivel de consecución do estándar e detalle a súa evolución ao longo do curso.

O portfolio é unha ferramenta que permite avaliar o proceso de aprendizaxe consistente fundamentalmente na recollida de evidencias da evolución do alumno; pode pautarse a recollida de evidencias ou deixar que o alumno seleccione cales quere mostrar. Cada evidencia leva unha reflexión engadida sobre o traballo realizado, as dificultades atopadas e os obxectivos de mellora persoal. O documento do portfolio pode realizarse en papel ou formato dixital.No anexo de avaliación preséntase un posible guión para a súa realización. As evidencias que podemos recoller na área de Relixión Católica poden ser:

- Exercicios do libro ou da guía que traballen sobre os estándares definidos na unidade.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Produtos finais derivados de tarefas aplicadas en contexto real.
- Debuxos que representen aquilo que aprenderon.
- Diferentes ferramentas de auto e coavaliación do traballo realizado na aula.

9- CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO

ÁREA	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	%
RELIXIÓN CATÓLICA	☐ Conceptos: probas escritas(CADERNO) e elaboración de traballos (FICHAS) sobre os contidos das unidades, valorando limpeza e claridade na presentación... .. 15	15
	☐ Observación directa na aula: dominio de conceptos, vocabulario, expresión oral, participación, realización da tarefa escrita (execución, presentación, limpeza e claridade, tempo de realización, autonomía). .. 15	15
	☐ Observación directa na aula: actitudes, atención, comportamento, esforzo, disposición para a aprendizaxe das áreas..... 70	70

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

10.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

a. Escritos :

- Libros de texto (Ed. Anaya) .
- Guías didácticas.
- Fichas de reforzo e ampliación.
- Cadernos de traballo.
- Os recursos fotocopiabes da proposta didáctica, con actividades de reforzo, ampliación e avaliación.

- Biblia.
- Libros temáticos de consulta.
- Contos de Historias da Biblia..
- Dicionarios.
- Murais, láminas e carteis.
- Folletos.
- Prensa.

b. Audiovisuais:

- Pizarra (tradicional, magnética, branca).
- Gravacións de audio.
- Gravacións de vídeo.
- Películas.
- Fotografías.

c. Tecnoloxías da información e a comunicación (TIC):

- Ordenadores.
- Canón de vídeo.
- Cámara fotográfica.
- Internet, buscadores.
- Actividades interactivas.
- Páxinas web de contidos educativos.
- CD-ROM de recursos didácticos.

d. Musicais

- CD de audio con cancións.

e. Deportivos

-

f. Outros

- Materiais manipulativos.
- Xogos.

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

11.- INDICADORES DE LOGRO PARA A AVALIACIÓN DA PROPIA PROGRAMACIÓN E PRÁCTICA DOCENTE.

A avaliación da propia programación axúdanos a obter información para realizar modificacións dos aspectos recollidos en ela como as actividades propostas, a metodoloxía, a temporalización, as agrupacións do alumnado ... co fin de favorecer unha evolución favorable dos/as alumnos/as.

O seguimento da actividade lectiva será recollido no diario de clase, nel detállase o avance e progresión nas distintas áreas da programación didáctica, esta ferramenta de traballo permite comprobar se o programado inicialmente na programación didáctica se está a desenvolver segundo o pautado ou realízanse modificacións.

Ao finalizar do curso elaboraremos a memoria final na que se recollerán todas as modificacións levadas a cabo durante o curso.

Utilizaremos os seguintes instrumentos para avaliar a propia programación e a practica docentes:

Avaliación da Programación	Si	Non
Comprobamos a coherencia entre obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe e avaliación.		
Xurdiu algún problema que non se previu?		
Resultou axeitado o material empregado?		
Espertou o interese dos alumnos?		
Utilizáronse actividades axeitadas?		
As actividades despertaron o interese dos alumnos?		
A maior parte dos alumnos aprenderon o previsto de acordo aos obxectivos?		

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

	OBSERVACIÓNS
Como se resolveron os problemas que xurdiron?	
Que actividades causaron problemas?	
Que actividades conviría cambiar ou suprimir?	

Avaliarase ao profesor a través dun rexistro ou lista de control:

Lista de control ou autoavaliación do profesorado	Si	Non	Ás veces
Realizouse a programación de aula secuenciando os contidos e actividades segundo o previsto?			
Establecéronse criterios de avaliación e indicadores acorde cos obxectivos e contidos establecidos e secuenciados?			
Producíronse desordenes, altercados, descontrol, etc, durante o desenvolvemento das sesións?			
Analizáronse as causas?			
Solucionáronse?			
Foi suficiente e eficaz?			
Establecemos a posibilidade de seguir distintos ritmos de aprendizaxe?			
Establecemos as correspondentes adaptacións ordinarias específicas?			
Tívoise a axuda suficiente, tanto no deseño das adaptacións como na realización do plan cos alumnos con necesidades educativas específicas do DO/PT/educadores?			
Establecéronse as pertinentes actividades de ampliación e reforzo para os alumnos que teñen dificultades para alcanzar os obxectivos mínimos?			

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

O seguimento da actividade lectiva será recollido no diario de aula, nel detállase o avance progresión ou dificultades no desenvolvemento da programación didáctica, esta ferramenta de traballo permite comprobar se o programado inicialmente na programación didáctica se está a desenvolver segundo o pautado ou realízanse modificacións. Finalmente, como evidencia da avaliación final da programación elaborárase a memoria final de curso.

12.- DESEÑO PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL.

As probas de Avaliación Inicial parten dos obxectivos e contidos mínimos que o alumno debe ter adquiridos o finalizar o curso anterior.

Realizaremos unha serie de actividades tratando de evitar en todo momento que o alumno as viva coma un exámen. As probas terán un carácter aberto o que permitirá que uns alumnos axuden a outros, tendo en conta que a finalidade en sí é descubrir como están afianzados os contidos do ciclo anterior.

Empregaremos unhas follas de rexistro unha a nivel individual e outra a nivel grupal.

Actividades tipo para os primeiros días de clase na que se levará a cabo a avaliación inicial:

Se repartirá unha serie de láminas entre os alumnos/as coa seguinte consigna : "fíxate nestes debuxos, colorea de amarelo todas as cousas que nos regala a natureza e de laranxa as que as persoas poidamos crear ou fabricar...

Proxectaremos unha serie de imaxes e os rapaces dirán que actitudes lles parecen que son as que Xesús aprobaría e cales non , a continuación establecerei un diálogo de porque pensan iso.

Recordar algún persoaxe relacionado coa vida de Xesús.

13.-MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Atendendo ás diversas individualidades o profesor presentará actividades variadas que respondan aos diversos estilos, de xeito que todos os alumnos se sintan motivados e incluídos. Así, combinará actividades de traballo en equipo, nas que o alumno se sinta conectado cos demais con outras tarefas individuais de traballo en solitario; actividades con certa carga teórica con outras máis pragmáticas e que respondan a unha necesidade inmediata; actividades que requiran ocupar o primeiro plano (dramatizacións, moderar un debate...) con outras que non esixan mostrarse ou asumir roles; actividades dinámicas, espontáneas e orixinais con outras que impliquen maior nivel de preparación e reflexión; etc.

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

Asemade, combinaranse procedementos e instrumentos de avaliación variados que respondan aos diferentes estilos de aprendizaxe: probas de resposta aberta e de amplo contido con outras de resposta breve e concisa, con tests ou realización de traballos.

Ao final de cada unidade didáctica e como medida ordinaria, presentaranse un abano de actividades de mellora e ampliación cun nivel de execución máis complexo para aqueles alumnos con maiores capacidades, e outras actividades de reforzo educativo para aqueloutros cun ritmo de aprendizaxe máis lento.

A avaliación inicial, que se realiza a principio de curso, xunto coa avaliación final do curso precedente permitiranos valorar os alumnos cuantitativa e cualitativamente desde o comezo e coñecer os alumnos con necesidades educativas especiais.

No caso de detectarse alumnos con dificultades específicas e que requiran unha atención específica, o profesor titor cumprimentará unha ficha rexistro na que se recolla as dificultades que detecta no alumno e solicitará un estudo psicopedagóxico, para que sexa o departamento de orientación ou os equipos específicos de apoio quen valoren a situación e propoñan as pautas e as medidas de reforzo educativo e de intervención que se consideren máis convenientes.

Estas medidas poden ser tanto curriculares como organizativas. Entre as medidas organizativas prevese realizar apoios, que poden ser dentro ou fóra do grupo ordinario e serán levados a cabo polo profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica ou calquera outro docente con disposición horaria que atenderán a alumnos doutros grupos do mesmo nivel. Pódense tamén facer agrupamentos flexibles. Entre as medidas curriculares contémpanse adaptacións curriculares individualizadas.

O alumnado de orixe estranxeira que descoñeza o idioma recibirá atención lingüística por parte do profesorado de necesidades específicas.

Cando as actividades de recuperación non dean o resultado esperable adoptarase a decisión de repetición ordinaria de curso.

Cando se detecten alumnos con dificultades de aprendizaxe debidas tanto a ausencias prolongadas por enfermidade como visitas ao lugar de orixe do alumnado inmigrante ou calquera outro motivo, tomaranse as medidas de reforzo necesarias que consistirán, nalgúns casos, en planificar e preparar traballo para que o alumno faga durante a súa ausencia da escola e, noutros casos, en recuperar a materia perdida á súa volta.

No que respecta ao alumnado con altas capacidades intelectuais, tomaranse as medidas máis axeitadas para o seu desenvolvemento e equilibrio persoal entre as que se atopan a de adiantar un curso ou ben enriquecer o currículo nos termos que estableza a Consellería de Educación.

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

14.- PARTICIPACIÓN DE PAIS, NAIS OU TITORES LEGAIS NO PROCESO EDUCATIVO

O intercambio de información entre profesores e pais/nais é fundamental, en moitos casos, para comprender os procesos polos que están atravesando os alumnos. Ademais unha implicación – non proteccionista- por parte dos pais favorece unha maior autoestima para o alumno e supón un recoñecemento para o profesor.

É polo que, ademais da reunión colectiva dos titores cos pais e nais dos seus alumnos a principio de curso na que se lles informa sobre aspectos organizativos, dedicárase unha hora semanal (os martes de 16:00 a 17:00 h de maneira ordinaria) á atención particular de aqueles que o soliciten, ou ben a instancias do propio profesor.

Nestas reunións, intercambiarase información sobre a situación persoal e académica dos alumnos e, no caso de que o precisasen e, se cómpre, solicitaríase axuda ás familias pautando un traballo controlado e programado de apoio coas tarefas planificadas para a aula. Ademais, terán acceso ás probas e a calquera tipo de traballos creados especificamente para a avaliación

Asemade, os pais terán acceso, cando o estimen oportuno, á programación didáctica e, polo tanto, aos criterios que se apliquen para avaliar, co fin de garantir o dereito dos alumnos a que o seu rendemento sexa valorado coa maior obxectividade posible.

15.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Participaremos dende a área de relixión nas distintas actividades que se organicen a nivel de centro como a celebración do Día da Muller traballadora, no festival de nadal e antroido, na celebración do Día da Paz , o Dia contra a violencia de Xénero, así como nos proxectos que se levan a cabo a nivel de centro como poden ser os proxectos organizado dende a biblioteca, e os do departamento de NL e propostas do departamento de orientación os que faremos aportación dende esta área como vimos facendo os cursos anteriores.

RELIXIÓN CATÓLICA 2020-21

16.- MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Partindo da base que a avaliación serve como un elemento fundamental e inseparable da práctica educativa, que permite recoller, en cada momento, a información necesaria para poder realizar os xuízos de valor oportunos que faciliten a toma de decisións respecto ao proceso de ensino-aprendizaxe, considero que non se pode circunscribir a un só aspecto ou momento, debe estender ao longo de todo o proceso educativo de forma global e sistemática; por unha banda, indicando que obxectivos conséguense e cales non, e, por outra, en que grao de profundidade e onde, como, cando e por que se producen os problemas ou erros.

O seguimento da actividade lectiva será recollido no diario de aula, nel detállase o avance progresión ou dificultades no desenvolvemento da programación didáctica, esta ferramenta de traballo permite comprobar se o programado inicialmente na programación didáctica se está a desenvolver segundo o pautado ou realízanse modificacións. Finalmente, como evidencia da avaliación final da programación elaborárase a memoria final de curso.

**MANUEL ÁNGEL JORGE FURELOS.
CEIP-O COTO-NEGREIRA**